CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE
PRIMLJENO: 8. IX 20 17 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ: 27-1/17-5.
VEZA:
EPA: 250 XXVI
SKRAĆENICA:
PRILOG:

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 07-2711
Podgorica, 8. septembra 2017. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 31. avgusta 2017. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O PLANIRANJU PROSTORA I IZGRADNJI OBJEKATA,** koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su PAVLE RADULOVIĆ, ministar održivog razvoja i turizma i ZORAN TOMIĆ, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma.

PREDSJEDNIK
Duško Marković, s. r.

PREDLOG

ZAKON

O PLANIRANJU PROSTORA I IZGRADNJI OBJEKATA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se sistem planiranja prostora, način i uslovi izgradnje objekata, legalizacija bespravnih objekata i druga pitanja od značaja za planiranje prostora i izgradnju objekata (u daljem tekstu: planiranje i izgradnja).

Ciljevi planiranja i izgradnje

Član 2

Ciljevi planiranja i izgradnje su:

1) ravnomjeran i regionalno uravnotežen prostorni razvoj usklađen sa potrebama društva, privrede i kapacitetima prostora;
2) racionalno i efikasno korišćenje i očuvanje prostornih potencijala i resursa na kopnu, moru i u podmorju i zaštita prirodnih dobara;
3) razvijanje regionalnih prostornih osobenosti i očuvanje identiteta i prepoznatljivosti predjela;
4) međusobno usklađen razmještaj različitih ljudskih djelatnosti i aktivnosti u prostoru, uz zaštitu integralnih vrijednosti prostora;
5) zaštita i unapređenje kulturnih dobara i zaštićene okoline uz očuvanje integriteta i autentičnosti kulturnih vrijednosti, stvaranje uslova za održivo korišćenje kulturnih dobara i visokovrijednog izgrađenog prostora sa uvažavanjem i razvijanjem specifičnih karakteristika, integriteta i vrijednosti prirodnih i urbanih predjela i ambijenta;
6) uređenje građevinskog zemljišta i kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, kao i bezbjedni i zdravi životni i radni uslovi;
7) podsticanje investicionog ambijenta usmjerenog na razvoj i povećanje kvaliteta prostora uz istovremeni privredni razvoj;
8) primjena najbolje prakse u razvoju urbanih cjelina i unapređenje kvaliteta u oblasti urbanističkog planiranja i arhitektonskog projektovanja, kao i unapređenje kvaliteta objekata;
9) zaštita od zemljotresa, klizišta i drugih elementarnih nepogoda;
10) stabilnost i trajnost objekata;
11) zaštita od tehničko-tehnoloških i drugih nesreća;
12) racionalno korišćenje prirodnih bogatstava, energije i povećanje stepena energetske efikasnosti, i
13) stvaranje uslova za pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

Načela

Član 3

Planiranje i izgradnja zasnivaju se na načelima:

1) **integralnog pristupa u procesu planiranja** u skladu sa kojim se planiranje prostora, kao stalni proces, zasniva na sveobuhvatnom sagledavanju korišćenja i zaštite prostora, na način što se planira sprovođenje svih zahvata u prostoru, bez obzira na njihovu lokaciju, namjenu ili vrstu;
2) **prostorne održivosti razvoja i kvaliteta planiranja i izgradnje** u skladu sa kojim se podstiče privredni i socijalni razvoj društva, kao i održivi razvoj;
3) **horizontalne integracije** u skladu sa kojim se pri izradi, donošenju i sprovođenju razvojnih dokumenata (strategije, planovi, programi i dr.), propisa i drugih opštih akata kojima se utiče na prostorni razvoj i korišćenje prostora, koji se donose na osnovu posebnih propisa, moraju uvažavati načela planiranja, naročito u pogledu ostvarivanja prostorne održivosti u procesima kojima se utiče na uređenje naselja, korišćenje prirodnih dobara, zaštitu životne sredine, razvoj djelatnosti, infrastrukture i njihov razmještaj u prostoru;
4) **vertikalne integracije** u skladu sa kojim su, pri donošenju planskih dokumenata i razvojnih dokumenata (strategije, planovi, programi i sl.) koji se donose na osnovu posebnih propisa, a kojima se utiče na planiranje prostora ili prostorni razvoj, svi učesnici izrade tih dokumenata dužni da međusobno sarađuju i uvažavaju ciljeve i interese izražene u dokumentima višeg nivoa;
5) **sprječavanja ili ublažavanja uticaja klimatskih promjena** u skladu sa kojim se planiraju mjere za ublažavnje klimatskih promjena i prilagođavanje na klimatske promjene;
6) **ostvarivanja i zaštite javnog i pojedinačnog interesa** u skladu sa kojim se procjenjuju i međusobno usklađuju javni interes i pojedinačni interesi koji se moraju poštovati u obavljanju poslova planiranja i izgradnje, pri čemu pojedinačni interesi ne smiju štetiti javnom interesu;
7) **smanjenja seizmičkog rizika** u skladu sa kojim se preduzimaju mjere u planiranju i izgradnji za ublažavanje posljedica zemljotresa čije se događanje predviđa;
8) **javnosti** u skladu sa kojim javnost ima pravo da učestvuje u postupcima izrade i donošenja planskih dokumenata, kao i da se obavještava i podstiče učešće javnosti u poslovima planiranja i izgradnje, i
9) **zabrane diskriminacije** u skladu sa posebnim propisima.

U cilju ostvarivanja načela iz stava 1 ovog člana organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, organizacije i druga pravna lica dužni su da međusobno sarađuju u poslovima planiranja i izgradnje.

Elektronska komunikacija

Član 4

Komunikacija u oblasti planiranja, izgradnje, izdavanja licenci i legalizacije bespravnih objekata obavlja se elektronskim putem u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronsko poslovanje i ovim zakonom.

Elektronska komunikacija iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se u postupku izrade i donošenja planskih dokumenata, donošenja upravnih i ostalih akata, kao i kroz međusobnu komunikaciju sa nadležnim organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, organima za tehničke uslove, pravnim licima koja reviduju tehničku dokumentaciju i vrše stručni nadzor nad građenjem, pravnim i fizičkim licima i drugim subjektima koji učestvuju u poslovima planiranja i izgradnje.

Ako stranka to zahtijeva, zahtjev za izdavanje upravnog akta, odnosno prijava građenja, prijava upotrebe objekta i zahtjev za legalizaciju, podnosi se odnosno izdaje i u analognoj odnosno pisanoj formi.

Način i postupak komunikacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove planiranja i izgradnje (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) **adaptacija** je izvođenje radova na postojećem objektu, kojima se: vrši promjena organizacije prostora u objektu, vrši zamjena uređaja, postrojenja, opreme i instalacija, a kojima se ne utiče na stabilnost i sigurnost objekta, ne mijenjaju konstruktivni elementi, ne mijenja spoljni izgled i ne utiče na bezbijednost susjednih objekata, saobraćaja, zaštite od požara i životne sredine;
2) **bazne studije** su studije koje se izrađuju za oblasti koje nijesu istražene na način koji obezbjeđuje studijsko – analitičku i informacionu osnovu za izradu planskog dokumenta;
3) **blok** je složena jedinica građevinskog zemljišta koja se sastoji od jedne ili više urbanističkih parcela, odnosno jedne ili više katastarskih parcela ili djelova katastarskih parcela, a granica bloka se, po pravilu, poklapa sa regulacionim linijama i granicama urbanističkih parcela;
4) **centar jedinice lokalne samouprave** je naselje gradskog karaktera definisano u skladu sa zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Crne Gore;
5) **detaljno urbanističko rješenje** je rješenje zasnovano na dugoročnoj strategiji i koncepciji planiranja prostora koje sadrži osnovu koncepcije i parametre izgradnje objekata prema vrsti i namjeni;
6) **gradilište** je prostor na kojem se gradi, uklanja objekat ili mijenja stanje u prostoru, kao i prostor potreban za primjenu tehnologije građenja;
7) **građevinska linija** je linija na, iznad i ispod površine zemlje i vode definisana grafički i numerički, koja predstavlja granicu do koje je dozvoljeno graditi objekat;
8) **indeks izgrađenosti** je količnik bruto građevinske površine objekata i ukupne površine jedinice građevinskog zemljišta (parcele, lokacije, bloka, zone);
9) **indeks zauzetosti** je količnik izgrađene površine pod objektima i ukupne površine jedinice građevinskog zemljišta (parcele, lokacije, bloka, zone);
10) **infrastruktura** su komunalne, saobraćajne, energetske, elektronsko komunikacione i druge komunikacije kojima se obezbjeđuje zajedničko snabdijevanje, usluge i drugi oblici povećanja kvaliteta života u naselju ili korisnicima prostora na određenom području;
11) **inženjerski objekti** su: inženjerske konstrukcije, postrojenja, dimnjaci, auto-putevi, brze saobraćajnice, putevi, ulice, mostovi, vijadukti, tuneli, podzemni i nadzemni prolazi, željezničke i tramvajske pruge, manevarske površine i platforme, antenski stubovi, luke, pristaništa, marine, brane i akumulacije ispunjene jalovinom ili pepelom za koje je propisano tehničko osmatranje, plovni kanali i ostali hidrotehnički objekti, nasipi, dalekovodi, naftovodi, gasovodi, toplovodi, paravodi, vodovodi, objekti za zahvatanje i tretman vode za piće i druge potrebe, elektrane, termoelektrane, postrojenja za skladištenje i pretakanje tečnog prirodnog gasa, postrojenja za skladištenje i pretakanje tečnog naftnog gasa, postrojenja za skladištenje i pretakanje nafte i derivate nafte, stanice za snabdjevanje motornih vozila naftnim derivatima i gasom, objekti u kojima se proizvode i skladište opasne materije i slični objekti i postrojenja koja bi svojim radom mogla ugroziti životnu sredinu, objekti za proizvodnju toplote za daljinsko grijanje, trafostanice i razvodna postrojenja, kablovske podzemne instalacije, kanalizaciona mreža, objekti za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda, složene industrijske građevine, građevine i postrojenja za hemijsku i tešku industriju, deponije, postrojenja za dobijanje energije iz otpada, postrojenja za anaerobnu digestiju otpada, sportski tereni i drugi objekti za sport i rekreaciju i drugi objekti koji nijesu zgrade;
12) **namjena površina** je svrha za koju se prostor može urediti, izgraditi ili koristiti na način određen planskim dokumentom;
13) **naselje** je područje definisano u skladu sa zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Crne Gore;
14) **objekat** je prostorna, funkcionalna, konstruktivna, arhitektonska, estetska, tehničko-

tehnološka ili biotehnička cjelina sa instalacijama, postrojenjima i opremom koja se u njega ugrađuje (zgrade, inženjerski objekti, javne zelene površine, groblja i dr.);

15) **održavanje objekta** je tehničko osmatranje objekta u eksploataciji i obezbjeđenje adekvatne upotrebe objekta tokom njegove eksploatacije, kao i tekuće održavanje zgrada, objekata putne i željezničke infrastrukture, elektroenergetskih, vodovodnih, kanalizacionih, telekomunikacionih i ostalih inženjerskih objekata;
16) **organ za tehničke uslove** je organ državne uprave, organ lokalne uprave i pravno lice nadležno za: zaštitu životne sredine, saobraćaj, energetiku, vodovod i kanalizaciju, vode, regionalno vodosnabdjevanje, elektroinstalacije, zaštitu kulturnih dobara, elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, zaštitu i zdravlje na radu, katastar, zaštitu i spašavanje, upravljanje državnom imovinom i dr. koji u postupku izrade planskog dokumenta i tehničke dokumentacije dostavlja neophodne tehničke uslove, podloge, mišljenja, saglasnosti i druge dokaze potrebne za planiranje i izgradnju;
17) **plan razvoja** je dokument organa državne uprave, organa za tehničke uslove, organizacije i pravnog lica kojim se predviđaju aktivnosti u određenom vremenskom periodu;
18) **pravila parcelacije** su elementi definisani planskim dokumentom za određivanje veličine, oblika i površine parcele na kojoj je moguće graditi objekat;
19) **predio** je područje čije su karakteristike rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih faktora;
20) **pripremni radovi** su radovi na pripremi gradilišta odnosno radovi koji su vezani za ograđivanje gradilišta; radovi na uklanjanju postojećih objekata i dr; građenje i postavljanje objekata i instalacija privremenog karaktera za potrebe izvođenja radova; građenje, odnosno postavljanje objekta za potrebe prezentacije budućeg objekta; obezbjeđenje prostora za dopremu i smještaj građevinskog materijala i drugi radovi kojima se obezbjeđuje sigurnost susjednih objekata i obezbjeđenje nesmetanog odvijanja saobraćaja i korišćenje okolnog prostora;
21) **prostor** je sastav fizičkih struktura iznad i ispod zemljine površine, do kojih dosežu neposredni uticaji ljudske djelatnosti;
22) **prostorni razvoj** je izmjena prostora ljudskom djelatnošću u cilju njegove zaštite, unapređenja, korišćenja i upravljanja;
23) **regulaciona linija** je linija koja dijeli javnu površinu od površina namijenjenih za druge namjene;
24) **rekonstrukcija** je izvođenje radova na postojećem objektu, kojima se vrši: nadogradnja; dogradnja; sanacija oštećenog objekta; ojačanje konstrukcije; zamjena instalacija, uređaja, postrojenja i opreme, izmjena tehnološkog procesa i drugi radovi kojima se utiče na stabilnost i sigurnost objekta; mijenjaju konstruktivni elementi; mijenja spoljni izgled zgrade u odnosu na glavni projekat; utiče na životnu sredinu i na bezbjednost susjednih objekata i saobraćaja; mijenja režim voda; mijenjaju uslovi zaštite prirodne i nepokretne kulturne baštine, dobara koja uživaju prethodnu zaštitu i zaštitu njihove zaštićene okoline;
25) **selo** je naselje u kome se stanovništvo prvenstveno bavi poljoprivredom;
26) **urbana sanacija** je skup planskih mjera i uslova kojima se unapredjuje karakter izgradjenog dijela građevinskog područja i javnih površina devastiranih bespravnom gradnjom, kao i sprovode mjere urbane revitalizacije u cilju saniranja djelimično realizovanih investicija;
27) **zaštitne zone** su površine zemljišta, vodne površine ili vazdušni prostor koji su definisani planskim dokumentom i namijenjeni za zaštitu života i zdravlja ljudi, zaštitu životne sredine, bezbjednost i funkciju građevina, površina ili prostora, u skladu sa posebnim propisima;
28) **zelena infrastruktura** su sve zelene površine koje se nalaze na teritoriji jedinice lokalne samouprave, koje su međusobno povezane i ravnomjerno raspoređene i stvaraju optimalnu ekološku, društvenu i estetski uređenu životnu sredinu;
29) **zgrada** je stalni objekat koji ima krov i spoljne zidove, izgrađena kao samostalna upotrebna cjelina koja pruža zaštitu od vremenskih i drugih spoljnih uticaja, a namijenjena je za stanovanje, obavljanje djelatnosti ili za smještaj i čuvanje životinja, robe i opreme za proizvodne i uslužne aktivnosti itd, i

30) **zona** je prostorna cjelina istih ili sličnih funkcionalnih i urbanističkih karakteristika.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. PLANIRANJE PROSTORA

1. Obuhvat

Sadržina planiranja

Član 7

Planiranjem prostora se smatra praćenje stanja u prostoru, izrada i donošenje planskih dokumenata i sprovođenje planskih dokumenata.

Pojam planskog dokumenta

Član 8

Planskim dokumentom definiše se organizacija, korišćenje i namjena prostora, kao i način i uslovi realizacije planskih rješenja.

Planski dokumenti moraju biti međusobno usklađeni.

Planski dokument je javni dokument.

Donošenjem planskog dokumenta utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti, radi izgradnje planiranih objekata.

Planiranje u građevinskom području

Član 9

Planskim dokumentom određuje se građevinsko područje radi razgraničenja izgrađenih djelova naseljenih mjesta i površina predviđenih za njihov razvoj od ostalih površina namijenjenih za razvoj poljoprivrede i šumarstva, eksploatacije mineralnih sirovina, energetike, kao i drugih djelatnosti koje se, s obzirom na svoju namjenu, mogu planirati van građevinskog područja.

Naselja se mogu planirati samo na građevinskom području.

Građevinsko područje je područje određeno planskim dokumentom na kojem su izgrađena naselja i područje planirano za uređenje, razvoj i proširenje naselja, a sastoji se od građevinskog područja naselja, izdvojenog dijela građevinskog područja naselja i izdvojenog građevinskog područja van naselja.

Van građevinskog područja, planskim dokumentom može se planirati izgradnja:

1) infrastrukture i složenih inženjerskih objekata;
2) objekata od posebnog značaja za odbranu, zaštitu i spašavanje;
3) objekata namijenjenih poljoprivrednoj proizvodnji;
4) objekata u funkciji obrade mineralnih sirovina;
5) proizvodnih energetskih objekata;

6) kampova i sportsko-rekreativnih igrališta na otvorenom, i
7) objekata namjenjenih za stanovanje i pomoćnih objekata za vlastite potrebe na poljoprivrednim gazdinstvima i za potrebe seoskog turizma.

Van građevinskog područja može se vršiti istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina u skladu sa smjernicama određenim planskim dokumentom.

Planiranje područja mora

Član 10

Radi ostvarivanja privrednih, ekoloških i socijalnih ciljeva, pri planiranju prostora uspostavlja se i planiranje područja mora.

U cilju obezbjeđenja usklađenosti i koordinacije, pri planiranju područja mora obezbjeđuje se saradnja sa susjednim državama.

Način saradnje iz stava 2 ovog člana određuje se u postupku izrade planskog dokumenta.

Registar planskih dokumenata

Član 11

Planski dokumenti evidentiraju se i objavljuju u registru planskih dokumenata (u daljem tekstu: Registar).

Registar vodi Ministarstvo.

Uvid u Registar je slobodan i bez naknade.

Bliži sadržaj i način vođenja Registra propisuje Ministarstvo.

2. Praćenje stanja u prostoru (monitoring)

Sadržina

Član 12

Praćenjem stanja u prostoru smatra se formiranje i vođenje dokumentacione osnove i informacionog sistema o prostoru i izrada i usvajanje izvještaja o stanju uređenja prostora.

Dokumentaciona osnova i informacioni sistem

Član 13

Za potrebe izrade, donošenja i sprovođenja planskih dokumenata, vršenja nadzora, trajnog praćenja stanja u prostoru i izrade izvještaja o stanju uređenja prostora, Ministarstvo formira i vodi jedinstvenu dokumentacionu osnovu i informacioni sistem o prostoru.

Dokumentacionu osnovu iz stava 1 ovog člana čini skup podataka i dokumenata o prostoru u tekstualnom, grafičkom, numeričkom i tabelarnom prikazu.

Organi državne uprave, organi lokalne uprave i drugi organi dužni su da Ministarstvu u roku od pet dana od dana izdavanja, dostave svaki akt koji čini dokumentacionu osnovu o prostoru.

Organ za tehničke uslove dužan je da, u rokovima iz stava 3 ovog člana, dostavi Ministarstvu svaki akt koji čini dokumentacionu osnovu o prostoru.

Informacioni sistem o prostoru (u daljem tekstu: informacioni sistem) je integrisani skup komponenti za sakupljanje, snimanje, čuvanje, obradu i prenošenje informacija o prostoru Crne Gore.

Sastavni dio informacionog sistema je dokumentaciona osnova, sa indikatorima za

praćenje sprovođenja planskih dokumenata.

Sadržaj i način vođenja dokumentacione osnove i informacionog sistema i indikatore za praćenje sprovođenja planskih dokumenata propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Izvještaj o stanju uređenja prostora

Član 14

Ministarstvo podnosi Vladi godišnji izvještaj o stanju uređenja prostora, na usvajanje.

Izvještaj o stanju uređenja prostora sadrži, naročito: analizu sprovođenja planskih dokumenata; ocjenu sprovedenih mjera i njihov uticaj na upravljanje prostorom; uticaj sektorskih politika na oblast planiranja; aktivnosti u vršenju prenijetih i povjerenih poslova; aktivnosti drugih pravnih lica na poslovima vezanim za planiranje; praćenje stanja građevinskog područja; podatke o uređenosti građevinskog zemljišta; podatke o prijavama za građenje odnosno postavljanje objekta; podatke o izdatim građevinskim dozvolama za složene inženjerske objekte; izgrađenim odnosno postavljenim objektima; kao i druge elemente od važnosti za prostor za koji se Izvještaj izrađuje.

Izvještaj o stanju uređenja prostora se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

Ministarstvo je dužno da izvještaj o stanju uređenja prostora objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

3. Izrada i donošenje planskih dokumenata

3.1. Vrste i sadržaj planskih dokumenata

Vrste planskih dokumenata

Član 15

Planski dokumenti su:

1) prostorni plan Crne Gore;
2) plan generalne regulacije Crne Gore.

Donošenje prostornog plana Crne Gore i plana generalne regulacije Crne Gore je obavezno.

Prostorni plan Crne Gore i plan generalne regulacije Crne Gore donosi Skupština Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština).

Prostorni plan Crne Gore

Član 16

Prostorni plan Crne Gore je strateški dokument i opšta osnova organizacije i uređenja prostora Crne Gore kojim se određuju državni ciljevi i mjere prostornog razvoja, u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem Crne Gore.

Prostornim planom Crne Gore određuju se, naročito: politika korišćenja prostora i razvoj funkcija i djelatnosti u Crnoj Gori; položaj i pravci prostornog razvoja Crne Gore u odnosu na okruženje; programske projekcije dugoročnog razvoja i prostornog uređenja; osnove dugoročne politike planiranja; koncept organizacije uređenja i korišćenja prostora sa mrežom naselja ; koncept planiranja područja mora; infrastrukturni sistemi i način njihovog povezivanja sa infrastrukturnim sistemima u okruženju.

Prostorni plan Crne Gore sadrži, naročito: smjernice za izradu plana generalne regulacije Crne Gore; smjernice za zaštitu životne sredine; smjernice za zaštitu, upravljanje i planiranje predjela; smjernice za zaštitu kulturne baštine; osnove zaštite od interesa za odbranu zemlje i zaštitu i spašavanje; smjernice za sprječavanje i zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća; smjernice za smanjenje seizmičkog rizika; smjernice za

prilagođavanje plana generalne regulacije Crne Gore na klimatske promjene; smjernice za povećanje energetske efikasnosti i korišćenje obnovljivih izvora energije; smjernice za koncesiona područja, i ostale smjernice za sprovođenje plana.

Plan generalne regulacije Crne Gore

Član 17

Plan generalne regulacije Crne Gore je planski dokument kojim se detaljnije određuju ciljevi i mjere prostornog i urbanističkog razvoja Crne Gore, uz uvažavanje specifičnih potreba koje proizlaze iz regionalnih posebnosti, razrađuju ciljevi planiranja prostora i uređuje racionalno korišćenje prostora i područja mora, u skladu sa ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno – istorijskim razvojem.

Plan generalne regulacije Crne Gore obuhvata sjeverni, središnji i primorski region, kao i područje nacionalnih parkova i područje pod zaštitom Organizacije za obrazovanje, nauku i kulturu Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UNESCO).

Obuhvat regiona određuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj, izuzimajući područja nacionalnih parkova i područja pod zaštitom UNESCO.

Primorski region, pored obuhvata u skladu sa zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj, obuhvata i teritorijalno more i isključivu ekonomsku zonu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje more.

Planom generalne regulacije Crne Gore određuje se, naročito: namjena površina; uslovi uređivanja, izgradnje i korišćenja prostora; koridori i kapaciteti za infrastrukturu; granice građevinskih područja naselja; granice izdvojenih građevinskih područja van naselja; granice izdvojenih djelova građevinskog područja naselja; granice obuhvata za koje se razrađuju detaljna urbanistička rješenja; granice zona urbane sanacije; prostor predviđen za razradu urbanističkim projektima; granice zona zaštite.

Plan generalne regulacije Crne Gore sadrži, naročito: pravila uređenja i pravila građenja po zonama; pravila parcelacije; smjernice urbane sanacije; smjernice za izradu urbanističkih projekata; smjernice za pejzažnu arhitekturu; smjernice za zaštitu kulturne baštine; smjernice za unapređenje i zaštitu prirode i životne sredine; smjernice za prevenciju i zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća; smjernice za prilagođavanje na klimatske promjene; smjernice za smanjenje seizmičkog rizika; smjernice za povećanje energetske efikasnosti i korišćenje obnovljivih izvora energije; smjernice za koncesiona područja; ekonomsko-tržišnu projekciju, i ostale smjernice za sprovođenje plana.

Za centar jedinice lokalne samouprave, plan generalne regulacije Crne Gore obavezno sadrži detaljno urbanističko rješenje, a po potrebi i za druge centre i naseljena mjesta.

Radi prostornog razvoja seoskog područja i podsticanja njihovog održivog razvoja, a uvažavajući geomorfološke različitosti (brdska, planinska, primorska i dr.), kao i regionalne i tradicionalne osobenosti (zbijen, razbijen tip, povremeno i stalno naseljena), plan generalne regulacije Crne Gore obavezno sadrži osnovu uređenja seoskih područja.

Period donošenja

Član 18

Prostorni plan Crne Gore donosi se za period od 20 godina.

Plan generalne regulacije Crne Gore donosi se za period od deset godina.

Sadržaj planskog dokumenta

Član 19

Planski dokument iz člana 15 ovog zakona obavezno sadrži tekstualni i grafički dio.

Tekstualni dio planskog dokumenta obavezno sadrži smjernice za sprovođenje planskog dokumenta.

Smjernice za sprovođenje plana generalne regulacije Crne Gore sadrže pravila uređenja i pravila građenja.

Plan generalne regulacije Crne Gore sadrži urbanističko – tehničke uslove.

Grafički dio, u zavisnosti od vrste planskog dokumenta, čine kartografski prikazi i grafički prilozi na kojima se, u zakonom propisanoj razmjeri, prikazuju postojeće stanje i planirani zahvati u prostoru.

Bliži sadržaj i formu planskog dokumenta propisuje Ministarstvo.

Razmjere izrade

Član 20

Prostorni plan Crne Gore izrađuje se na topografskim kartama razmjere 1:100.000, 1:50.000, 1:25.000 i 1:5.000, a mogu se koristiti i satelitski snimci ili ortofoto snimci.

Plan generalne regulacije Crne Gore izrađuje se na topografskim kartama razmjere 1:50.000, 1:25.000 i 1: 5.000 i topografsko-katastarskim planovima razmjere 1:2.500 i 1:1.000 za zone u kojima se radi detaljno urbanističko rješenje.

Planski dokumenti izrađuju se na kartama, topografsko-katastarskim planovima i katastrima vodova u digitalnoj formi i georeferenciranim ortofoto podlogama, a prezentiraju se na kartama i topografsko-katastarskim planovima u analognoj formi izrađenim na papirnoj podlozi i moraju biti identični po sadržaju.

Ovjerena digitalna forma karata, katastarskih planova i katastra vodova obezbjeđuje se od organa uprave nadležnog za poslove katastra (u daljem tekstu: Katastar).

Ako Katastar ne posjeduje digitalnu formu karata, katastarskih planova i katastara vodova dužan je da obezbijedi analognu formu koja mora biti ovjerena, skenirana i georeferencirana.

3.2. Način i postupak izrade i donošenja planskog dokumenta

Poslovi na izradi i donošenju planskog dokumenta

Član 21

Poslove na izradi i donošenju planskog dokumenta vrši Ministarstvo.

Poslovima iz stava 1 ovog člana, smatraju se, naročito: priprema odluke o izradi planskog dokumenta i programskog zadatka; obezbjeđenje baznih studija, podloga i ostale dokumentacije potrebne za izradu planskog dokumenta; pribavljanje smjernica i uslova u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita prirode; organizacija izrade planskog dokumenta; priprema koncepta planskog dokumenta; sprovođenje postupka prethodnog učešća javnosti; izrada planskog dokumenta; sprovođenje javne rasprave; priprema odluke o donošenju planskog dokumenta; drugi poslovi u vezi izrade i donošenja planskog dokumenta.

Koncept planskog dokumenta Ministarstvo priprema po pribavljenom mišljenju vršioca revizije planskog dokumenta.

Metodologiju izrade planskog dokumenta propisuje Ministarstvo.

Rukovodilac izrade planskog dokumenta

Član 22

Izradom planskog dokumenta rukovodi rukovodilac izrade planskog dokumenta.

Rukovodioca izrade planskog dokumenta određuje Vlada na predlog ministra nadležnog za poslove planiranja.

Za rukovodioca izrade prostornog plana Crne Gore može se odrediti diplomirani prostorni planer koji posjeduje najmanje kvalifikaciju VII 1 podnivoa okvira kvalifikacija sa najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima prostornog planiranja.

Za rukovodioca izrade plana generalne regulacije Crne Gore može se odrediti diplomirani inženjer arhitekture ili diplomirani prostorni planer koji posjeduje najmanje kvalifikaciju VII 1 podnivoa okvira kvalifikacija sa najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima prostornog odnosno urbanističkog planiranja.

Rukovodilac izrade planskog dokumenta odgovoran je za usklađenost planskog dokumenta sa ovim zakonom.

Rukovodilac izrade planskog dokumenta određuje stručni tim za izradu planskog dokumenta, uz saglasnost Ministarstva.

Rukovodilac izrade planskog dokumenta i stručni tim imaju pravo na naknadu u visini određenoj aktom iz stava 2 ovog člana.

Ustupanje podloga

Član 23

U cilju izrade planskih dokumenata organi državne uprave, organ za tehničke uslove, organizacije i pravna lica, dužni su da, u digitalnoj formi, Ministarstvu ustupe kopije topografsko-katastarskog plana, katastar vodova, ortofoto snimke, geološke podloge, uključujući podloge za davanje koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina (u daljem tekstu: podloge), kao i planove razvoja, u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

Katastar je dužan da na zahtjev Ministarstva dostavi sve podatke o nadzemnim i podzemnim vodovima sa pripadajućim uređajima i postrojenjima (vodovod, kanalizacija, toplovod, naftovod, gasovod, elektro-energetski vodovi, elektronski komunikacioni objekti, drenaža, industrijski i drugi vodovi), u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

Pripadajućim uređajima vodova iz stava 2 ovog člana, smatraju se uređaji koji su građeni ili izgrađeni na vodovima, i koji omogućavaju funkcionisanje i cjelishodno korišćenje vodova (okna, stubovi, armature i dr.).

Podloge, planovi razvoja i podaci o vodovima iz st. 2 i 3 ovog člana, ustupaju se Ministarstvu bez naknade.

Odluka o izradi planskog dokumenta

Član 24

Izradi planskog dokumenta pristupa se na osnovu odluke o izradi planskog dokumenta (u daljem tekstu: odluka o izradi) koju donosi Vlada.

Odluka o izradi sadrži, naročito: pravni osnov izrade; teritoriju odnosno područje za koje se plan izrađuje, rok izrade; način finansiranja, način saradnje sa susjednim državama u odnosu na planiranje prostora i područja mora i dr.

Istovremeno sa donošenjem odluke o izradi donosi se, u skladu sa posebnim propisom, i odluka o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu.

Odluka o izradi objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Ministarstvo je dužno da odluku o izradi objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Programski zadatak

Član 25

Sastavni dio odluke o izradi je programski zadatak koji sadrži, naročito: obuhvat i granice planskog dokumenta; uslove i smjernice planskog dokumenta višeg reda i razvojnih strategija;

principe, viziju i ciljeve planiranja, korišćenja, uređenja i zaštite prostora; konceptualni okvir planiranja, korišćenja, uređenja i zaštite planskog područja sa strukturom osnovnih namjena površina i korišćenja zemljišta.

Zabrana građenja

Član 26

Odluka o izradi sadrži, po potrebi, i odredbu o zabrani građenja na prostoru ili dijelu prostora za koji se taj plan izrađuje, kao i vrstu objekata na koje se zabrana građenja odnosi.

Zabrana građenja iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na objekte na kojima postoje stečena prava.

Stečenim pravom smatra se pravo građenja objekta na osnovu prijave građenja i dokumentacije iz člana 91 ovog zakona odnosno pravo stečeno po osnovu važeće građevinske dozvole.

Odluka o zabrani građenja može se donijeti i nakon donošenja odluke o izradi.

Zabrana građenja primjenjuje se do roka utvrđenog odlukom iz st. 1 i 4 ovog člana.

Prethodno učešće javnosti

Član 27

Ministarstvo je dužno da nakon donošenja odluke o izradi i izrade koncepta planskog dokumenta organizuje upoznavanje zainteresovane javnosti sa ciljevima i svrhom izrade planskog dokumenta, mogućim planskim rješenjima i efektima planiranja (u daljem tekstu: prethodno učešće javnosti).

Obavještenje o prethodnom učešću javnosti Ministarstvo objavljuje na internet stranici i u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuira na teritoriji Crne Gore.

Ministarstvo je dužno da o prethodnom učešću javnosti obavijesti jedinicu lokalne samouprave i organ za tehničke uslove, u roku od dva dana od dana objavljivanja obavještenja iz stava 2 ovog člana.

Način organizacije prethodnog učešća javnosti određuje Ministarstvo, s tim što učešće javnosti ne može trajati kraće od 30 dana.

Ministarstvo je dužno da u roku od 30 dana od dana isteka roka iz stava 4 ovog člana sačini izvještaj o mišljenjima i predlozima zainteresovane javnosti, kao i izvještaj o mišljenjima i predlozima jedinice lokalne samouprave i organa za tehničke uslove.

Izvještaj o mišljenjima i predlozima zainteresovane javnosti i izvještaj o mišljenjima i predlozima jedinice lokalne samouprave i organa za tehničke uslove, Ministarstvo je dužno da objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana isteka roka iz stava 5 ovog člana.

Bliži način organizacije prethodnog učešća javnosti propisuje Ministarstvo.

Dostavljanje nacrta planskog dokumenta jedinici lokalne samouprave i organu za tehničke uslove

Član 28

Nacrt planskog dokumenta Ministarstvo, prije revizije, dostavlja na mišljenje jedinici lokalne samouprave i organu za tehničke uslove.

Jedinica lokalne samouprave i organ za tehničke uslove dužni su da mišljenje na nacrt planskog dokumenta dostave Ministarstvu u roku od 30 dana od dana prijema nacrta.

Ako se mišljenje na nacrt planskog dokumenta ne dostavi u roku iz stava 2 ovog člana, smatraće se da nema primjedbi.

Ako organ za tehničke uslove u mišljenju navede da nije saglasan sa predloženim tehničkim uslovima, dužan je da u roku od 60 dana od dana prijema nacrta dostavi novi predlog u pogledu tehničkih uslova za čije je izdavanje nadležan.

Tehničkim uslovima iz stava 4 ovog člana smatraju se uslovi priključenja na infrastrukturu.

Revizija planskog dokumenta

Član 29

U postupku izrade planskog dokumenta obavezna je revizija.

Revizijom planskog dokumenta smatra se: provjera usklađenosti planskog dokumenta sa odlukom o izradi; provjera međusobne usklađenosti u smislu člana 8 ovog zakona; provjera usklađenosti planskog rješenja sa pravilima struke; provjera usklađenosti sa propisanim standardima i normativima; provjera opravdanosti planskog rješenja, i provjera usklađenosti sa ovim zakonom.

Revizija planskog dokumenta može biti pozitivna ili negativna.

O izvršenoj reviziji planskog dokumenta sačinjava se izvještaj.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana dužni su da potpišu svi članovi vršioca revizije.

Savjet za reviziju

Član 30

Reviziju planskog dokumenta vrši Savjet za reviziju (u daljem tekstu: Savjet).

Savjet imenuje Vlada.

U Savjet se može imenovati lice koji posjeduje najmanje kvalifikaciju VII 1 podnivoa okvira kvalifikacija i koje ima najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima prostornog odnosno urbanističkog planiranja.

U Savjet se obavezno imenuje i predstavnik jedinice lokalne samouprave za čiju teritoriju se vrši revizija planskog dokumenta.

U Savjet se ne može imenovati lice zaposleno u Ministarstvu, kao ni lice koje vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona.

Revizija nacrta planskog dokumenta

Član 31

Ministarstvo dostavlja nacrt planskog dokumenta na reviziju Savjetu.

Savjet je dužan da reviziju nacrta planskog dokumenta izvrši u roku od 60 dana od dana dostavljanja nacrta planskog dokumenta.

Izvještaj o reviziji nacrta planskog dokumenta Savjet je dužan da dostavi Ministarstvu u roku od sedam dana od dana isteka roka iz stava 2 ovog člana.

Ministarstvo je dužno da izvještaj o reviziji nacrta planskog dokumenta objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana dostavljanja.

Dostavljanje planskog dokumenta Vladi radi utvrđivanja nacrta

Član 32

Ministarstvo je dužno da nacrt planskog dokumenta sa mišljenjima iz čl. 27 i 28 ovog zakona i izvještajem iz člana 31 ovog zakona dostavi Vladi, radi utvrđivanja nacrta i njegovog stavljanja na javnu raspravu.

Uz nacrt planskog dokumenta iz stava 1 ovog člana dostavlja se program održavanja

javne rasprave.

Ministarstvo je dužno da nacrt planskog dokumenta objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana utvrđivanja.

Javna rasprava

Član 33

Javna rasprava iz člana 32 ovog zakona oglašava se u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuira na teritoriji Crne Gore i na internet stranici Ministarstva i traje najmanje 30 radnih dana od dana oglašavanja.

Ministarstvo je dužno da jedinici lokalne samouprave i organu za tehničke uslove dostavi posebno obavještenje o javnoj raspravi, u roku od dva dana od dana oglašavanja javne rasprave u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuira na teritoriji Crne Gore.

Javna rasprava sprovodi se organizovanjem okruglih stolova, tribina, prezentacija i dostavljanjem predloga, sugestija i komentara.

Izvještaj o javnoj raspravi

Član 34

Ministarstvo je dužno da u roku od 30 dana od dana završetka javne rasprave sačini izvještaj o javnoj raspravi.

Izvještaj o javnoj raspravi sadrži, naročito:

- popis svih učesnika javne rasprave;
- predloge, primjedbe i sugestije koje su prihvaćene, sa naznakom učesnika;
- obrazloženje o predlozima, primjedbama i sugestijama koje nijesu prihvaćene ili su djelimično prihvaćene, sa naznakom učesnika;
- popis učesnika javne rasprave čiji su predlozi i primjedbe date izvan određenog roka, i
- osvrt na predloge i mišljenja iz člana 27 ovog zakona.

Mišljenje na izvještaj o javnoj raspravi daje Savjet u roku od 15 dana od dana dostavljanja od strane Ministarstva.

Ministarstvo je dužno da na internet stranici, u roku od sedam dana od dana dostavljanja mišljenja Savjeta, objavi izvještaj o javnoj raspravi sa mišljenjem Savjeta.

Ponovna javna rasprava

Član 35

Ako se nakon sprovedene javne rasprave planski dokument bitno razlikuje od nacrta planskog dokumenta koji je razmatran na javnoj raspravi, sprovodi se ponovna javna rasprava.

Bitnu razliku iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, u izvještaju o javnoj raspravi.

Ponovna javna rasprava sprovodi se na način utvrđen čl. 33 i 34 ovog zakona i traje najmanje 15 radnih dana od dana objavljivanja.

Priprema predloga planskog dokumenta

Član 36

Na osnovu izvještaja o javnoj raspravi, Ministarstvo priprema predlog planskog

dokumenta.

Dostavljanje predloga planskog dokumenta organu za tehničke uslove

Član 37

Ministarstvo dostavlja predlog planskog dokumenta iz člana 36 ovog zakona organu za tehničke uslove, radi davanja saglasnosti, u odnosu na predložene tehničke uslove.

Organ za tehničke uslove dužan je da saglasnost iz stava 1 ovog člana da u roku od 30 dana od dana dostavljanja planskog dokumenta.

Ako organ za tehničke uslove ne dostavi saglasnost u roku iz stava 2 ovog člana, smatraće se da je saglasan sa rješenjima planskog dokumenta u pogledu tehničkih uslova.

Dostavljanje predloga planskog dokumenta Vladi

Član 38

Nakon pribavljanja saglasnosti iz člana 37 ovog zakona, Ministarstvo dostavlja predlog planskog dokumenta Vladi, radi utvrđivanja.

Uz predlog planskog dokumenta Ministarstvo dostavlja izvještaj iz člana 36 ovog zakona.

Ministarstvo je dužno da predlog planskog dokumenta objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana utvrđivanja.

Odluka o donošenju

Član 39

Prostorni plan Crne Gore i plan generalne regulacije Crne Gore donose se odlukom.

Sadržaj odluke

Član 40

Odluka o donošenju planskog dokumenta sadrži, naročito: granice područja koje planski dokument zahvata; odredbe o sprovođenju planskog dokumenta; odredbe o prestanku važenja planskog dokumenta koji je bio na snazi do donošenja novog planskog dokumenta i dr.

Objavljivanje odluke o donošenju

Član 41

Odluka o donošenju planskog dokumenta i planski dokument objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Ministarstvo je dužno da odluku o donošenju planskog dokumenta dostavi nadležnom inspekcijskom organu u roku od dva dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Izmjene i dopune planskog dokumenta

Član 42

Izmjene i dopune planskog dokumenta vrše se na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom za izradu i donošenje planskog dokumenta, s tim što javna rasprava traje najmanje 15

radnih dana od dana oglašavanja.

Izmjene i dopune planskog dokumenta iz stava 1 ovog člana mogu se vršiti samo u obuhvatu čitavog planskog dokumenta odnosno u obuhvatu regiona ili nacionalnog parka i područja pod zaštitom UNESCO.

Postupak izmjena i dopuna planskog dokumenta može da inicira i izvršni organ jedinice lokalne samouprave.

Način postupanja

Član 43

Način potpisivanja, ovjeravanja, dostavljanja, arhiviranja i čuvanja planskog dokumenta propisuje Ministarstvo.

Finansijska sredstva za izradu

Član 44

Finansijska sredstva za izradu planskog dokumenta obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.

4. Sprovođenje plana generalne regulacije Crne Gore

Urbanistički projekat

Član 45

Radi sprovođenja plana generalne regulacije Crne Gore Vlada donosi urbanistički projekat na predlog Ministarstva.

Urbanistički projekat izrađuje privredno društvo iz člana 122 ovog zakona.

Urbanistički projekat donosi se za prostor definisan planom generalne regulacije Crne Gore, i to: prostor na kome predstoji značajnija i složenija izgradnja odnosno koji predstavlja posebno karakterističnu cjelinu, prostor devastiran bespravnom gradnjom, kao i za naselja i djelove naselja koji predstavljaju nepokretna kulturna dobra od međunarodnog i nacionalnog značaja.

Urbanistički projekat sadrži urbanističko rješenje kojim se definiše prostorni raspored objekata, dimenzije objekata, uređenje terena i osnovna infrastruktura, u skladu sa smjernicama definisanim planom generalne regulacije Crne Gore, kao i vizuelizacija objekata, odnosno naselja.

Donošenje urbanističkog projekta za naselja i djelove naselja koji predstavljaju nepokretna kulturna dobra od međunarodnog i nacionalnog značaja je obavezno.

U slučaju izrade urbanističkog projekta iz stava 5 ovog člana shodno se primjenjuje i zakon kojim se uređuju kulturna dobra.

Urbanistički projekat izrađuje se na topografsko–katastarskim planovima razmjere 1:1.000 i 1:500 ili 1:250.

Ako je inicijativu za izradu urbanističkog projekta podnio zainteresovani korisnik prostora, troškovi izrade urbanističkog projekta padaju na njegov teret.

Urbanistički projekat objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Bliži sadržaj i uslove izrade urbanističkog projekta propisuje Ministarstvo.

Projektni zadatak za urbanistički projekat

Član 46

Izradi urbanističkog projekta pristupa se na osnovu projektnog zadatka.

Projektni zadatak iz stava 1 ovog člana izrađuje glavni državni arhitekta na osnovu smjernica iz plana generalne regulacije Crne Gore, po pribavljenom mišljenju glavnog gradskog arhitekte i organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara.

Glavni gradski arhitekta i organ uprave nadležan za zaštitu kulturnih dobara, dužni su da mišljenje na projektni zadatak dostave glavnom državnom arhitekti u roku od deset dana od dana prijema projektnog zadatka.

Ako mišljenje na projektni zadatak glavni gradski arhitekta i organ uprave nadležan za zaštitu kulturnih dobara ne dostave u roku iz stava 3 ovog člana smatraće se da nemaju primjedbi.

Revizija urbanističkog projekta

Član 47

U postupku izrade urbanističkog projekta obavezna je revizija.

Revizijom urbanističkog projekta smatra se provjera usklađenosti sa projektnim zadatkom i planom generalne regulacije Crne Gore.

Reviziju iz stava 1 ovog člana vrši komisija za reviziju urbanističkog projekta (u daljem tekstu: Komisija) koju imenuje ministar nadležan za poslove planiranja.

U Komisiju se obavezno imenuje i predstavnik jedinice lokalne samouprave za čiju se teritoriju izrađuje urbanistički projekat.

U Komisiju se ne mogu imenovati lica zaposlena u Ministarstvu, kao ni lica koja vrše inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona.

Komisija je dužna da reviziju izvrši u roku od 15 dana od dana dostavljanja urbanističkog projekta i da o tome sačini izvještaj.

Izvještaj iz stava 6 ovog zakona dužni su da potpišu svi članovi Komisije.

Izvještaj o reviziji urbanističkog projekta Komisija je dužna da dostavi Ministarstvu u roku od sedam dana od dana isteka roka iz stava 6 ovog člana.

Ministarstvo je dužno da izvještaj o reviziji urbanističkog projekta objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana prijema.

Dostavljanje urbanističkog projekta jedinici lokalne samouprave

Član 48

Prije revizije, Ministarstvo dostavlja urbanistički projekat na mišljenje jedinici lokalne samouprave i organu uprave nadležnom za zaštitu kulturnih dobara.

Jedinica lokalne samouprave i organ uprave nadležan za zaštitu kulturnih dobara dužni su da mišljenje na urbanistički projekat dostave Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja.

Elaborat parcelacije

Član 49

Radi usklađivanja katastarskih parcela sa pravilima parcelacije definisanim planom generalne regulacije Crne Gore, izrađuje se elaborat parcelacije.

Elaborat parcelacije izrađuje se samo za jedinicu građevinskog zemljišta na nivou bloka.

Elaboratom parcelacije određuju se urbanističke parcele.

Elaborat parcelacije, prenijet na geodetsko katastarske podloge, sadrži grafički i tabelarni prikaz urbanističkih parcela, sa podacima i površinama katastarskih parcela ili njihovih djelova koji ulaze u sastav urbanističke parcele.

Vlasnik katastarske parcele može, u roku od šest mjeseci od dana donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, da obezbijedi izradu elaborata parcelacije i dostavi ga Katastru.

Ako vlasnik katastarske parcele ne postupi u skladu sa stavom 5 ovog člana, izradu elaborata parcelacije po službenoj dužnosti obezbjeđuje Katastar.

Elaborat parcelacije iz stava 6 ovog člana ne može se mijenjati do izmjene plana generalne regulacije Crne Gore.

Elaborat parcelacije izrađuje privredno društvo iz člana 122 ovog zakona.

Elaborat parcelacije izrađuje se na topografsko-katastarskim planovima razmjere 1:1000 i 1:500.

U slučaju iz stava 5 ovog člana finansijska sredstva za izradu elaborata parcelacije obezbjeđuje vlasnik katastarske parcele.

Bliži sadržaj i uslove izrade elaborata parcelacije propisuje Ministarstvo.

Sprovođenje elaborata parcelacije

Član 50

Katastar sprovodi parcelaciju na zahtjev vlasnika katastarske parcele iz člana 49 stav 5 ovog zakona, odnosno po službenoj dužnosti.

Vlasnik katastarske parcele iz člana 49 stav 5 ovog zakona, dužan je da elaborat parcelacije dostavi Katastru radi sprovođenja parcelacije, u roku od sedam dana od dana izrade.

Uz zahtjev za sprovođenje parcelacije, vlasnik iz stava 1 ovog člana, pored elaborata parcelacije, dužan je da Katastru dostavi saglasnost vlasnika ostalih katastarskih parcela za sprovođenje parcelacije, dat za period važenja planskog dokumenta.

Katastar je dužan da parcelaciju sprovede u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

U postupku sprovođenja parcelacije Katastar donosi rješenje o formiranju katastarskih parcela koje čine urbanističku parcelu u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rješenje iz stava 5 ovog člana Katastar je dužan da objavi na internet stranici u roku od tri dana od dana izdavanja.

Urbanistička parcela

Član 51

Urbanistička parcela je jedinstveni dio prostora čija je površina i oblik u skladu s pravilima parcelacije određenim planskim dokumentom, obuhvata jednu ili više katastarskih parcela ili njihovih djelova i zadovoljava uslove izgradnje propisane planskim dokumentom.

Urbanistička parcela mora imati obezbijeđen kolski pristup sa gradske saobraćajnice ili javnog puta.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u starim gradskim jezgrima u kojima ne postoji mogućnost obezbjeđivanja kolskog pristupa, urbanističkoj parceli se može obezbijediti samo pješački pristup sa gradske saobraćajnice ili javnog puta.

Kompletiranje urbanističke parcele

Član 52

Vlasnik katastarske parcele obavezan je da trpi promjene granica katastarske parcele prema elaboratu parcelacije.

Ako urbanistička parcela obuhvata više katastarskih parcela različitih vlasnika, vlasnik kome pripada najveći dio urbanističke parcele, može da ponudi otkup zemljišta vlasnicima kojima pripadaju ostali dijelovi urbanističke parcele, radi kompletiranja urbanističke parcele, u roku od 15 dana od dana sprovođenja elaborata parcelacije.

Ako vlasnik kome pripada najveći dio urbanističke parcele u roku iz stava 2 ovog člana ne ponudi otkup preostalog dijela urbanističke parcele vlasnicima kojima pripadaju ostali dijelovi urbanističke parcele, otkup preostalog dijela urbanističke parcele može ponuditi i bilo koji vlasnik dijela urbanističke parcele.

Procjenu vrijednosti zemljišta iz stava 2 ovog člana na zahtjev vlasnika koji je ponudio otkup preostalog dijela urbanističke parcele vlasnicima kojima pripadaju ostali dijelovi urbanističke parcele, vrši Katastar odnosno ovlašćeni procjenitelj.

Ako se vlasnici ne sporazumiju o načinu kompletiranja urbanističke parcele u skladu sa st.1 do 4 ovog člana, primjenjivaće se zakon kojim se uređuje eksproprijacija.

Ako vlasnik iz stava 5 ovog člana nije zakonom određeni korisnik eksproprijacije, prostor se može privesti namjeni u skladu sa članom 53 ovog zakona.

Lokacija za građenje

Član 53

Lokacija za građenje (u daljem tekstu: lokacija) je prostor koji se privodi namjeni, u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima i smjernicama utvrđenim planskim dokumentom.

Lokacija može biti jedna ili više katastarskih parcela, jedna ili više urbanističkih parcela, dio jedne ili djelovi više urbanističkih parcela određenih elaboratom parcelacije.

Lokacija mora da zadovoljava pravila parcelacije definisana planskim dokumentom.

Uslovi izgradnje na lokaciji određuju se shodno urbanističko-tehničkim uslovima i smjernicama utvrđenim planskim dokumentom i površini lokacije.

Lokacija je privedena namjeni u smislu stava 1 ovog člana, kada je objekat izgrađen u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima i smjernicama utvrđenim planskim dokumentom.

Javni konkurs za idejno arhitektonsko rješenje

Član 54

Za izradu idejnog arhitektonskog rješenja, na osnovu kojeg se izrađuje tehnička dokumentacija, obavezno se raspisuje javni konkurs za objekte za potrebe državnih organa, organa lokalne samouprave, zdravstvenih, prosvjetnih, naučnih, kulturnih, sportskih i objekata socijalne zaštite koji su u državnoj svojini.

Javni konkurs iz stava 1 ovog člana raspisuje i sprovodi Ministarstvo.

Način i postupak raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sadržina urbanističko-tehničkih uslova

Član 55

Urbanističko–tehnički uslovi sadrže, naročito:

1) situacioni plan sa granicama parcele odnosno lokacije i odnosima prema susjednim parcelama, odnosno koridor planiranog objekta;
2) namjenu parcele odnosno lokacije;
3) pravila parcelacije;
4) građevinsku i regulacionu liniju;
5) preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća;

6) uslove i mjere za zaštitu životne sredine;
7) uslove za pejzažno oblikovanje;
8) uslove i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline;
9) uslove za lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom;
10) uslove za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata;
11) uslove za objekte koji mogu uticati na bezbijednost vazdušnog saobraćaja;
12) mogućnost fazne gradnje objekta;
13) uslove za priključenje na infrastrukturu;
14) uslove za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu;
15) potrebu izrade geodetskih, geoloških (geotehničkih, inženjersko–geoloških, hidrogeoloških, geomehaničkih i seizmičkih) podloga, kao i vršenja geotehničkih istražnih radova i drugih ispitivanja;
16) potrebu izrade urbanističkog projekta.

Urbanističko–tehnički uslovi za zgrade, osim uslova iz stava 1 ovog člana sadrže i:
1) maksimalnu spratnost odnosno maksimalnu visinsku kotu;
2) maksimalno dozvoljeni kapacitet (bruto građevinska površina, indeks izgrađenosti, indeks zauzetosti);
3) smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja;
4) parametre za parkiranje odnosno garažiranje vozila;
5) uslove za unapređenje energetske efikasnosti.

Državne smjernice razvoja arhitekture

Član 56

U cilju unapređenja kvaliteta i kulture prostornog i arhitektonskog oblikovanja i stvaranja visokovrijednog izgrađenog prostora, kao i stvaranja uslova za unapređenje kvaliteta izgrađene sredine, očuvanje identiteta i prepoznatljivosti prirodnog i kulturnog predjela i podsticanja održivog razvoja, donose se državne smjernice razvoja arhitekture.

Državne smjernice razvoja arhitekture sadrže, naročito: preporuke oblikovanja i materijalizacije objekata, u odnosu na ambijentalna svojstva područja.

Državne smjernice razvoja arhitekture izrađuje Ministarstvo u saradnji sa strukovnim udruženjima, akademskim institucijama, nevladinim organizacijama i organom uprave nadležnim za zaštitu kulturnih dobara.

Državne smjernice razvoja arhitekture donosi Vlada, za period od deset godina.

III. UREĐIVANJE GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA

Pojam građevinskog zemljišta

Član 57

Građevinsko zemljište je zemljište na kome su izgrađeni objekti i zemljište koje je namijenjeno za redovnu upotrebu objekta, kao i zemljište koje je u skladu sa planskim dokumentom namijenjeno za građenje i korišćenje objekata.

Građevinsko zemljište može biti izgrađeno i neizgrađeno.

Izgrađenim građevinskim zemljištem smatra se zemljište na kojem su izgrađeni objekti u skladu sa planskim dokumentom.

Neizgrađenim građevinskim zemljištem smatra se zemljište na kojem nijesu izgrađeni objekti u skladu sa planskim dokumentom.

Obaveza uređivanja građevinskog zemljišta

Član 58

Uređivanje građevinskog zemljišta obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

Građevinsko zemljište može biti uređeno i neuređeno.

Uređeno građevinsko zemljište, iz stava 2 ovog člana, je zemljište koje je komunalno opremljeno na način što je obezbijeđen pristupni put, javna rasvjeta, atmosferska kanalizacija i priključak na vodovodnu i fekalnu infrastrukturu.

Neuređeno građevinsko zemljište je zemljište koje nije komunalno opremljeno na način iz stava 3 ovog člana.

Uređivanje građevinskog zemljišta, u smislu stava 3 ovog člana, jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje u skladu sa planom komunalnog opremanja.

Plan komunalnog opremanja iz stava 5 ovog člana donosi jedinica lokalne samouprave.

Uređivanje građevinskog zemljišta obuhvata pripremu građevinskog zemljišta za komunalno opremanje i komunalno opremanje.

Priprema građevinskog zemljišta za komunalno opremanje

Član 59

Priprema građevinskog zemljišta za komunalno opremanje obuhvata, naročito:

1) rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, izradu tehničke i druge dokumentacije;
2) preduzimanje mjera zaštite kulturnog dobra i zaštite spomenika prirode koji bi mogli biti ugroženi radovima na pripremi zemljišta;
3) rušenje postojećih objekata i uređaja i uklanjanje materijala, premještanje postojećih nadzemnih i podzemnih instalacija, kao i preduzimanje mjera za zaštitu postojeće infrastrukture koja bi mogla biti ugrožena radovima na pripremi zemljišta.

Komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Član 60

Komunalno opremanje građevinskog zemljišta obuhvata građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i to:

1) pristupnih puteva i ulica u naselju, javne rasvjete, objekata i uređaja za javno vodosnabdjevanje i upravljanje komunalnim otpadnim i atmosferskim vodama, do priključka na parcelu uključujući i priključak;
2) nadvožnjaka, podvožnjaka, mostova, pješačkih prolaza, pločnika, trgova, skverova i javnih parkirališta u naselju;
3) javnih zelenih površina u naselju, blokovskog zelenila na javnim površinama, terena za rekreaciju, dječijih igrališta, parkova, pješačkih staza i travnjaka, biciklističkih staza;
4) objekata za odlaganje i obradu komunalnog i građevinskog neopasnog otpada;
5) skloništa za zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja;
6) javnih toaleta;
7) drugih komunalnih objekata i instalacija utvrđenih zakonom i propisom jedinice lokalne samouprave kojim se uređuju komunalne djelatnosti, a obuhvataju komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, i
8) priključaka komunalnih instalacija čija funkcija može biti od značaja u uslovima nastanka vanredne situacije ili elementarnih nepogoda.

Pod objektima za upravljanje komunalnim otpadnim vodama iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne smatraju se septičke jame.

Zajedničko komunalno opremanje

Član 61

Komunalno opremanje za objekte iz člana 60 stav 1 tač. 2 do 8 ovog zakona, smatra se zajedničkim komunalnim opremanjem.

Zajedničko komunalno opremanje obuhvata i pripremu za komunalno opremanje iz člana 59 ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na komunalno opremanje iz člana 60 stav 1 tač. 2 do 8 ovog zakona.

Zajedničko komunalno opremanje obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

Naknada za uređenje

Član 62

Za neuređeno građevinsko zemljište plaća se naknada za uređenje.

Naknada za uređenje plaća se za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i za pripremu građevinskog zemljišta za objekte iz člana 60 stav 1 tač. 1 do 8 ovog zakona.

Uslove, visinu naknade, način, rokove i postupak plaćanja naknade za uređenje propisuje nadležni organ lokalne samouprave, shodno ekonomsko-tržišnoj projekciji iz plana generalne regulacije Crne Gore, učešća zainteresovanog korisnika prostora u komunalnom opremanju, stepena komunalne opremljenosti i dr., uz prethodnu saglasnost Vlade.

Plaćanje naknade za uređenje

Član 63

Naknadu za uređenje građevinskog zemljišta plaća vlasnik neuređenog građevinskog zemljišta, koje je planskim dokumentom predviđeno za građenje.

Naknadu za uređenje građevinskog zemljišta utvrđuje nadležni organ lokalne uprave rješenjem.

Na rješenje iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Naknada iz stava 1 ovog člana, plaća se u jednakim mjesečnim ratama za period važenja plana generalne regulacije Crne Gore, osim ako se vlasnik iz stava 1 ovog člana i jedinica lokalne samouprave ne dogovore drugačije.

Gradska renta

Član 64

Za uređeno građevinsko zemljište plaća se gradska renta.

Gradsku rentu plaća vlasnik uređenog građevinskog zemljišta koje je planskim dokumentom namijenjeno za građenje zgrade.

Gradsku rentu utvrđuje organ lokalne uprave rješenjem.

Na rješenje iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Gradska renta se utvrđuje na godišnjem nivou, a plaća se u jednakim mjesečnim ratama.

Finansijska sredstava stečena po osnovu gradske rente koriste se za zajedničko komunalno opremanje uređenog građevinskog zemljišta.

Uslove, način, rokove i postupak plaćanja gradske rente propisuje jedinica lokalne samouprave, u zavisnosti od stepena izgrađenosti objekata i uređaja komunalne infrastrukture zajedničkog komunalnog opremanja, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Komunalno opremanje građevinskog zemljišta od strane zainteresovanog korisnika prostora

Član 65

Komunalno opremanje građevinskog zemljišta iz člana 60 ovog zakona može izvršiti i zainteresovani korisnik prostora.

Međusobni odnosi zainteresovanog korisnika prostora i jedinice lokalne samouprave, u slučaju iz stava 1 ovog člana, uređuju se ugovorom.

Finansijska sredstva za komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Član 66

Finansijska sredstva za komunalno opremanje građevinskog zemljišta jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje iz:

1) naknade za uređenje;
2) gradske rente;
3) sredstava javno-privatnog partnerstva;
4) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Finansijska sredstva iz stava 1 tačka 1 ovog člana uplaćuju se na posebne račune budžeta jedinice lokalne samouprave.

IV. IZGRADNJA OBJEKATA

1. Zajedničke odredbe

Izgradnja i građenje

Član 67

Izgradnja objekata je skup radnji koje obuhvataju izradu tehničke dokumentacije, reviziju tehničke dokumentacije, građenje objekata, vršenje stručnog nadzora nad građenjem objekata i stvaranje uslova za upotrebu objekata.

Građenje objekta je izvođenje radova (pripremni radovi, radovi na izradi građevinskih konstrukcija, građevinsko-instalaterski radovi, radovi na ugradnji građevinskih proizvoda, ugradnji postrojenja i opreme i drugi radovi) radi građenja novog objekta, rekonstrukcije objekta ili radi promjene stanja u prostoru.

Osnovni zahtjevi za objekat

Član 68

Osnovni zahtjevi za objekat su zahtjevi koje objekat, zavisno od svoje namjene, mora da ispunjava u toku građenja i upotrebe, a kojima se obezbjeđuje njegova bezbjednost u cjelini, kao i bezbjednost svakog njegovog posebnog dijela.

Osnovni zahtjevi za objekat iz stava 1 ovog člana su:

1) mehanička otpornost i stabilnost prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden na način da zbog opterećenja koje djeluje prilikom građenja i upotrebe ne dođe do:
   a) pada cijele ili dijela izgrađene konstrukcije;

b) značajnih deformacija u stepenu koji nije dozvoljen;
c) oštećenja drugih djelova objekta ili instalacija ili ugrađene opreme koje može nastati kao posljedica značajne deformacije konstrukcije koja nosi opterećenje;
d) oštećenja čija je posljedica nesrazmjerna uzroku;

2) zaštita u slučaju požara prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden tako da u slučaju izbijanja požara:
   a) noseća konstrukcija može da izdrži opterećenje za određeni vremenski period;
   b) bude ograničeno izbijanje i širenje požara i dima u okviru objekta;
   c) bude ograničeno širenje požara na okolne objekte;
   d) korisnici mogu napustiti objekat ili biti spašeni na drugi način;
   e) bude obezbijeđena sigurnost spasilačkih timova;
3) higijena, zdravlje ljudi i zaštita životne sredine prema kojima objekat mora biti projektovan i izveden na način da ne ugrožava higijenu ili zdravlje i bezbjednost radnika, korisnika ili susjeda, ili ne prouzrokuje prekoračenje dozvoljenih graničnih vrijednosti uticaja na životnu sredinu ili na klimu, tokom izgradnje, upotrebe ili rušenja, odnosno tokom vijeka trajanja, koji mogu nastati:
   a) ispuštanjem otrovnih gasova;
   b) emisijom opasnih supstanci, isparljivih organskih jedinjenja, gasova sa efektom staklene bašte ili opasnih čestica u vazduh unutar objekta ili okolni vazduh;
   c) emitovanjem opasnih zračenja;
   d) ispuštanjem opasnih supstanci u podzemne vode, more, površinske vode ili zemljište;
   e) ispuštanjem opasnih supstanci u vodu za piće ili supstanci koje imaju neki drugi negativan uticaj na vodu za piće;
   f) pogrešnim ispuštanjem otpadnih voda, emisijom dimnih gasova ili pogrešnim odlaganjem čvrstog ili tečnog otpada;
   g) prisustvom vlage u djelovima objekta ili na površinama unutar objekta;
   h) prisustvom radioaktivnog gasa radona unutar objekta;
4) bezbjednost i pristupačnost pri upotrebi prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden na način da ne predstavlja neprihvatljive rizike od nezgoda ili štete pri službi ili radu kao što su klizanje, padanje, sudar, opekotine, strujni udari, povrede od eksplozija i provalne krađe, a naročito tako da se vodi računa o pristupačnosti i upotrebe od strane lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom;
5) zaštita od buke prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden tako da buka koju čuju korisnici ili susjedi bude na nivou koji ne ugrožava njihovo zdravlje i koja im omogućava spavanje, odmor i rad u zadovoljavajućim uslovima;
6) ekonomično korišćenje energije i čuvanje toplote prema kojoj postavljene grijne, rashladne i ventilacione instalacije i osvjetljenje moraju biti projektovani i izvedeni na način da se ostvaruje poboljšanje energetske efikasnosti, vodeći računa o korisnicima i klimatskim uslovima lokacije, odnosno da objekat bude i energetski efikasan (da se koriste minimalne količine energije tokom njegove izgradnje, odnosno uklanjanja);
7) održivo korišćenje prirodnih resursa prema kojem objekat mora biti projektovan, izveden ili srušen na način da se prirodni resursi koriste na održiv način, a naročito da se obezbijedi:
   a) ponovna upotreba ili mogućnost reciklaže objekta, odnosno materijala i djelova od kojih je izgrađen nakon rušenja;
   b) trajnost objekta;
   c) korišćenje sirovina i sekundarnih materijala iz objekta prihvatljivih sa stanovišta životne sredine.

Odstupanje od osnovnih zahtjeva za objekat

Član 69

Od pojedinih osnovnih zahtjeva za objekat iz člana 68 ovog zakona može se, na osnovu posebnog zakona, odstupiti zbog specifične prirode objekta i djelatnosti koja će se obavljati u objektu.

Građevinski proizvod

Član 70

Građevinski i drugi proizvodi koji se ugrađuju u objekat moraju da ispunjavaju zahtjeve propisane zakonom.

Uslovi za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti

Član 71

Izgradnja objekata u javnoj upotrebi vrši se na način kojim se licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom obezbjeđuje nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad.

Objektima u javnoj upotrebi iz stava 1 ovog člana smatraju se objekti namijenjeni za javno korišćenje (objekti zdravstva, obrazovanja, kulture, otvoreni i zatvoreni sportski i rekreativni objekti, saobraćajni terminali, pošte i sl.).

Izgradnja stambenih, stambeno-poslovnih objekata i poslovnih objekata vrši se na način kojim se licima iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje nesmetan pristup i kretanje u zajedničkim prostorijama.

Stambeni i stambeno-poslovni objekti sa deset i više stanova moraju se izgrađivati na način kojim se obezbjeđuje jednostavno prilagođavanje objekta, najmanje jedne stambene jedinice na svakih deset stanova za nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

Pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom dužan je da obezbijedi vlasnik objekta u javnoj upotrebi.

Bliže uslove i način prilagođavanja objekata iz st. 1, 3 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Tehnički propisi

Član 72

Tehničkim propisima u oblasti izgradnje objekata se razrađuju osnovni zahtjevi za objekat, uslovi za izradu tehničke dokumentacije, svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi u odnosu na njihove bitne karakteristike, način izvođenja građevinskih radova i drugi tehnički zahtjevi u vezi sa objektom i njegovim građenjem.

Tehničke propise iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno drugi nadležni organ u skladu sa zakonom.

2. Tehnička dokumentacija

2.1. Izrada tehničke dokumentacije

Pojam i uslovi izrade

Član 73

Tehnička dokumentacija je skup pisane, numeričke i grafičke dokumentacije kojom se utvrđuje koncepcija, uslovi i način građenja objekta.

Tehnička dokumentacija izrađuje se u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom.

Tehnička dokumentacija, u odnosu na vrstu i sadržinu, mora biti međusobno usklađena.

Izdavanje urbanističko-tehničkih uslova

Član 74

Urbanističko-tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije izdaje Ministarstvo u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva zainteresovanog lica.

U zahtjevu iz stava 1 ovog člana, pored podataka propisanih zakonom kojim se uređuje upravni postupak, navode se i podaci o identifikaciji katastarske parcele.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za dalekovode, žičare, ski liftove, puteve, željeznice, vodovode, kanalizacione vodove, telekomunikacione vodove, optičke kablove, gasovode, toplovode i naftovode, kao i sve druge vodove, umjesto podataka o identifikaciji katastarske parcele, mogu se navesti podaci o situaciji trase.

Ministarstvo je dužno da urbanističko-tehničke uslove izda u skladu sa planskim dokumentom.

Uslove koje prema posebnim propisima izdaje organ za tehničke uslove, a koji su neophodni za izradu tehničke dokumentacije, kao i list nepokretnosti i kopiju katastarskog plana, pribavlja Ministarstvo.

Investitor odnosno projektant može Ministarstvu podnijeti zahtjev za izmjenu odnosno dopunu tehničkih uslova sa predlogom drugačijeg rješenja u pogledu priključaka.

Zahtjev iz stava 6 ovog člana Ministarstvo dostavlja nadležnom organu za tehničke uslove na saglasnost.

Ako organ za tehničke uslove ne dostavi uslove iz st. 5 i 7 ovog člana, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva smatraće se da je saglasan sa urbanističko-tehničkim uslovima utvrđenim planskim dokumentom odnosno predlogom drugačijeg rješenja u pogledu priključaka.

Ministarstvo je dužno da izdate urbanističko-tehničke uslove dostavi nadležnom inspekcijskom organu u roku od tri dana od dana izdavanja.

Ministarstvo je dužno da urbanističko-tehničke uslove objavi na internet stranici u roku od jednog dana od dana izdavanja.

Za izdavanje uslova iz st. 1 i 5 ovog člana plaća se naknada čiju visinu određuje Vlada.

Za davanje saglasnosti iz stava 7 ovog člana, kao i za list nepokretnosti i kopiju plana ne plaća se taksa, naknada, odnosno drugi troškovi izdavanja.

Urbanističko-tehnički uslovi izdaju se na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Vrste tehničke dokumentacije

Član 75

Tehnička dokumentacija izrađuje se kao:

1) idejno rješenje;
2) idejni projekat;
3) glavni projekat, i
4) projekat izvedenog objekta.

Način izrade i sadržinu tehničke dokumentacije iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Idejno rješenje

Član 76

Idejnim rješenjem se utvrđuje generalna koncepcija za izgradnju objekta, a naročito: uklapanje objekta u prostor; položaj objekta u okviru lokacije i prema susjednim objektima; 3D vizuelizacija objekta; uslovi i rješenja priključenja objekta na saobraćajnu, instalacionu i drugu infrastrukturu i uređenje lokacije.

Idejnim rješenjem može se odrediti i faznost (tehničko-tehnološka i funkcionalna cjelina) građenja objekta.

Idejno rješenje, u zavisnosti od vrste i namjene objekta, mogu da čine:

1) arhitektonski projekat,
2) građevinski projekat,
3) elektrotehnički projekat, i
4) mašinski projekat.

Idejni projekat

Član 77

Idejnim projektom se određuju: položaj, kapacitet, arhitektonske, tehničke, tehnološke i funkcionalne karakteristike objekta; organizacioni elementi građenja objekta; elementi održavanja objekta i procijenjena vrijednost radova na građenju objekta.

Idejni projekat naročito sadrži podatke o: mikrolokaciji objekta; tehničko-tehnološkim i eksploatacionim karakteristikama objekta; orijentacionom proračunu stabilnosti i sigurnosti objekta; tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima građenja objekta; analizi varijantnih energetskih sistema zgrada sa procjenom energetske efikasnosti zgrada; rješenju infrastrukture i orijentacionoj vrijednosti radova na građenju objekta.

Idejni projekat se izrađuje za potrebe investitora.

Idejnim projektom razrađuje se idejno rješenje.

Idejni projekat, u zavisnosti od vrste i namjene objekta, mogu da čine:

1) arhitektonski projekat,
2) građevinski projekat,
3) elektrotehnički projekat, i
4) mašinski projekat.

Glavni projekat

Član 78

Glavnim projektom se utvrđuju arhitektonsko-građevinske, tehnološke, tehničke i eksploatacione karakteristike objekta sa opremom i instalacijama, sa razradom svih neophodnih detalja za građenje objekta i vrijednost radova građenja objekta.

Glavnim projektom razrađuje se idejno rješenje odnosno idejni projekat.

Glavni projekat, u zavisnosti od vrste i namjene objekta, mogu da čine:

1) arhitektonski projekat,
2) građevinski projekat,

3) elektrotehnički projekat, i
4) mašinski projekat.

Za objekat u javnoj upotrebi glavni projekat obavezno sadrži i rješenja za nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom, odnosno za objekte iz člana 71 stav 3 ovog zakona, rješenja za nesmetan pristup i kretanje u zajedničkim prostorijama.

Obavezni dio glavnog projekta zgrade je i 3D vizuelizacija.

Ako se za građenje objekta glavnim projektom predviđa ugrađivanje djelova, elemenata i opreme, koja je fabrički proizvedena, glavni projekat ne mora da sadrži tehničku dokumentaciju na osnovu koje su proizvedeni ti djelovi, elementi i oprema.

Glavni projekat se izrađuje za potrebe građenja objekta.

Projekat izvedenog objekta

Član 79

Projekat izvedenog objekta je glavni projekat sa izmjenama nastalim u toku građenja objekta usljed okolnosti iz čl. 97 i 98 ovog zakona.

Projekat izvedenog objekta se radi i za potrebe održavanja objekta.

Ostali projekti, elaborati i podloge

Član 80

Izradi projekata iz člana 77 stav 5 i člana 78 stav 3 ovog zakona, u zavisnosti od vrste i namjene objekta prethodi izrada projekata, elaborata ili podloga: geodezije, geomehanike, tehnologije i dr.

Projekti odnosno elaborati zaštite kulturnih dobara, pejzažne arhitekture, procjene uticaja na životnu sredinu, protivpožarne zaštite, toplotne i zvučne zaštite objekta, energetske efikasnosti, enterijera i dr., se izrađuju u toku izrade projekata iz člana 77 stav 5 i člana 78 stav 3 ovog zakona ili nakon njihove izrade, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

2.2. Revizija tehničke dokumentacije

Revizija glavnog projekta

Član 81

Revizija glavnog projekta za sve objekte je obavezna.

Revizija glavnog projekta obuhvata provjeru: usklađenosti projekta sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, kao i uslovima oblikovanja i materijalizacije, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja; ispunjenosti osnovnih zahtjeva za objekat; međusobne usklađenosti svih djelova tehničke dokumentacije, kao i predmjera i predračuna svih radova na građenju objekta.

Revizija glavnog projekta obuhvata i provjeru ispunjenosti uslova prilagođenosti objekta licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom.

O izvršenoj reviziji sačinjava se izvještaj, koji potpisuje revident.

Izvještaj o reviziji iz stava 4 ovog člana može biti pozitivan ili negativan.

Investitor je dužan da imenuje revidenta.

Troškove revizije snosi investitor.

Način vršenja revizije glavnog projekta propisuje Ministarstvo.

Pribavljanje saglasnosti

Član 82

Revident je dužan da u postupku revizije glavnog projekta pribavi od organa za tehničke uslove kopiju plana i list nepokretnosti, saglasnosti, mišljenja i druge dokaze utvrđene zakonom.

Organ za tehničke uslove dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva od revidenta odgovori i dostavi elektronski potpisane tražene dokaze.

Ako organ za tehničke uslove u propisanom roku ne dostavi dokaze iz stava 1 ovog člana, smatraće se da je saglasan sa dostavljenim revidovanim glavnim projektom.

Za izdavanje dokaza iz stava 1 ovog člana ne plaća se taksa, naknada, odnosno drugi troškovi izdavanja.

Ponovna revizija

Član 83

U slučaju da, poslije revizije glavnog projekta, a prije podnošenja prijave građenja, dođe do promjene tehničkih propisa, glavni projekat se mora usaglasiti sa tim promjenama i podliježe ponovnoj reviziji.

Revizija tehničke dokumentacije izrađene po propisima drugih država

Član 84

Tehnička dokumentacija izrađena po propisima drugih država podliježe reviziji kojom se provjerava njena usklađenost sa ovim zakonom i pravilima struke.

Tehnička dokumentacija izrađena prema propisima drugih država smatra se izrađenom u skladu sa ovim zakonom, ako je konačni izvještaj o reviziji pozitivan.

Tehnička dokumentacija izrađena po propisima drugih država iz stava 1 ovog člana mora biti prevedena na crnogorski jezik.

Pozitivan izvještaj o reviziji

Član 85

Revident je dužan da u pozitivnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta navede tačne konstatacije o usklađenosti u smislu člana 81 stav 2 ovog zakona.

Revident glavnog projekta je dužan da u pozitivnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta, osim konstatacija iz stava 1 ovog člana, navede i tačne konstatacije o usklađenosti u smislu člana 81 stav 3 ovog zakona i sačini pisanu izjavu da se na osnovu glavnog projekta može graditi objekat.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana revident je dužan da dostavi investitoru i projektantu koji je izradio glavni projekat.

Negativan izvještaj o reviziji

Član 86

Revident je dužan da u negativnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta navede neusklađenost tehničke dokumentacije u smislu člana 81 stav 2 ovog zakona.

Revident glavnog projekta dužan je da u negativnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta, osim neusklađenost iz stava 1 ovog člana, navede i neusklađenost glavnog projekta u smislu člana 81 stav 3 ovog zakona.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana, revident je dužan da dostavi investitoru i projektantu koji je izradio glavni projekat.

Glavni državni arhitekta

Član 87

U cilju sprovođenja Državnih smjernica razvoja arhitekture u odnosu na zaštitu autentičnosti prostora i identiteta naselja, obezbjeđenja kvaliteta arhitektonskih rješenja, unapređenja vizuelnog kvaliteta objekata i naselja, kao i obezbjeđenja i promocije najbolje prakse u oblasti urbanizma i arhitekture, u Ministarstvu se imenuje glavni državni arhitekta.

Glavnog državnog arhitektu imenuje Vlada, na predlog ministra nadležnog za poslove izgradnje.

Glavni državni arhitekta je diplomirani inženjer arhitekture koji posjeduje najmanje kvalifikaciju VII 1 podnivoa okvira kvalifikacija, sa najmanje deset godina radnog iskustva u oblasti urbanizma i arhitektonske prakse.

Glavni državni arhitekta može imati stručnu službu.

Glavni državni arhitekta:

1) daje saglasnost na idejno rješenje zgrade, trga i ostalih javnih prostora u naseljima;
2) provjerava usaglašenost idejnog rješenja sa urbanističkim projektom iz člana 45 ovog zakona;
3) propisuje smjernice za usklađivanje spoljnog izgleda objekata iz člana 154 ovog zakona, i
4) daje saglasnost u pogledu spoljnog izgleda privremenog objekta.

Saglasnost iz stava 5 tač.1, 3 i 4 ovog člana daje se rješenjem, na zahtjev investitora, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Ministarstvo je dužno da zahtjev investitora za davanje saglasnosti i saglasnosti iz stava 5 ovog člana objavi na internet stranici, u roku od jednog dana od dana podnošenja zahtjeva odnosno davanja saglasnosti.

Aktom o imenovanju iz stava 2 ovog člana određuje se i zarada glavnog državnog arhitekte.

Prenošenje poslova

Član 88

Poslovi glavnog državnog arhitekte iz člana 87 stav 5 tač.1, 3 i 4 ovog zakona, osim za područja za koja je propisana obaveza izrade urbanističkog projekta, prenose se na jedinicu lokalne samouprave.

Za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana izvršni organ jedinice lokalne samouprave imenuje glavnog gradskog arhitektu koji mora da ispunjava uslove iz člana 87 stav 3 ovog zakona.

Glavni gradski arhitekta može imati stručnu službu.

Po žalbi na rješenje glavnog gradskog arhitekte odlučuje Ministarstvo.

Više jedinica lokalne samouprave može imenovati jednog glavnog gradskog arhitektu.

Aktom o imenovanju iz stava 2 ovog člana određuje se i zarada glavnog gradskog arhitekte.

Upoznavanje lokalne javnosti sa građenjem

Član 89

Investitor je dužan da danom podnošenja prijave građenja, na mjestu izgradnje objekta istakne tablu sa podacima: o investitoru, projektantu, revidentu, izvođaču radova, stručnom nadzoru, ovlašćenom inženjeru koji je rukovodio izradom tehničke dokumentacije, revizoru koji je rukovodio revizijom tehničke dokumentacije, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem i revizoru koji rukovodi stručnim nadzorom, 3D vizuelizaciju objekta, odnosno prikaz trase infrastrukture i dr.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, investitor rekonstrukcije posebnog dijela stambene zgrade dužan je da u roku iz stava 1 ovog člana, upozna skupštinu stanara sa podacima o namjeravanim radovima, isticanjem obavještenja na oglasnoj tabli ulaza.

Obavještenje iz stava 2 ovog člana sadrži sve podatke iz stava 1 ovog člana.

U slučaju promjene podataka iz stava 1 ovog člana, investitor je dužan da izvrši zamjenu table u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Oblik i izgled table iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prijava radova adaptacije

Član 90

Vlasnik ili nosilac drugog prava na postojećem objektu ili dijelu objekta, dužan je da o radovima adaptacije podnese prijavu nadležnom inspekcijskom organu.

Lice iz stava 1 ovog člana, uz prijavu, podnosi opis radova koje namjerava da izvodi.

U slučaju da organ iz stava 1 ovog člana, utvrdi da se radovi navedeni u prijavi smatraju rekonstrukcijom objekta, dužan je da u roku od sedam dana od dana prijema prijave, upozori lice iz stava 1 ovog člana, na neophodnost postupanja u skladu sa čl. 89, 91 i 92 ovog zakona.

Nadležni inspekcijski organ je dužan da prijavu radova adaptacije iz stava 1 ovog člana, objavi na internet stranici u roku od jednog dana od dana podnošenja prijave.

3. Građenje objekta

3.1. Izvođenje radova

Uslov građenja

Član 91

Investitor gradi objekat na osnovu prijave građenja i dokumentacije propisane ovim zakonom.

Investitor je lice koje podnosi prijavu i dokumentaciju za građenje odnosno postavljanje objekta, propisanu ovim zakonom.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana sadrži, naročito:

1) glavni projekat ovjeren u skladu sa ovim zakonom;
2) izvještaj o pozitivnoj reviziji glavnog projekta;
3) dokaz o osiguranju od odgovornosti projektanta koji je izradio odnosno revidenta koji je revidovao glavni projekat, u skladu sa ovim zakonom;
4) ugovor o angažovanju izvođača radova;
5) ugovor o angažovanju stručnog nadzora, i
6) dokaz o pravu svojine na zemljištu, odnosno drugom pravu na građenje na zemljištu ili dokaz o pravu svojine na objektu, odnosno drugom pravu na građenje, ako se radi o rekonstrukciji objekta.

U slučaju građenja objekata iz čl. 87 stav 5 tač. 1, 3 i 4 ovog zakona, dokumentacijom iz stava 3 ovog člana, smatra se i saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte data na idejno rješenje.

Ako se podnosi prijava građenja za rekonstrukciju objekta u kojem je, shodno propisima o turizmu, dozvoljena prodaja djelova objekta, dokaz iz stava 3 tačka 6 ovog člana podnosi pravno lice koje upravlja objektom.

Dostavljanje prijave

Član 92

Prijavu građenja i dokumentaciju iz člana 91 ovog zakona, investitor je dužan da podnese nadležnom inspekcijskom organu, u roku od 15 dana prije početka građenja.

Prijava građenja može da sadrži i prijavu uklanjanja postojećeg objekta u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima.

Prijava građenja objavljuje se na internet stranici nadležnog inspekcijskog organa u roku od jednog dana od dana podnošenja prijave.

Obaveze investitora

Član 93

Prije početka građenja objekta investitor je dužan da izvođaču radova, dostavi ovjereni revidovani glavni projekat u elektronskoj i analognoj formi.

Investitor je dužan da završi građenje objekta u roku od pet godina od dana prijave građenja objekta.

Odredba stava 2 ovog člana, ne odnosi se na složene inženjerske objekte.

Promjena investitora

Član 94

Ako se u toku građenja objekta promijeni investitor, novi investitor dužan je da u roku od 30 dana od dana nastanka promjene prijavi promjenu nadležnom inspekcijskom organu.

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana novi investitor je dužan da podnese i dokaz o pravu svojine na zemljištu, odnosno drugom pravu na građenje na zemljištu ili dokaz o pravu svojine na objektu, odnosno drugom pravu na građenje, ako se radi o rekonstrukciji objekta.

Promjena investitora iz stava 1 ovog člana može se vršiti do dana stavljanja objekta u upotrebu.

Obaveze prilikom izvođenja radova

Član 95

Prilikom izvođenja radova lice koje vrši stručni nadzor dužno je da obezbijedi da izvođač radova:

1) izvodi radove u skladu sa revidovanim glavnim projektom;
2) vrši obilježavanje regulacionih i građevinskih linija, nivelacionih kota objekta, odnosno trase na terenu, u skladu sa revidovanim glavnim projektom;
3) na gradilištu posjeduje primjerak glavnog projekta u analognoj formi ovjeren od strane projektanta i revidenta, štambiljom na kojem je upisan broj, datum i potpis i pečatom na svakom listu glavnog projekta;

4) organizuje gradilište na način kojim će se obezbijediti pristup lokaciji, nesmetani saobraćaj i zaštita okoline za vrijeme trajanja građenja;
5) zaštiti stabla, živu ogradu i ostale zasade, koji se na osnovu posebnih propisa moraju čuvati i zaštititi tokom izvođenja građevinskih radova;
6) obezbijedi sigurnost objekta, zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih i zaštitu okoline (susjednih objekata i infrastrukture);
7) obezbijedi dokaz o kvalitetu izvedenih radova, odnosno ugrađenih građevinskih proizvoda, instalacija i opreme, izdat od strane ovlašćenog lica;
8) vodi građevinski dnevnik i građevinsku knjigu;
9) obezbijedi mjerenja i geodetsko osmatranje ponašanja tla i objekta u toku građenja;
10) obrađuje građevinski otpad nastao tokom građenja na gradilištu u skladu sa planom upravljanja građevinskim otpadom, sačinjenim u skladu sa posebnim propisima, i
11) ukloni objekte privremenog karaktera koji su služili za izvođenje radova na gradilištu u roku od 30 dana od dana završetka radova.

Način vođenja i sadržinu građevinskog dnevnika i građevinske knjige iz stava 1 tačka 8 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Gradilišna dokumentacija

Član 96

Izvođač radova dužan je da na gradilištu ima:
1) licencu izvođača radova za obavljanje djelatnosti iz člana 122 ovog zakona;
2) rješenje o imenovanju ovlašćenog inženjera koji rukovodi građenjem objekta u cjelini;
3) licencu ovlašćenog inženjera koji rukovodi građenjem objekta u cjelini;
4) licencu stručnog nadzora za obavljanje djelatnosti iz člana 124 ovog zakona;
5) rješenje o imenovanju revizora koji rukovodi vršenjem stručnog nadzora nad građenjem objekta u cjelini;
6) licencu revizora koji rukovodi vršenjem stručnog nadzora nad građenjem objekta u cjelini;
7) dokaz o osiguranju od odgovornosti izvođača radova i stručnog nadzora;
8) građevinski dnevnik i građevinsku knjigu;
9) prijavu građenja;
10) ovjereni revidovani glavni projekat u elektronskoj i analognoj formi;
11) elaborat o uređenju gradilišta;
12) elaborat o obilježavanju lokacije i iskolčavanju objekta;
13) zapisnike nadležnih inspekcijskih organa, i
14) drugu dokumentaciju koju je dužan da prikuplja i čuva tokom građenja.

Ako je za građenje objekta tehničkom dokumentacijom predviđeno ugrađivanje djelova, elemenata i opreme koja je fabrički proizvedena, na gradilištu, uz dokumentaciju iz stava 1 ovog člana, izvođač radova dužan je da ima i prateću dokumentaciju u skladu sa zakonom.

Izmjena revidovanog glavnog projekta usljed nedostataka i nepredviđenih okolnosti

Član 97

Ako izvođač radova primijeti nedostatke u revidovanom glavnom projektu, koji ne utiču na promjenu horizontalnih i vertikalnih gabarita objekta, kao ni promjenu fasade zgrade, ako je

objekat koji se gradi zgrada, dužan je pisanim putem, u roku od jednog dana od dana kada je primijetio nedostatke, da upozori stručni nadzor.

Ako stručni nadzor ocijeni da su primjedbe izvođača radova iz stava 1 ovog člana opravdane, naložiće investitoru da izvrši izmjenu glavnog projekta i njegovu reviziju i obavijesti nadležni inspekcijski organ.

Investitor odnosno projektant koji je izradio glavni projekat, dužan je da bez odlaganja otkloni nedostatke iz st. 1 i 2 ovog člana, na koje je bio upozoren.

U slučaju da investitor odnosno projektant koji je izradio glavni projekat ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, stručni nadzor je dužan da u roku od sedam dana od dana prijema upozorenja, o tome obavijesti nadležni inspekcijski organ.

Nedostacima iz stava 1 ovog člana smatra se i neispunjavanje uslova iz člana 71 ovog zakona.

Ako nedostaci iz stava 1 ovog člana, ugrožavaju život i zdravlje ljudi, sigurnost objekta, okolinu, saobraćaj i/ili susjedne objekte, izvođač radova dužan je da, po nalogu stručnog nadzora, obustavi izvođenje radova.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, stručni nadzor dužan je da obavijesti investitora i nadležni inspekcijski organ i izda nalog izvođaču radova da preduzme radove u skladu sa članom 111 ovog zakona.

Ako izvođač radova zbog nedostataka prouzrokovanih nepredviđenim okolnostima (nedovoljna nosivost tla, visoki nivo podzemnih voda, promjene djelova elemenata i opreme koja je fabrički proizvedena i instalacije i sl.), ne može da izvodi radove po revidovanom glavnom projektu dužan je da o tome obavijesti stručni nadzor koji o tome obavještava nadležni inspekcijski organ.

Izmjenu glavnog projekta u slučaju iz stava 8 ovog člana, investitor odnosno projektant koji je izradio glavni projekat, vrši nakon prijema zapisnika nadležnog inspekcijskog organa kojim se potvrđuje postojanje nepredviđenih okolnosti.

Revizija projekta iz stava 9 ovog člana je obavezna.

Izvođač radova dužan je da obavijesti nadležni inspekcijski organ u slučaju nailaska na arheološka nalazišta, fosile, aktivna klizišta, podzemne vode i sl. i obustavi radove koji ih mogu ugroziti.

Izmjena revidovanog glavnog projekta usljed drugih okolnosti

Član 98

Nakon podnesene prijave građenja revidovani glavni projekat može se mijenjati samo pod uslovom da je izmjena u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima.

Glavni projekat se može mijenjati, u smislu stava 1 ovog člana i radi poboljšanja funkcionalnosti objekta, bolje organizacije prostora i sl.

Izmjena iz stava 1 ovog člana može se vršiti najdalje do podnošenja zahtjeva za upis objekta u katastar nepokretnosti iz člana 104 ovog zakona.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, investitor je dužan da inspekcijskom organu podnese prijavu sa revidovanim izmijenjenim glavnim projektom.

U slučaju da se izmjena iz stava 1 ovog člana odnosi na izmjenu elemenata idejnog rješenja na osnovu kojih je data saglasnost iz člana 87 ovog zakona, investitor je dužan da pribavi novu saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte na novo idejno rješenje.

U slučaju iz stava 5 ovog člana investitor je dužan da inspekcijskom organu, osim dokumentacije iz stava 4 ovog člana, podnese i saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte.

Prijavu iz st. 4 i 6 ovog člana nadležni inspekcijski organ objavljuje na internet stranici u roku od jednog dana od dana prijema prijave.

Obaveza obezbjeđenja gradilišta

Član 99

U slučaju da investitor ne završi građenje objekta u roku iz člana 93 stav 2 ovog zakona, ili obustavi radove duže od 30 dana, dužan je da gradilište zatvori i obezbijedi na način kojim će da obezbijedi nesmetani saobraćaj, bezbjednost lica, susjednih objekata i okoline i postavi neprozirne zaštitne ograde oko gradilišta.

Na gradilištu iz stava 1 ovog člana, u gradskim zonama određenim odlukom jedinice lokalne samouprave, investitor je dužan da postavi neprozirni zastor na izgrađenoj konstrukciji zgrade sa izgledom fasade objekta u razmjeri 1:1.

U slučaju građenja nove zgrade odnosno rekonstrukcije postojeće zgrade u gradskim zonama određenim odlukom jedinice lokalne samouprave, investitor je dužan da postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana.

3.2. Stručni nadzor

Obaveza vršenja stručnog nadzora

Član 100

Investitor je dužan da u toku građenja objekta obezbijedi vršenje stručnog nadzora.

Nadzor iz stava 1 ovog člana vrši se počev od dana izvođenja pripremnih radova na objektu do završetka svih radova i stavljanja objekta u upotrebu i obuhvata sve faze građenja.

Nadzor iz stava 1 ovog člana obuhvata, naročito: kontrolu izvođenja radova prema revidovanom glavnom projektu, ovom zakonu i posebnim propisima; kontrolu usklađenosti radova; provjeru kvaliteta izvođenja radova; kontrolu kvaliteta materijala, instalacija i uređaja koji se ugrađuju; provjeru da li materijali, instalacije i uređaji koji se ugrađuju imaju propisanu dokumentaciju neophodnu za njihovo stavljanje u upotrebu; redovno praćenje dinamike izvođenja radova i poštovanje ugovorenih rokova; kontrolu primjene mjera koje je naložio izvođaču radova da preduzme u cilju otklanjanja nedostataka pri izvođenju radova; kontrolu radova koji se nakon zatvaranja, odnosno pokrivanja ne mogu kontrolisati; kontrolu primjene mjera za zaštitu životne sredine; definisanje faza za koje je neophodno sačiniti izvještaj; davanje tehnoloških i organizacionih upustava izvođaču radova i rješavanje drugih pitanja u vezi građenja objekta; saradnju sa projektantom radi obezbjeđenja detalja za nesmetano izvođenje radova i rješavanje drugih pitanja u vezi građenja objekta.

Vršenje stručnog nadzora

Član 101

Zapažanja tokom stručnog nadzora, stručni nadzor upisuje u građevinski dnevnik.

Stručni nadzor dužan je da, bez odlaganja, u pisanoj formi obavijesti investitora ako se radovi ne izvode prema revidovanom glavnom projektu, ovom zakonu i posebnim propisima i/ili naloži izvođaču radova da otkloni utvrđene nedostatke u roku koji mu odredi.

Ako izvođač radova u roku iz stava 2 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, stručni nadzor je dužan da građenje objekta suprotno revidovanom glavnom projektu, ovom zakonu i posebnim propisima, bez odlaganja prijavi nadležnom inspekcijskom organu.

Izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru

Član 102

O izvršenom stručnom nadzoru, stručni nadzor sačinjava izvještaj.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sačinjava se po fazama građenja objekta i kao konačan izvještaj.

Prije završetka određene faze građenja, stručni nadzor dužan je da obavijesti nadležni inspekcijski organ tri radna dana prije početka prijema radova određene faze građenja.

Nadležni inspekcijski organ može da prisustvuje prijemu pojedinačne faze građenja objekta.

Izvještaje po fazama stručni nadzor dužan je da dostavlja nadležnom inspekcijskom organu u roku od tri dana od dana prijema radova određene faze građenja.

Prije sačinjavanja konačnog izvještaja, stručni nadzor je dužan da obavijesti organ uprave nadležan za zaštitu kulturnih dobara u slučaju gradnje na ili u neposrednoj blizini objekta koji je zaštićeno kulturno dobro, koji utvrđuje da li je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, odnosno projektom izvedenog objekta.

Konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru sa zapisnikom organa iz stava 6 ovog člana u kojem je konstatovano da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, odnosno projektom izvedenog objekta, stručni nadzor dužan je da istovremeno dostavi investitoru, izvođaču radova, Ministarstvu, organu uprave nadležnom za zaštitu kulturnih dobara, u slučaju gradnje na ili u neposrednoj blizini objekta koji je zaštićeno kulturno dobro i nadležnom inspekcijskom organu.

Način vršenja stručnog nadzora, obavezne faze u toku građenja za koje se radi izvještaj i način izrade i bližu sadržinu izvještaja o stručnom nadzoru propisuje Ministarstvo.

Konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru

Član 103

Stručni nadzor dužan je da u konačnom izvještaju o izvršenom stručnom nadzoru, navede tačne konstatacije o izvedenim radovima na građenju objekta i da pisanu izjavu da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom odnosno izgrađen u skladu sa revidovanim projektom izvedenog stanja, zakonom i drugim propisima odnosno izjavu da je objekat podoban za upotrebu i da se može namjenski koristiti.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži i elaborat originalnih terenskih podataka izvedenog stanja ovjeren od strane licencirane geodetske organizacije.

4. Upotreba objekta

Uslov upotrebe objekta

Član 104

Upotreba objekta nije dozvoljena prije upisa objekta u katastar nepokretnosti.

Investitor je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema konačnog izvještaja stručnog nadzora, podnese zahtjev za upis u katastar nepokretnosti.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, pored dokaza propisanih zakonom kojim se uređuje upis prava na nepokretnosti, investitor je dužan da podnese i konačni izvještaj stručnog nadzora.

Probni rad i funkcionalno ispitivanje

Član 105

Kod objekata koji imaju ugrađene instalacije, opremu i postrojenja, koja služe tehnološkom procesu djelatnosti investitora, a ne samom objektu, investitor je dužan da po

završetku montaže, pristupi probnom radu i funkcionalnom ispitivanju (u daljem tekstu: probni rad).

Rješenje o probnom radu izdaje inspektor nadležan za oblast na koju se odnosi probni rad.

Probnim radom se ispituje funkcionisanje ugrađenih instalacija, opreme i postrojenja, utvrđuje kvalitet izvedenih radova, ugrađenog materijala i ispunjavanje projektom predviđenih parametara tehničkog procesa.

Uslovi i trajanje probnog rada utvrđuju se glavnim projektom.

Posebne obaveze investitora

Član 106

Konačni izvještaj stručnog nadzora, u zavisnosti od karakteristika tla i objekta, može da sadrži i obavezu investitora da u određenom roku vrši odgovarajuća osmatranja ponašanja tla i objekta i uticaja objekta na životnu sredinu i da o rezultatima tih osmatranja i preduzetim mjerama obavještava nadležni inspekcijski organ.

Način i postupak osmatranja ponašanja tla i objekata u toku građenja i upotrebe propisuje Ministarstvo.

Primopredaja izgrađenog objekta

Član 107

Investitor i izvođač radova koji je gradio objekat odnosno izvodio pojedine radove, dužan je da, u roku od 60 dana od dana prijema konačnog izvještaja stručnog nadzora, izvrši primopredaju objekta i konačan obračun vrijednosti izvedenih radova, osim ako ugovorom nije drukčije određeno.

Konačnu primopredaju objekta investitor i izvođač radova dužni su da izvrše u roku od 30 dana od dana isteka garantnog roka za završne radove, osim ako ugovorom nije drukčije određeno.

Ako investitor stavi u funkciju objekat ili dio objekta prije primopredaje, smatra se da je primopredaja izvršena.

Obaveza održavanja objekta

Član 108

Vlasnik objekta dužan je da održava objekat u stanju kojim se obezbjeđuje ispunjenje osnovnih zahtjeva za objekat iz člana 68 ovog zakona, tokom njegovog vijeka trajanja, u skladu sa glavnim projektom.

Održavanje objekta vrši se na osnovu elaborata održavanja objekta.

Sadržina elaborata održavanja objekta

Član 109

Elaboratom održavanja objekta posebno se određuje preduzimanje mjera neophodnih za očuvanje stabilnosti objekta, zaštitu životne sredine, zaštitu od požara, energetsku efikasnost objekta, kao i ostale mjere potrebne za upotrebu objekta.

Elaborat održavanja objekta sadrži: uputstvo za upotrebu i održavanje objekta; obavezne redovne preglede i obim tih pregleda; rokove i obim vanrednih pregleda; vrstu i obim neophodnih radova na održavanju kako bi se osiguralo da objekat tokom njegove upotrebe ispunjava osnovne zahtjeve za objekat iz člana 68 ovog zakona; način, metodologiju i

vremenski plan osmatranja tla i objekta u toku eksploatacije, kao i način obrade mjerenja, prikazivanja rezultata i formiranja dokumentacije o osmatranjima, kriterijume za upoređivanje rezultata mjerenja sa dozvoljenim vrijednostima i način praćenja i interpretacije rezultata osmatranja; dokumenta koja prate ugrađene građevinske proizvode, uređaje i opremu nabavljenu na tržištu (šema vezivanja, djelovanja, katalog opreme, garancije); izvještaje o kontrolama izvršenim tokom izvođenja radova i probnog rada (geološka i geotehnička istraživanja, utvrđivanje kvaliteta ugrađenog materijala, opreme, probna opterećenja, kontrolni nivelman i dr.) i odgovarajuću foto-dokumentaciju.

Centralni registar građenja

Član 110

Građenje objekata upisuje se u centralni registar građenja objekata koji obuhvata:

1) idejna rješenja na koja su date saglasnosti glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte;
2) dokumentaciju iz čl. 91, 117 i 120 ovog zakona;
3) izmijenjene revidovane glavne projekte iz člana 98 ovog zakona;
4) izvještaje o izvršenoj reviziji;
5) konačne izvještaje o izvršenom stručnom nadzoru, i
6) projekte izvedenih objekata.

Centralni registar iz stava 1 ovog člana vodi Ministarstvo.

Bliži sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

5. Ograničenje u pogledu primjene zakona

Sadržina ograničenja

Član 111

Odredbe ovog zakona koje se odnose na izgradnju ne primjenjuju se u slučaju kada se objekat gradi zbog spriječavanja prijetećih prirodnih i drugih nepogoda i vanrednog ili ratnog stanja, ili ako gradnja objekta ugrožava život i zdravlje ljudi, sigurnost okolnih objekata, saobraćaj ili susjedne objekte, kako bi se spriječilo njihovo negativno djelovanje ili osigurala zaštita i sanirale njihove neposredne štetne posljedice.

Ako je djelovanjem događaja iz stava 1 ovog člana došlo do oštećenja objekta, objekat se može vratiti u prvobitno stanje u skladu sa tehničkom dokumentacijom na osnovu koje je građen i prijave građenja nadležnom inspekcijskom organu.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, za oštećeni zaštićeni objekat kulturnog dobra, treba pribaviti prethodnu saglasnost organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara.

V. UKLANJANJE OBJEKATA

Uklanjanje dotrajalih objekata

Član 112

Nadležni inspekcijski organ naložiće, po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovanog lica, uklanjanje objekta za koji se utvrdi da je usljed dotrajalosti, nedostataka ili većih oštećenja ugrožena stabilnost, radi čega predstavlja neposrednu opasnost za život i zdravlje ljudi, za susjedne objekte i za bezbjednost saobraćaja.

Rješenje o uklanjanju objekta, iz stava 1 ovog člana, nadležni inspekcijski organ donosi u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Uklanjanje objekta vrši se na osnovu elaborata o uklanjanju.

Troškove uklanjanja objekta iz stava 1 ovog člana snosi vlasnik objekta.

Uklanjanje objekta po prijavi vlasnika

Član 113

Vlasnik objekta može da ukloni objekat na osnovu prijave koja se podnosi nadležnom inspekcijskom organu.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, vlasnik je dužan da priloži dokaz o svojini nad objektom i elaborat o uklanjanju.

Troškove uklanjanja objekta, u smislu stava 1 ovog člana, snosi vlasnik objekta, a objekat uklanja privredno društvo koje ispunjava uslove iz člana 122 ovog zakona.

Elaborat o uklanjanju objekta

Član 114

Elaboratom o uklanjanju objekta ili njegovog dijela tehnički se razrađuju rješenja, odnosno postupak i način uklanjanja objekta i stvari koje se nalaze u objektu, prethodno rješavanje pitanja odvajanja priključaka objekta sa energetske i/ili druge infrastrukture i sigurnosne mjere.

Elaborat o uklanjanju objekta ili njegovog dijela sadrži:

1) nacrte, proračune i/ili druge inženjerske dokaze da tokom uklanjanja neće doći do gubitka stabilnosti konstrukcije kojim bi se ugrozio život i zdravlje ljudi ili okolina;
2) tehnički opis uklanjanja objekta ili njegovog dijela i način upravljanja građevinskim materijalom i građevinskim otpadom, odnosno obuhvata zahvata u prostoru nakon uklanjanja objekta ili njegovog dijela;
3) proračun stabilnosti susjednog i drugog zemljišta i/ili susjednih i drugih objekata ako uklanjanje objekta ili način njegovog uklanjanja utiče na stabilnost tog zemljišta i/ili ispunjavanje osnovnih zahtjeva za objekat.

Elaborat o uklanjanju objekta ili njegovog dijela podliježe reviziji.

Elaborat o uklanjanju objekta ili njegovog dijela može da izrađuje privredno društvo koje ispunjava uslove iz člana 122 ovog zakona.

Troškove izrade elaborata o uklanjanju snosi vlasnik objekta.

VI. PRIVREMENI I POMOĆNI OBJEKTI

1. Privremeni objekti

Pojam

Član 115

Privremeni objekti su objekti, uređaji i oprema čije se građenje odnosno postavljanje ne definiše planskim dokumentom.

Privremeni objekti ne mogu se postavljati, odnosno graditi ako svojim građenjem odnosno postavljanjem narušavaju komunalne funkcije, ugrožavaju infrastrukturu i zelene površine, narušavaju integritet kulturnih dobara sa zaštićenom okolinom, ugrožavaju životnu sredinu, kao ni na lokacijama u neposrednoj blizini primarnih ugostiteljskih objekata definisanim programom privremenih objekata (u daljem tekstu: Program), bez obzira na kategoriju objekta, osim ako su u funkciji primarnog ugostiteljskog objekta.

Program

Član 116

Privremeni objekti postavljaju se odnosno grade u skladu sa Programom.

Program iz stava 1 ovog člana sadrži, naročito: zone i smjernice sa urbanističkim uslovima za postavljanje privremenih objekata, kao i vrste, oblik i dimenzije privremenih objekata.

Urbanističke uslove za privremene objekte izdaje Ministarstvo.

Tehničke uslove za privremene objekte pribavlja investitor od organa za tehničke uslove.

Program donosi Ministarstvo za period od pet godina, na osnovu predloga jedinica lokalne samouprave odnosno pravnog lica koje upravlja područjem morskog dobra, odnosno nacionalnog parka, a po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine i organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara.

Ministarstvo može donijeti Program i za jedinicu lokalne samouprave pojedinačno, odnosno za područje morskog dobra i nacionalnih parkova.

Program se objavljuje na internet stranici Ministarstva u roku od tri dana od dana donošenja.

Za izdavanje uslova iz stava 3 ovog člana plaća se naknada čiju visinu određuje Vlada.

Uslov postavljanja, odnosno građenja privremenog objekta

Član 117

Privremeni objekat investitor može da postavi, odnosno gradi na osnovu prijave i dokumentacije propisane ovim zakonom.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) dokaz o pravu svojine odnosno drugom pravu na zemljištu;
2) tehničku dokumentaciju izrađenu u skladu sa urbanističkim uslovima iz Programa i tehničkim uslovima pribavljenim od organa za tehničke uslove, i
3) saglasnost glavnog gradskog arhitekte u pogledu spoljnog izgleda privremenog objekta.

Dokumentacija iz stava 2 tačka 2 ovog člana, u zavisnosti od vrste i namjene privremenog objekta, može biti tipski projekat, odnosno druga vrsta projekta.

Prijavu iz stava 1 i dokumentaciju iz stava 2 ovog člana, investitor je dužan da podnese nadležnom inspekcijskom organu u roku od 15 dana prije početka postavljanja odnosno građenja.

Saglasnost iz stava 2 tačka 3 ovog člana ne odnosi se na uređaje i opremu, kao što su stacionarne stanice u okviru državne mreže za praćenje kvaliteta vazduha, antene mobilne telefonije i sl.

2. Pomoćni objekti

Pojam

Član 118

Pomoćnim objektima smatraju se objekti koji čine funkcionalnu cjelinu sa stambenim, poslovnim i stambeno-poslovnim objektom, kao i objekti koji su u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti.

Uslovi za postavljanje odnosno građenje pomoćnih objekata definišu se planskim dokumentom**.**

Vrste pomoćnih objekata

Član 119

Pomoćnim objektima smatraju se:

1) pomoćni objekti koji služe korišćenju stambenog odnosno poslovnog objekta (garaže koje nijesu u sklopu osnovnog objekta, bazeni, ostave, septičke jame, bunari, ograde, međe, podzide, potporni zidovi i sl.);
2) pristupne rampe, liftovi i slični objekti za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom, i
3) ekonomski objekti na poljoprivrednom gazdinstvu (objekti za gajenje životinja, prateći objekti za gajenje životinja, objekti za skladištenje stočne hrane, objekti za smještaj poljoprivredne mehanizacije, alata i oruđa, objekti za skladištenje poljoprivrednih proizvoda i drugi slični objekti).

Uslov postavljanja odnosno građenja pomoćnog objekta

Član 120

Pomoćni objekat investitor može da postavi odnosno gradi na osnovu prijave i dokumentacije propisane ovim zakonom.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) dokaz o pravu svojine odnosno drugom pravu na zemljištu i
2) tehničku dokumentaciju izrađenu u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima.

Dokumentacija iz stava 2 tačka 2 ovog člana, u zavisnosti od vrste i namjene pomoćnog objekta, može biti tipski projekat, odnosno druga vrsta projekta.

Prijavu iz stava 1 i dokumentaciju iz stava 2 ovog člana, investitor je dužan da podnese nadležnom inspekcijskom organu u roku od 15 dana prije početka postavljanja odnosno građenja.

VII. OBAVLJANJE DJELATNOSTI

Subjekti obavljanja djelatnosti

Član 121

Djelatnost izrade tehničke dokumentacije, revizije tehničke dokumentacije, građenja objekata odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta i vršenje stručnog nadzora može da obavlja privredno društvo, pravno lice, odnosno preduzetnik (u daljem tekstu: privredno društvo), koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

Djelatnost izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta, može da obavlja i strano privredno društvo, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

Uslovi za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenja

Član 122

Privredno društvo koje izrađuje tehničku dokumentaciju (projektant) odnosno privredno društvo koje gradi objekat (izvođač radova), dužno je da za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije, dijela tehničke dokumentacije odnosno građenje ili izvođenje pojedinih vrsta radova na građenju objekta, ima najmanje jednog zaposlenog ovlašćenog inženjera po

vrsti projekta koji izrađuje i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat, odnosno vrsti radova koje izvodi na osnovu tih projekata.

Obavljanje pojedinih poslova iz stava 1 ovog člana projektant odnosno izvođač radova može da obezbijedi i na osnovu zaključenog ugovora sa drugim privrednim društvom koje ima zaposlenog ovlašćenog inženjera za određenu vrstu projekta odnosno radova.

Privredno društvo iz stava 1 ovog člana obavezno je da tehničku dokumentaciju izrađuje u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, odnosno izvodi radove u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Privredno društvo iz stava 1 ovog člana, dužno je da imenuje ovlašćenog inženjera koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije odnosno ovlašćenog inženjera koji rukovodi građenjem objekta u cjelini.

Privredno društvo iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da imenuje ovlašćenog inženjera za svaku vrstu projekta iz stava 1 ovog člana, odnosno ovlašćenog inženjera za svaku vrstu radova koje izvodi na osnovu tih projekata.

Uslovi za ovlašćenog inženjera

Član 123

Ovlašćeni inženjer može da bude fizičko lice koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta, odgovarajuće struke, sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacijom VII1 podnivoa okvira kvalifikacija i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i/ili građenja objekta.

Lice iz stava 1 ovog člana odgovorno je za izradu tehničke dokumentacije u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, odnosno za rukovođenje građenjem pojedinih vrsta radova na objektu i za izvođenje tih radova u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cjelini odgovoran je za usaglašenost svih faza tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini odgovoran je za međusobnu usklađenost i koordinaciju radova koji se izvode na objektu.

Ovlašćeni inženjer koji izrađuje dio tehničke dokumentacije odgovoran je za dio koji je izradio, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovoran je za izvođenje tih radova.

Ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije istovremeno može biti i ovlašćeni inženjer dijela tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini istovremeno može biti i ovlašćeni inženjer za pojedine radove na građenju objekta.

Uslovi za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora

Član 124

Privredno društvo koje vrši reviziju tehničke dokumentacije (revident) odnosno privredno društvo koje obavlja poslove stručnog nadzora nad građenjem objekta (stručni nadzor), dužno je da za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora ima najmanje po jednog zaposlenog revizora i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat.

Revident odnosno stručni nadzor odgovoran je za usklađenost tehničke dokumentacije sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom i posebnim propisima, odnosno za usklađenost izgrađenog objekta sa revidovanim glavnim projektom, kao i za štetu koja bi mogla da nastane investitorima ili trećim licima.

Revident odnosno stručni nadzor dužan je da imenuje revizora koji rukovodi revizijom cjelokupne tehničke dokumentacije i revizora za svaki posebni dio tehničke dokumentacije, odnosno revizora koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem cjelokupnog objekta i revizora za pojedine radove na građenju objekta.

Uslovi za revizora

Član 125

Revizor može da bude fizičko lice koje obavlja poslove revizije tehničke dokumentacije odnosno stučnog nadzora nad građenjem, koje je crnogorski državljanin sa najmanje sedam godina radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenja objekta u svojstvu ovlašćenog inženjera.

Revizor iz stava 1 ovog člana, dužan je da izvrši provjeru usklađenosti tehničke dokumentacije sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i odgovoran je za tačnost izvještaja o usklađenosti, odnosno da vrši stručni nadzor nad građenjem objekta i odgovoran je da se ti radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Revizor iz stava 1 ovog člana, koji rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini odnosno stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini, odgovoran je za provjeru međusobne usklađenosti svih djelova tehničke dokumentacije, odnosno za provjeru međusobne usklađenost svih radova na građenju objekta.

Revizor iz stava 1 ovog člana, koji rukovodi revizijom dijela tehničke dokumentacije, odnosno stručnim nadzorom nad izvođenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovoran je za reviziju dijela tehničke dokumentacije koji je revidovao, odnosno da se pojedini radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Revizor iz stava 1 ovog člana, koji rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini može biti istovremeno i revizor dijela tehničke dokumentacije, odnosno revizor koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini može biti istovremeno i revizor nad izvođenjem pojedinih radova na građenju objekta.

Djelatnost stranog lica koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti

Član 126

Strano privredno društvo ili fizičko lice koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti izdato od nadležnog organa države sjedišta odnosno prebivališta stranog lica (u daljem tekstu: odobrenje) može da obavlja djelatnost ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za domaća lica, a strano fizičko lice mora da ispunjava i uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca.

Djelatnost stranog lica iz države koja je članica EEP

Član 127

Strano privredno društvo iz države potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru (u daljem tekstu: EEP) koje posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnost iz člana 122 ovog zakona, može da obavlja djelatnost pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom.

Strano fizičko lice, državljanin države potpisnice EEP koje posjeduje odobrenje, može da obavlja djelatnost iz člana 123 ovog zakona, pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom.

Privredno društvo odnosno fizičko lice iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu.

Djelatnost stranog lica iz države koja nije članica EEP

Član 128

Strano privredno društvo iz države koja nije članica EEP, koje posjeduje odobrenje može da obavlja djelatnosti iz člana 122 ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Strano fizičko lice, državljanin države koja nije članica EEP, koje ima odobrenje, može da obavlja djelatnost, ako ima priznatu inostranu kvalifikaciju za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije i zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca, na principu uzajamnosti.

Strano privredno društvo odnosno fizičko lice iz st.1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu.

Privremeno i povremeno obavljanje djelatnosti stranog lica

Član 129

Strano privredno društvo, koje ima odobrenje može privremeno ili povremeno da obavlja djelatnost pod uslovom da prije početka prvog posla o namjeri privremenog ili povremenog obavljanja djelatnosti dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu pisanu izjavu i odobrenje koje se odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom.

Strano fizičko lice, koje posjeduje odobrenje, može djelatnost obavljati privremeno ili povremeno.

Privremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za određeni vremenski period, najduže do godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka.

Povremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za konkretni posao (izrada tehničke dokumentacije, izvođenje radova i dr.).

U slučaju iz stava 2 ovog člana, strano fizičko lice dužno je da prije početka prvog posla podnese Ministarstvu pisanu izjavu o vršenju privremenih odnosno povremenih poslova i dokaz da ima stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije.

Elektronski potpis

Član 130

Privredno društvo i odgovorno lice u privrednom društvu iz člana 122 ovog zakona koje je izradilo urbanistički projekat odnosno tehničku dokumentaciju dužno je da potpiše naprednim elektronskim potpisom (u daljem tekstu: elektronski potpis) svaki dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije.

Privredno društvo i odgovorno lice u privrednom društvu iz člana 124 ovog zakona koje je revidovalo tehničku dokumentaciju dužno je da potpiše elektronskim potpisom svaki dio tehničke dokumentacije.

Privredno društvo i odgovorno lice u privrednom društvu iz člana 124 ovog zakona koje je vršilo stručni nadzor dužno je da potpiše elektronskim potpisom konačni izvještaj o vršenju stručnog nadzora, kao i izjavu iz člana 103 stav 1 ovog zakona.

Odgovornim licem u privrednom društvu iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, osim lica koje je ovlašćeno da postupa u ime privrednog društva, smatra se i:

1) ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše svaki

posebni dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije čijom izradom rukovodi;

2) ovlašćeni inženjer koji izrađuje dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije i koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše taj dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije;
3) revizor tehničke dokumentacije koji rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše svaki posebni dio tehničke dokumentacije čijom revizijom rukovodi;
4) revizor dijela tehničke dokumentacije koji reviduje dio tehničke dokumentacije i koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše taj dio tehničke dokumentacije;
5) ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše izjavu da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke, odnosno da je objekat podoban za upotrebu;
6) ovlašćeni inženjer koji rukovodi izvođenjem pojedinih vrsta radova na građenju objekta koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše izjavu da su pojedine vrste radova na objektu izvedene u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke i da je objekat podoban za upotrebu i da izjavu dostavi ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem objekta u cjelini, u roku od pet dana od dana završetka pojedinih vrsta radova;
7) revizor koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše konačni izvještaj o vršenju stručnog nadzora nad građenjem objekta po fazama građenja i konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru nad građenjem objekta, i
8) revizor koji vrši stručni nadzor nad građenjem pojedinih vrsta radova na objektu, dužan je da elektronskim potpisom potpiše izvještaj o stručnom nadzoru nad građenjem objekta po fazama građenja i konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru nad građenjem objekta.

Odgovornost za štetu i osiguranje od profesionalne odgovornosti

Član 131

Privredno društvo koje obavlja djelatnost iz člana 121 ovog zakona, dužno je, da prije početka vršenja djelatnosti, zaključi ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti za štetu koja može da nastane investitorima ili trećim licima.

Osiguranje iz stava 1 ovog člana mora da pokrije rizik odgovornosti za štetu prouzrokovanu licima, za štetu na objektima i za finansijski gubitak.

Minimalnu sumu osiguranja iz stava 2 ovog člana propisuje Vlada.

Osiguranje od profesionalne odgovornosti ugovoreno u državi sjedišta stranog lica iz potpisnice EEP, priznaje se, ako to osiguranje pokriva štetu koja može biti prouzrokovana u Crnoj Gori.

Zabrana konflikta interesa

Član 132

Poslove ovlašćenog inženjera, revizora tehničke dokumentacije i revizora građenja objekta ne smije da obavlja lice zaposleno u Ministarstvu, nadležnom organu lokalne uprave odnosno organu za tehničke uslove, kao ni lice koje vrši inspekcijski nadzor u skladu sa ovim zakonom.

Reviziju tehničke dokumentacije ne smije da vrši investitor, privredno društvo koje je izradilo tehničku dokumentaciju, odnosno učestvovalo u izradi tehničke dokumentacije ili dijela tehničke dokumentacije, fizičko lice zaposleno u privrednom društvu koje je izradilo tehničku

dokumentaciju ili dio tehničke dokumentacije ili je učestvovao u njenoj izradi, kao ni fizičko lice zaposleno kod investitora.

Stručni nadzor nad građenjem objekta ne smije da vrši investitor, fizičko lice zaposleno kod investitora, privredno društvo koje je izvođač radova na tom objektu i lice zaposleno u privrednom društvu koje je izvođač radova na tom objektu.

Reviziju planskog dokumenta, tehničke dokumentacije odnosno stručni nadzor nad građenjem objekta ne može da vrši član Savjeta odnosno revizor koji je sa rukovodiocem izrade planskog dokumenta odnosno ovlašćenim inženjerom koji je izradio tehničku dokumentaciju odnosno koji gradi objekat:

1) srodnik u pravoj liniji i pobočnoj do drugog stepena srodstva;
2) bračni i vanbračni supružnik;
3) usvojilac i usvojenik;
4) član zajedničkog domaćinstva.

Obaveza obavještavanja

Član 133

Privredno društvo iz člana 121 ovog zakona, dužno je da Ministarstvu dostavi obavještenje o imenovanju ovlašćenog inženjera za izradu tehničke dokumentacije, revizora tehničke dokumentacije, ovlašćenog inženjera za građenje objekta i revizora građenja objekta.

Obrasci

Član 134

Obrasce zahtjeva iz člana 50 stav 1, člana 52 stav 4, člana 74 st. 1 i 6, člana 87 stav 7, člana 104 stav 2, člana 112 stav 1, člana 136 stav 1, člana 138 stav 1, člana 150 stav 1, člana 156 stav 1 i člana 163 stav 1, prijave iz člana 90 stav 1, člana 91 stav 1, člana 94 stav 1, člana 98 stav 5, člana 101 stav 3, člana 113 stav 1, člana 117 stav 1 i člana 120 stav 1, obavještenja iz člana 89 stav 2, člana 97 st. 6 i 9, člana 133 i člana 185 stav 4 i izjave iz člana 85 stav 2, člana 103 stav 1, člana 129 st. 1 i 5, člana 130 stav 4 tač. 5 i 6, člana 158 stav 1 tač. 7, 9 i 10 i st. 3 i 4 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

VIII. LICENCE

Nadležnost za izdavanje licenci

Član 135

Ispunjenost uslova za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti iz čl.122, 123, 124 i 125 ovog zakona, utvrđuje rješenjem Ministarstvo.

Izdavanje licenci

Član 136

O zahtjevu za izdavanje licence Ministarstvo je dužno da odluči u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Na osnovu licence fizičkog lica može se izdati licenca za obavljanje djelatnosti samo jednom privrednom društvu.

Licenca se ne može izdati privrednom društvu po osnovu dopunskog rada fizičkog lica.

Imalac licence je dužan da obavijesti Ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Za izdavanje licenci ne plaća se naknada.

Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi izdatu licencu u roku od tri dana od dana izdavanja licence.

Period za koji se izdaje licenca

Član 137

Licenca za fizičko lice izdaje se na neodređeno vrijeme.

Licenca za privredno društvo izdaje se za period od pet godina.

Mirovanje licenci

Član 138

Ministarstvo može na zahtjev imaoca licence odrediti mirovanje prava i obaveza iz licence ako su nastupile okolnosti zbog kojih fizičko lice, nije u mogućnosti da obavlja djelatnost za određeni period.

Mirovanje licence određuje se rješenjem.

Oduzimanje licence

Član 139

Ministarstvo će oduzeti licencu ako:

1) imalac licence djelatnost vrši suprotno čl. 122, 123, 124 i 125 ovog zakona;
2) se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka;
3) imalac licence prestane da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti utvrđene ovim zakonom;
4) imaocu licence bude oduzeta poslovna sposobnost;
5) imalac licence prestane da postoji po sili zakona, i
6) imalac licence postane trajno nesposoban za obavljanje poslova.

Postupak oduzimanja licence može pokrenuti svako zainteresovano lice.

Ministarstvo je dužno da po službenoj dužnosti pokrene postupak oduzimanja licence ako sazna da su se stekli uslovi iz stava 1 ovog člana.

Ako revident, stručni nadzor, revizor, nadležni organ lokalne uprave, organ za tehničke uslove, odnosno nadležni inspekcijski organ sazna da su se stekli uslovi za oduzimanje licence, dužan je da podnese predlog za oduzimanje licence.

Oduzimanje licence, u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, vrši se na period od tri mjeseca do pet godina ili trajno.

Revidentu, odnosno stručnom nadzoru i revizoru koji djelatnost vrši suprotno članu 124 st.1 i 2 i članu 125 stav 2 ovog zakona, licenca se oduzima trajno.

Donošenjem izvršnog rješenja kojim se oduzima licenca prestaju sva prava po osnovu izdate licence.

O oduzimanju licence Ministarstvo obavještava nadležni inspekcijski organ u roku od tri dana od dana donošenja rješenja o oduzimanju licence.

Licenca se oduzima na način i po postupku po kojem se izdaje.

Nakon isteka roka na koji je licenca oduzeta, može se podnijeti zahtjev za izdavanje nove licence.

Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi rješenje o oduzimanju licence u roku od tri dana od dana donošenja rješenja.

Registar licenci

Član 140

Izdate i oduzete licence upisuju se u registre licenci koji vodi Ministarstvo.

Podaci iz registara iz stava 1 ovog člana su javni i objavljuju se na internet stranici Ministarstva.

Podzakonski akt za licence

Član 141

Bliži način i postupak izdavanja, mirovanja i oduzimanja licenci, i način vođenja registara licenci propisuje Ministarstvo.

IX. INŽENJERSKA KOMORA CRNE GORE

Član 142

Inženjerska komora Crne Gore (u daljem tekstu: Komora) se stara o unapređenju stručnosti i zaštiti interesa svojih članova, zaštiti javnog interesa u oblasti izgradnje, unapređenju uslova za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje i vrši javna ovlašćenja utvrđena ovim zakonom.

Članstvo u Komori

Član 143

Član Komore može biti fizičko lice koje obavlja djelatnost uređenu ovim zakonom.

Član Komore može biti i strano fizičko lice.

Pravni položaj

Član 144

Komora ima svojstvo pravnog lica.

Sjedište Komore je u Podgorici.

Komora za svoje obaveze odgovara svojom imovinom.

Statut

Član 145

Komora ima statut.

Statutom Komore bliže se uređuje: organizacija Komore; nadležnost i način izbora i ovlašćenja organa Komore; prava, obaveze i odgovornosti članova Komore; način odlučivanja i sprovođenje odluka; postupak donošenja statuta i drugih akata; finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za rad Komore.

Nadzor nad zakonitošću rada Komore vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

Nadležnost

Član 146

Komora obavlja sljedeće poslove:
1) unapređuje i obezbjeđuje stručno usavršavanje članova;
2) vodi registar članova Komore;
3) vodi registar članova kojima miruje članstvo u Komori;
4) predlaže tehničke osnove za izradu propisa iz člana 72 ovog zakona;
5) određuje visinu članarine svojih članova;
6) štiti, usklađuje i zastupa interese svojih članova;
7) donosi etički kodeks i stara se o njegovom sprovođenju; i
8) uređuje disciplinsku odgovornost, vodi disciplinske postupke protiv svojih članova i izriče disciplinske mjere.

Poslove iz stava 1 tač. 1 i 4 ovog člana Komora vrši kao javno ovlašćenje.

Nadzor nad obavljanjem poslova iz stava 2 ovog člana vrši Ministarstvo.

Predstavljanje i zastupanje

Član 147

Komora predstavlja i zastupa svoje članove u zemlji i inostranstvu i uspostavlja, održava i unapređuje saradnju sa profesionalnim udruženjima u oblasti izgradnje drugih država.

Disciplinska odgovornost

Član 148

Član Komore dužan je da postupa u skladu sa ovim zakonom, statutom Komore, etičkim kodeksom i drugim aktima Komore.

U slučaju povrede obaveza iz stava 1 ovog člana, član Komore odgovara u skladu sa statutom Komore.

Statutom Komore utvrđuju se teže i lakše povrede dužnosti.

Finansiranje

Član 149

Sredstva za rad Komore obezbjeđuju se iz:
1) članarine i
2) drugih izvora u skladu sa zakonom i opštim aktima Komore.

Mirovanje članstva u Komori

Član 150

Članu Komore, na pisani zahtjev, miruje članstvo u Komori:
1) u slučaju privremene spriječenosti za rad u trajanju dužem od tri mjeseca, i
2) iz drugog opravdanog razloga.

O mirovanju članstva u Komori odlučuje se na način i po postupku po kome se vrši upis u registar iz člana 146 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Za vrijeme mirovanja članstva, članu Komore miruju sva prava i obaveze po osnovu članstva u Komori.

Javnost rada

Član 151

Rad Komore je javan.

Statut i druge opšte akte Komora objavljuju u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Komore, u roku od tri dana od dana njihovog donošenja.

X. LEGALIZACIJA BESPRAVNIH OBJEKATA

Pojam bespravnog objekta

Član 152

Bespravnim objektom smatra se zgrada koja je izgrađena suprotno propisima kojima je u vrijeme izgradnje bila utvrđena obaveza pribavljanja građevinske dozvole.

Bespravnim objektom ne smatra se zgrada za koju u vrijeme izgradnje nije postojala obaveza pribavljanja građevinske dozvole, a koja nije upisana u katastar nepokretnosti ili drugu odgovarajuću evidenciju nepokretnosti.

Dokaz o vremenu izgradnje zgrade iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje se na osnovu podataka iz lista nepokretnosti.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, dokaze o vremenu izgradnje objekta podnosi vlasnik, suvlasnik odnosno držalac bespravnog objekta ili dijela bespravnog objekta (u daljem tekstu: vlasnik bespravnog objekta).

Dokazi iz stava 4 ovog člana mogu biti: dokaz o priključenju objekta na elekroenergetsku mrežu, dokaz o plaćanju računa ili račun za utrošenu električnu energiju, dokaz o priključenju, objekta na vodovodnu ili kanalizacionu mrežu, račun ili dokaz o plaćanju računa za isporuku vode, dokaz odnosno rješenje o utvrđivanju poreza na nepokretnost za objekat ili dokaz o plaćanju poreza.

Bespravni objekat iz stava 1 ovog člana je stambena, poslovna i poslovno-stambena zgrada na kojoj su izvedeni grubi konstruktivni građevinski radovi najmanje jedne etaže, koja je izgrađena bez građevinske dozvole, odnosno suprotno građevinskoj dozvoli.

Bespravni objekat je i dio zgrade izgrađen bez građevinske dozvole, odnosno suprotno građevinskoj dozvoli i pomoćni objekat u funkciji zgrade.

Grubi konstruktivni građevinski radovi iz stava 6 ovog člana su izvedeni: temelji, stubovi sa gredama, zidovi i ploča iznad zidova ili krovna konstrukcija.

Poslovne zgrade odnosno djelovi poslovno - stambene objekte iz stava 6 ovog člana su: trgovački i tržni centri, izložbeni centri, sajmišta, poslovne zgrade, objekti uprave, industrijski objekti, objekti za proizvodno zanatstvo, skladišta i stovarišta i objekti za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti.

Bespravni objekat osnovnog stanovanja

Član 153

Bespravnim objektom osnovnog stanovanja smatra se objekat neto građevinske površine do 200m^2, u kojem stanuje vlasnik bespravnog objekta i članovi njegovog porodičnog domaćinstva, koji imaju prebivalište u mjestu u kojem je izgrađen objekat, ako vlasnik i članovi njegovog porodičnog domaćinstva nemaju u svojini drugi stambeni objekat na teritoriji Crne Gore.

Članovima porodičnog domaćinstva iz stava 1 ovog člana smatraju se lica koja sa vlasnikom bespravnog objekta žive u zajedničkom domaćinstvu i to:

- supružnik ili lice koje sa vlasnikom bespravnog objekta živi u vanbračnoj zajednici;
- djeca rođena u braku ili van braka, usvojena ili pastorčad, i
- druga lica koja je vlasnik bespravnog objekta ili njegov supružnik dužan po zakonu da izdržava, a koja sa njim stanuju u istom stanu, odnosno porodičnoj stambenoj zgradi.

Ako vlasnik bespravnog objekta osnovnog stanovanja ili član njegovog porodičnog domaćinstva posjeduje drugi stambeni objekat na teritoriji Crne Gore koji nije podoban za stanovanje, uz zahtjev za legalizaciju prilaže izjavu o nepodobnosti objekta sa podacima o identifikaciji.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, nadležni organ lokalne uprave, po službenoj dužnosti, pribavlja nalaz i mišljenje sudskog vještaka građevinske struke o podobnosti objekta za stanovanje, o trošku podnosioca zahtjeva.

Postupak legalizacije

Član 154

Legalizaciju bespravnih objekata sprovodi nadležni organ lokalne uprave.

Vlasnik bespravnog objekta dužan je da pribavi rješenje o legalizaciji.

Rješenje o legalizaciji donosi nadležni organ lokalne uprave.

Rješenje o legalizaciji iz stava 3 ovog člana može se izdati za bespravni objekat koji je izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta donesenog do stupanja na snagu ovog zakona odnosno u roku iz čl. 217 i 218 ovog zakona.

Rješenje o legalizaciji za bespravni objekat koji nije izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta donesenog do stupanja na snagu ovog zakona odnosno u roku iz čl. 217 i 218 ovog zakona, može se izdati za objekat koji se nalazi na orto-foto snimku iz člana 155 ovog zakona i koji je izgrađen u skladu sa planom generalne regulacije Crne Gore.

Osnovni urbanistički parametri iz st. 4 i 5 ovog člana su namjena, indeks izgrađenosti, indeks zauzetosti, spratnost odnosno visina objekta i odnos prema građevinskoj liniji.

Rješenje o legalizaciji bespravnog objekta obavezno sadrži smjernice za usklađivanje spoljnog izgleda objekta iz planskog dokumenta, sa rokom usklađivanja od tri godine od dana izvršnosti rješenja.

Ako planski dokument ne sadrži smjernice za usklađivanje spoljnog izgleda bespravnog objekta iz stava 7 ovog člana, nadležni organ lokalne uprave po službenoj dužnosti, pribavlja smjernice od glavnog gradskog arhitekte.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da, u roku od osam dana od dana izvršnosti, rješenje o legalizaciji dostavi nadležnom inspekcijskom organu i Katastru radi upisa podataka iz rješenja o legalizaciji bespravnog objekta u katastar nepokretnosti.

Troškove legalizacije bespravnog objekta snosi vlasnik objekta.

Poslove iz stava 1 ovog člana finansira jedinica lokalne samouprave iz sredstava prikupljenih u procesu legalizacije, shodno članu 169 ovog zakona.

Orto-foto snimak

Član 155

Izradu orto-foto snimka dužno je da obezbijedi Ministarstvo.

Katastar je dužan da u roku od 60 dana od dana prijema podataka orto-foto snimanja izvrši preklapanje orto-foto snimka teritorije Crne Gore sa važećim digitalnim podlogama i učini ga dostupnim preko internet stranice - Geoportala jedinicama lokalne samouprave, odnosno nadležnim organima lokalne uprave i Ministarstvu sa podacima sa kojima raspolaže.

Katastar je dužan da u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, na zahtjev nadležnog organa lokalne uprave, izda uvjerenje o identifikaciji bespravnog objekta na orto-foto snimku.

Uvjerenje iz stava 3 ovog člana obavezno sadrži broj katastarske parcele, naziv katastarske opštine na kojoj je objekat izgrađen, naziv naselja i ulice/trga u kojem se objekat nalazi i kućni broj ako je određen.

Pokretanje postupka legalizacije

Član 156

Postupak legalizacije bespravnog objekta pokreće se podnošenjem zahtjeva za legalizaciju, elaborata premjera izvedenog stanja izgrađenog objekta izrađenog od strane licencirane geodetske organizacije koji ovjerava Katastar i dokaza o zabilježbi postojanja objekta u katastarskoj evidenciji odnosno izvoda iz katastra nepokretnosti ili druge odgovarajuće evidencije nepokretnosti.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana može da podnese:

1) vlasnik bespravnog objekta, i
2) etažni vlasnik, odnosno skupština etažnih vlasnika bespravnog objekta.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici nadležnog organa lokalne uprave.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se na propisanom obrascu.

Sadržaj obrasca iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po zahtjevu

Član 157

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za legalizaciju, za bespravni objekat za koji nijesu riješeni imovinsko - pravni odnosi na zemljištu na kojem je izgrađen, dostavi obavještenje da je pokrenut postupak legalizacije organu državne uprave nadležnom za imovinu za zemljište koje je u svojini Crne Gore, odnosno organu lokalne uprave nadležnom za upravljanje imovinom za zemljište kojim raspolaže jedinica lokalne samouprave.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za legalizaciju bespravnog objekta koji je izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta donesenog do stupanja na snagu ovog zakona, obavijesti nadležni inspekcijski organ o podnošenju zahtjeva za pokretanje postupka legalizacije radi prekida postupka za uklanjanje objekta.

Za bespravni objekat koji nije izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta donesenog do stupanja na snagu ovog zakona nadležni organ lokalne uprave u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva i dokumentacije iz člana 156 ovog zakona donosi rješenje o prekidu postupka legalizacije do stupanja na snagu planskih dokumenata iz čl. 217 i 218 ovog zakona, odnosno stupanja na snagu odluke o donošenju plana generalne regulacije Crne Gore i obavijesti nadležni inspekcijski organ radi prekida postupka za uklanjanje objekta.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako je bespravni objekat izgrađen na prostoru koji je važećim planskim dokumentom donesenim do stupanja na snagu ovog zakona predviđen za izgradnju infrastrukture, složenih inženjerskih objekata i objekata u javnoj upotrebi, obavještenje nadležnom inspekcijskom organu radi prekida postupka za uklanjanje objekta se ne dostavlja.

Dokumentacija

Član 158

Radi legalizacije objekta koji je izgrađen u skladu sa važećim planskim dokumentom donesenim do stupanja na snagu ovog zakona odnosno u roku iz čl. 217 i 218 ovog zakona, nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema dokumentacije iz člana 156 ovog zakona, uputi poziv podnosiocu dokumentacije iz člana 156 ovog zakona da u roku od 120 dana, od dana prijema poziva, dostavi:

1) dokaz o riješenim imovinsko – pravnim odnosima na zemljištu na kome je bespravni objekat izgrađen;
2) dokaz o uređivanju odnosa u pogledu plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta;
3) dokaz o uređivanju odnosa u pogledu plaćanja posebne naknade na investicije u skladu sa zakonom kojim se uređuje regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja (u daljem tekstu: posebna naknada);
4) projekat izvedenog stanja bespravnog objekta neto površine preko 200m^2 koji je izradilo privredno društvo iz člana 122 ovog zakona;
5) izvještaj o pozitivnoj reviziji projekta izvedenog stanja bespravnog objekta neto površine preko 200m^2;
6) izjavu revidenta da je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim projektom izvedenog stanja bespravnog objekta neto površine preko 200m^2;
7) analizu privrednog društva iz člana 122 ovog zakona koje je ispitivalo statičku i seizmičku stabilnost bespravnog objekta neto površine do 500m^2 u skladu sa propisom iz člana 160 ovog zakona, i izjavu da je objekat stabilan i siguran za upotrebu;
8) analizu privrednog društva iz člana 122 ovog zakona koje je ispitivalo statičku i seizmičku stabilnost bespravnog objekta neto površine preko 500 m2 i izjavu revidenta da je objekat stabilan i siguran za upotrebu.

Nadležni organ lokalne uprave, radi legalizacije objekta koji je uklopljen u plan generalne regulacije Crne Gore, za koji je podnijeta dokumentacija iz člana 156 ovog zakona dužan je da u roku od 20 dana od dana stupanja na snagu odluke o donošenju plana generalne regulacije Crne Gore, uputi poziv podnosiocu zahtjeva da u roku od 120 dana, od dana prijema poziva, dostavi dokaze iz st. 1 i 5 ovog člana.

Nadležni organ lokalne uprave, radi legalizacije objekta koji je izgrađen u skladu sa planom generalne regulacije Crne Gore, po službenoj dužnosti pribavlja uvjerenje o identifikaciji bespravnog objekta na orto-foto snimku iz člana 155 ovog zakona.

Za objekat osnovnog stanovanja u kojem se ne obavlja djelatnost, može se umjesto dokaza iz stava 1 tačka 7 ovog člana dostaviti izjava vlasnika objekta, ovjerena od strane ovlašćenog lica, da je odgovoran za štetu pričinjenu trećim licima nastalu upotrebom objekta.

Za objekat iz člana 153 ovog zakona, pored dokaza iz člana 158 ovog zakona, vlasnik bespravnog objekta dužan je da dostavi i sljedeće isprave:

- o broju članova porodičnog domaćinstva;
- o prebivalištu u mjestu u kojem je izgrađen bespravni objekat, i
- da vlasnik i članovi porodičnog domaćinstva na teritoriji Crne Gore ne posjeduju drugi stambeni objekat, odnosno stambenu jedinicu podobnu za upotrebu.

Prekid postupka zbog utvrđivanja prava svojine na zemljištu

Član 159

Ako podnosilac zahtjeva za legalizaciju bespravnog objekta ne posjeduje dokaz iz člana 158 stav 1 tačka 1 ovog zakona, dužan je da podnese dokaz da je pred sudom ili drugim nadležnim organom pokrenut postupak utvrđivanja prava svojine na zemljištu.

Postupak po zahtjevu za legalizaciju objekta prekida se do završetka postupka iz stava 1 ovog člana pravosnažnom odlukom suda ili izvršnom odlukom nadležnog organa.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 15 dana od dana izvršnosti dostavi akt o prekidu postupka legalizacije objekta iz stava 2 ovog člana koji je izgrađen na zemljištu na kojem svojinska ovlašćenja vrši država, a kojim raspolaže jedinica lokalne samouprave, organu lokalne uprave nadležnom za imovinu, odnosno organu državne uprave nadležnom za imovinu za zemljište kojim raspolaže Vlada.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da vodi evidenciju o dokazima iz stava 1 ovog člana.

Ispitivanje statičke i seizmičke stabilnosti bespravnog objekta

Član 160

Ispitivanje i analizu statičke i seizmičke stabilnosti bespravnog objekta vrši privredno društvo iz člana 122 ovog zakona.

Način ispitivanja i način izrade i sadržaj analize bespravnog objekta neto površine do 500m2 sa stanovišta statičke i seizmičke stabilnosti objekta propisuje Ministarstvo.

Ispitivanje statičke i seizmičke stabilnosti bespravnih objekata neto površine preko 500 m2 privredno društvo iz člana 122 ovog zakona sprovodi na osnovu pravila struke.

Bespravni objekat za koji privredno društvo iz člana 122 ovog zakona utvrdi da je siguran sa stanovišta statičke i seizmičke stabilnosti uz izvođenje radova rekonstrukcije, može se rekonstruisati u skladu sa ovim zakonom.

Projekat izvedenog stanja bespravnog objekta

Član 161

Projekat izvedenog stanja bespravnog objekta, u zavisnosti od površine, vrste i namjene objekta sadrži:

1) urbanističko-tehničke uslove i projektni zadatak;
2) projekte, elaborate i podloge iz člana 78 stav 3 i člana 80 ovog zakona;
3) dokaz o osiguranju od odgovornosti privrednog društva koje je revidovalo tehničku dokumentaciju, u skladu sa ovim zakonom, i
4) analizu i izjavu privrednog društva koje je ispitivalo statičku i seizmičku stabilnost bespravnog objekta, iz člana 158 stav 1 tačka 8 ovog zakona.

Na izradu i reviziju projekta izvedenog stanja bespravnog objekta shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izradu i reviziju tehničke dokumentacije.

Legalizacija objekta koji se sastoji od više posebnih djelova

Član 162

Za bespravni objekat, koji se sastoji od više posebnih djelova, na kojima je ustanovljeno pravo svojine različitih vlasnika, dokazi iz člana 158 stav 1 tač. 4 do 8 ovog zakona, shodno veličini objekta, dostavljaju se za cijeli objekat, a dokazi iz člana 158 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona samo za posebni dio.

Za svaki od posebnih djelova objekta iz stava 1 ovog člana donosi se pojedinačno rješenje o legalizaciji.

Rješenje iz stava 2 ovog člana naročito sadrži vlasničku i tehničku specifikaciju posebnih djelova objekta.

Za objekat iz stava 1 ovog člana, naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta iz člana 164 ovog zakona i posebna naknada iz člana 165 ovog zakona obračunava se i naplaćuje pojedinačno za posebne djelove objekta (stanove, poslovne prostore, garažu i dr.), a za zajedničke djelove objekta srazmjerno vlasničkom udjelu.

Otplata zemljišta

Član 163

Prenos prava svojine na zemljištu na kojem je izgrađen bespravni objekat, na kojem svojinska ovlašćenja vrši država, a kojim raspolaže Vlada odnosno jedinica lokalne samouprave, vrši se neposrednom pogodbom, u skladu sa zakonom, na osnovu zahtjeva vlasnika bespravnog objekta koji je podnio zahtjev za legalizaciju – kupca zemljišta.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana, vlasnik bespravnog objekta koji je podnio zahtjev za legalizaciju - kupac zemljišta, podnosi organu državne uprave nadležnom za imovinu za zemljište na kojem svojinska ovlašćenja vrši država, a kojim raspolaže Vlada, odnosno organu lokalne uprave nadležnom za imovinu za zemljište kojim raspolaže jedinica lokalne samouprave.

Vrijednost zemljišta utvrđena u postupku neposredne pogodbe iz stava 1 ovog člana može se otplatiti najviše u 240 jednakih mjesečnih rata za bespravne objekte osnovnog stanovanja, a za druge bespravne objekte najviše u 120 jednakih mjesečnih rata, u skladu sa ugovorom, uz obezbjeđenje potraživanja.

Katastar je dužan da nakon prijema ugovora iz stava 3 ovog člana, upiše predbilježbu, da je kupac vlasnik zemljišta uz uslov ispunjenja uslova iz predbilježbe, uz izjavu o dozvoli uknjižbe nakon otplate cjelokupne vrijednosti zemljišta, u slučaju da kupac otplaćuje zemljište u ratama.

U slučaju da kupac otplati cijenu zemljišta u cjelosti, Katastar je dužan da nakon prijema ugovora iz stava 3 ovog člana upiše uknjižbu, odnosno kupca kao vlasnika zemljišta.

Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Član 164

Vlasnik bespravnog objekta plaća naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

Naknada iz stava 1 ovog člana plaća se za sve bespravne objekte.

Visina naknade iz stava 1 ovog člana ne može biti veća od visine naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta utvrđene propisom jedinice lokalne samouprave koji se primjenjuje u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona.

Visina naknade se obračunava po m2 neto površine objekta na osnovu elaborata premjera izvedenog stanja izgrađenog objekta, ovjerenog od strane licencirane geodetske organizacije.

Naknada iz stava 1 ovog člana za objekte osnovnog stanovanja plaća se u jednakim mjesečnim ratama, navedenim u zahtjevu vlasnika bespravnog objekta, a najviše u 240 mjesečnih rata.

Za ostale bespravne objekte, naknada iz stava 1 ovog člana, plaća se u jednakim mjesečnim ratama, navedenim u zahtjevu vlasnika bespravnog objekta, a najviše u 120 mjesečnih rata.

Obezbjeđenje potraživanja po osnovu plaćanja naknade iz stava 1 ovog člana u ratama iz st. 5 i 6 ovog člana uspostavlja se na objektu za koji se obračunava naknada.

Za bespravne objekte koji ne spadaju u objekte osnovnog stanovanja, naknada iz stava 1 ovog člana, uvećava se za iznos od 5%, ako se uvećani iznos plati jednokratno, odnosno 20%

ako vlasnik bespravnog objekta zahtijeva da i uvećani iznos plaća pod uslovima iz stava 5 ovog člana.

Uslove, način, rokove i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte propisuje nadležni organ lokalne samouprave, po prethodnoj saglasnosti Ministarstva.

Posebna naknada

Član 165

Za legalizaciju bespravnih objekata na teritoriji jedinica lokalne samouprave na Crnogorskom primorju obračunava se i naplaćuje posebna naknada, u skladu sa zakonom koji uređuje regionalno vodosnabdijevanje crnogorskog primorja.

Posebna naknada se plaća u najviše 36 jednakih mjesečnih rata, navedenih u zahtjevu vlasnika bespravnog objekta.

Upis rješenja o legalizaciji

Član 166

Katastar je dužan da u roku od 20 dana od dana prijema rješenja o legalizaciji, upiše zabilježbu sa:

1) nazivom donosioca, brojem i datumom izdavanja rješenja;
2) podatkom da je za bespravni objekat osnovnog stanovanja dostavljena izjava vlasnika bespravnog objekta ovjerena od nadležnog organa odnosno ovlašćenog lica, da je odgovoran za štetu pričinjenu trećim licima nastalu upotrebom objekta;
3) podatkom o načinu plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i posebne naknade, i
4) podatkom o usklađenosti objekta sa smjernicama iz planskog dokumenta odnosno smjernicama glavnog gradskog arhitekte.

Usklađivanje spoljnog izgleda bespravnog objekta

Član 167

Vlasnik bespravnog objekta je dužan da u roku od tri godine, od dana izvršnosti rješenja o legalizaciji, uskladi spoljni izgled bespravnog objekta sa zahtjevima određenim smjernicama za usklađivanje spoljnog izgleda iz planskog dokumenta odnosno smjernicama glavnog gradskog arhitekte iz člana 154 st. 7 i 8 ovog zakona.

Rješenje o usklađenosti objekta sa smjernicama za usklađivanje spoljnog izgleda iz planskog dokumenta, odnosno smjernicama glavnog gradskog arhitekte donosi glavni gradski arhitekta.

Glavni gradski arhitekta je dužan da u roku od osam dana, od dana izvršnosti, dostavi rješenje iz stava 2 ovog člana Katastru.

Katastar je dužan je da nakon prijema rješenja iz stava 3 ovog člana:

1) izvrši upis prava svojine na objektu u katastar nepokretnosti, za objekat za koji je dostavljen dokaz o zabilježbi postojanja objekta u katastarskoj evidenciji iz člana 156 ovog zakona;
2) izbriše zabilježbu u "G" listu, lista nepokretnosti, koja se odnosi na činjenicu da je objekat izgrađen bez građevinske dozvole, odnosno suprotno građevinskoj dozvoli, i
3) izbriše zabilježbu u „G“ listu, lista nepokretnosti, koja se odnosi na činjenicu da objekat nije usklađen sa smjernicama za usklađivanje spoljnog izgleda iz planskog dokumenta odnosno smjernicama glavnog gradskog arhitekte.

Naknada za korišćenje prostora

Član 168

Vlasnik bespravnog objekta, koji je evidentiran na orto-foto snimku, a za koji nije podnijet zahtjev za legalizaciju u roku iz člana 234 ovog zakona i vlasnik bespravnog objekta za koji je donijeto rješenje o odbijanju zahtjeva za legalizaciju dužni su da, do uklanjanja objekta, plaćaju godišnju naknadu za korišćenje prostora jedinici lokalne samouprave.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 60 dana od isteka roka iz člana 234 ovog zakona, podatke dobijene preklapanjem podataka iz orto-foto snimka i primljenih zahtjeva za legalizaciju, odnosno evidencije bespravnih objekata iz člana 155 ovog zakona, sistematizuje i utvrdi listu bespravnih objekata za koje nije podnijet zahtjev za legalizaciju, odnosno koji nijesu ispunili uslove za legalizaciju u skladu sa ovim zakonom.

Godišnja naknada za korišćenje prostora po m2 bespravnog objekta može iznositi od 1,5% do 2,5% prosječne cijene građenja m2 novoizgrađenog stambenog objekta u Crnoj Gori koju objavljuje organ uprave nadležan za poslove statistike, za godinu koja prethodi godini za koju se naknada utvrđuje.

Visinu, način i kriterijume plaćanja godišnje naknade iz stava 3 ovog člana, utvrđuje, nadležni organ lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Godišnju naknadu iz stava 3 ovog člana utvrđuje rješenjem nadležni organ lokalne uprave.

Vlasnik bespravnog objekta, koji je evidentiran na orto-foto snimku, a koji je izgrađen u skladu sa važećim planskim dokumentom donesenim do stupanja na snagu ovog zakona odnosno u roku iz člana 217 ovog zakona, za koji nije podnijet zahtjev za legalizaciju u roku iz člana 234 ovog zakona, plaćaju godišnju naknadu za korišćenje prostora jedinici lokalne samouprave u dvostrukom iznosu od iznosa iz stava 5 ovog člana.

Organ lokalne uprave dužan je da listu bespravnih objekata iz stava 2 ovog člana, u roku od 15 dana od dana utvrđivanja, dostavi urbanističko–građevinskom inspektoru, radi donošenja rješenja o uklanjanju objekata, i organu lokalne uprave nadležnom za donošenje rješenja o obezbjeđivanju alternativnog smještaja iz člana 171 ovog zakona, za bespravne objekte osnovnog stanovanja.

Namjena i korišćenje sredstava

Član 169

Jedinica lokalne samouprave je dužna da sredstva ostvarena od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte i naknade za korišćenje prostora iz člana 168 ovog zakona, koristi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i za obezbjeđivanje alternativnog smještaja, u skladu sa ovim zakonom.

Uklanjanje bespravnog objekta

Član 170

Bespravni objekat koji ne bude legalizovan u skladu sa ovim zakonom ukloniće se u skladu sa zakonom.

Izvršenje rješenja o uklanjanju objekta osnovnog stanovanja može se sprovesti nakon obezbjeđenja alternativnog smještaja iz člana 171 ovog zakona.

Alternativni smještaj

Član 171

U slučaju uklanjanja bespravnog objekta osnovnog stanovanja, u skladu sa ovim zakonom, jedinica lokalne samouprave dužna je da vlasniku bespravnog objekta osnovnog stanovanja i članovima njegovog porodičnog domaćinstva obezbijedi alternativni smještaj.

Alternativni smještaj iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se davanjem stana u zakup, davanjem naknade za zakupninu i na drugi način, u skladu sa propisom jedinice lokalne samouprave.

Način obezbjeđenja odnosno vrsta alternativnog smještaja utvrđuje se u rješenju organa lokalne uprave koji je nadležan za obezbjeđivanje alternativnog smještaja.

Rješenje iz stava 3 ovog člana nadležni organ lokalne uprave dužan je da u roku od 30 dana od dana izvršnosti dostavi nadležnom inspekcijskom organu, radi izvršenja rješenja.

Bliže uslove, način, postupak i kriterijume za obezbjeđivanje smještaja iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

XI. SLOŽENI INŽENJERSKI OBJEKTI

Vrste

Član 172

Složeni inženjerski objekti, u smislu ovog zakona, su: auto-putevi, brze saobraćajnice, magistralni i regionalni putevi, tuneli dužine preko 200m, mostovi raspona preko 30m, željezničke pruge, aerodromi, dalekovodi i trafostanice naponskog nivoa 10 kV i više, kablovske podzemne instalacije naponskog nivoa 10 kV i više, elektrane snage 1MVA i više (hidroelektrane, termoelektrane, vjetroelektrane, solarne elektrane i dr.), luke, naftovodi, gasovodi, brane i akumulacije ispunjene jalovinom ili pepelom za koje je propisano tehničko osmatranje, postrojenje za skladištenje i pretakanje tečnog prirodnog gasa, postrojenja za skladištenje i pretakanje tečnog naftnog gasa, postrojenja za skladištenje i pretakanje nafte i derivate nafte, stanice za snabdjevanje motornih vozila naftnim derivatima i gasom, objekti za proizvodnju, transport i distribuciju toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje, objekti za proizvodnju, transport i distribuciju toplotne energije za industrijsku upotrebu i stabilne posude pod pritiskom, objekti u kojima se proizvode i skladište opasne materije i slični objekti i postrojenja koja bi svojim radom mogla ugroziti životnu sredinu, građevine i postrojenja za hemijsku i tešku industriju, deponije, postrojenja za dobijanje energije iz otpada, postrojenja za anaerobnu digestiju otpada.

Izgradnja složenog inženjerskog objekta

Član 173

Izgradnja složenog inženjerskog objekta pored radnji iz člana 67 ovog zakona obuhvata i izvođenje istražnih radnji, ugradnju i ispitivanje ugrađene opreme, ispitivanje i puštanje objekta u rad.

Sadržina tehničke dokumentacije za složeni inženjerski objekat

Član 174

Način izrade i bližu sadržinu tehničke dokumentacije za složeni inženjerski objekat propisuje organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se vrši u složenom inženjerskom objektu.

Idejno rješenje za složeni inženjerski objekat

Član 175

Idejno rješenje za složeni inženjerski objekat je projekat kojim se, u zavisnosti od vrste složenog inženjerskog objekta, utvrđuje generalna koncepcija za izgradnju objekta; tehničko-tehnološke i ekonomske karakteristike objekta; moguće varijante prostornih i tehničkih rješenja; funkcionalnost i racionalnost rješenja; uslovi i rješenja priključenja objekta na saobraćajnu, instalacionu i drugu infrastrukturu i uređenje lokacije.

Idejno rješenje iz stava 1 ovog člana, u zavisnosti od vrste i namjene objekta, mogu da čine:

1) arhitektonski projekat,
2) građevinski projekat,
3) elektrotehnički projekat, i
4) mašinski projekat.

Idejnim rješenjem za složeni inženjerski objekat može se suziti širina koridora infrastrukture određena planskim dokumentom.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, na revidovano idejno rješenje saglasnost daju Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove infrastrukture na koje se odnosi koridor.

Idejni projekat za složeni inženjerski objekat

Član 176

Idejni projekat za složeni inženjerski objekat sadrži, naročito podatke o: mikrolokaciji objekta; tehničko-tehnološkim i eksploatacionim karakteristikama objekta; orijentacionom proračunu stabilnosti i sigurnosti objekta; tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima izgradnje objekta; analizi energetskih sistema objekata sa procjenom energetske efikasnosti; rješenju infrastrukture; analizi konstruktivnih i građevinskih rješenja; opremi objekta; orijentacionoj vrijednosti izgradnje objekta.

Idejnim projektom iz stava 1 ovog člana se razrađuje idejno rješenje složenog inženjerskog objekta.

Idejni projekat iz stava 1 ovog člana izrađuje se za potrebe izdavanja građevinske dozvole.

Glavni projekat za složeni inženjerski objekat

Član 177

Glavnim projektom za složeni inženjerski objekat razrađuje se idejni projekat iz člana 176 ovog zakona.

Pored dokumentacije iz člana 78 ovog zakona, glavni projekat iz stava 1 ovog člana sadrži i dokumentaciju o ugradnji i funkcionalnom ispitivanju ugrađene opreme.

Glavni projekat iz stava 1 ovog člana može da sadrži obavezu osmatranja i ispitivanja objekta nakon puštanja u rad.

Ostali projekti, elaborati i podloge za složene inženjerske objekte

Član 178

Ostali projekti, elaborati i podloge iz člana 80 ovog zakona se, po potrebi, izrađuju i za izradu, u toku izrade ili nakon izrade idejnog rješenja, idejnog projekta i glavnog projekta složenog inženjerskog objekta.

Revizija idejnog rješenja, idejnog projekta i glavnog projekta za složeni inženjerski objekat

Član 179

Revizija idejnog rješenja, idejnog projekta i glavnog projekta za složeni inženjerski objekat je obavezna.

Revizija idejnog rješenja iz stava 1 ovog člana obuhvata provjeru: usklađenosti projekta sa urbanističko-tehničkim uslovima; usklađenosti sa posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom i usklađenosti sa ovim zakonom.

Revizija idejnog projekta iz stava 1 ovog člana obuhvata: provjeru usklađenosti projekta sa urbanističko-tehničkim uslovima i usvojenim idejnim rješenjem; provjeru ispravnosti i tačnosti tehničko-tehnoloških rješenja objekta; arhitektonska rješenja objekta; provjeru stabilnosti i bezbjednosti; racionalnost projektovanih rješenja; usklađenost sa posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom i usklađenost sa ovim zakonom; međusobnu usklađenost svih djelova tehničke dokumentacije, kao i provjeru predmjera i predračuna svih radova na izgradnji objekta.

Revizija glavnog projekta iz stava 1 ovog člana obuhvata provjeru: usklađenosti projekta sa urbanističko-tehničkim uslovima i idejnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, kao i uslovima oblikovanja i materijalizacije, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja; ispunjenost osnovnih zahtjeva za objekat; međusobne usklađenosti svih djelova tehničke dokumentacije, kao i predmjera i predračuna svih radova na građenju objekta.

Revizor je dužan da o izvršenoj reviziji iz stava 1 ovog člana sačini i potpiše konačni izvještaj.

Izvještaj o reviziji iz st. 2, 3 i 4 ovog člana može biti pozitivan ili negativan.

Revidenta određuje organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se vrši u složenom inženjerskom objektu na predlog investitora.

Troškove revizije snosi investitor.

Način vršenja revizije složenog inženjerskog objekta propisuje organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se vrši u složenom inženjerskom objektu.

U slučaju da, poslije revizije idejnog projekta, odnosno glavnog projekta složenog inženjerskog objekta, a prije podnošenja zahtjeva za dobijanje građevinske dozvole, dođe do promjene tehničkih propisa, idejni projekat odnosno glavni projekat se mora usaglasiti sa tim promjenama i podliježe ponovnoj reviziji.

Tehnička dokumentacija izrađena po propisima drugih država

Član 180

Tehnička dokumentacija za složeni inženjerski objekat izrađena po propisima drugih država podliježe reviziji kojom se provjerava njena usklađenost sa ovim zakonom i pravilima struke.

Provjera usklađenosti vrši se revizijom tehničke dokumentacije iz člana 179 ovog zakona.

Tehnička dokumentacija izrađena prema propisima drugih država smatra se izrađenom prema ovom zakonu, ako je konačni izvještaj o reviziji tehničke dokumentacije pozitivan i sadrži izjavu revidenta da je projekat izrađen u skladu sa ovim zakonom.

Tehnička dokumentacija izrađena po propisima drugih država iz stava 1 ovog člana mora biti prevedena na crnogorski jezik.

Građevinska dozvola za složeni inženjerski objekat

Član 181

Građevinsku dozvolu za građenje složenog inženjerskog objekata izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za izdavanje građevinske dozvole podnosi investitor.

Građevinska dozvola izdaje se rješenjem na osnovu:

1) idejnog projekta, odnosno glavnog projekta, ovjerenih u skladu sa ovim zakonom;
2) izvještaja o pozitivnoj reviziji idejnog projekta odnosno glavnog projekta;
3) dokaza o pravu svojine, odnosno drugom pravu na građevinskom zemljištu ili dokaza o pravu građenja, odnosno drugom pravu na objektu;
4) saglasnosti, mišljenja i drugih dokaza utvrđenih posebnim propisima ako se građevinska dozvola izdaje na osnovu glavnog projekta, i
5) dokaza o osiguranju od odgovornosti privrednog društva koje je izradilo i revidovalo idejni, odnosno glavni projekat.

Dokaze, saglasnosti i mišljenja iz stava 3 tač. 3 i 4 ovog člana pribavlja Ministarstvo po službenoj dužnosti.

Za izdavanje dokaza, saglasnosti i mišljenja iz stava 3 tač. 3 i 4 ovog člana ne plaća se taksa, naknada, odnosno drugi troškovi izdavanja.

Ako organi za tehničke uslove ne dostave dokaze, saglasnosti i mišljenja iz stava 3 tač. 3 i 4 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za njihovo dostavljanje, smatraće se da su saglasni sa revidovanim idejnim, odnosno glavnim projektom.

Građevinska dozvola izdaje se u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Izuzetno od stava 7 ovog člana, građevinska dozvola za složeni inženjerski objekat za koje je potrebna izrada elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu izdaje se u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Građevinska dozvola iz stava 1 ovog člana sadrži, naročito: osnovne podatke o podnosiocu zahtjeva, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cjelini i revizoru koji rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini; lokaciju; vrstu i namjenu objekta; faznost građenja objekta; obavezu izrade glavnog projekta, ako se građevinska dozvola izdaje na osnovu idejnog projekta.

Ministarstvo je dužno da građevinsku dozvolu objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana izdavanja.

Upoznavanje lokalne javnosti sa građenjem složenog inženjerskog objekta

Član 182

Za složeni inženjerski objekat investitor je dužan da danom dobijanja građevinske dozvole, na mjestu izgradnje objekta istakne tablu sa podacima: o investitoru, projektantu, izvođaču radova, vršiocu stručnog nadzora, ovlašćenom inženjeru koji je rukovodio izradom tehničke dokumentacije, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem i revizoru koji je rukovodio revizijom tehničke dokumentacije, 3D vizuelizacijom objekta, odnosno prikazom trase infrastrukture i dr.

Uslov građenja složenog inženjerskog objekta

Član 183

Investitor gradi složeni inženjerski objekat na osnovu građevinske dozvole i dokumentacije propisane ovim zakonom.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) glavni projekat ovjeren u skladu sa ovim zakonom;
2) izvještaj o pozitivnoj reviziji glavnog projekta;
3) dokaz o osiguranju od odgovornosti privrednog društva koje je izradilo odnosno revidovalo glavni projekat, koje gradi objekat, koje vrši stručni nadzor, u skladu sa ovim zakonom;
4) ugovor o angažovanju izvođača radova;
5) ugovor o angažovanju stručnog nadzora, i
6) dokaz o pravu svojine na zemljištu, odnosno drugom pravu na građenje na zemljištu (list nepokretnosti, ugovor o koncesiji, odluka o utvrđivanju javnog interesa i dr.) ili dokaz o pravu svojine na objektu, odnosno drugom pravu na građenje, ako se radi o rekonstrukciji objekta.

Promjena investitora iz stava 1 ovog člana može da se vrši do dana stavljanja objekta u upotrebu.

Obaveze investitora složenog inženjerskog objekta

Član 184

Prije početka građenja složenog inženjerskog objekta investitor je dužan da izvođaču radova dostavi ovjereni revidovani glavni projekat u elektronskoj i analognoj formi i građevinsku dozvolu.

Pripremni radovi za građenje složenog inženjerskog objekta

Član 185

Pripremne radove za građenje složenog inženjerskog objekta investitor može da započne po izdavanju građevinske dozvole.

Izuzetno od stava 1 ovog člana pripremni radovi za građenje složenog inženjerskog objekta, mogu se započeti i na osnovu saglasnosti Vlade pod uslovom da je investitor obezbijedio dokaz iz člana 183 stav 2 tačka 6 ovog zakona, kao i dokaz o prihvatljivosti građenja sa aspekta uticaja na životnu sredinu (sproveden postupak odlučivanja o potrebi procjene uticaja odnosno postupak davanja saglasnosti na elaborat procjene uticaja, u skladu sa posebnim propisima).

Pripremni radovi izvode se na osnovu elaborata koji sadrži šemu organizacije gradilišta, vrstu ograde, gradilišne objekte, gradilišne saobraćajnice, mjesto za dizalice, mjesto za dopremu materijala, gradilišne priključke (elektro, saobraćajne, vodovodne) i dr., kao i na osnovu elaborata zaštite na radu i plana upravljanja građevinskim otpadom, sačinjenih u skladu sa posebnim propisima.

Početak pripremnih radova investitor je dužan da prijavi nadležnom inspekcijskom organu sedam dana prije početka tih radova.

Nadležni inspekcijski organ je dužan da prijavu pripremnih radova objavi na internet stranici u roku od tri dana od dana prijema prijave radova.

Bliži sadržaj elaborata iz stava 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu.

Gradilišna dokumentacija kod složenog inženjerskog objekta

Član 186

Izvođač radova dužan je da na gradilištu ima dokumentaciju iz člana 96 ovog zakona, s tim da je, umjesto prijave gradnje, dužan da ima građevinsku dozvolu iz člana 181 ovog zakona kao i ovjereni glavni projekat u elektronskoj i analognoj formi.

Način vršenja stručnog nadzora kod složenog inženjerskog objekta

Član 187

Način obavljanja stručnog nadzora, obavezne faze u toku građenja za koje se radi izvještaj i način izrade i bližu sadržinu izvještaja o stručnom nadzoru kod složenog inženjerskog objekta propisuje organ državne uprave nadležan za djelatnosti koje se obavljaju u složenim inženjerskim objektima.

Tehnički pregled složenih inženjerskih objekata

Član 188

Podobnost za upotrebu složenog inženjerskog objekta utvrđuje se tehničkim pregledom.

Tehnički pregled složenog inženjerskog objekta obuhvata kontrolu usklađenosti izvedenih radova sa revidovanim glavnim projektom, kao i sa propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta koje važe za pojedine vrste radova, odnosno materijala, opreme i instalacija.

Tehnički pregled složenog inženjerskog objekta ili dijela objekta može se vršiti, odnosno može se odobriti upotreba samo ako je objekat, odnosno dio objekta izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom i revidovanim glavnim projektom.

Tehnički pregled složenog inženjerskog objekta vrši se uz prisustvo nadležnog inspekcijskog organa.

Vršioca tehničkog pregleda određuje organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se vrši u složenom inženjerskom objektu.

Troškove tehničkog pregleda objekta snosi investitor.

Vršilac tehničkog pregleda dužan je da, u roku od sedam dana od završetka tehničkog pregleda, dostavi izvještaj o tehničkom pregledu Ministarstvu i investitoru.

Vršilac tehničkog pregleda dužan je da u izvještaju o izvršenom tehničkom pregledu predloži: upotrebu objekta ili otklanjanje utvrđenih nedostataka ili zabranu upotrebe objekta.

Ministarstvo, po prijemu izvještaja o tehničkom pregledu:

1) izdaje upotrebnu dozvolu;

2) nalaže investitoru otklanjanje utvrđenih nedostataka u određenom roku.

Ako Ministarstvo naloži investitoru otklanjanje utvrđenih nedostataka u određenom roku, investitor je dužan, poslije njihovog otklanjanja, da zahtijeva ponovni tehnički pregled.

Kod ponovnog tehničkog pregleda kontrolišu se samo oni radovi koje je trebalo popraviti ili naknadno uraditi.

Ako je vršilac tehničkog pregleda u izvještaju o tehničkom pregledu predložio upotrebu objekta dužan je da da izjavu da je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, kao i sa propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta koje važe za pojedine vrste radova, odnosno materijala, opreme i instalacija.

Način vršenja tehničkog pregleda propisuje organ državne uprave nadležan za djelatnosti koje se obavljaju u složenim inženjerskim objektima.

Uslov korišćenja složenog inženjerskog objekta

Član 189

Korišćenje složenog inženjerskog objekta nije dozvoljeno prije dobijanja upotrebne dozvole, osim u slučajevima probnog rada ili funkcionalnog ispitivanja ugrađene opreme.

Upotrebna dozvola za složene inženjerske objekte

Član 190

Upotrebnu dozvolu za složeni inženjerski objekat izdaje rješenjem Ministarstvo.

Upotrebna dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se za objekat ili dio objekta za koji je građevinskom dozvolom određena faznost građenja, odnosno koji predstavlja tehničko-tehnološku cjelinu i može se kao takav samostalno koristiti.

Investitor je dužan da, prije početka korišćenja objekta, podnese zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole, najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka radova.

Uz zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole investitor prilaže:

1) izjavu izvođača radova da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom i revidovanim glavnim projektom;
2) izjavu vršioca nadzora da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom i revidovanim glavnim projektom;
3) izjavu vršioca tehničkog pregleda da su radovi izvedeni u skladu sa revidovanim glavnim projektom, kao i propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta koje važe za pojedine vrste radova, odnosno materijala, opreme i instalacija;
4) dokaz o izvršenim obavezama, u skladu sa posebnim propisima;
5) revidovani glavni projekat, u slučaju da je građevinska dozvola izdata na idejni projekat, i
6) projekat izvedenog objekta, u slučaju da je došlo do izmjena u toku gradnje.

Zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole objavljuje se na internet stranici Ministarstva u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva.

Upotrebna dozvola izdaje se u roku od sedam dana od dana prijema kompletne dokumentacije iz stava 4 ovog člana.

Ministarstvo je dužno da upotrebnu dozvolu objavi na internet stranici u roku od sedam dana od dana izdavanja.

Predaja izgrađenog složenog inženjerskog objekta

Član 191

Investitor i izvođač radova koji je složeni inženjerski objekat izgradio, odnosno izvodio pojedine radove, dužni su da, u roku od 60 dana od dana dobijanja upotrebne dozvole, izvrše primopredaju objekta i konačan obračun vrijednosti izvedenih radova, osim ako ugovorom nije drukčije određeno.

Subjekti obavljanja djelatnosti

Član 192

Djelatnost revizije tehničke dokumentacije, vršenja stručnog nadzora i vršenja tehničkog pregleda za složeni inženjerski objekat, osim subjekata iz člana 124 ovog zakona, može da obavlja i komisija koju čine fizička lica koja ispunjavaju uslove iz člana 194 ovog zakona.

Komisiju iz stava 1 ovog člana određuje organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu.

Za složene inženjerske objekte stručni nadzor nad građenjem objekta može vršiti i investitor neposredno ili preko privrednog društva koje je izradilo tehničku dokumentaciju.

Ovlašćeni inženjer za složeni inženjerski objekat

Član 193

Poslove ovlašćenog inženjera za složeni inženjerski objekat može da vrši ovlašćeni inženjer iz člana 123 ovog zakona koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i/ili građenja složenog inženjerskog objekta.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje rješenjem organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu.

Registar lica iz stava 1 ovog člana vodi organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu.

Revizor i vršilac tehničkog pregleda za složeni inženjerski objekat

Član 194

Poslove revizora za složeni inženjerski objekat odnosno poslove tehničkog pregleda za složeni inženjerski objekat može da vrši revizor iz člana 125 ovog zakona ako ima četiri godine radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenja složenih inženjerskih objekata u svojstvu ovlašćenog inženjera.

Poslove iz stava 1 ovog člana može da obavlja i strano fizičko lice, ako ispunjava uslove utvrđene ovim članom.

Ispunjenost uslova iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje rješenjem organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu.

Registar lica iz st. 1 i 2 ovog člana vodi organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu.

Elektronski potpis

Član 195

Vršilac tehničkog pregleda iz člana 192 ovog zakona koji je vršio tehnički pregled složenog inženjerskog objekta dužan je da potpiše elektronskim potpisom izjavu iz člana 190 stav 4 tačka 3 ovog zakona.

Vršilac tehničkog pregleda dužan je da elektronskim potpisom potpiše izvještaj o tehničkom pregledu složenog inženjerskog objekta.

Vršilac revizije iz člana 192 ovog zakona dužan je da potpiše elektronskim potpisom svaki dio tehničke dokumentacije koji je revidovao.

Izvođač radova i vršilac nadzora iz člana 192 ovog zakona, dužni su da potpišu elektronskim potpisom izjavu iz člana 190 ovog zakona, da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom i revidovanim glavnim projektom.

XII. NADZOR

Vršenje nadzora

Član 196

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 197

Poslove inspekcijskog nadzora u oblasti planiranja i izgradnje vrši Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Inspekcijski nadzor iz stava 1 ovog člana vrši se preko urbanističko–građevinskog inspektora.

Poslove inspekcijskog nadzora u oblasti izgradnje objekata vrše i druge inspekcije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Organi iz st. 1 i 3 ovog člana dužni su da se međusobno obavještavaju o upravnim mjerama i radnjama preduzetim u okviru propisanih nadležnosti.

Evidencije

Član 198

O izvršenom nadzoru i preduzetim mjerama inspektor je dužan da vodi evidenciju.

Sadržinu obrasca na kojem se vodi evidencija iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Žalba

Član 199

Protiv rješenja urbanističko-građevinskog inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

Ovlašćenja urbanističko – građevinskog inspektora

Član 200

Urbanističko–građevinski inspektor provjerava naročito:

1) da li je za građenje objekta podnijeta prijava građenja i dokumentacija iz člana 91 ovog zakona;
2) da li su urbanističko-tehnički uslovi izdati u skladu sa planskim dokumentom;
3) da li je glavni projekat izrađen, odnosno revidovan u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima u pogledu osnovnih urbanističkih parametara (indeksa izgrađenosti, indeksa zauzetosti, spratnosti odnosno visine objekta i odnosa prema građevinskoj liniji);
4) da li je glavni projekat izrađen u skladu sa idejnim rješenjem na koji je data saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte;
5) da li investitor posjeduje dokaz o pravu svojine odnosno drugom pravu na građevinskom zemljištu ili dokaz o pravu građena odnosno drugom pravu na objektu, ako se radi o rekonstrukciji objekta;
6) da li su za građenje složenog inženjerskog objekta ispunjeni uslovi građenja propisani članom 183 ovog zakona;
7) da li je investitor započeo pripremne radove za građenje složenog inženjerskog objekta u skladu sa članom 185 ovog zakona;
8) da li se građenje objekta izvodi ili je izvršeno u skladu sa revidovanim glavnim projektom;
9) da li je revidovani glavni projekat za složeni inženjerski objekat izrađen u skladu sa revidovanim idejnim projektom na koji je izdata građevinska dozvola;

10) da li je vlasnik objekta u javnoj upotrebi obezbijedio pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom;
11) da li je investitor danom podnošenja prijave građenja, na mjestu izgradnje objekta istakao tablu sa podacima: o investitoru, projektantu, revidentu, izvođaču radova, stručnom nadzoru, ovlašćenom inženjeru koji je rukovodio izradom tehničke dokumentacije, revizoru koji je rukovodio revizijom tehničke dokumentacije, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem i revizoru koji rukovodi stručnim nadzorom, 3D vizuelizaciju objekta, odnosno prikaz trase infrastrukture, odnosno da li je investitor u slučaju promjene podataka sa table sa podacima, u roku od 15 dana od dana nastale promjene, izvršio zamjenu table;
12) da li je investitor danom dobijanja građevinske dozvole za složeni inženjerski objekat na mjestu izgradnje objekta istakao tablu sa podacima o: investitoru, projektantu, izvođaču radova, vršiocu stručnog nadzora, ovlašćenom inženjeru koji je rukovodio izradom tehničke dokumentacije, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem i revizoru koji je rukovodio revizijom tehničke dokumentacije, 3D vizuelizaciju objekta, odnosno prikaz trase infrastrukture i dr.
13) da li je investitor rekonstrukcije posebnog dijela stambene zgrade, danom podnošenja prijave građenja, upoznao skupštinu stanara sa podacima o namjeravanim radovima, isticanjem obavještenja na oglasnoj tabli ulaza;
14) da li je vlasnik ili nosilac drugog prava na postojećem objektu o radovima adaptacije koje izvodi na postojećem objektu ili dijelu objekta, podnio prijavu nadležnom inspekcijskom organu;
15) da li je prijavljena promjena investitora u toku građenja objekta, shodno članu 94 ovog zakona;
16) da li je stručni nadzor postupio shodno članu 95 ovog zakona;
17) da li se na gradilištu nalazi sva dokumentacija u skladu sa čl. 96 i 186 ovog zakona;
18) da li u slučaju nedostataka u glavnom projektu i nepredviđenih okolnosti izvođač radova i stručni nadzor postupaju shodno članu 97 ovog zakona;
19) da li je gradilište za objekat koji je započet da se gradi, a nije završen u roku iz člana 93 ovog zakona, ili su radovi obustavljeni duže od 30 dana, zatvoreno na način kojim će se obezbijediti nesmetani saobraćaj, bezbjednost lica, susjednih objekata i okoline;
20) da li je na gradilištu na nedovršenoj zgradi u gradskim zonama određenim odlukom jedinice lokalne samouprave, a koja nije završena u roku iz člana 93 ovog zakona, postavljen neprozirni zastor na fasadi objekta, u razmjeri 1:1;
21) da li je u slučaju građenja nove zgrade odnosno rekonstrukcije postojeće zgrade u gradskim zonama određenim odlukom jedinice lokalne samouprave, na gradilištu postavljen neprozirni zastor na fasadi objekta, u razmjeri 1:1;
22) da li stručni nadzor vrši stručni nadzor i postupa u skladu sa čl. 100, 101, 102 i/ili 103 ovog zakona;
23) da li je investitor stavio u upotrebu objekat prije upisa objekta u katastar nepokretnosti;
24) da li je za složeni inženjerski objekat investitor stavio u upotrebu objekat prije izdate upotrebne dozvole;
25) da li je na postojećom objektu u smislu člana 112 ovog zakona, ugrožena njegova stabilnost, radi čega predstavlja neposrednu opasnost za život i zdravlje ljudi, za susjedne objekte i za bezbjednost saobraćaja;
26) da li je za postavljanje odnosno građenje privremenog objekta podnijeta prijava i dokumentacija iz člana 117 ovog zakona;
tehnička dokumentacija za objekte iz čl. 116 i 117 ovog zakona izrađena u skladu sa urbanističko – tehničkim uslovima iz Programa i/ili da li se privremeni objekat postavlja odnosno gradi u skladu sa tehničkom dokumentacijom;

28) da li je za postavljanje odnosno građenje pomoćnog objekta podnijeta prijava i dokumentacija iz člana 120 ovog zakona;
tehnička dokumentacija za objekte iz člana 120 ovog zakona izrađena u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima i/ili da li se pomoćni objekat postavlja odnosno gradi u skladu sa tehničkom dokumentacijom;
projektant odnosno izvođač radova ispunjava uslove iz čl. 122 i 193 ovog za izradu tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta;
revident odnosno stručni nadzor ispunjava uslove iz čl. 124 i 194 ovog zakona, za reviziju tehničke dokumentacije odnosno vršenja stručnog nadzora nad

se revizija tehničke dokumentacije, vršenje stručnog nadzora i vršenje tehničkog pregleda za složene inženjerske objekte vrši u skladu sa članom 192 ovog

33) da li privredno društvo izrađuje tehničku dokumentaciju odnosno gradi objekat odnosno vrši reviziju tehničke dokumentacije odnosno vrši stručni nadzor nad

34) da li privredno društvo odnosno Komisija vrši tehnčki pregled složenih inženjerskih objekata u skladu sa članom 188 ovog zakona;
35) da li ovlašćeni inženjer izrađuje tehničku dokumentaciju odnosno gradi objekat u skladu sa članom 123 ovog zakona;
revizor tehničke dokumentacije odnosno revizor građenja objekta reviduje tehničku dokumentaciju, odnosno vrši stručni nadzor u skladu sa članom 125

37) da li strano lice ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane čl. 126 do

38) da li je privredno društvo koje obavlja djelatnost uređenu ovim zakonom, prije početka vršenja djelatnosti, zaključilo ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti za štetu iz člana 131 stav 1 ovog zakona, koja može da nastane investitorima ili trećim licima u vezi sa obavljanjem njihove djelatnosti;
39) da li je privredno društvo koje obavlja djelatnost uređenu ovim zakonom, osiguranjem od profesionalne odgovornosti pokrilo rizik odgovornosti za štetu iz člana 131 st. 2 i 3 ovog zakona, prouzrokovanu licima i za štetu na objektima i za
40) da li je vlasnik bespravnog objekta pribavio rješenje o legalizaciji bespravnog objekta iz člana 154 stav 2 ovog zakona;
41) da li je vlasnik bespravnog objekta uskladio spoljni izgled bespravnog objekta sa zahtjevima određenim smjernicama iz planskog dokumenta, odnosno smjernicama glavnog gradskog arhitekte iz člana 154 st. 8 i 9 ovog zakona, u roku od tri godine od dana izvršnosti rješenja o legalizaciji iz člana 167 stav 1 ovog zakona.

Provjeru iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5, 11 i 13 ovog člana urbanističko –građevinski inspektor dužan je da izvrši u roku od 15 dana od dana podnošenja prijave radova i da nakon izvršene provjere utvrđeno stanje konstatuje u formi zapisnika i isto dostavi investitoru.

Upravne mjere i radnje urbanističko–građevinskog inspektora

Član 201

Kada u postupku inspekcijskog nadzora ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugi propis urbanističko–građevinski inspektor dužan je da:

1) zabrani građenje objekta ako se objekat gradi bez prijave građenja i/ili dokumentacije iz člana 91 ovog zakona;

2) zabrani upotrebu urbanističko-tehničkih uslova izdatih suprotno planskom dokumentu, kao i izradu i reviziju tehničke dokumentacije na osnovu takvih urbanističko-tehničkih uslova;
3) zabrani građenje objekta, ako utvrdi da je glavni projekat izrađen odnosno revidovan suprotno urbanističko-tehničkim uslovima u pogledu osnovnih urbanističkih parametara (indeksa izgrađenosti, indeksa zauzetosti, spratnosti

4) zabrani građenje objekta, ako glavni projekat nije u skladu sa idejnim rješenjem na koji je data saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte;
5) zabrani građenje objekta ako na idejno rješenje nije data saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte;
6) zabrani građenje objekta u slučaju da investitor ne posjeduje dokaz o pravu svojine odnosno drugom pravu na građevinskom zemljištu ili dokaz o pravu građenja odnosno drugom pravu na objektu, ako se radi o rekunstrukciji objekta;
7) zabrani građenje objekta ili dijela objekta, ako se građenje ne izvodi odnosno nije izvedeno prema revidovanom glavnom projektu;
8) zabrani građenje složenog inženjerskog objekta ako nijesu ispunjeni uslovi građenja iz člana 183 ovog zakona;
9) naredi investitoru zatvaranje gradilišta složenog inženjerskog objekta ako se pripremni radovi ne izvode u skladu sa članom 185 ovog zakona;
10) zabrani građenje složenog inženjerskog objekta ako revidovani glavni projekat nije u skladu sa revidovanim idejnim projektom na osnovu kog je izdata građevinska dozvola;
11) naredi rušenje objekta i/ili vraćanje prostora u prvobitno stanje ako se objekat gradi odnosno ako je izgrađen i pored zabrane iz tač. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 10 ovog člana;
12) naredi investitoru, vlasniku objekta, odnosno vlasniku parcele na kojoj je objekat izgrađen rušenje objekta izgrađenog suprotno važećem planskom dokumentu;
13) naredi investitoru otklanjanje utvrđenih nepravilnosti iz tač. 2, 3, 4, 5, 6 i 7, 8 i 10 ovog člana, u određenom roku;
14) naredi investitoru rušenje objekta ako se u roku iz tačke 13 ovog člana ne otklone utvrđene nepravilnosti;
rušenje objekta, odnosno dijela objekta, ili vraćanje u prvobitno stanje, ako je objekat izgrađen suprotno revidovanom glavnom projektu;
16) naredi investitoru sanaciju terena u slučaju pojave klizišta izazvanog građenjem objekta;
17) naredi vlasniku objekta u javnoj upotrebi, u roku koji odredi, da obezbijedi pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom;
18) naredi investitoru da danom podnošenja prijave građenja na mjestu izgradnje objekta istakne tablu iz člana 89 stav 1 ovog zakona, odnosno istakne obavještenje iz člana 89 stav 2 ovog zakona na oglasnoj tabli ulaza;
19) naredi investitoru složenog inženjerskog objekta da danom dobijanja građevinske dozvole istakne tablu iz člana 182 ovog zakona;
20) zabrani izvođenje radova adaptacije ako je vlasnik ili nosilac drugog prava na postojećem objektu ili dijelu objekta, postupio suprotno članu 90 ovog zakona;
obilježavanje regulacionih i građevinskih linija, nivelacionih kota objekta odnosno trase na terenu u skladu sa revidovanim glavnim projektom;
22) naredi izvođaču radova da u roku koji odredi, organizuje gradilište u skladu sa članom 95 stav 1 tačka 4 ovog zakona;
23) zabrani dalje izvođenje radova na građenju objekta i naredi preduzimanje mjera u skladu sa članom 95 stav 1 tačka 6 ovog zakona;
24) zabrani izvođenje radova na građenju objekta dok se ne obezbijede dokazi o kvalitetu izvedenih radova, odnosno ugrađenih građevinskih proizvoda, instalacija i opreme u skladu sa članom 95 stav 1 tačka 7 ovog zakona;

25) zabrani izvođenje radova na građenju objekta dok ne obezbijedi mjerenja i geodetsko osmatranje ponašanja tla i objekta u toku građenja, u skladu sa članom 95 stav 1 tačka 9 ovog zakona;
26) naredi izvođaču radova uklanjanje objekata privremenog karaktera koji su služili za izvođenje radova na gradilištu, ako ih nije uklonio u roku od 30 dana od dana završetka radova u skladu sa članom 95 stav 1 tačka 11 ovog zakona;
27) zabrani građenje objekta ukoliko utvrdi da se na gradilištu ne nalazi sva dokumentacija u skladu sa članom 96 ovog zakona;
28) zabrani građenje objekta ukoliko utvrdi da u slučaju nedostataka u glavnom projektu i nepredviđenih okolnosti izvođač radova ne postupa shodno članu 97 ovog zakona;
29) naredi vlasniku objekta rušenje, odnosno uklanjanje objekta ili dijela objekta i/ili vraćanje zemljišta u prvobitno stanje, ako utvrdi nedostatke pri izgradnji objekta koji predstavljaju opasnost za stabilnost objekta, bezbjednost života ljudi i sl., a isti se ne mogu otkloniti;
30) zabrani dalje građenje objekta i naredi vraćanje dijela objekta u prvobitno stanje kod rekonstrukcije djelova objekta, kada nije moguće sprovesti rušenje dijela objekta zbog ugrožavanja čitavog objekta i/ili ugrožavanja bezbjednosti susjednog objekta;
31) zabrani dalje izvođenje radova i/ili naredi vraćanje dijela objekta u prvobitno stanje kod rekonstrukcije djelova objekta kada nije moguće sprovesti rušenje, a rekonstrukcija se vrši mijenjanjem spoljnjeg izgleda objekta;
32) naredi investitoru vraćanje zemljišta u prvobitno stanje u slučaju da se izvode radovi na iskopu zemljišta, koji nijesu predviđeni revidovanim glavnim projektom;
33) naredi investitoru zatvaranje gradilišta i obezbjeđenje gradilišta na način kojim se osigurava nesmetani saobraćaj, bezbjednost lica, susjednih objekata i okoline i postavljanje neprozirne zaštitne ograde oko gradilišta, ako investitor nije postupio u skladu sa članom 99 ovog zakona;
34) zabrani upotrebu objekta koji nije upisan u katastar nepokretnosti;
35) zabrani upotrebu složenog inženjerskog objekta za koji nije izdata upotrebna dozvola;
36) naredi vlasniku objekta preduzimanje mjera na objektu kojem je usljed dotrajalosti ili većih oštećenja ugrožena njegova stabilnost, ugrožava život i zdravlje ljudi, sigurnost objekta, okolinu, saobraćaj ili susjedne objekte, kako bi se spriječilo njihovo negativno djelovanje ili osigurala zaštita i sanirale njihove neposredne štetne posljedice;
37) zabrani postavljanje odnosno građenje privremenog objekta koji se postavlja odnosno gradi bez prijave i dokumentacije iz člana 117 ovog zakona;
38) zabrani postavljanje odnosno građenje privremenog objekta koji se postavlja odnosno gradi suprotno tehničkoj dokumentaciji i/ili urbanističko–tehničkim uslovima iz člana 117 ovog zakona;
39) naredi investitoru rušenje odnosno uklanjanje privremenog objekta i/ili vraćanje prostora u prvobitno stanje ako se postavlja odnosno gradi ili je postavljen odnosno izgrađen i pored zabrane iz. tač. 37 i 38 ovog člana;
40) naredi rušenje odnosno uklanjanje prrivremenog objekta i/ili vraćanje prostora u prvobitno stanje, koji je postavljen odnosno izgrađen suprotno tehničkoj dokumentaciji i/ili urbanističko-tehničkim uslovima iz čl. 116 i 117 ovog zakona;
41) zabrani postavljanje odnosno građenje pomoćnog objekta koji se postavlja odnosno gradi bez prijave i dokumentacije iz člana 120 ovog zakona;
42) zabrani postavljanje odnosno građenje pomoćnog objekta koji se postavlja odnosno gradi suprotno tehničkoj dokumentaciji i/ili urbanističko–tehničkim uslovima iz člana 120 ovog zakona;

43) naredi rušenje odnosno uklanjanje pomoćnog objekta i/ili vraćanje prostora u prvobitno stanje koji je postavljen odnosno izgrađen suprotno tehničkoj dokumentaciji i/ili urbanističko-tehničkim uslovima iz člana 120 ovog zakona:
44) naredi investitoru odnosno vlasniku objekta rušenje odnosno uklanjanje pomoćnog objekta i/ili vraćanje prostora u prvobitno stanje ako se postavlja odnosno gradi ili je postavljen odnosno izgrađen i pored zabrane iz. tač. 40 i 41 ovog člana;
45) zabrani obavljanje djelatnosti privrednom društvu ako ne ispunjava uslove iz čl.

djelatnosti privrednom društvu koje postupa suprotno članu 188 ovog zakona;
47) pokrene postupak oduzimanja licence privrednom društvu i/ili ovlašćenom inženjeru i/ili revizoru, ako obavlja djelatnost suprotno čl. 122, 123, 124, 125, 126, 192, 193 i 194 ovog zakona ;
48) zabrani obavljanje djelatnosti stranom licu koje ne ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane čl. 126 do 129 ovog zakona;
49) zabrani obavljanje djelatnosti stranom licu koje djelatnost obavlja suprotno čl. 122

50) zabrani obavljanje djelatnosti privrednom društvu ako prije početka vršenja djelatnosti nije zaključilo ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti za period poslovanja, za štetu koja može da nastane investitorima ili trećim licima u vezi sa obavljanjem njihove djelatnosti;
51) zabrani obavljanje djelatnosti privrednom društvu, ako osiguranjem od profesionalne odgovornosti nije pokrilo rizik odgovornosti za štetu prouzrokovanu licima i za štetu na objektima i za finansijski gubitak;
52) naredi vlasniku objekta odnosno vlasniku parcele na kojoj je objekat izgrađen rušenje/uklanjanje bespravnog objekta za koji nije pribavljeno rješenje o legalizaciji iz člana 170 stav 1 ovog zakona;
53) naredi usklađivanje spoljnog izgleda bespravnog objekta sa zahtjevima određenim smjernicama iz planskog dokumenta, odnosno smjernicama glavnog gradskog arhitekte iz člana 154 st. 8 i 9 ovog zakona, ako vlasnik nije izvršio usklađivanje u roku od tri godine od dana izvršnosti rješenja o legalizaciji iz člana 167 stav 1 ovog zakona.

Upravna mjera iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 33, 34, 36, 37 i 38 ovog člana sprovodi se pečaćenjem, tako što će se na vidno mjesto gradilišta istaći obavještenje: "Zatvoreno po nalogu urbanističko–građevinskog inspektora".

Mjere izvršenja urbanističko–građevinskog inspektora

Član 202

Rješenjem o rušenju odnosno uklanjanju objekta iz člana 161 stav 1 ovog zakona, koji je u upotrebi, urbanističko–građevinski inspektor određuje da li je prije rušenja odnosno uklanjanja objekta potrebno uraditi elaborat rušenja odnosno uklanjanja objekta.

Subjekat nadzora kome je naloženo rušenje odnosno uklanjanje objekta, dužan je da ukloni stvari iz objekta koji je predmet izvršenja u roku koji mu je tim rješenjem određen.

Ukoliko subjekt nadzora ne postupi u smislu stava 2 ovog člana, smatraće se da je napustio posjed stvari koje nije uklonio i nema pravo na naknadu štete.

Na obavezu iz stava 2 ovog člana urbanističko–građevinski inspektor ukazuje subjektu nadzora u rješenju o rušenju.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Član 203

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) u roku od pet dana od dana izdavanja ne dostavi Ministarstvu svaki akt koji čini dokumentacionu osnovu o prostoru (član 13 stav 3);
2) u roku iz člana 13 stav 3 ovog zakona ne dostavi Ministarstvu svaki akt koji čini dokumentacionu osnovu o prostoru (član 13 stav 4);
3) u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva Ministarstvu ne ustupi u digitalnoj formi, kopije topografsko-katastarskog plana, katastar vodova, ortofoto snimke, geološke podloge, uključujući podloge za davanje koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, kao i planove razvoja (član 23 stav 1);
4) u roku od 30 dana od dana prijema nacrta planskog dokumenta ne dostavi mišljenje Ministarstvu na nacrt planskog dokumenta (član 28 stav 2);
5) u roku od 60 dana od dana prijema nacrta planskog dokumenta ne dostavi novi predlog u pogledu tehničkih uslova za čije izdavanje je nadležan, ako je u mišljenju naveo da nije saglasan sa predloženim tehničkim uslovima (član 28 stav 4);
6) u roku od 30 dana od dana dostavljanja planskog dokumenta ne da saglasnost iz člana 37 stav 1 ovog zakona (član 37 stav 2);
7) u roku od sedam dana od dana izrade ne dostavi Katastru elaborat parcelacije, radi sprovođenja parcelacije (član 50 stav 2);
8) u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva od revidenta ne odgovori i ne dostavi elektronski potpisane tražene dokaze (član 82 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu državne uprave odnosno u organu lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 4 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 7 ovog člana, kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Član 204

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne obezbijedi pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom u objektu u javnoj upotrebi (član 71 stav 5);
2) ne imenuje revidenta (član 81 stav 6);
3) danom podnošenja prijave građenja, na mjestu izgradnje objekta, ne istakne tablu sa podacima: o investitoru, projektantu, revidentu, izvođaču radova, stručnom nadzoru, ovlašćenom inženjeru koji je rukovodio izradom tehničke dokumentacije, revizoru koji je rukovodio revizijom tehničke dokumentacije, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem i revizoru koji rukovodi stručnim nadzorom, 3D vizuelizaciju objekta, odnosno prikaz trase infrastrukture i dr. (član 89 stav 1);
4) u roku iz stava 89 stav 1 ovog zakona ne upozna skupštinu stanara sa podacima o namjeravanim radovima, isticanjem obavještenja na oglasnoj tabli ulaza (član 89 stav 2);
5) ne izvrši zamjenu table u roku od 15 dana od dana nastale promjene podataka sa table sa podacima iz člana 89 stav 1 ovog zakona (član 89 stav 4);
6) o radovima adaptacije na postojećem objektu ili dijelu objekta ne podnese prijavu nadležnom inspekcijskom organu (član 90 stav 1);
7) ne podnese nadležnom inspekcijskom organu, u roku od 15 dana prije početka građenja, prijavu građenja i dokumentaciju iz člana 91 ovog zakona (član 92 stav 1);

8) ne dostavi, prije početka građenja objekta, izvođaču radova ovjereni revidovani glavni projekat u analognoj i elektronskoj formi (član 93 stav 1);
9) ne završi građenje objekta u roku od pet godina od dana prijave građenja objekta (član 93 stav 2);
10) u roku od 30 dana od dana nastanka promjene, ne prijavi promjenu nadležnom inspekcijskom organu, ako se u toku građenja objekta promijeni investitor (član 94 stav 1);
11) uz prijavu iz člana 94 stav 1 ovog zakona ne podnese nadležnom inspekcijskom organu i dokaz o pravu svojine na zemljištu odnosno drugom pravu na građenje na zemljištu ili dokaz o pravu svojine na objektu odnosno drugom pravu na građenje, ako se radi o rekonstrukciji objekta (član 94 stav 2);
12) bez odlaganja ne otkloni nedostatke iz člana 97 st. 1 i 2 ovog zakona na koji je bio upozoren (član 97 stav 3)
13) ne podnese prijavu sa revidovanim izmijenjenim glavnim projektom inspekcijskom organu u slučaju iz člana 98 stav 1 ovog zakona (član 98 stav 4);
14) ne pribavi novu saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte na novo idejno rješenje (član 98 stav 5);
15) ne podnese inspekcijskom organu, osim dokumentacije iz člana 98 stav 4 ovog zakona i saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte (član 98 stav 6);
16) ne zatvori gradilište i ne obezbijedi nesmetan saobraćaj, bezbjednost lica, susjednih objekata i okoline i ne postavi neprozirne zaštitne ograde oko gradilišta, u slučaju da ne završi građenje objekta u roku iz člana 93 stav 2 ovog zakona ili obustavi radove duže od 30 dana (član 99 stav 1);
17) ne postavi neprozirni zastor na izgrađenoj konstrukciji zgrade sa izgledom fasade objekta u razmjeri 1:1, na gradilištu iz člana 99 stav 1 ovog zakona, u gradskim zonama određenim odlukom jedinice lokalne samouprave (član 99 stav 2);
18) ne postupi u skladu sa članom 99 stav 2 ovog zakona u slučaju građenja nove zgrade odnosno rekonstrukcije postojeće zgrade u gradskim zonama određenim odlukom jedinice lokalne samouprave (član 99 stav 3);
19) ne obezbijedi vršenje stručnog nadzora u toku građenja objekta (član 100 stav 1);
20) dozvoli upotrebu objekta prije upisa objekta u katastar nepokretnosti (član 104 stav 1);
21) ne podnese, u roku od 15 dana od dana prijema konačnog izvještaja stručnog nadzora, zahtjev za upis u katastar nepokretnosti (član 104 stav 2);
22) ne podnese konačni izvještaj stručnog nadzora uz zahtjev iz člana 104 stav 2 ovog zakona pored dokaza propisanih zakonom kojim se uređuje upis prava na nepokretnosti (član 104 stav 3);
23) po završetku montaže, ne pristupi probnom radu i funkcionalnom ispitivanju, kod objekata koji imaju ugrađene instalacije, opremu i postrojenja, koja služe tehnološkom procesu djelatnosti investitora, a ne samom objektu (član 105 stav 1);
24) u roku od 60 dana od dana prijema konačnog izvještaja stručnog nadzora ne izvrši primopredaju objekta i konačan obračun vrijednosti izvedenih radova, osim ako ugovorom nije drukčije određeno (član 107 stav 1);
25) u roku od 30 dana od dana isteka garantnog roka za završne radove, ne izvrši, konačnu primopredaju objekta, osim ako ugovorom nije drukčije određeno (član 107 stav 2);
26) ne održava objekat u stanju kojim se obezbjeđuje ispunjenje osnovnih zahtjeva za objekat iz člana 68 ovog zakona, tokom njegovog vijeka trajanja, u skladu sa glavnim projektom (član 108 stav 1);
27) u roku od 15 dana prije početka postavljanja, odnosno građenja ne podnese prijavu iz člana 117 stav 1 ovog zakona i dokumentaciju iz člana 117 stav 2 ovog zakona nadležnom inspekcijskom organu (član 117 stav 4);
28) u roku od 15 dana prije početka postavljanja, odnosno građenja ne podnese prijavu iz člana 120 stav 1 ovog zakona i dokumentaciju iz stava 120 stav 2 ovog zakona nadležnom inspekcijskom organu (član 120 stav 4);
29) ne pribavi rješenje o legalizaciji (član 154 stav 2);

30) u roku od tri godine od dana izvršnosti rješenja o legalizaciji ne uskladi spoljni izgled bespravnog objekta sa zahtjevima određenim smjernicama za usklađivanje spoljnog izgleda iz planskog dokumenta, odnosno smjernicama glavnog gradskog arhitekte iz člana 154 st. 7 i 8 ovog zakona (član 167 stav 1);
31) za složeni inženjerski objekat, ne istakne tablu sa podacima o: investitoru, projektantu, izvođaču radova, vršiocu stručnog nadzora, ovlašćenom inženjeru koji je rukovodio izradom tehničke dokumentacije, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem i revizorom koji je rukovodio revizijom tehničke dokumentacije, 3D vizuelizaciju objekta, odnosno prikaz trase infrastrukture i dr. danom dobijanja građevinske dozvole na mjestu izgradnje objekta (član 182);
32) prije početka građenja složenog inženjerskog objekta ne dostavi izvođaču radova ovjereni revidovani glavni projekat u elektronskoj formi i analognoj formi i građevinsku dozvolu (član 184);
33) ne prijavi nadležnom inspekcijskom organu početak pripremnih radova sedam dana prije početka tih radova (član 185 stav 4);
34) ne zahtijeva ponovni tehnički pregled poslije otklanjanja utvrđenih nedostataka na izgrađenom objektu, ako Ministarsvo naloži otklanjanje utvrđenih nedostataka u određenom roku (član 188 stav 10);
35) koristi složeni inženjerski objekat prije dobijanja upotrebne dozvole, osim u slučajevima probnog rada ili funkcionalnog ispitivanja opreme (član 189);
36) prije početka korišćenja objekta, ne podnese zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole najkasnije u roku od sedam dana od dana završetka radova (član 190 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u organu državne uprave novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u organu lokalne uprave, odnosno lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 do 4.000 eura.

Član 205

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) na gradilištu nema propisanu gradilišnu dokumentaciju iz člana 96 stav 1 ovog zakona;
2) na gradilištu uz dokumentaciju iz člana 96 stav 1 ovog zakona, nema i prateću dokumentaciju u skladu sa zakonom (član 96 stav 2);
3) u roku od jednog dana od dana kada je primijetio nedostatke u revidovanom glavnom projektu koji ne utiču na promjenu horizontalnih i vertikalnih gabarita objekta, kao ni na promjenu fasade objekta, ako je objekat koji se gradi zgrada, ne upozori pisanim putem stručni nadzor (član 97 stav 1);
4) ne obustavi izvođenje radova, po nalogu stručnog nadzora, ako nedostaci iz člana 97 stav 1 ovog zakona ugrožavaju život i zdravlje ljudi, sigurnost objekta, okolinu, saobraćaj i/ili susjedne objekte (član 97 stav 6);
5) ne obavijesti stručni nadzor ako zbog nedostataka prouzrokovanih nepredviđenim okolnostima (nedovoljna nosivost tla, visoki nivo podzemnih voda, promjene djelova elemenata i opreme koja je fabrički proizvedena i instalacije i sl.), ne može da izvodi radove po revidovanom glavnom projektu (član 97 stav 8);
6) ne obavijesti nadležni inspekcijski organ u slučaju nailaska na arheološka nalazišta, fosile, aktivna klizišta, podzemne vode i sl. i ne obustavi radove koji ih mogu ugroziti (član 97 stav 11);

7) nema za obavljanje djelatnosti najmanje jednog zaposlenog ovlašćenog inženjera po vrsti projekta koji izrađuje i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat, odnosno vrsti radova koje izvodi na osnovu tih projekata (član 122 stav 1);
8) ne imenuje ovlašćenog inženjera koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćenog inženjera koji rukovodi građenjem objekta u cjelini (član 122 stav 4);
9) ne imenuje ovlašćenog inženjera za svaku vrstu projekta iz člana 122 stav 4 ovog zakona, odnosno ovlašćenog inženjera za svaku vrstu radova koje izvodi na osnovu tih projekata (član 122 stav 5);
10) prije početka vršenja djelatnosti, ne zaključi ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti za štetu koja može da nastane investitorima ili trećim licima ako obavlja djelatnosti iz člana 121 ovog zakona (član 131 stav 1);
11) na gradilištu nema dokumentaciju iz člana 96 ovog zakona, građevinsku dozvolu iz člana 181 ovog zakona kao i ovjereni glavni projekat u elektronskoj i analognoj formi (član 186);
12) u roku od 60 dana od dana dobijanja upotrebne dozvole, ne izvrše primopredaju objekta i konačan obračun vrijednosti izvedenih radova, osim ako ugovorom nije drukčije određeno (član 191).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 12.000 eura.

Član 206

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) u postupku revizije glavnog projekta ne pribavi od organa za tehničke uslove kopiju plana i list nepokretnosti, saglasnosti, mišljenja i druge dokaze utvrđene zakonom (član 82 stav 1);
2) u pozitivnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta ne navede tačne konstatacije o usklađenosti u smislu člana 81 stav 2 ovog zakona (član 85 stav 1);
3) u pozitivnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta, osim konstatacija iz člana 85 stav 1 ovog zakona, ne navede i tačne konstatacije o usklađenosti u smislu člana 81 stav 3 ovog zakona i ne sačini pisanu izjavu da se na osnovu glavnog projekta može graditi objekat (član 85 stav 2);
4) ne dostavi investitoru i projektantu koji je izradio glavni projekat, izvještaj iz člana 85 stav 1 ovog zakona (član 85 stav 3);
5) u negativnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta ne navede neusklađenost tehničke dokumentacije u smislu člana 81 stav 2 ovog zakona (član 86 stav 1);
6) u negativnom izvještaju o izvršenoj reviziji glavnog projekta, osim neusklađenosti iz člana 86 stav 1 ovog zakona, ne navede i neusklađenost glavnog projekta u smislu člana 81 stav 3 ovog zakona (član 86 stav 2);
7) ne dostavi investitoru i projektantu koji je izradio glavni projekat, izvještaj iz člana 86 stav 1 ovog zakona (član 86 stav 3)
8) ne naloži investitoru da izvrši izmjenu glavnog projekta i reviziju istog i ne obavijesti nadležni inspekcijski organ ako ocijeni da su primjedbe izvođača radova iz člana 97 stav 1 ovog zakona opravdane (član 97 stav 2);
9) u roku od sedam dana od dana prijema upozorenja ne obavijesti nadležni inspekcijski organ, u slučaju da investitor, odnosno projektant koji je izradio glavni projekat ne postupi u skladu sa članom 97 stav 3 ovog zakona (član 97 stav 4);
10) ne obavijesti investitora i nadležni inspekcijski organ i ne izda nalog izvođaču radova da preduzme radove u skladu sa članom 111 ovog zakona, u slučaju iz člana 97 stav 6 ovog zakona (član 97 stav 7);

11) ne obavijesti bez odlaganja, u pisanoj formi investitora da se radovi ne izvode prema revidovanom glavnom projektu, ovom zakonu i posebnim propisima i/ili ne naloži izvođaču radova da otkloni utvrđene nedostatke u roku koji mu odredi (član 101 stav 2);
12) ne prijavi nadležnom inspekcijskom organu, bez odlaganja, građenje objekta suprotno revidovanom glavnom projektu, ovom zakonu i posebnim propisima (član 101 stav 3);
13) prije završetka određene faze građenja, ne obavijesti, nadležni inspekcijski organ tri radna dana prije početka prijema radova određene faze građenja (član 102 stav 3);
14) ne dostavi izvještaje po fazama nadležnom inspekcijskom organu u roku od tri dana od dana prijema radova određene faze građenja (član 102 stav 5);
15) ne obavijesti organ uprave nadležan za zaštitu kulturnih dobara u slučaju gradnje na ili u neposrednoj blizini objekta koji je zaštićeno kulturno dobro, koji utvrđuje da li je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, odnosno projektom izvedenog objekta, prije sačinjavanja konačnog izvještaja (član 102 stav 6);
16) ne dostavi konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru sa zapisnikom organa uprave iz člana 102 stav 6 ovog zakona, u kojem je konstatovano da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, odnosno projektom izvedenog objekta, istovremeno investitoru, izvođaču radova, Ministarstvu, organu uprave nadležnom za zaštitu kulturnih dobara, u slučaju gradnje na ili u neposrednoj blizini objekta koji je zaštićeno kulturno dobro i nadležnom inspekcijskom organu (član 102 stav 7);
17) navede u konačnom izvještaju o izvršenom stručnom nadzoru netačne konstatacije o izvedenim radovima na građenju objekta i ne da pisanu izjavu da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom odnosno izgrađen u skladu sa revidovanim projektom izvedenog stanja, zakonom i drugim propisima odnosno ne da izjavu da je objekat podoban za upotrebu i da se može namjenski koristiti (član 103 stav 1);
18) za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora nema najmanje po jednog zaposlenog revizora i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat (član 124 stav 1);
19) ne imenuje revizora koji rukovodi revizijom cjelokupne tehničke dokumentacije i revizora za svaki posebni dio tehničke dokumentacije, odnosno revizora koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem cjelokupnog objekta i revizora za pojedine radove na građenju objekta (član 124 stav 3);
20) ne sačini i ne potpiše konačni izvještaj o izvršenoj reviziji iz člana 179 stav 1 ovog zakona (član 179 stav 5);
21) u roku od sedam dana od završetka tehničkog pregleda ne dostavi Ministarstvu i investitoru izvještaj o tehničkom pregledu (član 188 stav 7);
22) u izvještaju o izvršenom tehničkom pregledu ne predloži upotrebu objekta ili otklanjanje utvrđenih nedostataka ili zabranu upotrebe objekta (član 188 stav 8);
23) je u izvještaju o tehničkom pregledu predložio upotrebu objekta a nije dao izjavu da je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, kao i sa propisima, standardima, tehničkim normativima i normativima kvaliteta koje važe za pojedine vrste radova, odnosno materijala, opreme i instalacija (član 188 stav 12).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 12.000 eura.

Član 207

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) prije početka prvog posla ne dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu odobrenje (član 127 stav 3);
2) prije početka prvog posla ne dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu; odobrenje (član 128 stav 3);
3) ne potpiše elektronskim potpisom svaki dio urbanističkog projekta, odnosno tehničke dokumentacije koji je izradilo (član 130 stav 1);
4) ne potpiše elektronskim potpisom svaki dio urbanističkog projekta, odnosno tehničke dokumentacije koji je revidovalo (član 130 stav 2);
5) ne potpiše elektronskim potpisom konačni izvještaj o vršenju stručnog nadzora, kao i izjavu iz člana 103 stav 1 ovog zakona (član 130 stav 3);
6) ne dostavi Ministarstvu obavještenje o imenovanju ovlašćenog inženjera za izradu tehničke dokumentacije, revizora tehničke dokumentacije i ovlašćenog inženjera za građenje objekta i revizora građenja objekta (član 133);
7) u roku od tri dana od dana donošenja, ne objavi Statut i druga opšta akta Komore u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Komore (član 151 stav 2);
8) ne potpiše elektronskim potpisom izjavu iz člana 190 stav 4 tačka 3 ovog zakona (195 stav 1);
9) ne potpiše elektronskim potpisom izvještaj o tehničkom pregledu složenog inženjerskog objekta (član 195 stav 2);
10) ne potpiše elektronskim potpisom svaki dio tehničke dokumentacije koji je revidovao (član 195 stav 3);
11) ne potpiše elektronskim potpisom izjavu iz člana 190 ovog zakona, da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom i revidovanim glavnim projektom (član 195 stav 4).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 6, 8, 9, 10 i 11 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač.1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10 i 11 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Član 208

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, ako:

1) u roku od sedam dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“ ne objavi na internet stranici izvještaj o stanju uređenja prostora (član 14 stav 4);
2) u roku od sedam dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, ne objavi na internet stranici odluku o izradi (član 24 stav 5);
3) nakon donošenja odluke o izradi i izrade koncepta planskog dokumenta ne organizuje upoznavanje zainteresovane javnosti sa ciljevima i svrhom izrade planskog dokumenta, mogućim planskim rješenjima i efektima planiranja (član 27 stav 1);
4) u roku od dva dana od dana objavljivanja obavještenja iz člana 27 stav 2 ovog zakona o prethodnom učešću javnosti ne obavijesti jedinicu lokalne samouprave i organ za tehničke uslove (član 27 stav 3);
5) u roku od 30 dana od dana isteka roka iz člana 27 stav 4 ovog zakona, ne sačini izvještaj o mišljenjima i predlozima zainteresovane javnosti kao i izvještaj o mišljenjima i predlozima jedinice lokalne samouprave i organa za tehničke uslove (član 27 stav 5);
6) u roku od sedam dana od dana isteka roka iz člana 27 stav 5 ovog zakona, na internet stranici ne objavi izvještaj o mišljenjima i predlozima zainteresovane javnosti i izvještaj o mišljenjima i predlozima jedinice lokalne samouprave i organa za tehničke uslove (član 27 stav 6);

7) u roku od sedam dana od dana dostavljanja ne objavi na internet stranici izvještaj o reviziji nacrta planskog dokumenta (član 31 stav 4);
8) u roku od sedam dana od dana utvrđivanja ne objavi na internet stranici nacrt planskog dokumenta (član 32 stav 3);
9) u roku od dva dana od dana oglašavanja javne rasprave u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuira na teritoriji Crne Gore, ne dostavi jedinici lokalne samouprave i organu za tehničke uslove posebno obavještenje o javnoj raspravi (član 33 stav 2);
10) u roku od 30 dana od dana završetka javne rasprave ne sačini izvještaj o javnoj raspravi (član 34 stav 1);
11) u roku od sedam dana od dana dostavljanja mišljenja Savjeta ne objavi na internet stranici izvještaj o javnoj raspravi sa mišljenjem Savjeta (član 34 stav 4);
12) u roku od sedam dana od dana utvrđivanja ne objavi na internet stranici predlog planskog dokumenta (član 38 stav 3);
13) u roku od dva dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, ne dostavi nadležnom inspekcijskom organu odluku o donošenju planskog dokumenta (član 41 stav 2);
14) u roku od sedam dana od dana prijema ne objavi na internet stranici izvještaj o reviziji urbanističkog projekta (član 47 stav 9);
15) ne izda urbanističko-tehničke uslove u skladu sa planskim dokumentom (član 74 stav 4);
16) u roku od tri dana od dana izdavanja ne dostavi izdate urbanističko-tehničke uslove nadležnom inspekcijskom organu (član 74 stav 9);
17) u roku od jednog dana od dana izdavanja ne objavi urbanističko-tehničke uslove na internet stranici (član 74 stav 10);
18) u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva ne da, na zahtjev investitora, saglasnost iz člana 87 stav 5 tač. 1, 3 i 4 ovog zakona (član 87 stav 6);
19) u roku od jednog dana od dana podnošenja zahtjeva odnosno davanja saglasnosti ne objavi na internet stranici zahtjev investitora za davanje saglasnosti i saglasnost iz člana 87 stav 5 ovog zakona (član 87 stav 7);
20) u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva ne odluči o zahtjevu za izdavanje licence (član 136 stav 1);
21) u roku od tri dana od dana izdavanja licence na internet stranici ne objavi izdatu licencu (član 136 stav 6);
22) ne pokrene po službenoj dužnosti postupak oduzimanja licence ako sazna da su se stekli uslovi iz člana 139 stav 1 ovog zakona (član 139 stav 3);
23) ne objavi rješenje o oduzimanju licence na internet stranici u roku od tri dana od dana donošenja rješenja (član 139 stav 11);
24) u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva ne izda građevinsku dozvolu (član 181 stav 7);
25) u roku od sedam dana od dana izdavanja ne objavi na internet stranici građevinsku dozvolu (član 181 stav 10);
26) u roku od sedam dana od dana prijema kompletne dokumentacije iz člana 190 stav 4 ovog zakona ne izda upotrebnu dozvolu (član 190 stav 6);
27) u roku od sedam dana od dana izdavanja ne objavi upotrebnu dozvolu za složeni inženjerski objekat na internet stranici (član 190 stav 7).

Član 209

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, ako:
1) ne obezbijedi analognu formu koja mora biti ovjerena, skenirana i georeferencirana, ako ne posjeduje digitalnu formu karata, katastarskih planova i katastra vodova (član 20 stav 5);

2) u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva Ministarstvu ne dostavi sve podatke o nadzemnim i podzemnim vodovima sa pripadajućim uređajima i postrojenjima (vodovod, kanalizacija, toplovod, naftovod, gasovod, elektro-energetski vodovi, elektronski komunikacioni objekti, drenaža, industrijski i drugi vodovi) (član 23 stav 2);
3) u roku od deset dana od dana prijema projektnog zadatka ne dostavi mišljenje glavnom državnom arhitekti na projektni zadatak (član 46 stav 3);
4) u roku od 15 dana od dana dostavljanja ne dostavi Ministarstvu mišljenje na urbanistički projekat (član 48 stav 2);
5) u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva ne sprovede parcelaciju (član 50 stav 4);
6) u roku od tri dana od dana izdavanja ne objavi na internet stranici rješenje iz člana 50 stav 5 ovog zakona (član 50 stav 6);
7) u roku od jednog dana od dana podnošenja prijave ne objavi na internet stranici prijavu radova adaptacije iz člana 90 stav 1 ovog zakona (član 90 stav 4);
8) u roku od 60 dana od dana prijema podataka orto-foto snimanja, ne izvrši preklapanje orto-foto snimka teritorije Crne Gore sa važećim digitalnim podlogama i ne učini ga dostupnim preko internet stranice - Geoportala, jedinicama lokalne uprave, odnosno nadležnim organima lokalne uprave i Ministarstvu sa podacima sa kojima raspolaže (član 155 stav 2);
9) u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva nadležnog organa lokalne uprave ne izda uvjerenje o identifikaciji bespravnog objekta na orto-foto snimku (član 155 stav 3);
10) nakon prijema ugovora iz člana 163 stav 3 ovog zakona, ne upiše predbilježbu, da je kupac vlasnik zemljišta uz uslov ispunjenja uslova iz predbilježbe, uz izjavu o dozvoli uknjižbe nakon otplate cjelokupne vrijednosti zemljišta, u slučaju da kupac otplaćuje zemljište u ratama (član 163 stav 4);
11) nakon prijema ugovora iz člana 163 stav 3 ovog zakona ne upiše uknjižbu, odnosno kupca kao vlasnika zemljišta, u slučaju da kupac otplati cijenu zemljišta u cjelosti (član 163 stav 5);
12) u roku od 20 dana od dana prijema rješenja o legalizaciji ne upiše zabilježbu sa podacima iz člana 166 stav 1 ovog zakona;
13) nakon prijema rješenja iz člana 167 stav 3 ovog zakona, ne postupi u skladu sa članom 167 stav 4 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 3 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 4 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Član 210

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu lokalne uprave ako:

1) ne pribavi po službenoj dužnosti smjernice od glavnog gradskog arhitekte ako planski dokument ne sadrži smjernice za usklađivanje spoljnog izgleda bespravnog objekta iz člana 154 stav 7 ovog zakona (član 154 stav 8);
2) u roku od osam dana od dana izvršnosti ne dostavi rješenje o legalizaciji nadležnom inspekcijskom organu i Katastru radi upisa podataka iz rješenja o legalizaciji bespravnog objekta u katastar nepokretnosti (član 154 stav 9);
3) u roku od 15 dana, od dana prijema zahtjeva za legalizaciju, za bespravni objekat za koji nijesu riješeni imovinsko - pravni odnosi na zemljištu na kojem je izgrađen, ne dostavi obavještenje da je pokrenut postupak legalizacije organu državne uprave nadležnom za imovinu za zemljište koje je u svojini Crne Gore, odnosno organu nadležnom za upravljanje imovinom za zemljište kojim raspolaže jedinica lokalne samouprave (član 157 stav 1);

4) u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za legalizaciju bespravnog objekta koji je izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima važećeg planskog dokumenta donesenog do stupanja na snagu ovog zakona, ne obavijesti nadležni inspekcijski organ o podnošenju zahtjeva za pokretanje postupka legalizacije radi prekida postupka za uklanjanje objekta (član 157 stav 2);
5) u roku od 15 dana od dana prijema dokumentacije iz člana 156 ovog zakona, radi legalizacije objekta koji je izgrađen u skladu sa važećim planskim dokumentom donesenim do stupanja na snagu ovog zakona odnosno u roku iz čl. 217 i 218 ovog zakona, ne uputi poziv podnosiocu dokumentacije iz člana 156 ovog zakona da u roku od 120 dana od dana prijema poziva dostavi dokumentaciju iz člana 158 stava 1 ovog zakona;
6) u roku od 20 dana od dana stupanja na snagu odluke o donošenju plana generalne regulacije Crne Gore, radi legalizacije objekta koji je uklopljen u plan generalne regulacije Crne Gore, za koji je podnijeta dokumentacija iz člana 156 ovog zakona, ne uputi poziv podnosiocu zahtjeva da u roku od 120 dana, od dana prijema poziva, dostavi dokaze iz člana 158 st. 1 i 5 ovog zakona;
7) po službenoj dužnosti, ne pribavi uvjerenje o identifikaciji bespravnog objekta na orto – foto snimku iz člana 155 ovog zakona, radi legalizacije objekta koji je izgrađen u skladu sa planom generalne regulacije Crne Gore (član 158 stav 3);
8) u roku od 15 dana od dana izvršnosti ne dostavi akt o prekidu postupka legalizacije objekta iz člana 159 stav 2 ovog zakona, koji je izgrađen na zemljištu na kojem svojinska ovlašćenja vrši država, a kojim raspolaže jedinica lokalne samouprave, organu lokalne uprave nadležnom za imovinu odnosno organu državne uprave nadležnom za imovinu za zemljište kojim raspolaže Vlada (član 159 stav 3);
9) u roku od osam dana od dana izvršnosti ne dostavi Katastru rješenje iz člana 167 stav 2 ovog zakona (član 167 stav 3);
10) u roku od 60 dana od dana isteka roka iz člana 234 ovog zakona, podatke dobijene preklapanjem podataka iz orto-foto snimka i primljenih zahtjeva za legalizaciju, odnosno evidencije bespravnih objekata iz člana 155 ovog zakona, ne sistematizuje i ne utvrdi listu bespravnih objekata za koje nije podnijet zahtjev za legalizaciju, odnosno koji nijesu ispunili uslove za legalizaciju u skladu sa ovim zakonom (član 168 stav 2);
11) u roku od 15 dana od dana utvrđivanja ne dostavi listu bespravnih objekata iz člana 168 stav 2 ovog zakona, urbanističko–građevinskom inspektoru, radi donošenja rješenja o uklanjanju objekata, i organu lokalne uprave nadležnom za donošenje rješenja o obezbjeđivanju alternativnog smještaja iz člana 171 ovog zakona, za bespravne objekte osnovnog stanovanja (član 168 stav 7);
12) rješenje iz člana 171 stav 3 ovog zakona ne dostavi nadležnom inspekcijskom organu, radi izvršenja rješenja, u roku od 30 dana od dana izvršnosti (član 171 stav 4).

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu lokalne samouprave ako:
1) ne koristi sredstva ostvarena od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte i naknade za korišćenje prostora iz člana 168 ovog zakona, za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i obezbjeđivanje alternativnog smještaja, u skladu sa ovim zakonom (član 169).

Član 211

Novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:
1) ne potpiše izvještaj iz člana 29 stav 4 ovog zakona (član 29 stav 5);
2) ne potpiše izvještaj iz člana 47 stav 6 ovog zakona (član 47 stav 7);

3) ne izvrši provjeru usklađenosti tehničke dokumentacije sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima odnosno ne vrši stručni nadzor nad građenjem objekta (član 125 stav 2);
4) u roku od 15 dana od dana nastanka promjene, ne obavijesti Ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti (član 136 stav 4);
5) ne potpiše elektronskim potpisom svaki dio tehničke dokumentacije koji je revidovao (član 195 stav 3).

XIV.PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje propisa

Član 212

Propisi iz člana 4 stav 4, 11 stav 4, člana 13 stav 7, člana 19 stav 6, člana 21 stav 4, člana 27 stav 7, člana 43, člana 45 stav 10, člana 49 stav 11, člana 54 stav 3, člana 71 stav 5, člana 74 st. 11 i 13, člana 75 stav 2, člana 81 stav 10, člana 95 stav 2, člana 102 stav 8, člana 106 stav 2, člana 110 stav 2, člana 116 stav 8, člana 174, člana 179 stav 9, člana 185 stav 5, člana 187, člana 188 stav 13, člana 192 stav 4, ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi iz člana 131 stav 3, člana 141 i člana 160 stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz st.1 i 2 ovog člana primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br.51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).

Izuzetno od stava 3 ovog člana, Pravilnik o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima ("Službeni list CG“, br. 24/10 i 33/14) primenjivaće se do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore.

Donošenje propisa jedinice lokalne samouprave

Član 213

Jedinica lokalne samouprave dužna je da propis iz člana 62 stav 3, člana 64 stav 5 ovog zakona donese u roku od 60 dana od donošenja plana generalne regulacije Crne Gore.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da propis iz člana 164 stav 9 ovog zakona donese u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da propis iz člana 168 stav 4 i člana 171 stav 5 ovog zakona donese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Donošenje plana komunalnog opremanja

Član 214

Jedinica lokalne samouprave dužna je da plan komunalnog opremanja građevinskog zemljišta donese u roku od tri mjeseca od dana donošenja plana generalne regulacije Crne Gore.

Donošenje državnih smjernica razvoja arhitekture

Član 215

Državne smjernice razvoja arhitekture donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja državnih smjernica razvoja arhitekture primjenjivaće se uslovi iz planskog dokumenta koji se odnose na oblikovanje i materijalizaciju objekata.

Rok za donošenje planskog dokumenta

Član 216

Plan generalne regulacije Crne Gore donijeće se u roku od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Donošenjem plana generalne regulacije Crne Gore prestaju da važe svi državni i lokalni planski dokumenti, osim Prostornog plana Crne Gore („Službeni list CG“, broj 24/08, 44/12, 8/16)

Plan iz stava 1 ovog člana sadrži i uslove uklapanja bespravnih objekata.

Izrada i donošenje započetih planskih dokumenata

Član 217

Planski dokumenti čija je izrada i donošenje započeta do dana stupanja na snagu ovog zakona donijeće se u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, u skladu sa zakonom po kojem je postupak započet.

Planski dokumenti iz stava 1 ovog člana koji nijesu upućeni na javnu raspravu do dana stupanja na snagu ovog zakona podliježu reviziji planskog dokumenta u skladu sa čl. 29, 30 i 31 ovog zakona.

Izrada planskih dokumenata, koji se ne donesu u roku iz stava 1 ovog člana, obustavlja se.

Planski dokumenti koji se primjenjuju do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore

Član 218

Do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore primjenjuju se važeći planski dokumenti donijeti do stupanja na snagu ovog zakona odnosno do roka iz člana 217 ovog zakona.

Državni i lokalni planski dokumenti predviđeni Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG“, br.51/08, 34/11,35/13 i 33/14) mogu se, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, izrađivati odnosno mijenjati po postupku propisanom ovim zakonom.

Državne planske dokumente iz stava 2 ovog člana donosi Skupština, a lokalne planske dokumente donosi Vlada.

Posebni postupak

Član 219

Planski dokumenti donijeti do stupanja na snagu ovog zakona, za koje je vrijeme na koje su donijeti isteklo, mogu se, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, izrađivati i donositi po posebnom postupku propisanom članom 162c Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (»Službeni list CG“, br.51/08, 34/11,35/13 i 33/14).

Važenje konkursnog rješenja

Član 220

Sprovođenje javnog konkursa za urbanističko odnosno urbanističko-arhitektonsko rješenje započeto do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se u skladu sa propisom po kojem je započet.

Rok za donošenje programa privremenih objekata

Član 221

Program privremenih objekata će se donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja programa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se propisi jedinice lokalne samouprave o privremenim objektima donijeti do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primjena propisa za pomoćne objekte i lokalne objekte od opšteg interesa

Član 222

Propisi jedinice lokalne samouprave, kojima se uređuju pomoćni objekti primijenjivaće se do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore.

Propisi jedinice lokalne samouprave, kojima se uređuju lokalni objekti od opšteg interesa primjenjivaće se do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore u dijelu koji se odnosi na: vodovodnu, telekomunikacionu i kanalizacionu infrastrukturu, toplovode; opštinske puteve (lokalne i nekategorisane) i prateće objekte; ulice u naseljima i trgove; parking prostore, pijace; gradska groblja; podzemne i nadzemne prolaze; javne garaže; objekte distributivne mreže naponskog nivoa do 35 kV, javnu rasvjetu; javne i zelene površine i gradske parkove, ski-liftove, žičare koje se grade na teritoriji jedne lokalne samouprave i objekte ruralnog razvoja (poljoprivredne, stočarstva, vinogradarstva, voćarstva).

Uspostavljanje elektronske komunikacije

Član 223

Elektronska komunikacija u skladu sa ovim zakonom uspostaviće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do uspostavljanja elektronske komunikacije iz stava 1 ovog člana, komunikacija će se, u rokovima propisanim ovim zakonom, obavljati u analognoj formi, osim dostavljanja dokumentacije koja je uslov građenja odnosno upotrebe objekta, koja se dostavlja u zaštićenoj elektronskoj formi.

Čuvanje dokumentacije

Član 224

Ministarstvo, odnosno organ lokalne uprave trajno čuva primjerak tehničke dokumentacije, na osnovu koje je, do stupanja na snagu ovog zakona, izdata građevinska dozvola odnosno upotrebna dozvola.

Dostavljanje dokaza

Član 225

Investitori objekata dužni su da uz prijavu građenja iz člana 91 ovog zakona, koja se podnese do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, prilože i dokaz o uređivanju odnosa u pogledu plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta,

Investitori objekata na Crnogorskom primorju dužni su da uz prijavu građenja iz člana 91 ovog zakona koje se podnese do 1. januara 2028. godine, prilože i dokaz u pogledu plaćanja posebne naknade.

Pribavljanje upotrebne dozvole

Član 226

Za objekat koji se gradi odnosno koji je izgrađen na osnovu građevinske dozvole izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona, na izdavanje upotrebne dozvole, primjenjuju se odredbe Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14) odnosno zakona koji je važio u vrijeme izdavanja građevinske dozvole.

Izuzetno od stava 1 ovog člana upotrebna dozvola za objekte građene prije 29. avgusta 2008. godine izdaje se na osnovu izjave revidenta iz člana 124 ovog zakona da je porodična stambena zgrada izgrađena u skladu sa građevinskom dozvolom i glavnim projektom.

Za objekte za koje je građevinska dozvola izdata, po propisima koji su važili u periodu od 29. avgusta 2008. godine do 29. jula 2010.godine, uz zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole, pored dokaza iz člana 104 stav 3 ovog zakona, dostavlja se i dokaz o uređivanju odnosa u pogledu plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

Za objekte na Crnororskom primorju za koje je građevinska dozvola izdata, po propisima koji su važili u periodu od 29. avgusta 2008.godine do 20. jula 2011.godine, uz zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole, pored dokaza iz člana 104 stav 3 ovog zakona, dostavlja se i dokaz o uređenju odnosa u pogledu plaćanja posebne naknade.

Usklađivanje poslovanja

Član 227

Privredna društva koja obavljaju djelatnosti uređene ovim zakonom dužna su da svoje poslovanje i djelatnost usklade sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privredno društvo koje je do stupanja na snagu ovog zakona steklo licencu, ovlašćenje odnosno ovjereno odobrenje za izradu tehničke dokumentacije može vršiti izradu i reviziju tehničke dokumentacije do isteka roka iz stava 1 ovog člana, osim revizije tehničke dokumentacije u čijoj je izradi učestvovalo.

Privredno društvo koje je do stupanja na snagu ovog zakona steklo licencu, ovlašćenje odnosno ovjereno odobrenje za vršenje stručnog nadzora nad građenjem objekta može vršiti stručni nadzor do isteka roka iz stava 1 ovog člana.

Usklađivanje licenci

Član 228

Privredno društvo odnosno fizičko lice koje je, do stupanja na snagu ovog zakona, steklo licencu, ovlašćenje odnosno ovjereno odobrenje u oblasti izgradnje objekata dužno je da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona pribavi licencu u skladu sa ovim zakonom.

Radnim iskustvom u svojstvu ovlašćenog inženjera iz člana 125 stav 1 ovog zakona i ovlašćenog inženjera za složeni inženjerski objekat iz člana 193 ovog zakona smatra se i radno iskustvo koje je glavni inženjer i odgovorni inženjer, odnosno vodeći projektant i odgovorni projektant ostvario u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (''Službeni list CG'', br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).

Ako privredna društva odnosno fizička lica u roku iz stava 1 ovog člana ne pribave licencu u skladu sa ovim zakonom, licence odnosno ovlašćenja izdata u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe.

Do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, strana lica obavljaće djelatnost u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom za domaća lica.

Postavljanje, odnosno građenje pristupnih rampi, liftova i sličnih objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom

Član 229

Do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, nadležni organ lokalne samouprave izdaje odobrenje za postavljanje, odnosno građenje pristupnih rampi, liftova i sličnih objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom, u skladu sa propisom jedinice lokalne samouprave donijetim do dana stupanja na snagu ovog zakona za postavljanje odnosno građenje pristupnih rampi, liftova i sličnih objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

Za postavljanje objekata iz stava 1 ovog člana ne plaća se taksa, naknada, odnosno drugi troškovi izdavanja, kao ni naknada za uređenje.

Usklađivanje organizacije inspekcijskog nadzora

Član 230

Inspekcijski nadzor u skladu sa ovim zakonom organizovaće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Poslove urbanističko–građevinskog inspektora obavljaće, državni službenici postavljeni u zvanje inspektora za urbanizam, inspektora zaštite prostora i inspektora za građevinarstvo, do isteka roka iz stava 1 ovog člana.

Organizacija i rad Komore

Član 231

Organizacija i rad Komore uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primopredaja dokumentacije nastale u skladu sa propisom o povjeravanju poslova Komori izvršiće se između Ministarstva i Komore u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obaveza Katastra

Član 232

Katastar je dužan da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona katastarski plan izrađen u analognoj formi, prenese u digitalnu formu.

Orto-foto snimak

Član 233

Orto-foto snimak iz člana 155 stav 1 ovog zakona izradiće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za podnošenje zahtjeva za legalizaciju

Član 234

Zahtjev za legalizaciju bespravnog objekta može se podnijeti nadležnom organu lokalne uprave u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Imenovanje glavnog arhitekte

Član 235

Glavni državni arhitekta odnosno glavni gradski arhitekta imenovaće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do imenovanja glavnog državnog arhitekte odnosno glavnog gradskog arhitekte poslove iz čl. 87 i 88 ovog zakona obavljaće lice koje odredi Ministarstvo odnosno izvršni organ jedinice lokalne samouprave.

Građenje na dijelu urbanističke parcele

Član 236

Do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore može se graditi na dijelu urbanističke parcele, ako nedostajući dio urbanističke parcele ne utiče na funkcionalnost i pristup objektu i uz uslov da se indeksi zauzetosti i izgrađenosti utvrđeni za urbanističku parcelu umanje za nedostajući dio urbanističke parcele.

Započeti postupci

Član 237

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona u kojima nije donijeta pravosnažna odluka okončaće se po zakonu koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, postupci za izdavanje odnosno oduzimanje licenci, za koje nije donijeta prvostepena odluka, nastaviće se po ovom zakonu.

Postupak inspekcijskog nadzora iz stava 1 ovog člana nastaviće se shodno članu 230 ovog zakona.

Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Član 238

Za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, investitor plaća naknadu odnosno oslobađa se plaćanja naknade u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br.51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).

Naknadu iz stava 1 ovog člana utvrđuje nadležni organ lokalne uprave rješenjem.

Na rješenje iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da postojeću odluku o komunalnom opremanju građevinskog zemljišta, uz prethodnu saglasnost Vlade, uskladi sa odredbama st. 1 do 3 ovog člana u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do usklađivanja odluke iz stava 4 ovog člana primjenjuju se važeće odluke o komunalnom opremanju građevinskog zemljišta.

Za oslobađanje od plaćanja naknade iz stava 1 ovog člana revident daje izjavu o ispunjenosti uslova za oslobađanje od plaćanja naknade, koju prilaže u sklopu dokumentacije za prijavu građenja.

Za primarne ugostiteljske objekte oslobađanje od plaćanja naknade iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu provjere ispunjenosti uslova zahtjevane kategorizacije koju vrši revident u postupku revizije tehničke dokumentacije.

Plaćanje naknade

Član 239

Investitor koji je platio naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u skladu sa zakonom, ne plaća naknadu za uređenje u skladu sa ovim zakonom.

Vlasnik lokacije koja nije privedena namjeni, a koja se nalazi u obuhvatu uređenog građevinskog zemljišta, plaća naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br.51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).

Obaveza plaćanja naknade iz stava 2 ovog člana važi do isteka roka od tri godine od donošenja plana generalne regulacije Crne Gore.

Odložena primjena odredaba

Član 240

Odredbe čl. 57 do 66 ovog zakona primjenjivaće se od dana donošenja plana generalne regulacije Crne Gore.

Odložena primjena za strana lica

Član 241

Odredbe čl. 126, 127, 128 i 129 ovog zakona, primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Usklađivanje posebnih zakona

Član 242

Odredbe posebnih zakona i posebnih propisa kojima se uređuju pojedina pitanja planiranja i izgradnje uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja zakona

Član 243

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o regularizaciji neformalnih objekata ("Službeni list CG", br. 56/16, 13/17 i 47/17) i Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata (“Službeni list CG”, br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14), osim odredbi čl. 7, 16, 63, 64, 65, 67 ,67a i 162c koje će se primjenjivati do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore.

Stupanje na snagu

Član 244

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

O b r a z l o ž e nj e

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Reforme planiranja i izgradnje, polazeći od održivog razvoja kao razvojnog koncepta, pokazale su evidentne pozitivne rezultate koje, međutim, treba stalno unapređivati i dorađivati. Ovo se, prije svega, odnosi na stvaranje legislativnih i sprovedbenih uslova za podsticanje preduzetničke inicijative i ulaganje stranog kapitala, odnosno za cjelovito obezbjeđenje svih uslova za efikasnije investiranje, za kvalitetnu valorizaciju prostora i u konačnom cjelovit razvoj Države, razvoj koji podrazumijeva društvenu nadgradnju ukorijenjenu sa identitetom i prostorom.

U cilju daljeg ekonomskog razvoja, Crna Gora mora da održi kontinuitet kapitalnih investicija kroz kreiranje politike boljih investicionih uslova, regulaciju sektora, pojednostavljenje pravne i administrativne procedure, kao i kreiranje ambijenta za realizaciju projekata.
Pri tome, potrebno je imati u vidu: dostignuti stepen razvoja, razvojne resurse i potencijale i komparativne prednosti Crne Gore, kao osnov njene konkurentske sposobnosti; strateško opredjeljenje Crne Gore da racionalno i održivo koristi svoje prirodne i stvorene resurse i da se razvija kao ekološka država, u skladu sa ustavnim određenjem; primjenu principa održivog razvoja; nastavak tranzicijskih reformi; brži i održivi rast ekonomije; postizanje socijalnog razvoja i socijalne kohezije; razvijanje oblika društvene komunikacije i interakcije; očuvanje i razvijanje kulturnog (etničkog, vjerskog, rodnog i dr.) identiteta i raznolikosti.

Preduzetnička inicijativa i nove investicije zahtijevaju propisivanje procedura koje će obezbijediti brzo donošenje planskih dokumenata, kao osnovnog preduslova za građenje objekata, kao i rasterećenje budžeta.

Pitanje efikasnosti sistema planiranja vezano je za tri komponente: kvalitet planova, proceduru izrade i implementaciju planova. Planski dokumenti moraju da budu iskaz sveobuhvatnog, sektorskog projektovanja namjene prostora i zaštite temeljnih vrijednosti i resursa – sa održivim razvojem kao krajnjim ciljem i afirmisanjem prostornog identiteta Države, pri čemu je potrebno imati u vidu da teritorija Crne Gore ne obuhvata veliku površinu (13.812km2).

Brojnost i složenost državnih i lokalnih planskih dokumenata, neblagovremeno izvršavanje obaveza nadležnih subjekata, slabo interesovanje na tenderima za izradu planske dokumentacije (što dovodi do ponavljanja postupaka), neažurne podloge, neažurni obrađivači, usaglašavanja, administrativni kapaciteti, finansijska sredstva i dr. - uslovili su evidentna kašnjenja u donošenju planskih dokumenata i na državnom i na lokalnom nivou.

Planiranje prostora sve manje odslikava kreativan proces kojim se oblikuju ambijentalne i prostorne vrijednosti, a sve češće se svodi na definisanje bruto i neto površina, bez dovoljno pažnje usmjerene ka opštem interesu. Kvalitetno uređenje prostora ne može se postići samo pukim ispunjavanjem formalno-pravnih odrednica, već je od presudne važnosti upravo kvalitet planske dokumentacije.

S toga, na kvalitet planske dokumentacije mora biti usmjeren poseban fokus politike planiranja, a što podrazumijeva: jednovremeno obezbjeđenje kompletne planske dokumentacije za teritoriju cijele Države, propisivanje smjernica za unapredjenje kvaliteta izgrađenog prostora i jasnih pravila građenja, jačanje uloge inspekcije u proceduri sprovođenja planske dokumentacije, veći stepen usklađenosti planskih dokumenata sa sektorskim politikama i sa parametrima održivosti; afirmisanje prostornog identiteta države; davanje adekvatnih i stručnih odgovora na prostorne izazove; afirmaciju regionalnog planiranja; doradu legislative, kompletiranje digitalnog katastra nepokretnosti, uspostavljanje katastra podzemnih instalacija.

S druge strane, tržišni način privređivanja, te evidentne potrebe za efikasnošću i jednostavnošću administrativnih procedura nameću potrebu za propisivanje drugačijih zakonskih rješenja u oblasti izgradnje objekata.

Sve navedeno treba da obezbijedi stabilnost i sigurnost sistema, kao neophodne preduslove za privlačenje investicija. Ovi preduslovi omogućavaju konkurentnost Crne Gore na investicionom tržištu.

Polazeći od činjenice da se planskim dokumentima definišu i uslovi uklapanja bespravnih objekata, nametnula se potreba da se istim, dakle ovim propisom, uredi i način i postupak legalizacije ovih objekata, koji je, sada, uređen Zakonom o regularizaciji neformalnih objekata .

Stoga su pri koncipiranju predloženih rješenja, sva dosadašnja zakonska rješenja koja su u praksi uspješno implementirana ili koja su se mogla dodatno unaprediti, zadržana. Međutim, djelovi sistema planiranja i izgradnje koji su u prethodnom zakonu dosegli svoje limite efikasnosti, kao i oni koji se nijesu pokazali kao adekvatni, a u prvom redu pitanja postupka i načina izrade planske dokumentacije i pitanja administrativnih barijera, morali su biti korjenito preispitani. Korištena je uporedna praksa, identifikovane kritične tačke sistema, objektivno sagledane mogućnosti i kapaciteti.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Na osnovu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju potpisanog između Evropskih zajednica i njihovih zemalja članica i Republike Crne Gore u martu 2007. godine, preuzete su između ostalog i obaveze koje se tiču usklađivanja postojećeg zakonodavstva u Crnoj Gori sa zakonodavstvom Evropske zajednice i njegovog efikasnog sprovođenja, pri čemu će Crna Gora nastojati da osigura postepeno usklađivanje svojih postojećih zakona i budućeg zakonodavstva sa *acquis communautaire* Evropske zajednice i adekvatnu implementaciju i sprovođenje postojećeg i budućeg zakonodavstva.

U tom smislu, izvršeno je, usklađivanje sa 30572011/EU CPR – Regulativom za građevinske proizvode, sa Direktivom o uslugama na unutrašnjem tržištu 2006/123/EZ .

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata koncipiran je u 14 poglavlja, i to:

Poglavlje I. OSNOVNE ODREDBE (čl.1 do 6) je idejni i sadržinski okvir Zakona, u koji su inkorporirana najbolja legislativna i praktična iskustva.

Osnovne odredbe sadrže polazne, osnovne principe, postavke i načela koja se, u daljem tekstu Predloga, detaljno razrađuju, imajući, pri tome u vidu ciljeve Zakona predviđene članom 2 - ravnomjeran i regionalno uravnotežen prostorni razvoj; racionalno i efikasno korišćenje i

očuvanje prostornih potencijala i resursa i zaštita prirodnih dobara; njegovanje i razvijanje regionalnih prostornih osobenosti, očuvanje identiteta i prepoznatljivosti predjela; međusobno usklađen razmještaj različitih ljudskih djelatnosti i aktivnosti u prostoru, uz zaštitu integralnih vrijednosti prostora; zaštita i unapređenje kulturnih dobara; podsticanje investicionog ambijenta usmjerenog na razvoj i povećanje kvaliteta prostora uz istovremeni privredni razvoj; primjena najbolje prakse u razvoju urbanih cjelina i unapređenje kvaliteta u oblasti urbanističkog planiranja i arhitektonskog projektovanja, kao i unapređenja arhitektonskog kvaliteta objekata i zaštita od zemljotresa, klizišta i drugih elementarnih nepogoda; stabilnost i trajnost objekata; zaštita od tehničko–tehnoloških i drugih nesreća; racionalno korišćenje prirodnih bogatstava; stvaranje uslova za pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti.

Naznačeni ciljevi uređenja prostora i izgradnje objekata postižu se primjenom načela (član 3) na kojima se Zakon zasniva (integralnog pristupa u procesu planiranja, prostorne održivosti razvoja i kvaliteta prostornog i urbanističkog planiranja i izgradnje; horizontalne i vertikalne integracije; sprečavanja ili ublažavanja klimatskih promjena; ostvarivanja i zaštite javnog interesa i ostvarivanja i zaštite pojedinačnog interesa ali ne na štetu javnog interesa; smanjenja seizmičkog rizika, javnosti).

Članom 4 Predloga predviđeno je da se komunikacija u oblasti planiranja, izgradnje, izdavanja licenci i legalizacije bespravnih objekata obavlja elektronskim putem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronsko poslovanje i ovim zakonom.

U cilju lakše i jednostavnije primjene Zakona, članom 5 Predloga zakona dat je pojmovnik odnosno značenje izraza koji se upotrebljavaju u ovom predlogu, s tim što je predloženo rješenje usklađeno sa pojmovima koji predstavljaju značajnu olakšicu za implementaciju Zakona.

Član 6 upućuje na upotrebu rodno osjetljivog jezika.

Poglavljem II. PLANIRANJE PROSTORA (**čl. 7 do 56**) regulisan je sistem planiranja prostora Crne Gore - primjeren procesu projektovanih reformi, sa održivom ekonomskim razvojem kao primarnim ciljem.

Sem toga, u cilju realizacije opredjeljenja Crne Gore za uključivanje u evropske integracije, potrebno je stvoriti optimalan državni ambijent za zaštitu i unapređenje sistema planiranja prostora. Pri tome, uspostavljena pravila treba da važe za sve, jer je prostorni razvoj izmjena prostora ljudskom djelatnošću pa, stoga, prostorom upravlja svako ko ga na bilo koji način mijenja. Neophodno je, u tom kontekstu, obezbijediti normativne uslove za pojačanu transparentnost procesa planiranja, kroz permanentno učešće javnosti u toku svih postupaka i procedura koje su predmet ovog zakona .

Planiranje prostora je, ovim predlogom zakona, normativno je sistematizovano u četiri cjeline, i to: zajedničke odredbe, praćenje stanja u prostoru, izrada i donošenja planskih dokumenata i sprovođenje planskih dokumenata.

Zajedničke odredbe **(čl. 7 do 11)** sadrže tzv. odredbe zajedničkog karaktera, sa definisanjem sadržine planiranja kojim se smatra praćenje stanja u prostoru, izrada i donošenje planskih dokumenata, te sprovođenje planskih dokumenata.

Osnovni instrument organizacije, korišćenja i namjene prostora, kao i načina, uslova i dinamike realizacije planskih rješenja je planski dokument, koji ima karakter javnog dokumenta. Planski dokumenti moraju biti međusobno usklađeni, a donošenjem planskog dokumenta utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti radi izgradnje planiranih objekata (član 8). Predlogom zakona dati su osnovni uslovi planiranja u građevinskom području, kao i van građevinskog područja (član 9) Važnu i kvalitativnu novinu ovog predloga zakona je definisanje i

normativno uređivanje planiranja u građevinskom području kojim se u sistem uvodi pojam građevinskog područja, a u cilju razgraničenja izgrađenih djelova i naseljenih mjesta od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede, šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se, s obzirom na svoju namjenu, mogu planirati izvan građevinskog područja. Naselja se mogu planirati samo na građevinskom području.

Radi ostvarivanja privrednih, ekoloških i socijalnih ciljeva, pri planiranju prostora uspostavlja se i planiranje područja mora. U cilju obezbjeđenja usklađenosti i koordinacije, pri planiranju područja mora obezbjeđuje se saradnja sa susjednim državama, čiji se način saradnje određuje u postupku izrade planskog dokumenta (član 10).

Ova normativna cjelina sadrži i odredbu o registru planskih dokumenata odnosno obavezu da se planski dokumenti evidentiraju i objavljuju u registru planskih dokumenata, koji vodi organ državne uprave nadležan za poslove uređenja prostora i izgradnje objekata (član 11).

Prvi, početni segment planiranja je praćenje stanja u prostoru **(čl. 12 do 14),** koje predstavlja zakonsko propisivanje permanentnog i konzistentnog praćenja stanja u prostoru, u cilju njegove zaštite, unapređenja i korišćenja i koje čini bitnu pretpostavku za donošenje kvalitetnih, održivih planskih dokumenata. Dosadašnje iskustvo nesumnjivo ukazuje na opravdanost uvođenja ove faze u sistem uređenja prostora, koju treba dalje dorađivati i, u potpunosti, afirmisati.

Praćenjem stanja u prostoru, prema ovom predlogu (član 12) smatra se formiranje i vođenje dokumentacione osnove i informacionog sistema i izrada izvještaja o uređenju prostora.

Za potrebe izrade donošenja i sprovođenja planskih dokumenata, vršenja, trajnog praćenja stanja u prostoru i izrade izvještaja o stanju uređenja prostora- nadležni državni organ formira i vodi jedinstvenu dokumentacionu osnovu i informacioni sistem o prostoru (član 13), čiju sadržinu i način vodjenja propisuje Vlada Crne Gore. Nadležni organi i organi za tehničke uslove obavezni su da dostave nadležnom državnom organu svaki akt koji čini dokumentacionu osnovu u prostoru.

Sljedeća faza u postupku izrade planskih dokumenata je sačinjavanje izvještaja o stanju uređenja prostora, koji Vladi podnosi nadležni državni organ, za jednogodišnji period (član 14).

Izrada i donošenje planskih dokumenata odnosno vrste i sadržaj planskih dokumenata (čl. 15 do 20) definisane su na način kojim se opredjeljuje isključiva nadležnost Države u izradi i donošenju planskih dokumenata, a koja je podjela i hijerarhija proistekla iz dosadašnje politike i prakse u ovoj oblasti i, s druge strane, standarda koji na efikasan način mogu obezbijediti sprovođenje projektovane politike prostornog razvoja.

Planski dokumenti po vrstama i sadržini definisani su na način koji omogućava sveobuhvatnu plansku provjeru i definisanost različitih prostora isključivo sa državnog nivoa, kako po svojim regionalnim karakteristikama i značenju, tako i po površini.

Dakle, kao planski dokumenti predviđeni su samo dvije vrste planskih dokumenata, i to prostorni plan Crne Gore i plan generalne regulacije Crne Gore (član 15), koji donosi Skupština Crne Gore. Prostorni plan Crne Gore je strateški dokument i opšta osnova organizacije i uređenja prostora Crne Gore. Osnovni sprovedbeni planski dokument je plan generalne regulacije Crne Gore koji obuhvata sjeverni, središnji i primorski region, kao i nacionalne parkove i područje pod zaštitom UNESCO. Obuhvat regiona određuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj, izuzimajući područja nacionalnih parkova.

Čl.16 i 17 Predloga zakona data je generalna sadržina dva državna planska dokumenta.

Prostorni plan Crne Gore donosi se za period od 20 godina, a plan generalne regulacije Crne Gore za period od 10 godina (član 18).

Članom 19 predviđena je sadržina planskih dokumenata i, u bitnome, propisano da tekstualni dio obavezno sadrži smjernice za sprovođenje planskog dokumenta, a koje obavezno sadrže pravila uređenja i pravila građenja. Plan generalne regulacije Crne Gore sadrži urbanističko–tehničke uslove.

Takođe, u cilju deregulacije ovog propisa, kao i stvaranja uslova za neophodnu operativnost – Predlogom se predviđa da bliži sadržaj i formu planskog dokumenta propisuje Ministarstvo.

Ovim zakonskim rješenjem date su i razmjere izrade planskih dokumenata (član 20).
Način i postupak izrade i donošenja planskih dokumenata (čl. 21 do 44) u korelaciji je sa vrstom planova i uređen je na način koji omogućava aktivno učešće svih korisnika prostora i javnosti, s jedne strane, a s druge strane, obezbjeđuje potpuniju primjenu najviših standarda i normativa.

Pri propisivanju procedure izrade planskog dokumenta intencija je bila da se otklone nedostaci na koje je ukazala dosadašnja praksa, radi čega su u ovom segmentu planiranja predviđena značajna nova rješenja, za koja se procjenjuje da će doprinijeti donošenju kvalitetnih i održivih planskih dokumenata. To se, prije svega, odnosi na rješenje da poslove na izradi i donošenju planskog dokumenta vrši Ministarstvo (član 21). Predložena rješenja kojim se uređuje izrada i donošenje planskih dokumenata u korelaciji su sa opredjeljenjem o odgovornosti Države za stanje u oblasti planiranja prostora.

Metodologiju izrade planskog dokumenta propisuje Ministarstvo.

Sledstveno predloženom opredjeljenju, poslovima Ministarstva na izradi i donošenju planskog dokumenta smatraju se**:** priprema odluke o izradi planskog dokumenta i programskog zadatka; obezbjeđenje baznih studija, podloga i ostale dokumentacije potrebne za izradu planskog dokumenta;pribavljanje smjernica i uslova u skladu sa zakonom kojim seuređuje zaštita prirode; organizacija izrade planskog dokumenta; priprema koncepta planskog dokumenta, sprovođenje postupka prethodnog učešća javnosti; izrada planskog dokumenta; sprovođenje javne rasprave; priprema odluke o donošenju planskog dokumenta; drugi poslovi u vezi izrade i donošenja planskog dokumenta.

Ministarstvo određuje rukovodioca izrade planskog dokumenta, koji je odgovoran za usklađenost planskog dokumenta sa zakonom i za kojeg su propisani uslovi u pogledu stručne spreme i prakse (član 22).

Članom 23 Predloga propisane su obaveze organa državne uprave, organa za tehničke uslove, organizacija i pravnih lica da dostavljaju Ministarstvu propisane podloge neophodne za izradu planskog dokumenta.

Čl. 24, 25 i 26 Predloga zakona definisana je odluka o izradi planskog dokumenta i programski zadatak, kao i uređena zabrana građenja odlukom o izradi.

Akcentujemo, posebno, rješenja koja se odnose na prethodno učešće javnosti tj. upoznavanje zainteresovane javnosti sa ciljevima i svrhom izrade planskog dokumenta, mogućim planskim rješenjima i efektima planiranja datim kroz koncept planskog dokumenta (član 27).

Nacrt planskog dokumenta, prije revizije, Ministarstvo dostavlja jedinici lokalne samouprave i organu za tehničke uslove koji je dužan da, u određenom roku, dostavi traženo mišljenje (član 28).

Značajan, novi institut u procesu planiranja je revizija planskog dokumenta, čija je sadržina i način vršenja propisan članom 29 Predloga zakona. Važno je, pri tome, istaći da revizija može biti pozitivna i negativna.

Reviziju planskog dokumenta vrši Savjet za reviziju koga imenuje Vlada i čiji je član i predstavnik jedinice lokalne samouprave za čiju se teritoriju vrši revizija.

Nakon izvršene revizije od strane Savjeta za reviziju nacrt planskog dokumenta Ministarstvo dostavlja Vladi radi utvrđivanja nacta i njegovog stavljanja na javnu raspravu (čl.31 i 32).

Predlogom zakona detalno je i sveobuhvatno uređena javna rasprava po nacrtu planskog dokumenta i u sklopu propisanih procedura predviđeno da mišljenje na izvještaj o javnoj raspravi koji priprema Ministarstvo daje Savjet za reviziju (član 34).

Nakon sprovedene javne rasprave, a prije utvrđivanja predloga planskog dokumenta, Ministarstvo je dužno da dostavi planski dokument organu za tehničke uslove (definisan u pojmovniku), radi davanja saglasnosti u odnosu na tehničke uslove (član 37), što će, procjenjuje se, doprinijeti da sadržina planskih dokumenata bude takva da se na osnovu istih mogu izdati što detaljniji uslovi.

Predlog planskog dokumenta, po pribavljenoj saglasnosti organa za tehničke uslove, na osnovu izvještaja o javnoj raspravi priprema Ministarstvo i nakon toga dostavlja Vladi, radi utvrđivanja predloga (čl.37 i 38).

Sadržina odluke o donošenju planskog dokumenta data je na način koji će, u određenoj mjeri, obezbijediti fleksibilnost implementacije, te otkloniti nedostatke uočene u primjeni ranijih propisa (član 40).

Izmjene i dopune planskog dokumenta vrše se na način i po postupku predviđenom za izradu i donošenje planskog dokumenta, s tim da se iste mogu vršiti samo u obuhvatu čitavog planskog dokumenta odnosno u obuhvatu regiona ili nacionalnog parka i područja pod zaštitom UNESCO (član 42).

Finansijska sredstva za izradu planskih dokumenata obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore (član 44).

Sprovođenje planskih dokumenata (čl. 45 do 56) predstavlja, prema ovom predlogu zakona, definisanje obaveza i pravnih instrumenata neophodnih za implementaciju planskih dokumenata, čime se zaokružuje normativno uređivanje sistema planiranja prostora.

Kao instrumenti sprovođenja planskih dokumenata definisani su: urbanistički projekat, elaborat parcelacije, sprovođenje elaborata parcelacije, urbanistička parcela, kompletiranje urbanističke parcele, lokacija za građenje, javni konkurs za idejno arhitektonsko rješenje, sadržina urbanističko–tehničkih uslova i Državne smjernice razvoja arhitekture.

Urbanistički projekat donosi Vlada na predlog Ministarstva. Urbanistički projekat izrađuje se za područja, definisana planom generalne regulacije Crne Gore, na kojima predstoji značajnija i složenija izgradnja odnosno koja predstavljaju posebno karakteristične cjeline, za slučajeve prostora devastiranog bespravnom gradnjom, kao i za naselja i djelove naselja koji predstavljaju nepokretna kulturna dobra od međunarodnog i nacionalnog značaja (član 45).

Predlogom je definisan projektni zadatak za urbanistički projekat, predviđena revizija urbanističkog projekta i dostavljanje urbanističkog projekta jedinici lokalne samouprave (čl. 46, 47 i 48).

Radi usklađivanja katastarskih parcela sa pravilima parcelacije definisanim planom generalne regulacije Crne Gore, izrađuje se elaborat parcelacije (član 49). Elaborat parcelacije izrađuje se samo za jedinicu građevinskog zemljišta na nivou bloka. Vlasnik katastarske parcele može u roku od šest mjeseci od dana donošenja plana generalne regulacije, da obezbijedi izradu elaborata parcelacije i dostavi ga Katastru. U suprotnom, izradu elaborata parcelacije po službenoj dužnosti da obezbjeđuje Katastar, koji i sprovodi parcelaciju .

Elaborat parcelacije sprovodi Katastar na zahtjev vlasnika katastarske parcele odnosno po službenoj dužnosti, koji donosi i rješenje o formiranju katastarskih parcela koje čine urbanističku parcelu (član 50).

Članom 51 Predloga zakona definisana je urbanistička parcela.

Vlasnik katastarske parcele je obavezan (član 52) da trpi promjene granica katastarske parcele, prema elaboratu parcelacije, te je propisana mogućnost otkupa zemljišta od strane vlasnika kome pripada najveći dio urbanističke parcele odnosno ostalih vlasnika. U slučaju da se vlasnici zemljišta ne sporazumiju o načinu kompletiranja urbanističke parcele, primjenjivaće se zakon kojim se uređuje eksproprijacija, s tim da ako vlasnik nije zakonom određeni korisnik eksproprijacije, on može koristiti odredbe iz člana 53 ovog zakona, koje omogućavaju gradnju na vlasničkim parcelama, ukoliko one zadovoljavaju pravila parcelacije iz planskog dokumenta.

Značajno je ukazati da je ovim predlogom lokacija za građenje definisana kao prostor koji obuhvata jednu ili više katastarskih parcela, jednu ili više urbanističkih parcela ili dio jedne ili djelove više urbanističkih parcela određenih elaboratom parcelacije, a koje zadovoljavaju pravila parcelacije definisana planskim dokumentom (član 53).

U sklopu opredjeljenja da se dođe do najboljih idejnih arhitektonskih rješenja, a imajući u vidu ciljeve Zakona – predviđen je institut javnog konkursa za objekte određene ovim zakonom (član 54). Ovaj konkurs raspisuje i sprovodi Ministarstvo i propisuje način i postupak raspisivanja i sprovođenja.

Čanom 55 Predloga zakona zakona data je sadržina urbanističko–tehničkih uslova.

U cilju unapređenja kvaliteta i kulture prostornog i arhitektonskog oblikovanja i stvaranja visokovrijednog izgrađenog prostora, kao i stvaranja uslova za unapređenje kvaliteta izgrađene sredine, očuvanja identiteta i prepoznatljivosti prirodnog i kulturnog predjela i podsticanja održivog razvoja – Vlada donosi državne smjernice razvoja arhitekture, za period od deset godina (član 56). Državne smjernice, pored ostalog, sadrže i preporuke oblikovanja i materijalizacije objekata, u odnosu na ambijentalna svojstva područja. Izradjuje ih Ministarstvo u saradnji sa strukovnim udruženjima, akademskim institucijama, nevladinim organizacijama i organom uprave nadležnim za zaštitu kulturnih dobara.

Poglavlje III. UREĐIVANJE GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA (čl. 57 do 66) sadrži rješenja koja se bitno razlikuju u odnosu na važeći Zakon. Polazna osnova pri propisivanju predloženih rješenja ru pogledu uređivanja građevinskog zemljišta bila je Studija zemljišne politike koju je Vlada Crne Gore usvojila 2016.godine.

Osnovni cilj, u tom smislu, je da se zemljište uredi na način koji će u cjelosti omogućiti da se implementiraju rješenja iz planskog dokumenta, a ne da se to čini na parcijalan način, koji je dovodio u pitanje funkcionisanje sistema planiranja i sprovođenja planskih dokumenata. S druge strane, predložena rješenja u pogledu komunalnog opremanja građevinskog zemljišta predstavljaju način da se poveća vrijednost zemljišta svih njegovih vlasnika, koje je planskim dokumentom dobilo status građevinskog.

Sledstveno tome, data je definicija građevinskog zemljišta i utvrđeno da ono može biti izgrađeno i neizgrađeno (član 57).

Uređivanje građevinskog zemljišta obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

Utvrđeno je da građevinsko zemljište može biti uređeno i neuređeno. Uređeno je zemljište koje je komunalno opremljeno na način što je obezbijeđen pristupni put, javna rasvjeta, atmosferska kanalizacija i priključak na vodovod i fekalnu infrastrukturu.

Uređivanje građevinskog zemljišta, jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje u skladu sa planom komunalnog opremanja. Uređivanje građevinskog zemljišta obuhvata pripremu građevinskog zemljišta za komunalno opremanje i komunalno opremanje (član 58).

Priprema građevinskog zemljišta za komunalno opremanje obuhvata rješavanje imovinsko pravnih odnosa, izradu tehničke i druge dokumentacije, rušenje postojećih objekata i premještanje instalacija, te zaštitu postojeće infrastrukture (član 59).

Komunalno opremanje, prema članu 60 Predloga zakona, obuhvata građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture, i to: pristupnih puteva i ulica u naselju, javne rasvjete, objekata i uređaja za javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadom i atmosferskim vodama, do priključka na parcelu, uključujući i priključak (tačka 1); nadvožnjaka, podvožnjaka, mostova, pješačkih prolaza, pločnika, trgova, skverova i javnih parkirališta u naselju (tačka 2); javnih zelenih površina u naselju, blokovskog zelenila na javnim površinama, terena za rekreaciju, dječijih igrališta, parkova, pješačkih staza i travnjaka, biciklističkih staza (tačka 3); objekata za odlaganje i obradu komunalnog i građevinskog neopasnog otpada (tačka 4); skloništa za zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja (tačka 5); javnih toaleta (tačka 6); drugih komunalnih objekata određenih zakonom (tačka 7); priključaka komunalnih instalacija čija funkcija može biti od značaja u uslovima nastanka vanredne situacije ili elementarnih nepogoda (tačka 8)

Komunalno opremanje člana 60 stav 1 tač. 2 do 8 ovog člana smatra se zajedničkim komunalnim opremanjem (član 61) i isto obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

U skladu sa polaznim opredjeljenjem vezanim za komunalno opremanje, za neuređeno građevinsko zemljište plaća se naknada za uređenje, koju plaća vlasnik neuređenog građevinskog zemljišta, koje je planskim dokumentom predviđeno za građenje. Uslove, visinu naknade, način, rokove i postupak plaćanja naknade, shodno ekonomsko tržišnoj projekciji iz plana generalne regulacije Crne Gore, učešću zainteresovanog korisnika prostora i dr. propisuje jedinica lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Vlade (čl. 62 i 63). Iz sredstava naknade za uređenje finansira se komunalno opremanje svake pojedinačne parcele, ali i izgradnja infrastrukture koja se smatra zajedničkim komunalnim opremanjem na naуređenom građevinskom zemljištu.

Za uređeno građevinsko zemljište plaća se gradska renta. Obveznik plaćanja gradske rente je vlasnik uređenog građevinskog zemljišta koje je planskim dokumentom namijenjeno za građenje. Finansijska sredstva pribavljena po osnovu gradske rente koriste se za zajedničko komunalno opremanje kod uređenog građevinskog zemljišta. Jedinica lokalne samouprave propisuje uslove, način, rokove i postupak plaćanja gradske rente (član 64).

Članom 65 predviđeno je da zainteresovani korisnik prostora može sam izvršiti komunalno opremanje građevinskog zemljišta, a da se međusobni odnosi sa jedinicom lokalne samouprave uređuju ugovorom.

Odredbom člana 66 Predloga zakona propisano je da finansijska sredstva za uređivanje građevinskog zemljišta jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje iz naknade za uređenje, gradske rente, sredstava javno – privatnog partnerstva i drugih izvora u skladu sa zakonom. Ova sredstva uplaćuju se na posebne račune budžeta jedinice lokalne samouprave.

Poglavlje IV. IZGRADNJA OBJEKATA (čl. 67 do 111) sadrži rješenja koja se bitno razlikuju u odnosu na važeći Zakon. Polazno opredjeljenje je da se omogući stabilnost i sigurnost sistema, kao neophodnih preduslova za privlačenje investicija. Ovi preduslovi, uz novi sistem izgradnje i korišćenja objekata, koji je ovim predlogom znatno unapređen, omogućavaju konkurentnost Crne Gore na investicionom tržištu.

Iako su važećim zakonskim rješenjima značajno skraćene administrativne procedure u dijelu pribavljanja građevinske i upotrebne dozvole - ipak je za izdavanje istih bilo potrebno značajno vrijeme, što je uticalo na rokove za izdavanje građevinske i upotrebne dozvole.

U tom smislu, ukidaju se građevinska i upotrebna dozvola, kao upravni akti na osnovu kojih se vrši izgradnja i upotreba objekta. Objekat može da se gradi na osnovu prijave građenja koja se, sa propisanom dokumentacijom, podnosi nadležnom inspekcijskom organu. Upotreba objekta nije moguća prije nego investitor podnese Katastru zahtjev sa propisanom dokumentacijom.

Poglavlje izgradnje objekata sistematizovano je u 5 cjelina, i to: zajednicke odredbe, tehnička dokumentacija, građenje objekata, upotreba objekata i ograničenja u pogledu primjene zakona.

Zajedničke odredbe (čl. 67 do 71) sadrže odredbe koje se odnose na definisanje sadržine izgradnje objekata, osnovne zahtjeve i odstupanja od osnovnih zahtjeva za objekat, građevinski proizvod, uslove za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i tehničke propise.

Tehnička dokumentacija (čl. 72 do 90) sadrži odredbe koje se odnose na: pojam i uslove izrade tehničke dokumentacije; izdavanje urbanističko-tehničkih uslova, vrste tehničke dokumentacije, idejno rješenje, idejni projekat, glavni projekat, ostali projekti, elaborati i podloge i projekat izvedenog objekta.

Izdavanje urbanističko-tehničkih uslova vrši Ministarstvo (član 74).

Predlogom zakona su propisane sledeće vrste tehničke dokumentacije: idejno rješenje, idejni projekat, glavni projekat i projekat izvedenog objekta (član 75)

Revizija tehničke dokumentacije (čl.81 do 90) sadrži odredbe koje se odnose na reviziju glavnog projekta, pribavljanje saglasnosti, ponovnu reviziju, reviziju tehničke dokumentacije izrađene po propisima drugih država, pozitivni i negativni izvještaj o reviziji, glavnog državnog arhitektu, prenošenje poslova, upoznavanje lokalne javnosti sa građenjem i prijavu radova adapacije.

Predlogom zakona je propisana obavezna revizija glavnog projekta za sve objekte (član 81).

Propisana je obaveza revidenta da u postupku revizije glavnog projekta pribavi od organa za tehničke uslove kopiju plana i list nepokretnost, saglasnosti, mišljenja i druge dokaze utvrđene zakonom (član 82).

Revizija može biti pozitivna ili negativna i o izvršenoj reviziji sačinjava se izvještaj, potpisan od strane revizora (čl.85 i 86).

Revident je dužan da u konačnom pozitivnom izvještaju o izvršenoj reviziji tehničke dokumentacije navede tačne konstatacije o usklađenosti u smislu člana 81 st. 2 i 3 ovog

zakona, kao i u smislu člana 81 st. 4 i 5 ovog zakona i sačini pisanu izjavu da se na osnovu glavnog projekta može graditi objekat. Revizor je dužan da dostavi pozitivan izvještaj investitoru, projektantu koji je izradio tehničku dokumentaciju i nadležnom inspekcijskom organu (član 85).

Revizor je dužan da u konačnom negativnom izvještaju o izvršenoj reviziji tehničke dokumentacije navede neusklađenost tehničke dokumentacije u smislu člana 81 st. 2 i 3 ovog zakona, kao i u smislu člana 81 st. 4 i 5 ovog zakona. Negativan Izvještaj revizor je dužan da dostavi investitoru, projektantu koji je izradio tehničku dokumentaciju i nadležnom inspekcijskom organu (član 86).

Odredbom člana 87 Predloga zakona propisano je da, u cilju sprovođenja državnih smjernica razvoja arhitekture u odnosu na zaštitu autentičnosti prostora i identiteta naselja, obezbjeđenja kvaliteta arhitektonskih rješenja, unapređenja vizuelnog kvaliteta objekata i naselja, kao i obezbjeđenja i promocije najbolje prakse u oblasti planiranja i izgradnje, u Ministarstvu imenuje glavnog državnog arhitektu. Glavnog državnog arhitektu imenuje Vlada. Glavni državni arhitekta daje saglasnost na idejna rješenja zgrada, trgova i ostalih javnih prostora u naseljima, javnih garaža, pijaca, zelene infrastrukture, provjerava usaglašenost idejnog rješenja sa urbanističkim projektom iz člana 45 ovog zakona i propisuje i smjernice za usklađivanje spoljnog izgleda objekata iz člana 154 ovog zakona.

Takođe je odredbom člana 88 Predloga zakona propisano da poslovi glavnog državnog arhitekte iz člana 87 st. 4 i 6 ovog zakona, osim za područja za koja je propisana obaveza izrade urbanističkog projekta, se prenose na jedinicu lokalne samouprave, kao i da za obavljanje tih poslova izvršni organ jedinice lokalne samouprave imenuje glavnog gradskog arhitektu koji mora ispunjavati uslove iz člana 87 stav 3 ovog člana.

U cilju upoznavanja lokalne javnosti sa namjerom investitora da gradi na određenoj lokaciji, investitor je dužan (član 89) da na mjesto izgradnje, a na dan podnošenja prijave građenja, istakne tablu sa podacima o investitoru, projektantu, revidentu, izvođaču radova, stručnom nadzoru, ovlašćenom inženjeru koji je rukovodio izradom tehničke dokumentacije, revizoru koji je rukovodio revizijom tehničke dokumentacije, ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem i revizoru koji rukovodi stručnim nadzorom, 3D vizuelizaciju objekta, odnosno prikaz trase infrastrukture i dr.

U slučaju adaptacije radova na postojećem objektu ili dijelu objekta (član 90) vlasnik ili nosilac prava dužan je da o radovima adaptacije podnese prijavu nadležnom inspekcijskom organu.

Građenje objekta (čl. 91 do 103) sadrži odredbe koje se odnose na uslov građenja, dostavljanje prijave građenja, obaveze investitora, promijenu investitora, obaveze izvođača radova, gradilišnu dokumentaciju, izmjenu revidovanog glavnog projekta usled nedostataka i nepredviđenih okolnosti, izmjenu revidovanog glavnog projekta usled drugih okolnosti, obavezu osiguranja gradilišta, obavezu vršenja stručnog nadzora, izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru i konačni izvještaj.

Novina u ovom Predlogu zakona je da se ukida građevinska dozvola kao upravni akt na osnovu kojeg se vrši izgradnja objekta. Građenje objekta se vrši na osnovu prijave građenja i dokumentacije koja se podnosi nadležnom inspekcijskom organu 15 dana prije početka građenja (čl. 91 i 92).

Odredbama čl. 93 i 94 propisane su obaveze investitora prije početka građenja, rok završetka građenja objekta, kao i obaveze u slučaju promjene investitora. Investitor je dužan da završi građenje objekta u roku od pet godina od dana prijave građenja objekta.

Ako se u toku građenja objekta promijeni investitor, novi investitor je dužan da u roku od 30 dana od dana nastanka promjene prijavi promjenu nadležnom inspekcijskom organu. Promjena investitora se može vršiti do dana stavljanja objekta u upotrebu (član 94).

Odredbama čl. 95, 96 i 97 Predloga zakona propisane su obaveze stručnog nadzora u postupku građenja pobjekta, posjedovanja gradilišne dokumentacije i u slučaju nedostataka u glavnom projektu i nepredviđenih okolnosti koje se dogode u toku građenja objekta.

Nakon podnijete prijave građenja, revidovani glavni projekat se može mijenjati (član 98), ali samo pod uslovom da je izmjena u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima i najdalje do podnošenja zahtjeva za upis objekta u katastar nepokretnosti. U slučaju da se izmjena odnosi na izmjenu elemenata idejnog rješenja na osnovu kojih je data saglasnost iz člana 87 ovog zakona, investitor je dužan da pribavi novu saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte na novo idejno rješenje. Investitor je dužan da inspekcijskom organu podnese prijavu sa revidovanim izmijenjenim glavnim projektom, a u slučaju iz stava 4 ovog člana podnosi i saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte. Propisana je i obaveza inspekcijskog organa da isto objavi na internet stranici.

Uvodi se obaveza investitora, u pogledu osiguranja gradilišta i objekta na gradilištu u slučaju da ne završi izgradnju objekta ili obustavi radove (član 99).

Stručni nadzor, prema Predlogu zakona (čl. 100 do 103) sadrži nova rješenja kojim se objedinjavaju tehnički pregled i stručni nadzor. Objedinjavanjem stručnog nadzora nad izgradnjom objekata sa tehničkim pregledom objekata, sistem će se osloboditi od duplih i neefikasnih kontrola u toku građenja objekta, a istovremeno će se podizići kvalitet same kontrole. Predloženim zakonskim rješenjem, vršilac stručnog nadzora je isključivo odgovoran za kvalitet i sigurnost objekta, kao i da li se objekat gradi u skladu sa revidovanim glavnim projektom.

Vršilac stručnog nadzora dužan je da u konačnom izvještaju o izvršenom stručnom nadzoru, navede tačne konstatacije o izvedenim radovima na građenju objekta i da pisanu izjavu da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, zakonom i drugim propisima odnosno izjavu da je objekat podoban za upotrebu i da se može namjenski koristiti. Izvještaj takođe mora da sadrži i elaborat originalnih terenskih podataka izvedenog stanja ovjeren od strane licencirane geodetske organizacije.

Upotreba objekta sadrži odredbe (čl. 104 do 110) koje se odnose na: uslov upotrebe objekta, probni rad, posebne obaveze investitora, predaju izgrađenog objekta, obavezu održavanja, sadržaj elaboerata održavanja objekta, kao i centralni registar građenja.

Upotreba objekta nije dozvoljena prije upisa objekta u katastar nepokretnosti. Investitor je dužan da u roku od 15 dana od dana završetka objekta, podnese zahtjev za upis Katastru. Uz zahtjev, pored dokaza propisanih zakonom kojim je uređen upis prava na nepokretnosti, investitor je dužan da podnese konačni izvještaj o stručnom nadzoru (član 104).

Propisane su odredbe koje se odnose na probni rad objekata koji imaju ugrađene instalacije, opremu i postrojenja, koja služe tehnološkom procesu djelatnosti investitora, a ne samom objektu, gdje je investitor dužan da po završetku montaže, pristupi probnom radu (član 105).

Odredbama čl.106 i 107 Predloga zakona propisane su i posebne obaveze investitora kao i predaja izgrađenog objekta.

Predlogom zakona propisano je da je održavanje objekta obavezno za sve objekte, a naročito za objekte kod kojih je redovno održavanje predviđeno glavnim projektom, kao i sadržina elaborata održavanja objekta (čl. 108 i 109).

Propisana je obaveza nadležnog inspekcijskog organa da vodi centralni registar građenja koji obuhvata: idejna rješenja na koja su date saglasnosti glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekte; dokumentaciju iz čl. 91, 117 i 120 ovog zakona; izmijenjene revidovane glavne projekte iz člana 98 ovog zakona; konačni izvještaj o izvršenoj reviziji; konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru i projekte izvedenog objekta (član 110).

Dio koji se odnosi na ograničenja u pogledu primjene zakona, sadržan je u članu 111 Predloga zakona i propisana je sadržina ograničenja.

Poglavlje V. UKLANJANJE OBJEKATA (čl. 112 do 114) sadrži odredbe koje se odnose na uklanjanje dotrajalih ili oštećenih objekata, koji predstavljaju neposrednu opasnost za život i zdravlje ljudi, susjedne objekte i za bezbjednost saobraćaja - te uklanjanje objekata po prijavi vlasnika. Rješenje o uklanjanju objekta nadležni inspekcijski organ (čl. 112 i 113) donosi u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva odnosno prijave.

U oba slučaja objekat se uklanja na osnovu elaborata o uklanjanju. Predlogom zakona data je sadržina elaborata, utvrđeno da ga izrađuje privredno društvo koje je ovlašćeno da izrađuje tehničku dokumentaciju - što predstavlja novinu u odnosu na postojeće zakonsko rješenje (član 114).

Poglavljem VI. PRIVREMENI I POMOĆNI OBJEKTI (čl. 115 do 120) normativno su posebno uređeni. To su objekti, uređaji i oprema čije se građenje odnosno postavljanje ne definiše planskim dokumentom (član 115). Svi privremeni i pomoćni objekti su nadležnosti Države, budući da u velikoj mjeri utiču na tokove urbanizacije, te da je ove procese potrebno usmjeravati i kontrolisati sa jednog mjesta.

Privremeni objekti ne mogu se postavljati, odnosno graditi ukoliko svojim postavljanjem odnosno građenjem narušavaju komunalne funkcije, ugrožavaju infrastruktura i zelene površine, narušava integritet kulturnih dobara sa zaštićenom okolinom, ugrožava životna sredina, kao ni na lokacijama koje su u neposrednoj blizini primarnih ugostiteljskih objekata, bez obzira na kategoriju objekta, osim ukoliko su u funkciji primarnog ugostiteljskog objekta.

Bitna novina u odnosu na uređenost privremenih objekata je član 116 Predloga zakona, kojim je predviđeno da se privremeni objekti postavljaju odnosno grade u skladu sa Programom privremenih objekata. Program privremenih objekata sadrži zone i smjernice sa urbanističko–tehničkim uslovima za postavljanje privremenih objekata, kao i vrste, oblik i dimenzije privremenih objekata.

Program donosi Ministarstvo za period od pet godina, na osnovu predloga jedinice lokalne samouprave odnosno pravnog lica koje upravlja područjem morskog dobra odnosno nacionalnog parka, a po pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnih za zaštitu kulturnih dobara i zaštitu životne sredine.

Privremeni objekti mogu se postavljati odnosno graditi na osnovu prijave i dokumentacije propisane zakonom (član 117).

Pomoćnim objektima smatraju se objekti koji čine funkcionalnu cjelinu sa stambenim, poslovnim i stambeno – poslovnim objektom, kao i objekti koji su u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti (član 118).

Članom 119 Predloga zakona date su vrste pomoćnih objekata, a članom 120 predviđeno da se pomoćni objekti mogu postavljati odnosno graditi na osnovu prijave i dokumentacije propisane ovim zakonom.

Poglavlje VII. OBAVLJANJE DJELATNOSTI (čl. 121 do 134) je neraskidivi dio sistema planiranja i građenja i od predloženih rješenja umnogome zavisi kvalitet obavljenih poslova i funkcionalnost i fleksibilnost sistema. S druge strane, cilj je bio da predložena rješenja, u mogućoj mjeri, budu primjerena rješenjima iz uporednih sistema.

Djelatnost izrade tehničke dokumentacije, revizije tehničke dokumentacije, građenja objekata odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta i vršenje stručnog nadzora može da obavlja privredno društvo pravno lice odnosno preduzetnik koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom (član 121). Djelatnost izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta, može da obavlja i strano lice, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom i uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca.

Što se tiče uslova za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije, odnosno dijela tehničke dokumentacije i građenja odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta, u odnosu na broj zaposlenih, privredno društvo mora imati najmanje jednog zaposlenog ovlašćenog inženjera i dužno je da imenuje ovlašćenog inženjera koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije i ovlašćenog inženjera za svaki posebni dio tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćenog inženjera koji rukovodi građenjem objekta u cjelini i ovlašćenog inženjera za pojedine radove na građenju objekta (član 122).

U odnosu na uslove za fizička lica koja vrše izradu tehničke dokumentacije odnosno građenje objekta – ovlašćeni inženjer (član 123) nije propisan stručni ispit (kao ni kod ostalih djelatnosti), već najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima izrade tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta. Rješenja u pogledu školske spreme za fizička lica upodobljena su sa propisima iz sektora obrazovanja.

Predlogom zakona decidno su određene obaveze svih učesnika pri vršenju djelatnosti, na osnovu kojih su propisane kazne i iz kojih proističu druge mjere (oduzimanje licence, osiguranje).

Privredno društvo dužno je da za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora (član 124) ima najmanje po jednog zaposlenog revizora za svaki od projekata iz člana 78 stav 3 ovog zakona. Privredno društvo dužno je da imenuje revizora koji rukovodi revizijom cjelokupne tehničke dokumentacije i revizora za svaki posebni dio tehničke dokumentacije, odnosno revizora koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem cjelokupnog objekta i revizora za pojedine radove na građenju objekta.

U odnosu na uslove za fizička lica koja vrše reviziju tehničke dokumentacije odnosno stručni nadzor – revizor tehničke dokumentacije odnosno nadzorni inženjer (član 125) propisano je da lice mora biti crnogorski državljanin i da ima sedam godina radnog iskustva na poslovima izrade tehničke dokumentacije i/ili građenja objekta u svojstvu ovlašćenog inženjera.

Predlogom zakona uređeni su i uslovi koje, pri obavljanju djelatnosti, mora ispunjavati strano lice –pravno i fizičko (čl. 126 do 129), s tim što će se odnosne odredbe primjenjivati počev od pristupanja Crne Gore EU – što je utvrđeno u prelaznim odredbama Predloga zakona.

Odredbom člana 130 Predloga zakona propisane su obaveze odgovornih lica privrednih društava, kao i fizičkih lica (ovlašćeni inženjer, revizor), da potpišu elektronskim potpisom svaki

dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije čijom izradom odnosno revizijom rukovodi, kao i da potpišu izjavu da je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, zakonom, odnosno da je objekat podoban za upotrebu.

Odgovornost za štetu i osiguranje od profesionalne odgovornosti uređeno je na način kojim se stvaraju normativni uslovi za obezbjeđenje naknade za štetu koja bi se mogla desiti investitorima ili trećim licima u vezi sa obavljanjem njihove djelatnosti (član 131).

Predlog zakona (član 132) sadrži i zabranu konflikta interesa u odnosu na ograničenja za vršenje djelatnosti uređenih ovim zakonom – koje je rješenje u sklopu preventivnih antikoruptivnih mjera.

Članom 133 Predloga propisuje da je privredno društva obavezno da Ministarstvu dostavlja obavještenje o imenovanju svih lica koja učestvuju u vršenju djelatnosti. Članom 134 utvrđen je pravni osnov za donošenje obrazaca od strane Ministarstva koji se koriste u tzv. pravnom prometu u oblastima uređenim ovim zakonom.

Poglavlje VIII. LICENCE (čl. 135 do 141) je, po svojoj suštini, u korelaciji sa obavljanjem djelatnosti propisanih ovim zakonom, budući da se radi o normiranju pitanja koja se odnose na ispunjavanje uslova za njihovo obavljanje.

Naime, djelatnost izrade tehničke dokumentacije i građenja odnosno revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora može se obavljati samo na osnovu licence.

Ispunjenost uslova za izdavanje licence utvrđuje Ministarstvo (čl. 122, 123, 124 i 125). Na osnovu licence istog fizičkog lica samo jednom privrednom društvu može biti izdata licenca za obavljanje djelatnosti (član 136).

Ovim predlogom zakona objedinjene su licence za izradu tehničke dokumentacije i građenje odnosno za reviziju tehničke dokumentacije i stručni nadzor.

Licenca se izdaje za period propisan članom 137 Predloga zakona – za privredno društvo za period od pet godina, a za fizičko lice na neodređeno vrijeme.

Predlogom zakona utvrđeni su uslovi pod kojima se može odrediti mirovanje licence (član 138)

Institut oduzimanja licence je bitan kontrolni instrument obavljanja djelatnosti koji utiče na cjelokupan proces izgradnje objekata. Sledstveno tome, članom 139 propisani su uslovi kada Ministarstvo može oduzeti licencu, i to: ako imalac licence djelatnost vrši djelatnost suprotno odredbama ovog zakona, ako se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka, ako imalac prestane da ispunjava uslove propisana ovim zakonom, ako imaocu bude oduzeta poslovna sposobnost odnosno postane trajno nesposoban za vršenje poslova i ako imalac licence prestane da postoji po sili zakona. Donošenjem pravosnažnog rješenja kojim se oduzima licenca prestaju sva prava po osnovu izdate licence. Licenca se može oduzeti na priod od tri mjeseca do pet godina ili trajno.

Ministarstvo vodi, prema ovom predlogu, registar licenci (član 140). Bliži način i postupak izdavanja, mirovanja i oduzimanja licenci i način vođenja registra licenci propisuje Ministarstvo (član 141).

Poglavlje IX. INŽENJERSKA KOMORA CRNE GORE (čl. 142 do 151) - Komora je strukovno udruženje koje se stara o unapređenju stručnosti, zaštite interesa članova Komore, zaštite

javnog interesa u oblasti izgradnje, unaprjeđenju uslova za obavljanje djelatnosti i vrši javna ovlašćenja utvrđena ovim zakonom (član 142).

Član Komore može biti fizičko lice (član 143). Organizacija Komore uređuje se statutom, kojim se uređuje i nadležnost i način izbora i ovlašćenja organa Komore, prava, obaveze i odgovornosti članova Komore, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za rad Komore.

Ovim predlogom promijenjena je nadležnost Komore u odnosu na postojeća zakonska rješenja, pri čemu je posebno značajna nadležnost u pogledu predlaganja tehničkih osnova za izradu pojedinih propisa (član 146).

Radi cjelovitosti segmenta Komore, Predlogom zakona su uređena i pitanja koja se odnose na predstavljanje i zastupanje, disciplinsku odgovornost, finansiranje, mirovanje članstva u Komori i javnost rada (čl. 147 do 151).

Poglavlje X. LEGALIZACIJA BESPRAVNIH OBJEKATA (čl. 152 do 171) - budući da se ovim Predlogom zakona uspostavlja novi sistem planiranja prostora i izgradnje objekata (predviđena je izrada novog državnog planskog dokumenta za cijelu teritoriju Crne Gore, značajne izmjene uvedene su u dijelu uslova izgradnje objekata i dr.) – to se nametnula potreba da se uredi i pitanje legalizacije bespravnih objekata, koje je uređeno Zakonom o regularizaciji neformalnih objekata. Uređivanje pitanja bespravnih objekata nužno je sa aspekta obezbjeđenja cjelovitosti i kontinuiteta sistema, posebno imajući u vidu značajna nova rješenja koja se predlažu ovim propisom.

Ključna izmjena predviđena Predlogom zakona koja se odnosi na oblast bespravne gradnje odnosi se na osnovnu premisu legalizacije: naime, novo rješenje „dozvoljava“ legalizaciju jedino i samo ako je bespravni objekat predviđen planskim dokumentom.

Definisan je pojam bespravnog objekta, te se istim smatra se objekat koji je izgrađen suprotno propisima kojima je u vrijeme izgradnje bila utvrđena obaveza pribavljanja građevinske dozvole (član 152).

Nacrtom zakona definisana su osnovna pitanja legalizacije bespravnih objekata: bespravni objekat osnovnog stanovanja (član 153), postupak legalizacije (član 154), dokumentacija (član 158), otkup zemljišta i otplata zemljišta (član 163), način provjere sigurnosti bespravnih objekata površine preko 500m2 kroz sadržaj projekta izvedenog stanja bespravnog objekta (član 161) i sadržaj analize statičke i seizmičke stabilnosti bespravnih objekata površine do 500m2, plaćanje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (član 164) i posebne naknade (član 165), upis rješenja o legalizaciji (član 166), usklađivanje spoljnjeg izgleda bespravnog objekta kroz izdavanje rješenja glavnog gradskog arhitekte (član 167), naknada za korišćenje prostora u slučaju neprijavljivanja obekta ili neispunjavanja uslova za legalizaciju (član 168), namjena i korišćenje sredstava prikupljenih u procesu legalizacije (član 169), obaveza obezbjeđivanja alternativnog smještaja za vlasnika objekta osnovnog stanovanja, ukoliko se objekat ukloni, u skladu sa zakonom (član 171).

Zahtjev za legalizaciju bespravnih objekata može se podnijeti u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Međutim, postupak legalizacije neće otpočeti za sve bespravne objekte nakon podnošenja zahtjeva. Naime, bespravni objekti koji su uklopljeni u važeća planska dokumenta, započinju sa postupkom odmah nakon podnošenja zahtjeva, dok se postupci legalizacije za objekte koji nijesu predviđeni važećim planskim dokumentima prekidaju do stupanja na snagu odluke o donošenju plana generalne regulacije Crne Gore, koji će „odlučiti“ da li će se postupak nastaviti, ukoliko ti objekti budu prepoznati planom ili će u protivnom, zahtjev biti odbijen.

Pitanje provjere standarda građenja bespravnih objekata riješeno je kroz obaveznu izradu tehničke dokumentacije i to: za objekte površine do 500m2 obavezna je izrada analize statičke i seizmičke stabilnosti objekta koju izrađuje ovlašćeno lice i uz čiju izradu je propisana obaveza davanja izjave ovlašćenog subjekta koji je objekat ispitivao da je objekat stabilan i siguran za upotrebu; za objekte površine preko 500m2 propisana je obavezna izrada projekta izvedenog stanja bespravnog objekta, koji se reviduje i koji takođe sadrži izjavu ovlašćenog lica koje je ispitivalo statičku i seizmičku stabilnost izvedenog objekta da je stabilan i siguran za upotrebu. Za objekat osnovnog stanovanja površine do 200m2 propisana je mogućnost davanja izjave vlasnika objekta da je odgovoran za štetu pričinjenu trećim licima nastalu upotrebom objekta, koja se činjenica upisuje u list nepokretnosti radi zaštite trećih lica u slučaju prometovanja sa tom nekretninom. Naravno, ukoliko želi i vlasnik bespravnog objekta osnovnog stanovanja može angažovati privredno društvo i izvršiti provjeru objekta i u tom slučaju lakše prometovati sa objektom.

Pitanje plaćanja naknade za komunalno opremanje definisano je na način što je dato ovlašćenje jedinicama lokalne uprave da donesu propise kojim će definisati način, uslove i postupak plaćanja naknade za bespravne objekte. Predlogom zakona date su opšte odrednice, koje se odnose u prvom redu na mogućnost plaćanja naknade na rate i to za objekte osnovnog stanovanja na period od 20 godina, a za ostale bespravne objekte na period od 10 godina, dok sama visina naknade ne može biti veća od iznosa koji se obračunavaju po važećim opštinskim odlukama o naknadi za komunalno opremanje. Takođe je propisana i mogućnost plaćanja na rate posebne naknade shodno Zakonu o reginalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja i to na najviše 36 mjesečnih rata.

Propisana je obaveza plaćanja naknade za korišćenje prostora za vlasnike bespravnih objekata koji ne podnesu zahtjev u propisanom roku i za objekte koji ne ispune uslove za legalizaciju. Naknadu propisuju jedinice lokalne samouprave i utvrđuju rješenjem nadležni organi lokalne uprave.

Propisana je obaveza usklađivanja spoljnog izgleda objekta sa smjernicama planskog dokumenta ili smjernicama glavnog gradskog arhitekte. Smjernice su sadržane u rješenju za legalizaciju sa rokom izvršenja od tri godina od dana izdavanja rješenja. Ova završna faza postupka je važna sa aspekta vidljivosti samog procesa i rezultira brisanjem zabilježbe u listu nepokretnosti da je objekat izgrađen bez građevinske dozvole.

Članom 171 propisana je obaveza jedinica lokalne samouprave da vlasniku bespravnog objekta osnovnog stanovanja i članovima njegovog porodičnog domaćinstva, koji neće moći da legalizuje u skladu sa zakonom obezbijedi alternativni smještaj, u skladu sa propisom koji sama donosi, a koje je rješenje je u skladu sa postulatima Bečke deklaracije o neformalnim naseljima.

Poglavljem XI. (čl. 172 do 195) uređuju se složeni inženjerski objekti, za koje je, zbog njihovog značaja odnosno složenosti propisan drugačiji pravni režim izgradnje.

Sledstveno tome, izgradnja ovih objekata definisana je kao skup radnji koje pored radnji iz člana 67 ovog zakona obuhvata i izvođenje istražnih radnji, ugradnju i ispitivanje ugrađene opreme, , ispitivanje i puštanje objekta u rad.

Predlogom zakona data je sadržina idejnog rješenja, idejnog projekta i glavnog projekta za inženjerske objekte (čl.175,176 i 177).

Predviđen je obim revizije idejnog rješenja, idejnog projekta i glavnog projekta (član 179).
Složeni građevinski objekti, za razliku od ostalih objekata, mogu se graditi samo na osnovu građevinske dozvole i dokumentacije propisane ovim zakonom. Građevinsku dozvolu izdaje Ministarstvo na osnovu propisane dokumentacije i postupka (čl.181 i 183).

Pripremni radovi mogu se započeti po dobijanju građevinske dozvole (član 185), a način vršenja stručnog nadzora propisuje organ državne uprave nadležan za djelatnosti koje se obavljaju u složenim inženjerskim objektima (član 187).

Za složene inženjerske objekte pribavlja se upotrebna dozvola koju izdaje Ministarstvo, nakon izvršenog tehničkog pregleda kojim se utvrđuje podobnost složenog inženjerskog objekta za upotrebu. Složeni inženjerski objekat se ne može koristiti prije dobijanja upotrebne dozvole (čl.188,189 i 190).

Predlogom zakona uređena je i predaja izgrađenog složenog inženjerskog objekta, subjekti obavljanja djelatnosti,elektronski potpis, kao i posebni uslovi za ovlašćenog inženjera i revizora za složene inženjerske objekte (čl.191 do 195).

Poglavlje XII NADZOR (čl. 196 do 202) je uspostavljen na način što je predviđeno da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa iz oblasti planiranja i izgradnje vrši Ministarstvo.

Takođe, i poslove inspekcijskog nadzora u oblasti planiranja i izgradnje vrši Ministarstvo, s tim što poslove inspekcijskog nadzora vrše i druge inspekcije u skladu sa zakonom. O izvršenom nadzoru i preduzetim mjerama inspektor je dužan da vodi evidenciju (čl. 196, 197 i 198).

Inspekcijski nadzor, prema dosadašnjoj legislativi, vršio se preko inspektora zaštite prostora, inspektora za urbanizam i inspektora za građevinarstvo. Prema ovom predlogu, inspekcijski nadzor u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata vrši se preko jednog inspektora, dakle urbanističko – građevinskog inspektora, čija su ovlašćenja i upravne mjere propisane ovim predlogom. Sem ovog, urbanističko – građevinski inspektor vrši inspekcijski nadzor i nad privremenim i pomoćnim objektima koji je nadzor ranije bio u nadležnosti jedinice lokalne samouprave. Ovlašćenja i upravne mjere urbanističko – građevinskog inspektora propisana su čl. 196, 197 i 198 Predloga zakona.

Opredjeljenje za drugačije pozicioniranje inspekcijskih organa proisteklo je iz činjenice da je u značajnom dijelu nadzora neophodno učešće sva tri dosadašnja inspekcijska organa, i inspektora zaštite prostora i inspektora za urbanizam i inspektora za građevinarstvo, te da je potrebno eliminisati sve institucionalne prepreke koje bi mogle dovesti do sukoba nadležnosti tih organa. Procijenjeno je, stoga, da bi kao optimalno rješenje bilo objedinjavanje poslova ove tri inspekcije a koje će rješenje doprinijeti efektivnijem i efikasnijem vršenju inspekcijskog nadzora.

Zbog značaja i povećanog obima nadležnosti ove inspekcije, ocijenjeno je da je neophodno da Ministarstvo nadležno za ove oblasti treba da ima direktniji nadzor, pa se predviđa da inspekcijski organi budu u sastavu Ministarstva, a ne organa uprave zaduženog za inspekcijski nadzor kako je bio slučaj prema dosadašnjoj legislativi.

U poglavlju XIII. KAZNENE ODREDBE (čl. 203 do 211) sadrži prekršajne sankcije za sve subjekte sistema uređenja prostora i izgradnje objekata - koje su brojnije, jer su usklađene sa materijalnim odredbama, a usklađene su i sa Zakonom o prekršajima.

Poglavlje XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 212 do 244) reguliše: donošenje propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, donošenje propisa jedinice lokalne samouprave, donošenje plana komunalnog opremanja građevinskog zemljišta, donošenje državnih smjernica razvoja arhitekture, rok za donošenje planskih dokumenta, izrada i donošenje započetih planskih dokumenata, planski dokumenti koji se primjenjuju do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, posebni postupak, važenje konkursnih rješenja, rok za donošenje programa privremenih objekata, primjena propisa za pomoćne objekta, uspostavljanje elektronske komunikacije, uslov građenja objekata, čuvanje dokumentacije, pribavljanje dokaza, pribavljanje

upotrebne dozvole, usklađivanje poslovanja, usklađivanje licenci, usklađivanje vršenja inspekcijskog nadzora, organizaciju i rad Komore, obaveze Katastra, rok za podnošenje zahtjeva za legalizaciju, imenovanje glavnog arhitekte, građenje na dijelu urbanističke parcele, započete postupke, plaćanje naknade za komunalno opremanje,izgradnju složenih inženjerskih objekata, odloženu primjenu za strana lica, odloženu primjenu za uređivanje građevinskog zemljišta, usklađivanje posebnih zakona, prestanak važenja zakona, stupanje na snagu i primjenu zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebna su dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore za: obezbjeđenje elektronske komunikacije u oblasti planiranja i izgradnje; kadrovsko jačanje inspekcije, obezbjeđenje uslova rada Inspekcije, rad glavnog državnog arhitekte i glavnih gradskih arhitekata.

Očekuju se dodatna finansijska sredstva u budžetu lokalnih samouprava po osnovu smanjenja troškova za izradu lokalnih planskih dokumenata, angažovanja zaposlenih na poslovima planiranja i izgradnje, prihodi po osnovu uređenja građevinskog zemljišta (naknada za uređenje i gradska renta), prihodi po osnovu legalizacije bespravnih objekata.

Crna Gora

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

<table>
<tr><td>Naziv propisa</td><td colspan="2">Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja</td><td>oblast</td><td>podoblast</td></tr>
<tr><td>XX Razvoj, uređenje prostora i komunalno-stambene djelatnosti</td><td>1. Razvoj i prostorno planiranje</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije</td><td>poglavlje</td><td>potpoglavlje</td></tr>
<tr><td>27. Životna sredina</td><td>27.10.30. Prostor, životna sredina i prirodni resursi
27.10.30.10. Upravljanje i efikasno korišćenje prostora, životne sredine i prirodnih resursa</td></tr>
<tr><td>Ključni termini - eurovork deskriptori</td><td>Planiranje prostora, izgradnja objekata, legalizacija bespravnih objekata</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Crna Gora
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
PODGORICA

Primljeno:	31.08.2017		
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
101	80/212		

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 01-02-03-12357/1 Podgorica, 31. avgust 2017. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministru, g-dinu Pavlu Radoviću -

Poštovani gospodine Radoviću,

Povodom inoviranog teksta *Predloga zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, konstatuje se da se Predlogom zakona uvode novi nameti stanovništvu i privatnom sektoru u vidu gradske rente koja se plaća za uređeno građevinsko zemljište. S tim u vezi, uvođenjem novih naknada u sistemu prihoda lokalnih samouprava odstupa se od ranije definisanog koncepta i cilja Vlade Crne Gore da lokalne samouprave ubiraju ostale prihode, koji nijesu porezi, na jedinstven način. Ne dovodeći u pitanje visinu i svrhu postojećih i novo-predloženih naknada, sugerišemo pojednostavljenje sistema naknada i taksi koji se ubiraju na lokalnom nivou na način što će se smanjiti njihov broj.

U dijelu imovinsko-pravnih poslova, konstatuje se da je članom 52 Predloga zakona definisano da će se u slučaju kompletiranja urbanističke, odnosno ukoliko se vlasnici ne sporazumiju o načinu kompletiranja urbanističke parcele u skladu sa st. 1 do 4 ovog člana, primjenjivati zakon kojim se uređuje eksproprijacija. S tim u vezi ukazujemo da navedene stavove treba brisati obzirom da se u praksi isti ne može primijeniti, a imajući u vidu odredbe Zakona o eksproprijaciji koji propisuje postupak kao i prenos prava vlasništva na eksproprisanoj nepokretnosti u skladu sa kojim predložena odredba ne može biti primijenjena. Ministarstvo finansija je o navedenom informisalo predstavnike Ministarstva održivog razvoja i turizma na sastanku održanom u Ministarstvu finansija dana 23.08.2017. godine. Mišljenja smo da bi se rješenje ovakvih i sličnih situacija trebalo predvidjeti posebnim zakonom (npr. za hotele – Zakonom o turizmu).

U Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da će primjena ovog zakona imati pozitivan uticaj po pitanju finansijskih sredstava koje lokalne samouprave i država izdvajaju za izradu planske dokumentacije, uz velike uštede i na lokalnom i na državnom nivou. Takođe, procjena je da će cijena izrade planske dokumentacije na nivou države ostati nepromijenjena u odnosu na sadašnje stanje, dok će opštine biti oslobođene troškova izrade planova i to:

- za izradu PPCG biti potrebno obezbijediti 500.000,00€ iz budžeta Crne Gore u naredne tri godine (250.000,00 u 2018, 150.000,00 u 2019. i 100.000,00 u 2020. godini),
- za izradu PGR biće potrebno obezbijediti 2.500.000,00€ iz budžeta Crne Gore u naredne 3 godine (500.000,00 u 2018, 1.000.000,00 u 2019. i 1.000.000,00 u 2020. godini).

U odnosu na prethodni period, ovo ne predstavlja uvećanje sredstava koja se po ovom osnovu obezbjeđuju iz državnog budžeta, imajući u vidu da su za ove namjene planirana sredstva u budžetu za tekuću godinu u iznosu od 1.000.000,00€.

Za primjenu Zakona neophodno je da se poveća broj urbanističko - građevinskih inspektora. Ministarstvo održivog razvoja i turizma procjenjuje da je neophodno obezbijediti najmanje 70 urbanističko-građevinskih inspektora i sredstva za bruto zarade u tekućoj godini bi se obezbijedila preusmjeravanjem sa pozicija koje nijesu iskorišćene, odnosno iz tekuće budžetske rezerve. Za 2018. godinu i kasnije sredstva je potrebno obezbijediti u budžetu Crne Gore, i to u iznosu od 570.000€ godišnje (procjena vršena za nedostajućih 44 inspektora na osnovu bruto zarade službenika uvećane za 30%).

Za glavnog državnog arhitektu i njegovu službu (do četiri zaposlena) predviđeno je da se obezbijede sredstva za dvije zarade u 2017. godini, i nakon toga sredstva za sljedeće budžetske godine, odnosno po 61.000€ na godišnjem nivou (za bruto zarade generalnog direktora i 4 službenika).

Za sprovođenje medijske kampanje, kako je navedeno, potrebno je obezbijediti sredstva u iznosu od 50.000€, od kojih će manji dio biti obezbijeđen iz budžeta do kraja 2017. godine, a ostatak će se planirati budžetom Crne Gore za 2018. godinu.

U Izvještaju je takođe navedeno da je osnovni problem u preciznom obračunu finansijskih prihoda nepostojanje precizne evidencije o broju i strukturi neformalnih objekata kao i procjena uspješnosti realizacije procesa legalizacije. Projektovani iznos sredstava od naplate naknada za komunalno opremanje bespravnih objekata kretaće se u rasponu od 300 mil. € do 750 mil. €, što je prihod jedinica lokalne samouprave koji će se naplatiti u roku ne dužem od 20 godina.

Prihod po osnovu naknade na investicije projektovan je u iznosu od 26,40 mil. € koji će se prihodovati u 36 jednakih mjesečnih rata, dok su prihodi od naplate poreza na nepokretnosti bespravnih objekata procijenjeni u iznosu od 10,20 mil. € na godišnjem nivou.

Predlogom zakona nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih mogu proisteći finansijske obaveze.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta fiskalnog uticaja, nema primjedbi na Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

Obradile: Ljubica Radović; Slađana Pavlović; Milena Durković
Snežana Mugoša; Jelena Jovetić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	**Ministarstvo održivog razvoja i turizma**
NAZIV PROPISA	**Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata**

1. Definisanje problema

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
- **Koji su uzroci problema?**
- **Koje su posljedice problema?**
- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**
- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

Zakon treba da sveobuhvatno uredi pitanja koja se tiču sistema planiranja prostora, načina i uslova izgradnje objekata, postupka legalizacije bespravnih objekata, kao i druga pitanja od značaja za planiranje prostora i izgradnju objekata.

Fokus politike u ovoj oblasti mora biti usmjeren na jednovremeno obezbjeđenje kompletne planske dokumentacije za teritoriju cijele Države, propisivanje smjernica za unapredjenje kvaliteta izgrađenog prostora i jasnih pravila građenja, jačanje uloge inspekcije u proceduri sprovođenja planske dokumentacije, veći stepen usklađenosti planskih dokumenata sa sektorskim politikama i sa parametrima održivosti; afirmisanje prostornog identiteta države; davanje adekvatnih i stručnih odgovora na prostorne izazove; afirmaciju regionalnog planiranja.

Brojnost i složenost državnih i lokalnih planskih dokumenata, neblagovremeno izvršavanje obaveza nadležnih subjekata, slabo interesovanje na tenderima za izradu planske dokumentacije (što dovodi do ponavljanja postupaka), neažurne podloge, neažurni obrađivači, dugotrajna usaglašavanja, nedovoljni administrativni kapaciteti, nedovoljna finansijska sredstva i dr. uslovili su evidentna kašnjenja u donošenju planskih dokumenata i na državnom i na lokalnom nivou.

Tržišni način privređivanja, te evidentne potrebe za efikasnošću i jednostavnošću administrativnih procedura nameću potrebu za propisivanjem drugačijih zakonskih rješenja u oblasti izgradnje objekata.

Sve navedeno treba da obezbijedi stabilnost i sigurnost sistema, kao neophodne preduslove za privlačenje investicija. Ovi preduslovi omogućavaju konkurentnost Crne Gore na investicionom tržištu.

U cilju otklanjanja ovih problema, Zakonom treba stvoriti normativne pretpostavke za stvaranje uslova za podizanje kvaliteta planskih dokumenta odnosno za rješavanje pitanja preplaniranosti; ubrzati donošenje planskih dokumenata; propisati instrumente implementacije planskih dokumenata; uvođenje elektronskog funkcionisanja sistema uređenja prostora i izgradnje objekata, rješavanje pitanja komunalnog opremanja građevinskog zemljišta;

unapređenje efikasnosti procedure za građenje objekata; bliže definisanje, u skladu sa politikom EU, obavljanje djelatnosti u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata; uređivanje pitanja bespravnih objekta; unapređenje inspekcijskog nadzora.

Zakonom, nadalje, treba stvoriti uslove za unapređenje poslovnog ambijenta u Crnoj Gori, odnosno stvoriti uslove za podsticanje preduzetničke inicijative i ulaganje kapitala kao i obezbijediti veći stepen transparentnosti. Time će se otkloniti problemi u komunikaciji između organa i institucija koji učestvuju u postupku izgradnje objekata, kao i skratiti rokovi potrebni za pribavljanje i dostavljanje saglasnosti, mišljenja i drugih dokaza predviđenih zakonom i drugim propisima.

Posledice problema: izrada planskih dokumenata traje duži vremenski period; postoji preplaniranost prostora; kvalitet planskih dokumenata nije na potrebnom nivou; planski dokumenti ne obezbjeđuju kvalitetne urbanističko-tehničke uslove, implementacija planskih dokumenata je u značajnoj mjeri otežana; administrativne procedure utiču na odugovlačenje postupaka; javnost nije u dovoljnoj mjeri uključena u proces uređenja prostora i izgradnje objekata; nadzor nad sprovođenjem Zakona ne sprovodi se u punom kapacitetu. Sva ova pitanja usporavala su, u određenoj mjeri, propisane procedure u sistemu uređenja prostora i izgradnje objekata, a samim tim i sveukupnu efikasnost i efektivnost sistema.

Namjera je da se Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, kao sistemskim u ovoj oblasti, riješi status i definiše postupak legalizacije bespravnih objekata, budući da je ovim zakonom predviđena izrada novog državnog planskog dokumenta za cijelu teritoriju Crne Gore.

Ključna izmjena koja se odnosi na oblast bespravne gradnje predviđena Predlogom zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, u odnosu na sada važeće rješenje (Zakon o legalizaciji neformalnih objekatra), odnosi se na osnovnu premisu legalizacije. Naime, novo rješenje „dozvoljava" legalizaciju jedino i samo ako je bespravni objekat predviđen planskim dokumentom (važećim planskim dokumentom ili planom generalne regulacije Crne Gore).

Bespravna gradnja u dugoročnom smislu trajno mijenja i uništava prostor i direktno smanjuje kako sadašnje, tako i buduće razvojne mogućnosti. Crna Gora se duži vremenski period suočava sa problemom izgradnje bespravnih objekata, odnosno gradnjom bez građevinske dozvole. Ovaj fenomen uzrokuje posledice krupnih razmjera: plansko-urbanističku disorganizaciju prostora, nedovoljnu infrastrukturnu opremljenost tretiranog prostora, nizak nivo kvaliteta života, ugrožavanje ekoloških standarda i rizik po ljudsko zdravlje, seizmičke rizike i nemogućnost naplate komunalija i poreza.

Prema podacima Uprave za nekretnine, na teritoriji Crne Gore je izgrađeno oko 40.000 objekata bez građevinske dozvole i sa prekoračenjem dozvole, od čega je najveći broj u Gavnom gradu – Podgorici, preko 16.000 objekata. Međutim, činjenica je da značajan broj bespravnih objekata nije upisan u katastar nepokretnosti, odnosno da je broj neformalnih objekata znatno veći u odnosu na zvanične podatke evidentirane od strane Uprave za nekretnine. Prema nezvaničnim podacima broj neformalnih objekata iznosi oko 100.000, i uglavnom su skoncentrisani u malim i srednjim naseljima u okolini centralnih gradskih područja.

Osim gradnje bez građevinske dozvole, evidentna je i gradnja suprotno građevinskoj dozvoli, u kojoj investitori, najčešće velikih objekata, odstupaju od građevinske dozvole u smislu promjene gabarita ili namjene objekta.

Važeći Zakon o regularizaciji neformalnih objekata stupio je na snagu u avgustu 2016., a njegova primjena se odlagala dva puta (do 31.jula 2017. godine i do 31. decembra 2017. godine).

Postojeće stanje utiče na investitore, državne i lokalne organe, na domaća i strana pravna i fizička lica - dakle na sve subjekte ekonomskog razvoja Države.

U opciji „status quo" naznačeni problemi bili bi i dalje prisutni odnosno dalje bi evoluirali.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj predloženih rješenja je da se stvore uslovi za unapredjenje kvaliteta i rokova donošenja planskih dokumenata; obezbijedi maksimalno učešće korisnika prostora pri izradi planskih dokumenata; obezbijede efikasne procedure izrade planskih dokumenata; transparentnost postupaka podigne na najviši nivo; komunalno opremanje građevinskog zemljišta uskladi sa novom zemljišnom politikom; unaprijedi poslovni ambijent, na način što se ukida izdavanje građevinske i upotrebne dozvole kao upravnih akata i omogući započinjanje procesa građenja objekta prijavom nadležnom inspekcijskom organu, dok se objekat ne može koristiti prije nego se izvrši upis objekta u katastar nepokretnosti, čime se postiže veća efikasnost u postupku izgradnje i upotrebe objekta; stvaraju se uslovi za legalizaciju bespravnog objekta; uslovi obavljanja djelatnosti usklade sa propisima EU; unaprijedi sistem izdavanja licenci; inspekcijski nadzor učini efikasnijim; kaznena politika učini sveobuhvatnom.

Donošenje kvalitetnih planskih dokumenata je osnovni preduslov za brže i efikasnije investiranja odnosno poboljšanje kvaliteta života svih građana Crne Gore. Sem toga, jedan od važnih ciljeva zakona je njegovanje i razvijanje identiteta i ambijentalnih svojstava područja, te zaštita integralnih vrijednosti prostora.

U cilju sprovođenja Državnih smjernica razvoja arhitekture u odnosu na zaštitu autentičnosti prostora i identiteta naselja, obezbjeđenja kvaliteta arhitektonskih rješenja, unapređenja vizuelnog kvaliteta objekata i naselja, kao i obezbjeđenja i promocije najbolje prakse u oblasti planiranja i izgradnje, imenuje se glavni državni arhitekta.

Elektronski sistem komunikacije u ovoj oblasti u potpunosti će eliminisati papirnu formu komunikacije i izrade projekata, što će značajno smanjiti troškove pripreme potrebne dokumentacije za građenje objekta.

Sledstveno tome, podići će se stepen tranasparentnosti u radu svih učesnika u postupku uređenja prostora i izgradnje objekata. Objedinjavanjem stručnog nadzora nad izgradnjom objekata sa tehničkim pregledom objekata sistem će se osloboditi od duplih i neefikasnih kontrola u toku gradnje, a istovremeno će se podići kvalitet same kontrole. Prema predloženim zakonskim rješenjima, vršilac stručnog nadzora je isključivo odgovoran za kvalitet i sigurnost objekta, kao i da li se objekat gradi u skladu sa projektom.

Ukidanjem građevinske i upotrebne dozvole kao upravih akata za sve objekte koji ne spadaju u specijalne inženjerske objekte, omogućava se brže započinjanje građenja objekta,

a neće se ugroziti kvalitet izgradnje objekta.

Ovim zakonskim rješenjima veća ja odgovornost lica koja se bave djelatnostima izrade i revizije tehničke dokumentacije, građenja i vršenja stručnog nadzora.

Ovim zakonom se ukida Zakon o regularizaciji neformalnih objekata („Službeni list CG", br. 56/16, 13/17 i 47/17) i istim se propisuju norme za legalizaciju objekata u poglavlju X. Legalizaciju objekata će vršiti organ lokalne uprave donošenjem rješenja o legalizaciji objekta.

Osnovni cilj Zakona u oblasti bespravne gradnje je legalizacija bespravno sagrađenih objekata i uvođenje u postojeći zakonski okvir svih objekata koji su građeni u suprotnosti sa zakonom. Kroz ovaj osnovni cilj postižu se i brojni drugi ciljevi kao što su: nepouzdanost katastra nepokretnosti, jer ne sadrži podatke o nelegalnim objektima, pravne nesigurnosti u oblasti prometa nepokretnosti, plansko-urbanistička disorganizacija prostora, nedovoljna infrastrukturna opremljenost tretiranog prostora, nizak nivo kvaliteta života, ugrožavanje ekoloških standarda i rizika po ljudsko zdravlje, povećanje naplate komunalija i poreza.

Ovi ciljevi su usklađeni sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja i Nacionalnom stambenom strategijom.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Generalno uzevši, ovaj propis doprinosi unapređenju poslovnog ambijenta u Crnoj Gori, odnosno stvaraju se uslovi za podsticanje preduzetničke inicijative i ulaganje kapitala.

Preferirana opcija uticaće na: osnovne uslove planiranja prostora, obalno područje, praćenje stanja u prostoru, vrste planskih dokumenata, način i postupak izrade planskih dokumenata, sprovođenje planskih dokumenata, uređivanje građevinskog zemljišta, izradu tehničke dokumentacije, vršenje revizije i pribavljanje saglasnosti, građenje i korišćenje objekata, obavljanje djelatnosti, izdavanje licenci; status bespravnih objekata; inspekcijski nadzor, kaznenu politiku.

Preferirana opcija obezbijediće stabilan i održiv sistem uređenja prostora i izgradnje objekata, jer bi u slučaju „ status quo" bili izraženi dodatni problemi u ovim oblastima.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Zakon će imati značajane ekonomske i socijalne efekte na:

- investitore, koji će svoja investiciona ulaganja realizovati bez suvišnih administrativnih procedura;

- pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnosti uređene ovim zakonom: izrađuju tehničku dokumentaciju, vrše reviziju tehničke dokumentacije, grade objekat, vrše stručni nadzor;

- revidente koji će, u osnovi, biti odgovorni za kvalitet tehničke dokumentacije i pribavljanje saglasnosti;

- fizička lica koja vrše izradu i reviziju planskih dokumenata;

- nadležne organe zadužene za vršenje poslova planiranja i izgradnje objekata;

- inspekcijske organe koji vrše inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona;

- vlasnike građevinskog zemljišta;

- vlasnike bespravnih objekata;

- zainteresovane korisnike prostora da u najvećoj mogućoj mjeri iskažu svoje potrebe vezane za uređenje prostora i izgradnju objekata;

- stanovništvo, koje će imati multiplikativne benefite na osnovu predloženih zakonskih rješenja.

Primjena ovog propisa imaće pozitivan uticaj po pitanju finansijskih sredstava koje lokalne samouprave i država izdvajaju za izradu planske dokumentacije. Nova klasifikacija planske dokumentacije podrazumjeva da se umjesto dosadašnjih osam nivoa planske dokumentacije, što je prouzrokovalo preko 600 važećih planskih dokumenata u opticaju, sada predviđa samo prostorni plan Crne Gore i plan generalne regulacije Crne Gore, za čije donošenje i izradu će biti zadužena država. Trenutna «preplaniranost» u narednom periodu bi izazvala izuzetno velike troškove svih lokalnih samouprava i države, budući da važeći Prostorni plan Crne Gore važi do 2020. godine, a donošenje novog PPCG, kao plana višeg reda, iziskivalo bi ažuriranje svih planskih dokumenata nižeg reda koji sa njim nijesu usklađeni. U tom smislu, ovakva izmjena klasifikacije planske dokumentacije i nadležnosti za donošenje obezbjediće daleko uređeniji sistem planiranja uz velike uštede i na lokalnom i na državnom nivou. Procjena je da će cijena izrade planske dokumentacije na nivou države ostati nepromijenjena u odnosu na sadašnje stanje, dok će opštine biti oslobođene troškova izrade planova.

Takođe, zaposleni u opštinskim službama koje su trenutno nadležne za praćenje izrade brojne planske dokumentacije, a za čiju izradu su se angažovale privatne planerske firme, oslobađanjem od ove obaveze, koja se svodila na administrativno praćenje ispunjavanja ugovora sa obrađivačem plana, sada će imati priliku da se aktivno uključe u izradu planskog dokumenta za teritoriju svoje opštine, učešćem u radnom timu za izradu plana ili u Savjetu za reviziju.

Primjena ovog propisa izazvaće troškove za vlasnike građevinskog zemljišta u odnosu na uređivanje građevinskog zemljišta, i to kroz plaćanje naknade za uređenje, što je u skladu sa Studijom zemljišne politike koju je Vlada Crne Gore usvojila u 2016. godini. U prelaznim odredbama Predloga zakona predviđeno je odgovarajuće rješenje - da se odredbe čl. 16, 63, 64, 65, 67 i 67a sada važećeg Zakona primjenjuju do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore. Do tog roka naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta plaćaće se

na dosadašnji način, uz određena, korektivna rješenja data u prelaznim odredbama. Nakon donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, svi vlasnici građevinskog zemljišta će plaćati naknadu za uređenje. Naknada će se plaćati u jednakim mjesečnim ratama do isteka perioda važnosti plana generalne regulacije (10 godina). Uslove, visinu naknade, način, rokove i postupak plaćanja naknade za uređenje propisaće jedinice lokalne samouprave, shodno ekonomsko-tržišnoj projekciji iz plana generalne regulacije Crne Gore, učešća zainteresovanog korisnika prostora u komunalnom opremanju i dr., uz prethodnu saglasnost Vlade.

Pozitivne posledice u odnosu na uređenje građevinskog zemljišta opravdavaju troškove, jer će naknada za uređenje biti uložena za komunalno opremanje neuređenog građevinskog zemljišta, čime će biti povećana vrijednost građevinskog zemljišta koje se uređuje. Osim toga, Zakon predviđa i uvođenje gradske rente, čija je namjena finansiranje zajedniče komunalne infrastrukture na uređenom građevinskom zemljištu.

Kroz proces legalizacije bespravnih objekata, za objekte koji prođu proces provjere seizmičke stabilnosti povećaće se bezbjednost tih objekata. Povećaće se vrijednost nelegalnih objekata, nakon sprovedene legalizacije i izvršenog komunalnog opremanja lokacija na kojima se nalaze nelegalni objekti, kao i uz obezbjeđenje uslova za pružanje javnih usluga na područjima na kojima se nalaze bespravni objekti i dr. Povećaće se operabilnost ranijih nelegalnih objekata na tržištu nekretnina.

Sam proces legalizacije izazvaće troškove za graditelje bespravnih objekata. Vlasnici bespravnih objekata će, u zavisnosti od lokacije i veličine bespravnog objekta, kao i od činjenice da li je bespravni objekat objekat osnovnog stanovanja ili nije, morati da plate:

- Izradu elaborata premjera izvedenog stanja izgrađenog objekta,
- Izradu i reviziju projekta izvedenog stanja bespravnog objekta površine preko 200m2
- analizu statičke i seizmičke stabilnosti bespravnog objekta preko 200m2.

Osim toga, vlasnik bespravnog objekta moraće da dostavi dokaze da je:

- riješio imovinsko – pravne odnose na objektu i zemljištu na kome je bespravni objekat izgrađen;
- uredio odnose u pogledu plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta;
- uredio odnose u pogledu plaćanja posebne naknade na investicije u skladu sa zakonom kojim se uređuje regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja.

U slučaju da je bespravni objekat izgrađen na državnom zemljištu odnosno na zemljištu na kojem svojinska ovlašćenja vrši jedinica lokalne samouprave, isto se može na zahtjev vlasnika bespravnog objekta otplatiti u najviše 240 jednakih mjesečnih rata kada je u pitanje bespravni objekat osnovnog stanovanja, odnosno u najviše 120 mjesečnih jednakih rata kada su u pitanju ostali objekti.

Vlasnik bespravnog objekta plaća naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u jednakim mjesečnim ratama, navedenim u zahtjevu vlasnika bespravnog objekta osnovnog stanovanja, u najviše u 240 mjesečnih rata, odnosno najviše u 120 mjesečnih rata za ostale objekte.Ova naknada se uvećava za 5% ako se plati jednokratno, odnosno 20% ako se plaća u ratama.

Za legalizaciju bespravnih objekata na teritoriji jedinica lokalne samouprave na Crnogorskom

primorju obračunava se i naplaćuje naknada na investicije, u skladu sa zakonom koji uređuje regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja, a u najviše 36 jednakih mjesečnih rata.

Prepoznate slabosti za implementaciju procesa legalizacije su nedostatak administrativnih kapaciteta u jedinicama lokalne samouprave, kao i moguće nedostatak saradnje međuresornih institucija.

Prednosti ovog projekta ogledaju se u mogućnosti otvaranja novih radnih mjesta; pokretanja građevinske privrede; punjenja budžeta jedinica lokalne samouprave.

Najveće poteškoće su teška ekonomska situacija krajnjih korisnika procesa legalizacije; nedovoljna informisanost; jaki pojedinačni interesi nasuprot zajedničkim.

U cilju uspješne implementacije projekta neophodno je realizovati kvalitetnu medijsku kampanju u cilju sveobuhvatnog informisanja vlasnika nelegalnih objekata i podizanja nivoa svijesti građana o pravima i obavezama u procesu legalizacije.

Značajan dio javnih prihoda se ne realizuje, te je neophodno sprovesti mjere oporezivanja za bespravne objekte jer će se na taj način izvršiti pritisak na bespravne graditelje da u što kraćem roku pristupe legalizaciji svojih objekata, te je sprovođenje istih preduslov za implementaciju projekta. Mehanizam poreskog pritiska podrazumijeva poresko destimulisanje vlasnika bespravnih objekata da zadrže postojeći status. Naime, poresko opterećenje za bespravne objekte gdje postoje planski preduslovi, ali ne i želja vlasnika za legalizaciju statusa objekta, trebalo bi da bude efikasno sve do momenta legalizacije. Time bi se učinilo neisplativim za vlasnike ovih objekata da zadržavaju status quo. Ovakav pristup učinio bi da vlasnici bespravnih objekata u cilju legalizacije statusa predaju zahtjev za legalizaciju i izvrše obaveze predviđene zakonom (uplate iznos naknade za komunalno opremanje). Sa druge strane, jasno je da bi efikasno i brzo sprovođenje propisa u ovom pravcu značilo i stvaranje efikasnih mehanizama naplate osnovnih prihoda lokalnih samouprava, a samim tim i stvaranja preduslova za prevazilaženje problema unapređenja komunalnog opremanja naselja u kojima su izgrađeni bespravni objekti.

Veliki dio stambenih i nestambenih objekata trenutno se smatraju bespravnim imajući u vidu da ne postoji zvanična evidencija bespravno sagrađenih objekata. To doprinosi smanjenom kvalitetu i bezbjednosti stanovanja zbog nestručnog izvođenja radova, nesertifikovanih građevinskih materijala i nekontrolisane gradnje.

Za vlasnike bespravnih objekata koji se u Zakonom definisanom roku ne prijave za proces legalizacije, odnosno za koje ne postoje uslovi za legalizovanje, predviđena je naplata naknade za korištenje prostora koja je još jedan prihod jedinice lokalne samouprave.

Pored koristi za građane, koji će ovim zakonskim rješenjem svoju investiciju „uvesti" u legalne tokove i samim tim povećati njenu vrijednost na tržištu, od procesa legalizacije i jedinice lokalne samouprave prihodovaće značajna sredstva od naplate komunalnih naknada za opremanje građevinskog zemljišta.

Vlasnici bespravnih objekata će, uvođenjem istih u pravni sistem, biti obavezni da plaćaju porez na nepokretnosti, što će dodatno doprinijeti značajnom godišnjem uvećanju prihoda jedinica lokalne samouprave.

Takođe pitanje namjene sredstava koje će biti prikupljenje u procesu legalizacije od naplate

komunalnih naknada je riješeno na način da se sredstva koja se prikupe sa jednog prostora ulažu u taj prostor, i to u izgradnju nedostajuće komunalne infrastrukture i pratećih sadržaja. Rezultati procesa legalizacije moraju biti vidljivi, kroz poboljšanje uslova života na tim prostorima, unaprijeđenje komunalne infrastrukture, izgradnjom nedostajućih objekata i sl., a uspješnost sprovođenja zakona zavisi od odaziva bespravnih graditelja koji će ući u proces.

Implementacijom ovog propisa stvaraju se uslovi za dalje investiranje što znači povećanje broja zaposlenih, povećavaju se ukupni državni prihodi po raznim osnovama (porezi sl.), povećava standard građana i BDP.

Predloženim zakonom podržava se osnivanje novih privrednih subjekata na tržištu u odnosu na privredna društva koja će se baviti revizijom tehničke dokumentacije i vršenjem stručnog nadzora.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskanu godinu?;**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
- **Dbrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za implementaciju ovog zakona potrebno je obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, i to:
- za nabavku softwera za elektronski sistem poslovanja – 100.000 eura (obezbijeđen budžetom za 2017.godinu);
- za obuku za rad na elektronskom sistemu poslovanja - 50.000 eura (donacija ili budžet);
- za optimalno funkcionisanje inspekcijski službi, kadrovsko jačanje i finansijska sredstva za zarade i opremu (novouspostavljena urbanističko -građevinska inspekcija).
- neophodno je obezbijediti sredstva za glavnog državnog arhitektu, kao i prateću službu (procjena četiri zaposlena).

Procjena finansijskih sredstava za izradu planske dokumentacije vršena je na osnovu koštanja izrade važećeg PPCG (usvojen 2008. godine) zajedno sa baznim studijama i topografskim podlogama, zatim na osnovu koštanja Prostornih planova posebne namjene (za obalno područje, Durmitorsko područje, Biogradsku goru itd.) i procjene nivoa njihove upotrebljivosti prilikom izrade nove planske dokumentacije. Pritom, uzeto je u obzir da u Centralnom registru planske dokumentacije Ministarstva već postoji skenirana ili digitalizovana baza svih važećih detaljnih planskih dokumenata (DUP-ova, DSL-ova, LSL-ova, UP-ova), kao i da su svi planski dokumenti u poslednjih nekoliko godina, uključujući tu i sve Prostorno urbanističke planove opština, rađeni u GIS-u, što olakšava njihove izmjene i rad na novoj dokumentaciji. Povoljna činjenica je i to što se prema novom zakonskom

rješenju nece angazovati firma koja je obrađivač plana, već će se racionalno koristiti svi raspoloživi ljudski resursi u drzavnoj i lokalnoj upravi uz angažovanje najstručnijih konsultanata za pojedine oblasti. Imajući u vidu sve navedeno, procijenjeno je da će:
-za izradu PPCG biti potrebno obezbijediti 500.000 eur iz budžeta Crne Gore u naredne tri godine (250.000 u 2018, 150.000 u 2019 i 100.000 u 2020.)
-za izradu PGR biće potrebno obezbijediti 2.500.000 eur iz budžeta Crne Gore u naredne 3 godine (500.000 u 2018., 1.000.000 u 2019. i 1.000.000 u 2020.)

U odnosu na prethodni period, ovo ne predstavlja uvećanje sredstava koje se po ovom osnovu obezbijedjuju iz državnog budžeta, budući da je godišnji budžet za plansku dokumentaciju iznosio:

- 1.278.000 eur u 2015.
- 580.000 eur u 2016.
- 1.000.000 eur u 2017.

Osim toga, izrada Prostornog plana Crne Gore zakonska je obaveza i prema važećem Zakonu, a njegovo donošenje obavezno je u 2020. godini, do kada je propisano važenje sadašnjeg PPCG donesenog 2008. godine, pa se to ne može smatrati dodatnim troškom po osnovu novog Zakona.

Nakon 2020. godine po osnovu izrade planske dokumentacije u narednih 7 godina (do započinjanja izrade novog PGR) neće biti potrebno izdvajati sredstva iz državnog budžeta, kao ni iz budžeta lokalnih samouprava, što predstavlja značajnu racionalizaciju troškova na oba nivoa.

Predlogom zakona je određeno da se započeti planski dokumenti (i lokalni i državni) mogu završiti u roku od 9 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona, kao i da se postojeći planski dokumenti (DPP, PPCG, DUP, DSL, LSL, UP) mogu donositi do donošenja Plana generalne regulacije CG samo od strane Skupštine i Vlade, što znači da će se oni finansirati iz državnog budžeta. Sada se ne može dati procjena tih troškova, budući da će se ovi planovi raditi u slučaju potrebe i u skladu sa raspoloživim budžetom.

Za primjenu Zakona biće neophodno da se poveća broj urbanističko-građevinskih inspektora. Po podacima za 2016. godinu ukupni broj inspektora iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata je: 17 inspektora zaštite prostora, 5 urbanističkih inspektora i 4 građevinska inspektora. Polazeći od broja izdatih građevinskih dozvola u 2016. godini (ukupno je izdato 1.123 građevinskih dozvola, od čega je 99 iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, a 1.024 na nivou lokalnih uprava), kao i predviđenih nadležnosti urbanističko-građevinske inspekcije definisane Predlogom zakona, Ministarstvo procjenjuje da je neophodno obezbijediti najmanje 70 urbanističko-građevinskih inspektora. Sredstva za povećanje broja inspektora i njihov rad nijesu obezbijeđena u budžetu Crne Gore za 2017. godinu. Obzirom na rok za donošenje zakona i stvaranja uslova za implementaciju u dijelu inspekcije, procjenjuje se da će sredstva za dvomjesečni period biti moguće obezbijediti preusmjeravanjem sa pozicija koje nijesu iskorišćene, odnosno iz tekuće budžetske rezerve. Za 2018. godinu i kasnije sredstva je potrebno obezbijediti u budžetu Crne Gore, i to u iznosu od 570.000 eur godišnje (procjena vršena za nedostajućih 44 inspektora na osnovu bruto zarade službenika uvećane za 30%).

Zbog boljeg rada inspekcije, biće neophodno obezbijediti prisutnost inspekcije po jedinicama lokalnih samouprava. U kasnijoj fazi će se izvršiti analiza regionalne organizacije ili prisustva

u svakoj jedinici lokalne samouprave. To će značiti i potrebu da se obezbijede smještajni uslovi za rad inspekcije, kao i obezbjeđenje dovoljnog broja vozila.

Za glavnog državnog arhitektu i njegovu službu (do četiri zaposlena) će biti neophodno da se obezbijede sredstva za dvije zarade u 2017. godini, i nakon toga sredstva za sljedeće budžetske godine. Po tom osnovu, iz državnog budžeta biće potrebno obezbijediti 61.000 eura na godišnjem nivou (procjena vršena na osnovu bruto zarade generalnog direktora i 4 službenika).

Osim toga, jedinice lokalne samouprave će trebati da imenuju glavne gradske arhitekte i njihovu stručnu službu, što se može, u najvećem broju slučajeva, obezbijediti iz postojećih administrativnih kapaciteta organa lokalnih uprava nadležnih za uređenje prostora i izgradnju objekata. Predviđena je i mogućnost da više jedinica lokalne samouprave imenuje istog glavnog gradskog arhitektu, čime će I troškovi biti smanjeni.

Za implementaciju Zakona u oblasti legalizacije bespravnih objekata potrebno je obezbijediti finansijska sredstva za:

- izradu kosog orto foto snimka;
- sprovođenje medijske kampanje u cilju podizanja svijesti građana o pravima i obavezama u postupku legalizacije

Za izradu kosog orto foto snimka obezbjeđenja su finansijska sredstva. Sredstva za ovu javnu nabavku su opredijeljena Budžetom Crne Gore za 2017.godinu i Izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki-3 za 2017.godinu, pod stavkom 34, budžetska pozicija 4149, CPV - 71354200-6 Usluge aerofoto kartiranja 71354100-5 Usluge izrade digitalnih karata, na koji je Ministarstvo finansija dalo saglasnost.

Procijenjena vrijednost javne nabavke sa uračunatim PDV-om bila je 600.000 eura. Sredstva su obezbijeđena na način što je iz sredstava budžeta obezbijeđen iznos od od 430.000 eura, dok je iz budžeta JP Morsko dobro CG obezbijeđeno 120.000 eura i budžeta JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje iznos od 50.000 eura.

Nakon sprovedenog postupka javnih nabavki izabran je ponuđač za izradu kosog orto-foto snimka, sa cijenom od 594.495,44 eura.

Kosi orto foto snimak daje mogućnost mjerenja dužine i visine objekta, a na osnovu njih i površine objekata, kao i mogućnost sagledavanja izgleda fasada i spratnosti objekata, što omogućava sagledavanje prekoračenja objekata. Osim toga, kosi orto foto snimak može se koristiti za potrebe drugih organa (Katastar, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i dr.).

Za sprovođenje medijske kampanje biće neophodno obezbijediti sredstva. Ova sredstva nijesu planirana budžetom Crne Gore za 2017. godinu. Planiraju se sredstva za ove namjene u iznosu od 50.000 eura, od kojih će manji dio biti obezbijeđen iz budžeta do kraja 2017. godine, a ostatak će se planirati budžetom Crne Gore za 2018. godinu.

Osnovni problem u preciznom obračunu finansijskih prihoda predstavlja nepostojanje precizne evidencije o broju i strukturi neformalnih objekata. Procjena prihoda od procesa legalizacije izvršena je na osnovu Predloga Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i dostupnih podataka (Plana pretvaranja neformalnih naselja u formalna, evidencije Uprave za nekretnine i sl.), dok je preciznije procjene moguće uraditi nakon evidencije bespravnih objekata, po broju i strukturi.

Prema podacima Uprave za nekretnine u Crnoj Gori je evidentirano 40.486 objekata izgrađenih bez građevinske dozvole i 2.457 objekata sa evidentiranim prekoračenjem građevinske dozvole.

Prema nezvaničnim podacima broj neformalnih objekata iznosi oko 100.000, i uglavnom su skoncentrisani u prigradskim naseljima.

Pretpostavke za obračun:

1. Ukupan broj objekata: 100.000;

2. Jedinica obračuna: objekat površine od 100m2;

3. 33% od ukupnog broja objekata je u opštinama Crnogorskog primorja (prema podacima Uprave za nekretnine u opštinama Crnogorskog primorja izgrađeno je oko 11,000 nelegalnih objekata, što iznosi oko 33% ukupnog broja, te je isti procenat projektovan i na nezvaničnu brojku od 100.000 objekata. Shodno navedenom u obračunu se uzima da je u opštinama Crnogorskog primorja 33.000 objekata);

4. 100 eura - procjena godišnjeg iznosa poreza na nepokretnosti za objekte osnovnog stanovanja;

5. 200 eura - procjena godišnjeg iznosa poreza na nepokretnosti za sekundarne objekte.

Kalkulacija prihoda od naknade za komunalno opremanje bespravnih objekata

Za projekciju prihoda od komunalnih naknada za bespravne objekte, kao polazna osnova za obračun uzeta je visina iznosa komunalne naknade od 75 eura/m2, koji prosjek je dobijen na osnovu visine naknade predviđene Odlukama za komunalno opremanje u 13 opština sa najvećim brojem bespravnih objekata.

Naknada za komunalno opremanje bespravnih objekata, plaća se u jednakim mjesečnim ratama, a najviše u 240 odnosno 120 mjesečnih rata, u zavisnosti od toga da li se radi o objektu osnovnog stanovanja.

Projektovani iznos sredstava od naplate naknada za komunalno opremanje bespravnih objekata, kretaće se u rasponu od 300 miliona do 750 miliona eura, što je prihod jedinica lokalne samouprave koji će se naplatiti u roku ne dužem od 20 godina.

Projekcija prihoda od naplate naknade za komunalno opremanje bespravnih objekata za 100.000 objekata:

100.000 x 100m^2 x 75 eura/m^2 = 750.000.000 eura

Važno je napomenuti da postoji mogućnost da vlasnik nelegalnog objekta uplati cijelu obračunatu sumu uz umanjenje iznosa naknade za komunalno opremanje bespravnih objekata (umanjenja su aktima JLS najčešće predviđena u iznosu od 20% ukupnog iznosa naknade za komunalno opremanje), što će biti regulisano aktima jedinica lokalne samouprave.

Ukoliko se uzme u obzir broj objekata upisanih u katastar (oko 40 000) prihodi od naknada za komunalno opremanje bespravnih objekata bi iznosili oko 300.000.000 eura.

Predlog zakona predviđa da se komunalna naknada obračunava u uvećanom iznosu od 5%,

ukoliko se uvećani iznos plati jednokratno, odnosno 20% ukoliko vlasnik bespravnog objekta zahtijeva da i uvećani iznos plaća na rate -120 jednakih mjesečnih rata. Od plaćanja uvećanog iznosa izuzeti su objekti osnovnog stanovanja.

Naknada na investiciju - prihod budžeta države odnosno JP Regionalni vodovod i opština Crnogorskog primorja

Na osnovu Člana 22 Zakona o regionalnom vodosnadbijevanju Crnogorskog primorja („Službeni list CG" br.56/16) investitori koji grade ili rekonstruišu objekte na Crnogorskom primorju, prije izdavanja građevinske dozvole plaćaju posebnu naknadu na investiciju. Posebnu naknadu obračunava JP Regionalni vodovod po stopi od 1% na predračunsku vrijednost investicije iz revidovane tehničke dokumentacije na osnovu koje se izdaje građevinska dozvola i ista ne može biti obračunata na iznos manji od 8 eura po metru kvadratnom bruto građevinske površine objekta za koji se izdaje građevinska dozvola.

Posebna naknada je prihod budžeta Crne Gore i prihod opštine na čijoj se teritoriji realizuje investicija, od čega je: 1) 80% prihod budžeta Crne Gore koji se uplaćuje JP Regionalni vodovod i koristi za izgradnju sistema regionalnog vodosnabdijevanja i vraćanje kredita za tu izgradnju; 2) 20% prihod budžeta opštine koji se koristi za finansiranje izgradnje priključaka na sistem regionalnog vodosnabdijevanja i izgradnju i/ili investiciono održavanje lokalne vodovodne mreže.

Naknada na investicije se plaća u jednakim mjesečnim ratama, navedenim u zahtjevu vlasnika bespravnog objekta, a najviše u 36 jednakih mjesečnih rata.

Shodno uzetim pretpostavkama na teritoriji opština Crnogorskog primorja izgrađeno je 33.000 nelegalnih objekata.

Projekcija prihoda od naplate naknade na investicije:

33 000 x 100 x 8 eura= 26.400.000 eura na 36 mjesečnih rata

Porez na nepokretnost od bespravnih objekata

Očekuju se značajni godišnji prihodi od naplate poreza na nepokretnost bespravnih objekata. Naime, Zakonom o porezu na nepokretnosti predviđena je proporcionalna stopa poreza na nepokretnosti i može iznositi od 0,25% do 1,00% tržišne vrijednosti nepokretnosti. Članom 9d navedenog zakona predviđeno je da se za objekat koji je izgrađen suprotno zakonu može utvrditi uvećana poreska stopa u odnosu na poresku stopu utvrđenu u skladu sa članom 9 zakona za objekat kojim se rješava stambeno pitanje do 50%, ne rješava stambeno pitanje do 100%.

Uvođenje vlasnika bespravnih objekata u definisani sistem oporezivanja je svojevrstan pritisak na vlasnike bespravno sagrađenih objekata da svoje objekte uvedu u legalne tokove u cilju umanjenja poreskih obaveza. Sa druge strane ovo rješenje je značajan alat za povećanje prihoda jedinica lokalne samouprave.

Prihod od poreza na nepokretnosti je prihod jedinica lokalne samouprave.

40.000 objekata je u evidenciji Uprave za nekretnine, za koje je procijenjeno da već plaćaju porez na nepokretnosti.

Uz pretpostavku da postoji još 60.000 bespravnih objekata projekcija prihoda od poreza na nepokretnosti je sljedeća:

Objekti osnovnog stanovanja

Od 60.000 objekata 30% su objekti osnovnog stanovanja.

18.000 x 100 eura (procjena iznosa poreza na nepokretnosti za objekte primarnog stanovanja) = 1.800.000 eura godišnje

Ostali objekti

42.000 x 200 eura (procjena iznosa poreza na nepokretnosti za sekundarne objekte) = 8.400.000 eura godišnje

UKUPNO: 10.200.000 eura – projekcija godišnjih prihoda od naplate poreza na nepokretnosti

Naknada za korišćenje prostora

Shodno predviđenim rješenjima vlasnik bespravnog objekta, koji je evidentiran na orto-foto snimku, a za koji nije podnijet zahtjev za legalizaciju u propisanom roku od 9 mjeseci, kao i vlasnik bespravnog objekta za koji je donijeto rješenje o odbijanju zahtjeva za legalizaciju dužni su da, do uklanjanja objekta, plaćaju godišnju naknadu za korišćenje prostora jedinici lokalne samouprave.
Visinu, način i kriterijume plaćanja godišnje naknade utvrđuje jedinica lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.
Kako nije moguće procijeniti broj vlasnika objekata koji se neće prijaviti nije moguće dati projekciju ovog prihoda.

Implementacija ovog Predloga zakona ne predviđa međunarodne finansijske obaveze.

Predlogom zakona nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih mogu proisteći finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

I. Rasprava o tekstu Nacrta zakona

Pošto se tekst Nacrta zakona znatno razlikovao od teksta Nacrta zakona koji je bio 2015. godine na javnoj raspravi, u skladu sa članom 9 Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 4. maja 2017.godine dalo na javnu raspravu tekst Nacrta zakona o planiranju i izgradnji i pozvalo zainteresovanu javnost (građane, privredna društva i preduzetnike, asocijacije privrednika, stručne i naučne institucije, državne organe, lokalne samouprave, Zajednicu opština Crne Gore, Inženjersku komoru Crne Gore, nevladine organizacije, medije i druge zainteresovane subjekte) da dostavi predloge, sugestije i komentare na Nacrt zakona u roku od 40 dana od dana objavljivanja javnog poziva za učešće u raspravi na pozivu za Javnu raspravu, objavljenom 04.05.2017.godine na internet stranici Ministarstva održivog razvoja i turizma, portalu e-Uprave i dnevnom listu „Pobjeda".

Javna rasprava trajala je 40 dana, od 4. maja 2017.godine do 12. juna 2017.godine. Javnu raspravu je sprovelo Ministarstvo održivog razvoja i turizma. U periodu trajanja javne rasprave organizovan je i niz okruglih stolova (glavni grad Podgorica i opštine: Bijelo Polje,

Ulcinj, Bar dva puta, Budva, Kotor, Nikšić).

U javnoj raspravi učestvovali su: organi državne uprave, lokalne samouprave, privredna društva, preduzetnici, akademske zajednice, strukovna udruženja, privredne asocijacije, nevladine organizacije i fizička lica koji su svoje primjedbe i sugestije dostavili Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je razmotrilo sve dostavljene primjedbe i sugestije. Određeni broj sugestija je prihvaćen i implementiran u Predlog zakona, a za ostale primjedbe i sugestije dati su odgovori o razlozima njihovog neprihvatanja.

O sprovedenoj javnoj raspravi sačinjen je Izvještaj u kojem se navedene sve primjedbe i sugestije kao i odgovori na iste.

II. Transponovanje Direktive o uslugama na unutrašnjem tržištu

U okviru Poglavlja 3 "Slobodan protok usluga", korišćena je ekspertska podrška u cilju transponovanja Direktive o uslugama na unutrašnjem tržištu (skrining crnogorskog zakonodavstva iz oblasti građevinarstva u cilju usaglašavanja propisa sa zakonodavstvom EU iz ove oblasti).

Značajna saradnja ostvarena je u dijelu koji se odnosi na razvoj sistema elektronskog izdavanja građevinskih dozvola. Naime, Njemačka organizacija za tehničku saradnju – GIZ, kroz svoj program Regionalnog Otvorenog Fonda sprovodi Projekat podrške uvođenju elektronske građevinske dozvole (EBPS) u zemljama Jugoistočne Evrope (Dissemination of an e-building permit system in South-East Europe), na kojem su partneri: Srbija, Crna Gora, Kosovo i Makedonija. Saradnja se ogleda u razmjeni iskustva za stvaranje zakonskog osnova za implemetnaciju sistema za elektronsko poslovanje u ovoj oblast, te praćenje čitvog procesa, od podnošenja zahtjeva do izdavanja građevinske dozvole, uz potpunu transparentnost obrade zahtjeva u svakoj fazi procesa.

Ekspert Amelija Pavić, angažovana je od strane Ministarstva ekonomije (glavni beneficjar), a uz pomoć međunarodne organizacije GIZ-a (Njemačko društvo za međunarodnu saradnju GmbH), koja je u sklopu ALA projekta pružala ekspertsku podršku Ministarstvu održivog razvoja i turizma, kao direktnom korisniku u dijelu usaglašavanja prethodnog Nacrta zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata sa Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutrašnjem tržištu (u sklopu realizacija AP za transponovanje Direktive o uslugama na unutrašnjem tržištu za period 2015-2018).

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
  Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Potencijalne prepreke za implementaciju propisa odnose se na obezbjeđenje finansijskih sredstava neophodnih za implementaciju ovog propisa, kao i na funkcionisanje inspekcijskih službi, a u dijelu legalizacije nelegalnih objekata zavisiće od administrativnih kapaciteta organa lokalne uprave, kao i odzivu graditelja bespravnih objekata postupku legalizacije tih objekata.

Maksimalno će se pratiti stanje vezano za potencijalne prepreke i shodno nastaloj situaciji

preduzeti adekvatne mjere.

Glavni indikatori prema kojim će se mjeriti ispunjenje ciljeva odnose se na broj izdatih odobrenja za obavljanje djelatnosti; broj inspekcijskih pregleda, broj izdatih licenci, broj zaposlenih u sektoru građevinarstva i drugim privrednim granama na koje ovaj sektor ima uticaj, ukupni državni prihodi, standard građana i uticaj građevinarstva na BDP. Glavni indikatori prema kojima će se meriti ispunjenje ciljeva u oblasti legalizacije ne objekata je broj legalizovanih objekata nakon stupanja na snagu zakona, kao unaprijeđenje infrastrukture u neformalnim naseljima.

Jedan od indikatora kojima će se mjeriti ispunjenje je pozicioniranje Crne Gore u narednom Izvještaju Svjetske banke o lakoći poslovanja (Doing Business Report). Indikator „Izdavanje građevinske dozvole" privredni sektor prepoznaje kao značajan podsticaj za razvoj investicione klime u Crnoj Gori. U posljednjem izvještaju Crna Gora je zauzela 93.mjesto u navedenom indikatoru (od ukupno 189 zemalja). Podsjećanja radi, Crna Gora je u Izvještaju Svjetske banke o lakoći poslovanja (Doing Business Report), za 2013.godinu, u navedenom indikatoru bila na 176.mjestu, što znači da je u odnosu na 2013.godinu, napredovala za 80 mjesta.

Za monitoring i evaluaciju zaduženi su Ministarstvo održivog razvoja i turizma i jedinice lokalne samouprave.

Podgorica, 30.08.2017.godine

Crna Gora
Ministarstvo održivog razvoja i turizma
1
Podgorica

Ministar

Pavle Radulović

MINISTAR
EVROPSKIH POSLOVA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
gospodin Pavle Radulović
ministar

Broj: 01-1209/2
Podgorica, 25. VIII 2017.

Crna Gora
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
PODGORICA

Primljeno: 28.08.2017			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
101	80/202		

Uvaženi gospodine Raduloviću ,

Dopisom broj 101-80/195 od 25. avgusta 2017. tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata** s pravnom tekovinom Evropske unije, saglasno **članu 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade**.

Nakon upoznavanja sa sadržinom propisa, Ministarstvo evropskih poslova je saglasno s navedenim u ocjeni usklađenosti propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

MINISTAR

ALEKSANDAR ANDRIJA PEJOVIĆ

Bulevar revolucije 15, Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 416 360
E-mail: kabinet@mep.gov.me
www.mep.gov.me

IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE

	Identifikacioni broj Izjave	**MRT/IU/PZ/17/14**
1. Naziv nacrta/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata	
- na engleskom jeziku	Proposal of the Law on Spatial Planning and Construction	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	
- Sektor/odsjek	Direktorat za planiranje prostora Direktorat za građevinarstvo	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Dragana Čenić Tel:446-207; e-mail.dragana.cenic@mrt.gov.me Danilo Gvozdenović Tel: 446-209;e-mail: danilo.gvozdenovic@mrt.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Dubravka Pešić Tel:020/446-281; e-mail: dubravka.pesic@mrt.gov.me Nevenka Mugoša Tel: 446-286; e-mail: nevenka.mugosa@mrt.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlašćenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo održivog razvoja i turizma; Uprava za nekretnine; Uprava za inspekcijske poslove	
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VI, Usklađivanje zakonodavstva, sprovođenje zakona i pravila o konkurenciji, član 72 i član 77, Standardizacija, metrologija, akreditacija i ocjena usaglašenosti		
b) Stepen ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☒	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrta/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2017-2018	
- Poglavlje, potpoglavlje	20. Preduzetništvo i industrijska politika, 2.2 zakonodavni okvir B) Građevinarstvo	
- Rok za donošenje propisa	I kvartal 2017	
- Napomena	Sa donošenjem Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata se kasni jer se radi se o složenom propisu koji je zahtijevao dodatne analize, sagledavanja i usaglašavanja, zbog čega je, na zahtjev javnosti, bila produžena javna rasprava.	

6. Usklađenost nacrta/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije
Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije
32006L0123 Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o uslugama na unutrašnjem tržištu od 12. decembra 2006 / Directive 2006/123/EC of the Europen Parliament and of the Council of 12 Decembar 2006 on services in the internal market *(OJ L 376, 27.12.2006)* **Potpuno usklađeno /Fully harmonized** **32011R0305** Regulativa (EU) br.305/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 09.marta 2011.godine o utvrđivanju usaglašenih uslova za stavljanje građevinskih proizvoda na tržište i prestanku važenja Direktive Savjeta 89/106/EEC (tekst značajan za EGP) / Regulation (EU) No 305/2011 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 laying down harmonised conditions for the marketing of construction products and repealing Council Directive 89/106/EEC, Text with EEA relevance *(OJ L 88, 4.4.2011)* **Djelimično usklađeno / Partly harmonized**
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrta/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti
Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata je djelimično usklađen sa regulativom **32011R0305** Potpuna usklađenost će se postići donošenjem tehničkih propisa kojima će se propisati osnovni zahtjevi za objekat kao i donošenjem izmjena Pravilnika o građevinskim proizvodima kojim će se definisati životni ciklus građevinskih proizvoda. Rok za postizanje potpune usklađenosti je IV kvartal 2018.
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu
/
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrta/predloga propisa
Protokol o integralnom upravljanju priobalnim područjem Sredozemlja (Madrid 2009) / Protocol on Integrated Coastal Zone Management in the Mediterranean (Madrid 2009)
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)
Navedeni izvori prava EU prevedeni su na crnogorski jezik.
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)
Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata nije preveden na engleski jezik.
11.Učešće konsultanata u izradi nacrta/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti
U izradi Predlog zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata nije bilo učešća konsultanata

Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa	**Potpis** / ministar evropskih poslova

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrta/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrta/predloga propisa	**1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrta/predloga propisa na Vladi**
MRT/TU/PZ/17/14	MRT/IU/PZ/17/14
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka	
Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o uslugama na unutrašnjem tržištu od 12. decembra 2006. - **32006L0123** Regulativa br.305/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 09.marta 2011.godine o utvrđivanju usaglašenih uslova za stavljanje građevinskih proizvoda na tržište i prestanku važenja Direktive Savjeta 89/106/EEC (tekst značajan za EGP) - **32011R0305**	
3. Naziv nacrta/predloga propisa Crne Gore	
Na crnogorskom jeziku	Na engleskom jeziku
Prijedlog zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata	Proposal for the Law on Spatial Planning and Construction

4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrta/ predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva 2006/123 EZ				
POGLAVLJE I **OPŠTE ODREDBE** *Član 1* **Predmet** 1. Ovom Direktivom utvrđuju se opšte odredbe kojima se pružaocima usluga olakšava ostvarivanje slobode	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

osnivanja i slobodnog kretanja usluga uz istovremeno održavanje visokog nivoa kvaliteta usluga. 2. Ova Direktiva ne odnosi se na liberalizaciju usluga od opšteg ekonomskog interesa, rezervisanih za javne ili privatne subjekte, niti na privatizaciju javnih subjekata koji pružaju usluge. 3. Ova Direktiva ne bavi se ukidanjem monopola koji pružaju usluge niti pomoćima koje dodjeljuju države članice a koje su obuhvaćene pravilima Zajednice o konkurenciji. Ova Direktiva ne utiče na slobodu država članica da, u skladu sa pravom Zajednice, same definišu usluge koje smatraju uslugama od opšteg ekonomskog interesa, način na koji treba da budu organizovane i finansirane, saglasno pravilima o državnoj pomoći, kao i posebne obaveze koje bi za njih trebalo da važe. 4. Ova Direktiva ne utiče na mjere koje se, u skladu sa pravom Zajednice, preduzimaju na nivou Zajednice ili na nivou države članice radi zaštite ili podsticanja kulturne ili jezičke raznolikosti ili pluralizma medija. 5. Ova Direktiva ne utiče na odredbe krivičnog prava država članica. Države članice, međutim, ne smiju ograničiti slobodu pružanja usluga primjenom odredaba krivičnog prava koje specifično uređuju ili utiču na pristup uslužnoj djelatnosti ili obavljanje uslužne djelatnosti izbjegavajući pravila predviđena ovom Direktivom. 6. Ova Direktiva ne utiče na radno pravo, to jest bilo koju zakonsku ili ugovornu odredbu koja se odnosi na uslove zapošljavanja, uslove rada, uključujući bezbjednost i zdravlje na radu i odnos između poslodavaca i radnika, koju države članice primjenjuju u skladu sa domaćim zakonodavstvom koje je usklađeno sa pravom Zajednice.				

Isto tako, ova Direktiva ne utiče na zakonodavstvo država članica o socijalnoj sigurnost 7. Ova Direktiva ne utiče na ostvarivanje osnovnih prava koja su priznata u državama članicama i zakonodavstvu Zajednice. Ona, takođe, ne utiče na pravo na pregovaranje, zaključivanje i sprovođenje kolektivnih ugovora, kao i na preduzimanje industrijske akcije u skladu sa domaćim zakonima i praksama, usklađenim sa zakonodavstvom Zajednice.				
Član 2 **Područje primjene** 1. Ova se Direktiva primjenjuje na usluge koje pružaju pružaoci usluga sa sjedištem u državi članici. 2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na sljedeće djelatnosti: (a) neprivredne usluge od opšteg interesa; (b) finansijske usluge, kao što je bankarstvo, kreditiranje, osiguranje i reosiguranje, profesionalne ili lične penzije, hartije od vrijednosti, investicioni fondovi, plaćanja i investiciono savjetovanje, uključujući i usluge iz Priloga I Direktive 2006/48/EZ; (c) elektronske komunikacione usluge i mreže, i pripadajuće resurse i usluge, u vezi sa pitanjima obuhvaćena Direktivama 2002/19/EZ, 2002/20/EZ, 2002/21/EZ, 2002/22/EZ i 2002/58/EZ; (d) usluge u oblasti saobraćaja, uključujući lučke usluge, koje potpadaju pod područje primjene Glave V Ugovora; (e) usluge agencija za privremeno zapošljavanje; (f) zdravstvene usluge bez obzira na to da li se pružaju kroz zdravstvene ustanove ili ne, bez obzira na način na koji su organizovane i na koji se finansiraju na nacionalnom nivou, odnosno da li su javne ili privatne;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

(g) audiovizuelne usluge, uključujući kinematografske usluge, bez obzira na način njihove produkcije, distribucije i prenosa, kao i radijsko emitovanje; (h) kockanje koje uključuje stavljanje novčanog uloga u igrama na sreću, uključujući lutriju, kockanje u kazinima i klađenje; (i) djelatnosti povezane sa vršenjem službenog ovlašćenja u skladu sa članom 45 Ugovora; (j) socijalne usluge u vezi sa socijalnim stanovanjem, dječijom zaštitom i podrškom porodicama i licima kojima je potrebna trajna ili privremena pomoć koje pruža država, pružaoci koje je ovlastila država ili dobrotvorne organizacije koje je kao takve priznala država; (k)usluge privatne zaštite; (l) usluge koje pružaju notari i izvršitelji imenovani službenim aktom vlasti. 3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na oblast oporezivanja.				
Član 3 **Odnos sa drugim odredbama zakonodavstva Zajednice** 1. Ako su odredbe ove Direktive u suprotnosti sa odredbom nekog drugog akta Zajednice koji uređuje posebne aspekte pristupa uslužnoj djelatnosti ili obavljanja uslužne djelatnosti u posebnim sektorima ili za posebne profesije, prednost ima odredba drugog akta Zajednice koja se primjenjuje na te posebne sektore ili profesije. To uključuje: (a) Direktivu 96/71/EZ; (b) Regulativu (EEZ) br. 1408/71; (c) Direktivu Savjeta 89/552/EEZ od 3. oktobra 1989. godine o usklađivanju određenih odredaba predviđenih zakonima i drugim propisima država članica o obavljanju djelatnosti televizijskog emitovanja;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

(d) Direktivu 2005/36/EZ. 2. Ova se Direktiva ne odnosi na propise međunarodnog privatnog prava, a naročito na one koji se primjenjuju na ugovorne ili vanugovorne obaveze, uključujući one koji jemče da potrošači uživaju zaštitu iz propisa o zaštiti potrošača iz važećeg zakonodavstva o zaštiti potrošača u njihovoj državi članici. 3. Države članice primjenjuju odredbe ove Direktive u skladu sa odredbama Ugovora o pravu osnivanja i slobodnom kretanju usluga.				
Član 4 **Značenje izraza** U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeća značenja izraza: 1) "usluga" je svaka privredna djelatnost samozaposlenog lica koja se, po pravilu, pruža uz naknadu, kako je navedeno članom 50 Ugovora; 2) "pružalac" je svako fizičko lice koje je državljanin države članice ili svako pravno lice, kako je navedeno u članu 48 Ugovora, sa sjedištem u državi članici, koje nudi ili pruža uslugu; 3) "primalac" je svako fizičko lice koje je državljanin države članice ili koje koristi prava dodijeljena aktima Zajednice, ili svako pravno lice, kako je navedeno u članu 48 Ugovora, sa sjedištem u državi članici, koje koristi ili želi da koristi uslugu u profesionalne ili neprofesionalne svrhe; 4) "država članica osnivanja" je država članica na čijoj teritoriji pružalac predmetne usluge ima sjedište; 5) "osnivanje" je stvarno obavljanje privredne djelatnosti, kako je navedeno u članu 43 Ugovora, od strane pružaoca na neodređeno vrijeme i kroz stalnu	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

infrastrukturu iz koje se stvarno obavlja djelatnost pružanja usluga; 6) "sistem odobrenja" je svaki postupak koji pružalac ili primalac mora da slijedi da bi od nadležnog organa pribavio službenu ili implicitnu odluku o pristupu uslužnoj djelatnosti ili njenom obavljanju; 7) "zahtjev" je svaka obaveza, zabrana, uslov ili ograničenje koje je predviđeno zakonima i drugim propisima država članica ili koje proizilazi iz sudske prakse, upravne prakse, propisa profesionalnih tijela ili kolektivnih pravila strukovnih udruženja ili drugih profesionalnih organizacija, usvojenih u vršenju njihove pravne autonomije; propisi utvrđeni kolektivnim ugovorima, koje su zaključili socijalni partneri, ne smatraju se kao takvi zahtjevima u smislu ove Direktive; 8) "preovlađujući razlozi od javnog interesa" su razlozi koji su kao takvi priznati u sudskoj praksi Suda pravde, a uključuju sljedeće razloge: javni red, javnu sigurnost, javnu zaštitu, javno zdravlje, očuvanje finansijske ravnoteže sistema socijalne sigurnosti, zaštitu potrošača, primaoca usluga i radnika, poštene poslovne transakcije, borbu protiv prevara, zaštitu životne sredine i gradske sredine, zdravlje životinja, intelektualnu svojinu, očuvanje nacionalne istorijske i umjetničke baštine, ciljeve socijalne i kulturne politike; 9) "nadležni organ" je svako tijelo ili organ koji ima nadzornu ili regulatornu ulogu u državi članici u odnosu na uslužne djelatnosti, a naročito uključuje upravne organe, uključujući sudove kao takve, profesionalna tijela i strukovna udruženja ili druge profesionalne organizacije koje u vršenju svoje pravne autonomije kolektivno uređuju pristup uslužnim djelatnostima ili njihovo obavljanje;				

10) “država članica u kojoj se pruža usluga” je država članica u kojoj pružalac sa sjedištem u drugoj državi članici pruža uslugu; 11) “regulisana profesija” je profesionalna aktivnost ili grupa profesionalnih aktivnosti iz člana 3 stav 1 tačka (a) Direktive 2005/36/EZ; 12) “poslovna komunikacija” je svaki oblik komunikacije koja je namijenjena neposrednom ili posrednom promovisanju robe, usluga ili imidža privrednog društva, organizacije ili lica koje obavlja trgovačku, industrijsku ili zanatsku djelatnost ili se bavi regulisanom profesijom. Sljedeće aktivnosti same po sebi ne predstavljaju poslovne komunikacije: (a) informacije koje omogućavaju neposredni pristup djelatnosti privrednog društva, organizacije ili lica, što naročito uključuje naziv domena ili adresu elektronske pošte; (b) komunikacije u vezi sa robama, uslugama ili imidžom privrednog društva, organizacije ili lica, koje su pribavljene nezavisno, a naročito kada se pružaju bez finansijske naknade.				
POGLAVLJE III **ADMINISTRATIVNO POJEDNOSTAVLJENJE** Član 5 **Pojednostavljenje postupaka** 1. Države članice ispituju postupke i formalnosti koje se primjenjuju na pristup uslužnoj djelatnosti i njeno obavljanje. Ako postupci i formalnosti, ispitani na osnovu ovog stava, nisu dovoljno jednostavni, države članice ih pojednostavljuju. 2. U skladu sa postupkom iz člana 40 stav 2 Komisija može uvesti usklađene obrasce na nivou Zajednice. Ti	**Subjekti obavljanja djelatnosti** Član 121 Djelatnost izrade tehničke dokumentacije, revizije tehničke dokumentacije, građenja objekata odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta i vršenje stručnog nadzora može da obavlja privredno društvo, pravno lice, odnosno preduzetnik (u daljem tekstu: privredno društvo), koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama.	

obrasci su ekvivalentni potvrdama, atestima ili drugoj dokumentaciji koja se zahtijeva od pružaoca. 3. Ako države članice zahtijevaju od pružaoca ili primaoca da dostave potvrdu, atest ili neki drugi dokument koji dokazuje da je zahtjev ispunjen, one prihvataju svaki dokument iz druge države članice koji služi jednakoj svrsi ili iz kojeg je jasno da je dotični zahtjev ispunjen. Ne smiju zahtijevati da se dokument iz druge države članice dostavi u originalnom obliku ili kao ovjerena kopija ili ovjeren prevod, osim u slučajevima predviđenim drugim instrumentima Zajednice ili ako je takav zahtjev opravdan preovlađujućim razlogom od javnog interesa, koji uključuje javni red i sigurnost. Podstav 1 ne utiče na pravo država članica da zahtijevaju neovjerene prevode dokumenata na jedan od svojih službenih jezika. 4. Stav 3 se ne primjenjuje na dokumenta koja su navedeni u članu 7 stav 2 i članu 50 Direktive 2005/36/EZ, članu 45 stavu 3, čl. 46, 49 i 50 Direktive 2004/18/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. marta 2004. godine o usklađivanju postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, javnoj nabavci robe i javnim uslugama, članu 3 stav 2 Direktive 98/5/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. februara 1998. godine o omogućavanju stalnog obavljanja profesije advokata u državi članici koja nije država članica u kojoj je stečena kvalifikacija, Prvoj direktivi Savjeta 68/151/EEZ od 9. marta 1968. godine o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih lica, države članice zahtijevaju od privrednih društava u smislu člana 58 stav 2 Ugovora, kako bi se te zaštitne mjere izjednačile u cijeloj Zajednici, kao i Jedanaestoj direktivi Savjeta 89/666/EEZ od 21. decembra 1989. godine o zahtjevima	Djelatnost izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta, može da obavlja i strano privredno društvo, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom. **Uslovi za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenja** Član 122 Privredno društvo koje izrađuje tehničku dokumentaciju (projektant) odnosno privredno društvo koje gradi objekat (izvođač radova), dužan je da za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije, dijela tehničke dokumentacije odnosno građenje ili izvođenje pojedinih vrsta radova na građenju objekta, ima najmanje jednog zaposlenog ovlašćenog inženjera po vrsti projekta koji izrađuje i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat, odnosno vrsti radova koje izvodi na osnovu tih projekata. Obavljanje pojedinih poslova iz stava 1 ovog člana projektant odnosno izvođač radova može obezbijediti i na osnovu zaključenog ugovora sa drugim privrednim društvom koje ima zaposlenog ovlašćenog inženjera za određenu vrstu projekta odnosno radova. Privredno društvo iz stava 1 ovog člana obavezno je da tehničku dokumentaciju izrađuje u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim			

za objelodanjivanje podataka u vezi sa podružnicama koje u državi članici otvaraju određene vrste društava na koja se primjenjuje pravo druge države.	zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, odnosno izvodi radove u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Privredno društvo iz stava 1 ovog člana, dužno je da imenuje ovlašćenog inženjera koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije odnosno ovlašćenog inženjera koji rukovodi građenjem objekta u cjelini. Privredno društvo iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da imenuje ovlašćenog inženjera za svaku vrstu projekta iz stava 1 ovog člana, odnosno ovlašćenog inženjera za svaku vrstu radova koje izvodi na osnovu tih projekata. **Uslovi za ovlašćenog inženjera** Član 123 Ovlašćeni inženjer može da bude fizičko lice koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta, odgovarajuće struke, sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacijom VII1 podnivoa okvira kvalifikacija, i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i/ili građenja objekta. Lice iz stava 1 ovog člana odgovorno je za izradu tehničke dokumentacije u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, odnosno za			

	rukovođenje građenjem pojedinih vrsta radova na objektu i za izvođenje tih radova u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cjelini odgovoran je za usaglašenost svih faza tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini odgovoran je za međusobnu usklađenost i koordinaciju radova koji se izvode na objektu. Ovlašćeni inženjer koji izrađuje dio tehničke dokumentacije odgovoran je za dio koji je izradio, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovoran je za izvođenje tih radova. Ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije istovremeno može biti i ovlašćeni inženjer dijela tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini istovremeno može biti i ovlašćeni inženjer za pojedine radove na građenju objekta. **Uslovi za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora** Član 124 Privredno društvo koje vrši reviziju tehničke dokumentacije (revident) odnosno privredno društvo koje obavlja poslove stručnog nadzora nad građenjem objekta (stručni nadzor), dužno je da za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog			

	nadzora ima najmanje po jednog zaposlenog revizora i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat. Revident odnosno stručni nadzor odgovoran je za usklađenost tehničke dokumentacije sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima odnosno za usklađenost izgrađenog objekta sa revidovanim glavnim projektom, kao i za štetu koja bi mogla da nastane investitorima ili trećim licima. Revident odnosno stručni nadzor dužan je da imenuje revizora koji rukovodi revizijom cjelokupne tehničke dokumentacije i revizora za svaki posebni dio tehničke dokumentacije, odnosno revizora koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem cjelokupnog objekta i revizora za pojedine radove na građenju objekta. **Uslovi za revizora** Član 125 Revizor može da bude fizičko lice koje obavlja poslove revizije tehničke dokumentacije odnosno stučnog nadzora nad građenjem, koje je crnogorski državljanin sa najmanje sedam godina radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenja objekta u svojstvu ovlašćenog inženjera. Lice iz stava 1 ovog člana, dužno je da izvrši provjeru usklađenosti tehničke dokumentacije sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i odgovorno je za tačnost izvještaja o usklađenosti, odnosno da vrši stručni			

	nadzor nad građenjem objekta i odgovorno je da se ti radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Lice iz stava 1 ovog člana koje rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini odnosno stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini, odgovorno je za provjeru međusobne usklađenosti svih djelova tehničke dokumentacije, odnosno za provjeru međusobne usklađenost svih radova na građenju objekta. Lice iz stava 1 ovog člana, koje rukovodi revizijom dijela tehničke dokumentacije, odnosno stručnim nadzorom nad izvođenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovorno je za reviziju dijela tehničke dokumentacije koji je revidovao, odnosno da se ti pojedini radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Revizor koji rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini može biti istovremeno i revizor dijela tehničke dokumentacije, odnosno revizor koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini može biti istovremeno i revizor nad izvođenjem pojedinih radova na građenju objekta. **Djelatnost stranog lica koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti** Član 126 Strano privredno društvo ili fizičko lice koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti izdato od			

	nadležnog organa države sjedišta odnosno prebivališta stranog lica (u daljem tekstu: odobrenje) može da obavlja djelatnost, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za domaća lica, a strano fizičko lice mora da ispunjava i uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca. **Djelatnost stranog lica iz države koja je članica EEP** Član 127 Strano privredno društvo iz države potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru (u daljem tekstu: EEP) koje posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnost iz člana 122 ovog zakona, može da obavlja djelatnost pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države potpisnice EEP koje posjeduje odobrenje, može da obavlja djelatnost iz člana 123 ovog zakona, pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Privredno društvo odnosno fizičko lice iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu. **Djelatnost stranog lica iz države koja nije članica EEP** Član 128 Strano privredno društvo iz države koja nije članica EEP, koje posjeduje odobrenje može da obavlja			

	djelatnosti iz člana 122 ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države koja nije članica EEP, koje ima odobrenje, može da obavlja djelatnost, ako ima priznatu inostranu kvalifikaciju za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije i zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca, na principu uzajamnosti. Strano privredno društvo odnosno fizičko lice iz st.1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu. **Privremeno i povremeno obavljanje djelatnosti stranog lica** Član 129 Strano privredno društvo, koje ima odobrenje može privremeno ili povremeno da obavlja djelatnost pod uslovom da prije početka prvog posla o namjeri privremenog ili povremenog obavljanja djelatnosti dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu pisanu izjavu i odobrenje koje se odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, koje posjeduje odobrenje, može djelatnost obavljati privremeno ili povremeno. Privremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za određeni vremenski period, najduže do godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka.			

	Povremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za konkretni posao (izrada tehničke dokumentacije, izvođenje radova i dr.). U slučaju iz stava 2 ovog člana, strano fizičko lice dužno je da prije početka prvog posla podnese strukovnom udruženju u oblasti izgradnje (u daljem tekstu: Komora), pisanu izjavu o vršenju privremenih odnosno povremenih poslova i dokaz da ima stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije. **Elektronski potpis** Član 130 Odgovorno lice u privrednom društvu iz člana 122 ovog zakona koje je izradilo urbanistički projekat odnosno tehničku dokumentaciju dužno je da potpiše naprednim elektronskim potpisom (u daljem tekstu: elektronski potpis) svaki dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije. Odgovorno lice u privrednom društvu iz člana 124 ovog zakona koje je revidovalo tehničku dokumentaciju dužno je da potpiše elektronskim potpisom svaki dio tehničke dokumentacije. Odgovorno lice u privrednom društvu iz člana 124 ovog zakona koje je vršilo stručni nadzor dužno je da potpiše elektronskim potpisom konačni izvještaj o vršenju stručnog nadzora, kao i izjavu iz člana 103 stav 1 ovog zakona.			

	Odgovornim licem u privrednom društvu iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, osim lica koje je ovlašćeno da postupa u ime privrednog društva, smatra se i: 1) ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše svaki posebni dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije čijom izradom rukovodi; 2) ovlašćeni inženjer koji izrađuje dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije i koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše taj dio urbanističkog projekta odnosno tehničke dokumentacije; 3) revizor tehničke dokumentacije koji rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše svaki posebni dio tehničke dokumentacije čijom revizijom rukovodi; 4) revizor dijela tehničke dokumentacije koji reviduje dio tehničke dokumentacije i koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše taj dio tehničke dokumentacije; 5) ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše izjavu da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i			

	pravilima struke, odnosno da je objekat podoban za upotrebu; 6) ovlašćeni inženjer koji rukovodi izvođenjem pojedinih vrsta radova na građenju objekta koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše izjavu da su pojedine vrste radova na objektu izvedene u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke i da je objekat podoban za upotrebu i da izjavu dostavi ovlašćenom inženjeru koji rukovodi građenjem objekta u cjelini, u roku od pet dana od dana završetka pojedinih vrsta radova; 7) revizor koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini, koji je dužan da elektronskim potpisom potpiše konačni izvještaj o vršenju stručnog nadzora nad građenjem objekta po fazama građenja i konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru nad građenjem objekta, i 8) revizor koji vrši stručni nadzor nad građenjem pojedinih vrsta radova na objektu, dužan je da elektronskim potpisom potpiše izvještaj o stručnom nadzoru nad građenjem objekta po fazama građenja i konačni izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru nad građenjem objekta.			

	Odgovornost za štetu i osiguranje od profesionalne odgovornosti Član 131 Privredno društvo koje obavlja djelatnost iz člana 121 ovog zakona, dužno je, da prije početka vršenja djelatnosti, zaključi ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti za štetu koja može da nastane investitorima ili trećim licima. Osiguranje iz stava 1 ovog člana mora da pokrije rizik odgovornosti za štetu prouzrokovanu licima i za štetu na objektima i za finansijski gubitak. Minimalnu sumu osiguranja iz stava 2 ovog člana propisuje Vlada. Osiguranje od profesionalne odgovornosti ugovoreno u državi sjedišta stranog lica iz potpisnice EEP, priznaje se, ako to osiguranje pokriva štetu koja može biti prouzrokovana u Crnoj Gori. **Zabrana konflikta interesa** Član 132 Poslove ovlašćenog inženjera, revizora tehničke dokumentacije i revizora građenja objekta ne smije da obavlja lice zaposleno u Ministarstvu, nadležnom organu lokalne uprave odnosno organu za tehničke uslove, kao ni lice koje vrši inspekcijski nadzor u skladu sa ovim zakonom. Reviziju tehničke dokumentacije ne smije da vrši investitor, privredno društvo koje je izradilo tehničku dokumentaciju, odnosno učestvovalo u izradi			

	tehničke dokumentacije ili dijela tehničke dokumentacije, fizičko lice zaposleno u privrednom društvu koje je izradilo tehničku dokumentaciju ili dio tehničke dokumentacije ili je učestvovao u njenoj izradi, kao ni fizičko lice zaposleno kod investitora. Stručni nadzor nad građenjem objekta ne smije da vrši investitor, fizičko lice zaposleno kod investitora, privredno društvo koje je izvođač radova na tom objektu i lice zaposleno u privrednom društvu koje je izvođač radova na tom objektu. Reviziju planskog dokumenta, tehničke dokumentacije odnosno stručni nadzor nad građenjem objekta ne može da vrši član Savjeta odnosno revizor koji je sa rukovodiocem izrade planskog dokumenta odnosno ovlašćenim inženjerom koji je izradio tehničku dokumentaciju odnosno koji gradi objekat: 1) srodnik u pravoj liniji i pobočnoj do drugog stepena srodstva; 2) bračni i vanbračni supružnik; 3) usvojilac i usvojenik; 4) član zajedničkog domaćinstva. **Obaveza obavještavanja** Član 133 Privredno društvo iz člana 121 ovog zakona, dužno je da Ministarstvu dostavi obavještenje o imenovanju ovlašćenog inženjera za izradu tehničke dokumentacije, revizora tehničke dokumentacije, ovlašćenog inženjera za građenje objekta i revizora građenja objekta.			

	Obrasci Član 134 Obrasce zahtjeva iz člana 50 stav 1, člana 52 stav 4, člana 74 st. 1 i 6, člana 87 stav 7, člana 104 stav 2, člana 112 stav 1, člana 136 stav 1, člana 138 stav 1, člana 150 stav 1, člana 156 stav 1 i člana 163 stav 1, prijave iz člana 90 stav 1, člana 91 stav 1, člana 94 stav 1, člana 98 stav 5, člana 101 stav 3, člana 113 stav 1, člana 117 stav 1 i člana 120 stav 1, obavještenja iz člana 89 stav 2, člana 97 st. 6 i 9, člana 133 i člana 185 stav 4 i izjave iz člana 85 stav 2, člana 103 stav 1, člana 129 st. 1 i 5, člana 130 stav 4 tač. 5 i 6, člana 158 stav 1 tač. 7, 9 i 10 i st. 3 i 4 ovog zakona, propisuje Ministarstvo. **VIII. LICENCE** **Nadležnost za izdavanje licenci** Član 135 Ispunjenost uslova za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti iz čl.122, 123, 124 i 125 ovog zakona, utvrđuje rješenjem Ministarstvo. **Izdavanje licenci** Član 136 O zahtjevu za izdavanje licence Ministarstvo je dužno da odluči u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.			

	Na osnovu licence fizičkog lica može se izdati licenca za obavljanje djelatnosti samo jednom privrednom društvu. Licenca se ne može izdati privrednom društvu po osnovu dopunskog rada fizičkog lica. Imalac licence je dužan da obavijesti Ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene. Za izdavanje licenci ne plaća se naknada. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi izdatu licencu u roku od tri dana od dana izdavanja licence. **Period za koji se izdaje licenca** Član 137 Licenca za fizičko lice izdaje se na neodređeno vrijeme. Licenca za privredno društvo izdaje se za period od pet godina. **Mirovanje licenci** Član 138 Ministarstvo može na zahtjev imaoca licence odrediti mirovanje prava i obaveza iz licence ako su nastupile okolnosti zbog kojih fizičko lice, nije u mogućnosti da obavlja djelatnost za određeni period. Mirovanje licence određuje se rješenjem.			

	Oduzimanje licence Član 139 Ministarstvo će oduzeti licencu ako: 1) imalac licence djelatnost vrši suprotno čl. 122, 123, 124 i 125 ovog zakona; 2) se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka; 3) imalac licence prestane da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti utvrđene ovim zakonom; 4) imaocu licence bude oduzeta poslovna sposobnost; 5) imalac licence prestane da postoji po sili zakona; 6) imalac licence postane trajno nesposoban za obavljanje poslova. Postupak oduzimanja licence može pokrenuti svako zainteresovano lice. Ministarstvo je dužno da po službenoj dužnosti pokrene postupak oduzimanja licence ako sazna da su se stekli uslovi iz stava 1 ovog člana. Ako revident, stručni nadzor, revizor, nadležni organ lokalne uprave, organ za tehničke uslove, odnosno nadležni inspekcijski organ sazna da su se stekli uslovi za oduzimanje licence, dužan je da podnese predlog za oduzimanje licence. Oduzimanje licence, u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, vrši se na period od tri mjeseca do pet godina ili trajno.			

	Revidentu, odnosno stručnom nadzoru i revizoru koji djelatnost vrši suprotno članu 124 st.1 i 2 i članu 125 stav 2 ovog zakona, licenca se oduzima trajno. Donošenjem izvršnog rješenja kojim se oduzima licenca prestaju sva prava po osnovu izdate licence. O oduzimanju licence Ministarstvo obavještava nadležni inspekcijski organ u roku od tri dana od dana donošenja rješenja o oduzimanju licence. Licenca se oduzima na način i po postupku po kojem se izdaje. Nakon isteka roka na koji je licenca oduzeta, može se podnijeti zahtjev za izdavanje nove licence. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi rješenje o oduzimanju licence u roku od tri dana od dana donošenja. **Registar licenci** Član 140 Izdate i oduzete licence upisuju se u registre licenci koji vodi Ministarstvo. Podaci iz registara iz stava 1 ovog člana su javni i objavljuju se na internet stranici Ministarstva. **Podzakonski akt za licence** Član 141			

	Bliži način i postupak izdavanja, mirovanja i oduzimanja licenci, i način vođenja registara licenci propisuje Ministarstvo.			
Član 6 **Jedinstvene kontakt tačke** 1. Države članice obezbjeđuju da na jedinstvenim kontakt tačkama pružaoci usluga mogu obaviti sljedeće postupke i formalnosti: (a) sve postupke i formalnosti koji su potrebni za pristup njihovim uslužnim djelatnostima, a naročito sve izjave, prijave ili zahtjeve potrebne za dobijanje odobrenja od nadležnih organa, uključujući zahtjeve za upis u registar, spisak ili bazu podataka ili za registraciju kod profesionalnog tijela ili udruženja; (b) sve zahtjeve za odobrenje, potrebne za obavljanje uslužnih djelatnosti. 2. Uspostavljanje jedinstvenih kontakt tačaka ne dovodi u pitanje raspodjelu funkcija i ovlašćenja između organa u okviru nacionalnih sistema.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	
Član 7 **Pravo na informacije** 1. Države članice obezbjeđuju da su pružaocima i primaocima na jedinstvenim kontakt tačkama lako dostupne sljedeće informacije: (a) zahtjevi koji se primjenjuju na pružaoce sa sjedištem na njihovoj teritoriji, a naročito zahtjevi u vezi sa postupcima i formalnostima koji se moraju obaviti za pristup uslužnim djelatnostima i njihovo obavljanje; (b) kontakt podaci nadležnih organa putem kojih se nadležni organi mogu direktno kontaktirati, uključujući	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

pojedinosti o organima koji su odgovorni za pitanja u vezi sa obavljanjem uslužnih aktivnosti; (c) informacije o načinima i uslovima pristupa javnim registrima i bazama podataka o pružaocima i uslugama; (d) pravna sredstva koja su uobičajeno dostupna u slučaju spora između nadležnih organa i pružaoca ili primaoca, odnosno između pružaoca i primaoca, ili između pružalaca; (e) kontakt podaci udruženja ili organizacija, koji nisu nadležni organi, od kojih pružaoci ili primaoci mogu dobiti praktičnu pomoć. 2. Države članice obezbjeđuju da pružaoci i primaoci usluga mogu, na sopstveni zahtjev, od nadležnih organa dobiti pomoć koja se sastoji od informacija o opštem tumačenju i primjeni zahtjeva iz stava 1 tačka (a). Takav savjet, po potrebi, uključuje jednostavna postupna uputstva. Informacije se pružaju jednostavnim i razumljivim jezikom. 3. Države članice obezbjeđuju da se informacije i pomoć iz st. 1 i 2 pružaju jasno i nedvosmisleno, da su lako dostupne na daljinu i elektronskim putem, kao i da se redovno ažuriraju. 4. Države članice obezbjeđuju da jedinstvene kontakt tačke i nadležni organi što brže odgovaraju na svaki zahtjev za informacijom ili pomoći iz st. 1 i 2, kao i da u slučaju nepravilnog ili neosnovanog zahtjeva o tome odmah obavijeste podnosioca zahtjeva. 5. Države članice i Komisija preduzimaju prateće mjere kako bi podstakle jedinstvene kontakt tačke da informacije predviđene ovim članom pružaju i na drugim jezicima Zajednice. To ne utiče na propise država članica o upotrebi jezika.				

6. Obaveza nadležnih organa da pomažu pružaocima i primaocima usluga ne podrazumijeva pružanje pravnog savjeta u pojedinačnim slučajevima, nego se odnosi isključivo na opšte informacije o načinu na koji se zahtjevi obično tumače ili primjenjuju.				
Član 8 **Postupci elektronskim putem** 1. Države članice obezbjeđuju da se svi postupci i formalnosti u vezi sa pristupom uslužnoj djelatnosti i njeno obavljanje mogu lako ispuniti na daljinu i elektronskim putem preko odgovarajuće jedinstvene kontakt tačke i kod odgovarajućeg nadležnog organa. 2. Stav 1 ne odnosi se na inspekciju prostorija u kojima se pruža usluga niti opreme koju koristi pružalac usluge kao ni na fizičko ispitivanje sposobnosti ili ličnog integriteta pružaoca usluga ili njegovog odgovornog osoblja. 3. U skladu sa postupkom iz člana 40 stav 2 Komisija usvaja detaljne propise za sprovođenje stava 1 ovog člana radi lakše interoperabilnosti informacionih sistema i korišćenja elektronskih postupaka između država članica uzimajući u obzir zajedničke standarde na nivou Zajednice	**Elektronska komunikacija** Član 4 Komunikacija u oblasti planiranja, izgradnje, izdavanja licenci i legalizacije bespravnih objekata obavlja se elektronskim putem. Elektronska komunikacija iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se u postupku izrade i donošenja planskih dokumenata, donošenja upravnih i ostalih akata, kao i kroz međusobnu komunikaciju sa nadležnim organima državne uprave, organima uprave, organima jedinice lokalne samouprave, organima lokalne uprave, organima za tehničke uslove, pravnim licima koja reviduju tehničku dokumentaciju i vrše stručni nadzor nad građenjem, pravnim i fizičkim licima i drugim subjektima koji učestvuju u poslovima planiranja i izgradnje. Ako stranka to zahtijeva, zahtjev za izdavanje upravnog akta, odnosno prijava građenja, prijava upotrebe objekta i zahtjev za legalizaciju, podnosi se odnosno izdaje i u analognoj formi.	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama.	
POGLAVLJE III **SLOBODA OSNIVANJA ZA PRUŽAOCE** ODJELJAK 1 **Odobrenja**	**VIII. LICENCE** **Nadležnost za izdavanje licenci**	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama.	

Član 9 **Sistemi odobrenja** 1. Države članice pristup uslužnoj djelatnosti ili njeno obavljanje ne uslovljavaju sistemom odobrenja, osim ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi: (a) sistem odobrenja ne diskriminiše pružaoca o kome je riječ; (b) potreba za sistemom odobrenja opravdana je preovlađujućim razlogom od javnog interesa; (c) postavljeni cilj ne može se ostvariti manje restriktivnom mjerom, a naročito zato što bi se naknadna inspekcija obavila prekasno da bi bila stvarno djelotvorna. 2. U izvještaju iz člana 39 stav 1 države članice navode svoje sisteme odobrenja i obrazlažu njihovu usklađenost sa stavom 1 ovog člana. 3. Ovaj se odjeljak ne odnosi na one aspekte sistema odobrenja koje neposredno ili posredno uređuju drugi instrumenti Zajednice.	Član 135 Ispunjenost uslova za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti iz čl.122, 123, 124 i 125 ovog zakona, utvrđuje rješenjem Ministarstvo. **Izdavanje licenci** Član 136 O zahtjevu za izdavanje licence Ministarstvo je dužno da odluči u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva. Na osnovu licence fizičkog lica može se izdati licenca za obavljanje djelatnosti samo jednom privrednom društvu. Licenca se ne može izdati privrednom društvu po osnovu dopunskog rada fizičkog lica. Imalac licence je dužan da obavijesti Ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene. Za izdavanje licenci ne plaća se naknada. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi izdatu licencu u roku od tri dana od dana izdavanja licence. **Period za koji se izdaje licenca** Član 137 Licenca za fizičko lice izdaje se na neodređeno vrijeme.			

	Licenca za privredno društvo izdaje se za period od pet godina. **Mirovanje licenci** Član 138 Ministarstvo može na zahtjev imaoca licence odrediti mirovanje prava i obaveza iz licence ako su nastupile okolnosti zbog kojih fizičko lice, nije u mogućnosti da obavlja djelatnost za određeni period. Mirovanje licence određuje se rješenjem. **Oduzimanje licence** Član 139 Ministarstvo će oduzeti licencu ako: 1) imalac licence djelatnost vrši suprotno čl. 122, 123, 124 i 125 ovog zakona; 2) se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka; 3) imalac licence prestane da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti utvrđene ovim zakonom; 4) imaocu licence bude oduzeta poslovna sposobnost; 5) imalac licence prestane da postoji po sili zakona; 6) imalac licence postane trajno nesposoban za obavljanje poslova. Postupak oduzimanja licence može pokrenuti svako zainteresovano lice.			

	Ministarstvo je dužno da po službenoj dužnosti pokrene postupak oduzimanja licence ako sazna da su se stekli uslovi iz stava 1 ovog člana. Ako revident, stručni nadzor, revizor, nadležni organ lokalne uprave, organ za tehničke uslove, odnosno nadležni inspekcijski organ sazna da su se stekli uslovi za oduzimanje licence, dužan je da podnese predlog za oduzimanje licence. Oduzimanje licence, u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, vrši se na period od tri mjeseca do pet godina ili trajno. Revidentu, odnosno stručnom nadzoru i revizoru koji djelatnost vrši suprotno članu 124 st.1 i 2 i članu 125 stav 2 ovog zakona, licenca se oduzima trajno. Donošenjem izvršnog rješenja kojim se oduzima licenca prestaju sva prava po osnovu izdate licence. O oduzimanju licence Ministarstvo obavještava nadležni inspekcijski organ u roku od tri dana od dana donošenja rješenja o oduzimanju licence. Licenca se oduzima na način i po postupku po kojem se izdaje. Nakon isteka roka na koji je licenca oduzeta, može se podnijeti zahtjev za izdavanje nove licence. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi rješenje o oduzimanju licence u roku od tri dana od dana donošenja. **Registar licenci** Član 140			

	Izdate i oduzete licence upisuju se u registre licenci koji vodi Ministarstvo. Podaci iz registara iz stava 1 ovog člana su javni i objavljuju se na internet stranici Ministarstva. **Podzakonski akt za licence** Član 141 Bliži način i postupak izdavanja, mirovanja i oduzimanja licenci, i način vođenja registara licenci propisuje Ministarstvo. **Usklađivanje licenci** Član 228 Privredno društvo odnosno fizičko lice koje je, do stupanja na snagu ovog zakona, steklo licencu, ovlašćenje odnosno ovjereno odobrenje u oblasti izgradnje objekata dužno je da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona pribavi licencu u skladu sa ovim zakonom. Radnim iskustvom u svojstvu ovlašćenog inženjera iz člana 125 stav 1 ovog zakona i ovlašćenog inženjera za složeni inženjerski objekat iz člana 193 ovog zakona smatra se i radno iskustvo koje je glavni inženjer i odgovorni inženjer, odnosno vodeći projektant i odgovorni projektant ostvario u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (''Službeni list CG'', br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14). Ako privredna društva odnosno fizička lica u roku iz stava 1 ovog člana ne pribave licencu u skladu			

	sa ovim zakonom, licence odnosno ovlašćenja izdata u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe. Do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, strana lica obavljaće djelatnost u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom za domaća lica.			
Član 10 **Uslovi za davanje odobrenja** 1. Sistemi odobrenja zasnivaju se na kriterijumima koji onemogućavaju nadležnim organima da samovoljno vrše svoja ovlašćenja ocjenjivanja. 2. Kriterijumi iz stava 1 su: (a) nediskriminatorni; (b) opravdani preovlađujućim razlogom od javnog interesa; (c) srazmjerni odgovarajućem cilju od javnog interesa; (d) jasni i nedvosmisleni; (e) objektivni; (f) prethodno objavljeni; (g) transparentni i dostupni. 3. Uslovi za davanje odobrenja za novo osnivanje ne smiju udvostručiti zahtjeve i kontrole koje su ekvivalentne ili bitno uporedive s obzirom na njihovu svrhu a koje su za pružaoca već važile u drugoj ili istoj državi članici. Kontakt tačke iz člana 28 stav 2 i pružalac usluge pomažu nadležnom organu dostavljajući sve potrebne informacije u vezi sa tim zahtjevima. 4. Odobrenje pružaocu omogućava pristup uslužnoj djelatnosti ili obavljanje te djelatnosti na cijeloj državnoj teritoriji, uključujući osnivanje agencija, društva kćeri, podružnica ili kancelarija, osim ukoliko odobrenje za svako pojedinačno osnivanje ili ograničenje odobrenja na	**VII. OBAVLJANJE DJELATNOSTI** **Subjekti obavljanja djelatnosti** Član 121 Djelatnost izrade tehničke dokumentacije, revizije tehničke dokumentacije, građenja objekata odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta i vršenje stručnog nadzora može da obavlja privredno društvo, pravno lice, odnosno preduzetnik (u daljem tekstu: privredno društvo), koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom. Djelatnost izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta, može da obavlja i strano privredno društvo, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom. **Uslovi za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenja** Član 122	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama.	

određeni dio teritorije nije opravdano preovlađujućim razlogom od javnog interesa. 5. Odobrenje se izdaje čim se odgovarajućim ispitivanjem utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja. 6. Osim u slučaju davanja odobrenja, svaka odluka nadležnih organa, uključujući odbijanje ili ukidanje odobrenja, mora se u cjelini obrazložiti i može biti predmet spora pred sudom ili drugim organima za pritužbe. 7. Ovaj član ne dovodi u pitanje raspodjelu nadležnosti, na lokalnom ili regionalnom nivou, organa država članica koji izdaju odobrenja.	Privredno društvo koje izrađuje tehničku dokumentaciju (projektant) odnosno privredno društvo koje gradi objekat (izvođač radova), dužan je da za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije, dijela tehničke dokumentacije odnosno građenje ili izvođenje pojedinih vrsta radova na građenju objekta, ima najmanje jednog zaposlenog ovlašćenog inženjera po vrsti projekta koji izrađuje i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat, odnosno vrsti radova koje izvodi na osnovu tih projekata. Obavljanje pojedinih poslova iz stava 1 ovog člana projektant odnosno izvođač radova može obezbijediti i na osnovu zaključenog ugovora sa drugim privrednim društvom koje ima zaposlenog ovlašćenog inženjera za određenu vrstu projekta odnosno radova. Privredno društvo iz stava 1 ovog člana obavezno je da tehničku dokumentaciju izrađuje u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, odnosno izvodi radove u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Privredno društvo iz stava 1 ovog člana, dužno je da imenuje ovlašćenog inženjera koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije odnosno ovlašćenog inženjera koji rukovodi građenjem objekta u cjelini. Privredno društvo iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da imenuje ovlašćenog inženjera za svaku vrstu projekta iz stava 1 ovog člana, odnosno ovlašćenog			

	inženjera za svaku vrstu radova koje izvodi na osnovu tih projekata. **Uslovi za ovlašćenog inženjera** Član 123 Ovlašćeni inženjer može da bude fizičko lice koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta, odgovarajuće struke, sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacijom VII1 podnivoa okvira kvalifikacija, i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i/ili građenja objekta. Lice iz stava 1 ovog člana odgovorno je za izradu tehničke dokumentacije u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke u odnosu na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, odnosno za rukovođenje građenjem pojedinih vrsta radova na objektu i za izvođenje tih radova u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cjelini odgovoran je za usaglašenost svih faza tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini odgovoran je za međusobnu usklađenost i koordinaciju radova koji se izvode na objektu. Ovlašćeni inženjer koji izrađuje dio tehničke dokumentacije odgovoran je za dio koji je izradio,			

	odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovoran je za izvođenje tih radova. Ovlašćeni inženjer koji rukovodi izradom cjelokupne tehničke dokumentacije istovremeno može biti i ovlašćeni inženjer dijela tehničke dokumentacije, odnosno ovlašćeni inženjer koji rukovodi građenjem objekta u cjelini istovremeno može biti i ovlašćeni inženjer za pojedine radove na građenju objekta. **Uslovi za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora** Član 124 Privredno društvo koje vrši reviziju tehničke dokumentacije (revident) odnosno privredno društvo koje obavlja poslove stručnog nadzora nad građenjem objekta (stručni nadzor), dužno je da za obavljanje djelatnosti revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora ima najmanje po jednog zaposlenog revizora i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat. Revident odnosno stručni nadzor odgovoran je za usklađenost tehničke dokumentacije sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima odnosno za usklađenost izgrađenog objekta sa revidovanim glavnim projektom, kao i za štetu koja bi mogla da nastane investitorima ili trećim licima. Revident odnosno stručni nadzor dužan je da imenuje revizora koji rukovodi revizijom cjelokupne tehničke dokumentacije i revizora za svaki posebni dio			

	tehničke dokumentacije, odnosno revizora koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem cjelokupnog objekta i revizora za pojedine radove na građenju objekta. **Uslovi za revizora** Član 125 Revizor može da bude fizičko lice koje obavlja poslove revizije tehničke dokumentacije odnosno stučnog nadzora nad građenjem, koje je crnogorski državljanin sa najmanje sedam godina radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenja objekta u svojstvu ovlašćenog inženjera. Lice iz stava 1 ovog člana, dužno je da izvrši provjeru usklađenosti tehničke dokumentacije sa urbanističko-tehničkim uslovima, ovim zakonom, posebnim propisima i odgovorno je za tačnost izvještaja o usklađenosti, odnosno da vrši stručni nadzor nad građenjem objekta i odgovorno je da se ti radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Lice iz stava 1 ovog člana koje rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini odnosno stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini, odgovorno je za provjeru međusobne usklađenosti svih djelova tehničke dokumentacije, odnosno za provjeru međusobne usklađenost svih radova na građenju objekta. Lice iz stava 1 ovog člana, koje rukovodi revizijom dijela tehničke dokumentacije, odnosno			

	stručnim nadzorom nad izvođenjem pojedinih vrsta radova na objektu odgovorno je za reviziju dijela tehničke dokumentacije koji je revidovao, odnosno da se ti pojedini radovi izvode u skladu sa revidovanim glavnim projektom, ovim zakonom, posebnim propisima i pravilima struke. Revizor koji rukovodi revizijom tehničke dokumentacije u cjelini može biti istovremeno i revizor dijela tehničke dokumentacije, odnosno revizor koji rukovodi stručnim nadzorom nad građenjem objekta u cjelini može biti istovremeno i revizor nad izvođenjem pojedinih radova na građenju objekta. **Djelatnost stranog lica koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti** Član 126 Strano privredno društvo ili fizičko lice koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti izdato od nadležnog organa države sjedišta odnosno prebivališta stranog lica (u daljem tekstu: odobrenje) može da obavlja djelatnost, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za domaća lica, a strano fizičko lice mora da ispunjava i uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca. **Djelatnost stranog lica iz države koja je članica EEP** Član 127 Strano privredno društvo iz države potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru (u daljem			

	tekstu: EEP) koje posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnost iz člana 122 ovog zakona, može da obavlja djelatnost pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države potpisnice EEP koje posjeduje odobrenje, može da obavlja djelatnost iz člana 123 ovog zakona, pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Privredno društvo odnosno fizičko lice iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu. **Djelatnost stranog lica iz države koja nije članica EEP** Član 128 Strano privredno društvo iz države koja nije članica EEP, koje posjeduje odobrenje može da obavlja djelatnosti iz člana 122 ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države koja nije članica EEP, koje ima odobrenje, može da obavlja djelatnost, ako ima priznatu inostranu kvalifikaciju za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije i zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca, na principu uzajamnosti. Strano privredno društvo odnosno fizičko lice iz st.1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu.			

	Privremeno i povremeno obavljanje djelatnosti stranog lica Član 129 Strano privredno društvo, koje ima odobrenje može privremeno ili povremeno da obavlja djelatnost pod uslovom da prije početka prvog posla o namjeri privremenog ili povremenog obavljanja djelatnosti dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu pisanu izjavu i odobrenje koje se odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, koje posjeduje odobrenje, može djelatnost obavljati privremeno ili povremeno. Privremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za određeni vremenski period, najduže do godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka. Povremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za konkretni posao (izrada tehničke dokumentacije, izvođenje radova i dr.). U slučaju iz stava 2 ovog člana, strano fizičko lice dužno je da prije početka prvog posla podnese strukovnom udruženju u oblasti izgradnje (u daljem tekstu: Komora), pisanu izjavu o vršenju privremenih odnosno povremenih poslova i dokaz da ima stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije. **Nadležnost za izdavanje licenci**			

	Član 135 Ispunjenost uslova za izdavanje licence za obavljanje djelatnosti iz čl.122, 123, 124 i 125 ovog zakona, utvrđuje rješenjem Ministarstvo. **Izdavanje licenci** Član 136 O zahtjevu za izdavanje licence Ministarstvo je dužno da odluči u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva. Na osnovu licence fizičkog lica može se izdati licenca za obavljanje djelatnosti samo jednom privrednom društvu. Licenca se ne može izdati privrednom društvu po osnovu dopunskog rada fizičkog lica. Imalac licence je dužan da obavijesti Ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene. Za izdavanje licenci ne plaća se naknada. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi izdatu licencu u roku od tri dana od dana izdavanja licence. **Registar licenci** Član 140 Izdate i oduzete licence upisuju se u registre licenci koji vodi Ministarstvo.			

	Podaci iz registara iz stava 1 ovog člana su javni i objavljuju se na internet stranici Ministarstva. **Podzakonski akt za licence** Član 141 Bliži način i postupak izdavanja, mirovanja i oduzimanja licenci, i način vođenja registara licenci propisuje Ministarstvo. **Članstvo u Komori** Član 143 Član Komore može biti fizičko lice koje obavlja djelatnost uređenu ovim zakonom. Član Komore može biti i strano fizičko lice. **Subjekti obavljanja djelatnosti** Član 192 Djelatnost revizije tehničke dokumentacije, vršenja stručnog nadzora i vršenja tehničkog pregleda za složeni inženjerski objekat, osim subjekata iz člana 124 ovog zakona, može da obavlja i komisija koju čine fizička lica koja ispunjavaju uslove iz člana 194 ovog zakona. Komisiju iz stava 1 ovog člana određuje organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu.			

	Za složene inženjerske objekte stručni nadzor nad građenjem objekta može vršiti i investitor neposredno ili preko privrednog društva koje je izradilo tehničku dokumentaciju. **Ovlašćeni inženjer za složeni inženjerski objekat** Član 193 Poslove ovlašćenog inženjera za složeni inženjerski objekat može da vrši ovlašćeni inženjer iz člana 123 ovog zakona koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i/ili građenja složenog inženjerskog objekta. Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje rješenjem organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu. Registar lica iz stava 1 ovog člana vodi organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu. **Revizor i vršilac tehničkog pregleda za složeni inženjerski objekat** Član 194 Poslove revizora za složeni inženjerski objekat odnosno poslove tehničkog pregleda za složeni inženjerski objekat može da vrši revizor iz člana 125			

	ovog zakona ako ima četiri godine radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenja složenih inženjerskih objekata u svojstvu ovlašćenog inženjera. Poslove iz stava 1 ovog člana može da obavlja i strano fizičko lice, ako ispunjava uslove utvrđene ovim članom. Ispunjenost uslova iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje rješenjem organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu. Registar lica iz st. 1 i 2 ovog člana vodi organ državne uprave nadležan za djelatnost koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu. **Usklađivanje licenci** Član 228 Privredno društvo odnosno fizičko lice koje je, do stupanja na snagu ovog zakona, steklo licencu, ovlašćenje odnosno ovjereno odobrenje u oblasti izgradnje objekata dužno je da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona pribavi licencu u skladu sa ovim zakonom. Radnim iskustvom u svojstvu ovlašćenog inženjera iz člana 125 stav 1 ovog zakona i ovlašćenog inženjera za složeni inženjerski objekat iz člana 193 ovog zakona smatra se i radno iskustvo koje je glavni inženjer i odgovorni inženjer, odnosno vodeći projektant i odgovorni projektant ostvario u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (''Službeni list CG'', br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).			

	Ako privredna društva odnosno fizička lica u roku iz stava 1 ovog člana ne pribave licencu u skladu sa ovim zakonom, licence odnosno ovlašćenja izdata u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe. Do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, strana lica obavljaće djelatnost u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom za domaća lica.			
Član 11 **Trajanje odobrenja** 1. Odobrenje izdato pružaocu ne smije biti vremenski ograničeno, osim ako: (a) se odobrenje automatski produžava ili ako podliježe isključivo trajnom ispunjavanju zahtjeva; (b) je broj raspoloživih odobrenja ograničen zbog preovlađujućeg razloga od javnog interesa; ili (c) ako se vremensko ograničenje odobrenja može opravdati preovlađujućim razlogom od javnog interesa. 2. Stav 1 ne odnosi se na najduži period prije čijeg isteka pružalac mora stvarno započeti svoju djelatnost nakon što dobije odobrenje. 3. Države članice zahtijevaju od pružaoca da odgovarajuću jedinstvenu kontakt tačku iz člana 6 obavijesti o sljedećim promjenama: (a) osnivanju društva kćeri čije djelatnosti potpadaju pod područje primjene sistema odobrenja; (b) promjeni njegovog položaja, zbog čega uslovi za dobijanje odobrenja više nisu ispunjeni. 4. Ovaj član ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da odobrenja ukinu, ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za davanje odobrenja.	**Djelatnost stranog lica iz države koja je članica EEP** Član 127 Strano privredno društvo iz države potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru (u daljem tekstu: EEP) koje posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnost iz člana 122 ovog zakona, može da obavlja djelatnost pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države potpisnice EEP koje posjeduje odobrenje, može da obavlja djelatnost iz člana 123 ovog zakona, pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Privredno društvo odnosno fizičko lice iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu. **Djelatnost stranog lica iz države koja nije članica EEP** Član 128	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama	

	Strano privredno društvo iz države koja nije članica EEP, koje posjeduje odobrenje može da obavlja djelatnosti iz člana 122 ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države koja nije članica EEP, koje ima odobrenje, može da obavlja djelatnost, ako ima priznatu inostranu kvalifikaciju za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije i zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca, na principu uzajamnosti. Strano privredno društvo odnosno fizičko lice iz st.1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu. **Privremeno i povremeno obavljanje djelatnosti stranog lica** Član 129 Strano privredno društvo, koje ima odobrenje može privremeno ili povremeno da obavlja djelatnost pod uslovom da prije početka prvog posla o namjeri privremenog ili povremenog obavljanja djelatnosti dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu pisanu izjavu i odobrenje koje se odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, koje posjeduje odobrenje, može djelatnost obavljati privremeno ili povremeno. Privremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za određeni			

	vremenski period, najduže do godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka. Povremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za konkretni posao (izrada tehničke dokumentacije, izvođenje radova i dr.). U slučaju iz stava 2 ovog člana, strano fizičko lice dužno je da prije početka prvog posla podnese strukovnom udruženju u oblasti izgradnje (u daljem tekstu: Komora), pisanu izjavu o vršenju privremenih odnosno povremenih poslova i dokaz da ima stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije. **Period za koji se izdaje licenca** Član 137 Licenca za fizičko lice izdaje se na neodređeno vrijeme. Licenca za privredno društvo izdaje se za period od pet godina. **Oduzimanje licence** Član 139 Ministarstvo će oduzeti licencu ako: 1) imalac licence djelatnost vrši suprotno čl. 122, 123, 124 i 125 ovog zakona; 2) se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka;			

	3) imalac licence prestane da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti utvrđene ovim zakonom; 4) imaocu licence bude oduzeta poslovna sposobnost; 5) imalac licence prestane da postoji po sili zakona; 6) imalac licence postane trajno nesposoban za obavljanje poslova. Postupak oduzimanja licence može pokrenuti svako zainteresovano lice. Ministarstvo je dužno da po službenoj dužnosti pokrene postupak oduzimanja licence ako sazna da su se stekli uslovi iz stava 1 ovog člana. Ako revident, stručni nadzor, revizor, nadležni organ lokalne uprave, organ za tehničke uslove, odnosno nadležni inspekcijski organ sazna da su se stekli uslovi za oduzimanje licence, dužan je da podnese predlog za oduzimanje licence. Oduzimanje licence, u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, vrši se na period od tri mjeseca do pet godina ili trajno. Revidentu, odnosno stručnom nadzoru i revizoru koji djelatnost vrši suprotno članu 124 st.1 i 2 i članu 125 stav 2 ovog zakona, licenca se oduzima trajno. Donošenjem izvršnog rješenja kojim se oduzima licenca prestaju sva prava po osnovu izdate licence. O oduzimanju licence Ministarstvo obavještava nadležni inspekcijski organ u roku od tri dana od dana donošenja rješenja o oduzimanju licence.			

	Licenca se oduzima na način i po postupku po kojem se izdaje. Nakon isteka roka na koji je licenca oduzeta, može se podnijeti zahtjev za izdavanje nove licence. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi rješenje o oduzimanju licence u roku od tri dana od dana donošenja.			
Član 12 **Izbor između više kandidata** 1. Ukoliko je broj raspoloživih odobrenja za datu djelatnost ograničen zbog oskudice dostupnih prirodnih izvora ili tehničkih mogućnosti, države članice primjenjuju postupak izbora potencijalnih kandidata kojim se u potpunosti jemči nepristrasnost i transparentnost, što naročito uključuje odgovarajuću objavu o pokretanju, sprovođenju i završetku postupka. 2. U slučajevima iz stava 1 odobrenje se izdaje na odgovarajući vremenski ograničen period i ne smije biti predmet automatskog produženja, a pružaocu kojem je upravo isteklo odobrenje ili bilo kojem drugom licu koje je naročito povezano sa tim pružaocem, ne smije davati nikakvu drugu prednost. 3. U skladu sa stavom 1 ovog člana i čl. 9 i 10, prilikom utvrđivanja pravila za postupak izbora kandidata, države članice mogu uzeti u obzir javno zdravlje, ciljeve socijalne politike, zdravlje i bezbjednost zaposlenih i samozaposlenih lica, zaštitu životne sredine, očuvanje kulturne baštine i druge preovlađujuće razloge od javnog interesa, u skladu sa pravom Zajednice.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	
Član 13 **Postupci izdavanja odobrenja**	**Izdavanje urbanističko-tehničkih uslova** Član 74	Potpuno usklađeno	Materija je predmet	

1. Postupci i formalnosti za izdavanje odobrenja moraju biti jasni, prethodno objavljeni i takvi da podnosiocima zahtjeva jemče objektivno i nepristrasno rješavanje njihovih zahtjeva. 2. Postupci i formalnosti za izdavanje odobrenja ne smiju imati dejstvo odvraćanja i ne smiju neopravdano komplikovati ili odlagati pružanje usluge. Lako su dostupni, a svi troškovi koje podnosioci zahtjeva imaju zbog svog zahtjeva, razumni su i srazmjerni troškovima predmetnih postupaka izdavanja odobrenja i ne prelaze troškove postupka. 3. Postupci i formalnosti za izdavanje odobrenja podnosiocima zahtjeva jemče da će njihov zahtjev biti obrađen što je moguće prije a, u svakom slučaju, u utvrđenom i prethodno objavljenom razumnom roku. Taj rok počinje da teče kada se dostavi sva dokumentacija. Nadležni organ može jednom produžiti navedeni rok za određeni vremenski period, ako to opravdava složenost predmeta. Produženje i trajanje tog roka treba propisno obrazložiti i saopštiti podnosiocu zahtjeva prije isteka prvobitnog roka. 4. Ako se u roku utvrđenom ili produženom u skladu sa stavom 3, ne dobije odgovor, odobrenje se smatra izdatim. Međutim, mogu se predvidjeti drugačija rješenja, ako je to opravdano preovlađujućim razlozima od javnog interesa, uključujući zakoniti interes trećih strana. 5. Za sve se zahtjeve za izdavanje odobrenja u najkraćem roku potvrđuje prijem. U potvrdi o prijemu navodi se sljedeće: (a) rok iz stava 3; (b) dostupna pravna sredstva;	Urbanističko-tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije izdaje Ministarstvo u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva zainteresovanog lica. U zahtjevu iz stava 1 ovog člana, pored podataka propisanih zakonom kojim se uređuje upravni postupak, navode se i podaci o identifikaciji katastarske parcele. Izuzetno od stava 1 ovog člana, za dalekovode, žičare, ski liftove, puteve, željeznice, vodovode, kanalizacione vodove, telekomunikacione vodove, optičke kablove, gasovode, toplovode i naftovode, kao i sve druge vodove, umjesto podataka o identifikaciji katastarske parcele, mogu se navesti podaci o situaciji trase. Ministarstvo je dužno da urbanističko-tehničke uslove izda u skladu sa planskim dokumentom. Uslove koje prema posebnim propisima izdaje organ za tehničke uslove, a koji su neophodni za izradu tehničke dokumentacije, kao i list nepokretnosti i kopiju katastarskog plana, pribavlja Ministarstvo. Investitor odnosno projektant može Ministarstvu podnijeti zahtjev za izmjenu odnosno dopunu tehničkih uslova sa predlogom drugačijeg rješenja u pogledu priključaka. Zahtjev iz stava 6 ovog člana Ministarstvo dostavlja nadležnom organu za tehničke uslove na saglasnost. Ako organ za tehničke uslove ne dostavi uslove iz st. 5 i 7 ovog člana, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva smatraće se da je saglasan sa urbanističko-tehničkim uslovima utvrđenim planskim		regulisanja i Zakona o uslugama	

(c) ako je potrebno, izjava da se u slučaju izostanka odgovora u navedenom roku odobrenje smatra izdatim. 6. U slučaju nepotpunog zahtjeva, podnosilac se što prije obavještava da treba da dostavi dodatnu dokumentaciju kao i o mogućim posljedicama na trajanje roka iz stava 3. 7. Ukoliko je zahtjev odbijen jer ne ispunjava propisane postupke ili formalnosti, podnosilac se što je prije moguće obavještava o odbijanju zahtjeva.	dokumentom odnosno predlogom drugačijeg rješenja u pogledu priključaka. Ministarstvo je dužno da izdate urbanističko-tehničke uslove dostavi nadležnom inspekcijskom organu u roku od tri dana od dana izdavanja. Ministarstvo je dužno da urbanističko-tehničke uslove objavi na internet stranici u roku od jednog dana od dana izdavanja. Za izdavanje uslova iz st. 1 i 5 ovog člana plaća se naknada čiju visinu određuje Vlada. Za davanje saglasnosti iz stava 7 ovog člana, kao i za list nepokretnosti i kopiju plana ne plaća se taksa, naknada, odnosno drugi troškovi izdavanja. Urbanističko-tehnički uslovi izdaju se na obrascu koji propisuje Ministarstvo. **Pribavljanje saglasnosti** Član 82 Revident je dužan da u postupku revizije glavnog projekta pribavi od organa za tehničke uslove kopiju plana i list nepokretnosti, saglasnosti, mišljenja i druge dokaze utvrđene zakonom. Organ za tehničke uslove dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva od revidenta odgovori i dostavi elektronski potpisane tražene dokaze. Ako organ za tehničke uslove u propisanom roku ne dostavi dokaze iz stava 1 ovog člana, smatraće se da je saglasan sa dostavljenim revidovanim glavnim projektom.			

	Za izdavanje dokaza iz stava 1 ovog člana ne plaća se taksa, naknada, odnosno drugi troškovi izdavanja. **Izdavanje licenci** Član 136 O zahtjevu za izdavanje licence Ministarstvo je dužno da odluči u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva. Na osnovu licence fizičkog lica može se izdati licenca za obavljanje djelatnosti samo jednom privrednom društvu. Licenca se ne može izdati privrednom društvu po osnovu dopunskog rada fizičkog lica. Imalac licence je dužan da obavijesti Ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene. Za izdavanje licenci ne plaća se naknada. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi izdatu licencu u roku od tri dana od dana izdavanja licence. **Podzakonski akt za licence** Član 141 Bliži način i postupak izdavanja, mirovanja i oduzimanja licenci, i način vođenja registara licenci propisuje Ministarstvo.			

	Usklađivanje licenci Član 228 Privredno društvo odnosno fizičko lice koje je, do stupanja na snagu ovog zakona, steklo licencu, ovlašćenje odnosno ovjereno odobrenje u oblasti izgradnje objekata dužno je da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona pribavi licencu u skladu sa ovim zakonom. Radnim iskustvom u svojstvu ovlašćenog inženjera iz člana 125 stav 1 ovog zakona i ovlašćenog inženjera za složeni inženjerski objekat iz člana 193 ovog zakona smatra se i radno iskustvo koje je glavni inženjer i odgovorni inženjer, odnosno vodeći projektant i odgovorni projektant ostvario u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (''Službeni list CG'', br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14). Ako privredna društva odnosno fizička lica u roku iz stava 1 ovog člana ne pribave licencu u skladu sa ovim zakonom, licence odnosno ovlašćenja izdata u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe. Do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, strana lica obavljaće djelatnost u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom za domaća lica.			
ODJELJAK 2 **Zabranjeni zahtjevi ili zahtjevi koji su predmet ocjenjivanja** Član 14 **Zabranjeni zahtjevi**	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

Države članice pristup uslužnoj djelatnosti ili njeno obavljanje na svojoj teritoriji ne uslovljavaju ispunjavanjem sljedećih zahtjeva: 1) diskriminatornih zahtjeva koji se neposredno ili posredno zasnivaju na državljanstvu ili, u slučaju privrednih društva, mjestu registrovanog sjedišta, što naročito uključuje: (a) zahtjeve u pogledu državljanstva pružaoca usluge, njegovog osoblja, vlasnika kapitala ili članova uprave ili nadzornih organa pružaoca; (b) zahtjev da pružalac usluge, njegovo osoblje, vlasnici kapitala ili članovi uprave ili nadzornih organa pružaoca imaju prebivalište na njihovoj teritoriji; 2) zabrane osnivanja u više država članica ili upisa u registre ili članstva u profesionalnim tijelima ili udruženjima u više država članica; 3) ograničenja slobode pružaoca da izabere između glavnog ili sekundarnog sjedišta, a naročito obaveze da pružalac ima svoje glavno sjedište na njihovoj teritoriji, ili ograničenja slobode izbora sjedišta u obliku agencije, podružnice ili društva kćeri; 4) uslova uzajamnosti sa državom članicom u kojoj pružalac već ima sjedište, osim u slučaju uslova uzajamnosti predviđenih instrumentima Zajednice o energetici; 5)primjene ekonomskog testa na svaki pojedinačni slučaj, čime se izdavanje odobrenja uslovljava dokazivanjem postojanja ekonomske potrebe ili tražnje na tržištu, ocjenom potencijalnih ili trenutnih ekonomskih efekata djelatnosti ili ocjenom primjerenosti djelatnosti u odnosu na ciljeve ekonomskog planiranja koje je utvrdio nadležni organ; ova se zabrana ne odnosi na zahtjeve planiranja koji nisu usmjereni na ekonomske				

ciljeve već su u funkciji preovlađujućih razloga od javnog interesa; 6) neposrednog ili posrednog uključivanja konkurentnih operatora, takođe i u okviru savjetodavnih tijela, prilikom izdavanja odobrenja ili donošenja drugih odluka nadležnih organa, izuzev profesionalnih tijela i udruženja ili drugih organizacija koje djeluju u svojstvu nadležnog organa; ova se zabrana ne odnosi na savjetovanja sa organizacijama, kao što su privredne komore ili socijalni partneri, o pitanjima koja se ne odnose na pojedinačne zahtjeve za izdavanje odobrenja, ili na savjetovanje sa širom javnosti; 7) obaveze pružanja finansijske garancije ili učešća u finansijskoj garanciji ili zaključivanja osiguranja kod pružaoca ili tijela sa sjedištem na njihovoj teritoriji. To ne utiče na mogućnost država članica da zahtijevaju osiguranje ili finansijsku garanciju kao takvu, niti utiče na zahtjeve u vezi sa učešćem u zajedničkom kompenzacionom fondu, na primjer za članove profesionalnih tijela ili organizacija; 8) obaveze prethodne registracije, za dati period, u registrima koji se vode na njihovoj teritoriji ili obaveze da je djelatnost prethodno obavljana u datom periodu na njihovoj teritoriji.				
Član 15 **Zahtjevi koje treba ocijeniti** 1. Države članice ispituju da li njihov pravni sistem predviđa neki od zahtjeva iz stava 2 i obezbjeđuju da su svi takvi zahtjevi usklađeni sa uslovima iz stava 3. Države članice prilagođavaju svoje zakone i druge propise kako bi se uskladili sa tim uslovima. 2. Države članice ispituju da li je u njihovom pravnom sistemu pristup uslužnoj djelatnosti ili njeno obavljanje	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

uslovljeno ispunjavanjem nekih od sljedećih nediskriminatorih zahtjeva: (a) kvantitativnih ili teritorijalnih ograničenja, a naročito u obliku granica koje se utvrđuju u odnosu na stanovništvo ili najmanje geografske udaljenosti između pružalaca usluga; (b) obaveze da pružalac usluge ima posebni pravni oblik; (c) zahtjeva koji se odnose na vlasništvo udjela u privrednom društvu; (d) zahtjeva, osim onih koji se odnose na pitanja obuhvaćena Direktivom 2005/36/EZ ili predviđenih drugim instrumentima Zajednice, koji pristup dotičnoj uslužnoj djelatnosti rezervišu za određene pružaoce zbog njene specifične prirode; (e) zabrane više od jednog sjedišta na teritoriji iste države; (f) zahtjeva kojima se određuje najmanji broj zaposlenih; (g) fiksnih najnižih i/ili najviših tarifa koje pružalac usluge mora poštovati; (h) obaveze pružalaca da zajedno sa svojom uslugom nudi i druge specifične usluge. 3. Države članice provjeravaju da li zahtjevi iz stava 2 ispunjavaju sljedeće uslove: (a) nediskriminacije: zahtjevi ne smiju biti neposredno ili posredno diskriminatorni s obzirom na državljanstvo niti, u slučaju privrednih društava, mjesto registrovanog sjedišta; (b) nužnosti: zahtjevi moraju biti opravdani preovlađujućim razlogom od javnog interesa; (c) srazmjernosti: zahtjevi moraju biti takvi da obezbjeđuju ispunjenje postavljenog cilja; ne smiju preći ono što je nužno za ostvarivanje tog cilja i nije ih moguće				

zamijeniti drugim, manje restriktivnim mjerama kojima se postiže isti rezultat. 4. St. 1, 2 i 3 primjenjuju se na zakonodavstvo u oblasti usluga od opšteg ekonomskog interesa u onoj mjeri u kojoj primjena tih stavova ne ometa pravno ili stvarno izvršavanje posebnog zadatka koji im je povjeren.				
POGLAVLJE IV **SLOBODNO KRETANJE USLUGA** *ODJELJAK 1* ***Sloboda pružanja usluga i s tim povezana odstupanja*** *Član 16* **Sloboda pružanja usluga** 1. Države članice poštuju pravo pružalaca da pružaju usluge u državi članici u kojoj nemaju sjedište. Država članica u kojoj se pruža usluga obezbjeđuje slobodni pristup i slobodno obavljanje uslužne djelatnosti na svojoj teritoriji. Države članice ne smiju uslovljavati pristup ili obavljanje uslužne djelatnosti na svojoj teritoriji ispunjavanjem nekog zahtjeva koji ne poštuje sljedeća načela: (a) nediskriminacije: zahtjev ne smije biti neposredno ili posredno diskriminatoran s obzirom na državljanstvo niti, u slučaju pravnih lica, državu članicu u kojoj imaju sjedište; (b) nužnosti: zahtjevi moraju biti opravdani razlozima javnog reda, javne sigurnosti, javnog zdravlja ili zaštite životne sredine; (c) srazmjernosti: zahtjev mora biti prikladan za ostvarivanje postavljenog cilja i ne smije preći ono što je nužno za ostvarivanje tog cilja. 2. Države članice ne smiju ograničiti slobodu pružanja usluga, ako pružalac ima sjedište u drugoj državi članici, namećući bilo koji od sljedećih zahtjeva:	**Djelatnost stranog lica koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti** Član 126 Strano privredno društvo ili fizičko lice koje ne posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnosti izdato od nadležnog organa države sjedišta odnosno prebivališta stranog lica (u daljem tekstu: odobrenje) može da obavlja djelatnost, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za domaća lica, a strano fizičko lice mora da ispunjava i uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca. **Djelatnost stranog lica iz države koja je članica EEP** Član 127 Strano privredno društvo iz države potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru (u daljem tekstu: EEP) koje posjeduje odobrenje za obavljanje djelatnost iz člana 122 ovog zakona, može da obavlja djelatnost pod uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države potpisnice EEP koje posjeduje odobrenje, može da obavlja djelatnost iz člana 123 ovog zakona, pod	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama	

(a) obavezu da pružalac ima sjedište na njihovoj teritoriji; (b) obavezu da pružalac pribavi odobrenje od njihovih nadležnih organa, uključujući upis u registar ili registraciju kod profesionalnog tijela ili udruženja na njihovoj teritoriji, osim ukoliko je to predviđeno ovom Direktivom ili drugim instrumentima prava Zajednice; (c) zabranu da pružalac uspostavi određeni oblik ili vrstu infrastrukture na njihovoj teritoriji, uključujući službu ili kancelariju, koja je pružaocu potrebna za pružanje predmetnih usluga; (d) primjenu određenih ugovornih sporazuma između pružaoca i primaoca, kojima se samozaposlenim licima onemogućava ili ograničava pružanje usluga; (e) obavezu pružaoca da posjeduje identifikacioni dokument koji su izdali njihovi nadležni organi, koji je potreban za obavljanje uslužne djelatnosti; (f) zahtjeve koji utiču na upotrebu opreme i materijala koji čine sastavni dio usluge koja se pruža, izuzev opreme i materijala potrebnih iz razloga bezbjednosti i zdravlja na radu; (g) ograničenja slobode pružanja usluga iz člana 19. 3. Državi članici, u koju se pružalac preseli, nije onemogućeno propiše zahtjeve u pogledu obavljanja uslužne djelatnosti, ako su ti zahtjevi opravdani razlozima javnoga reda, javne sigurnosti, javnog zdravlja ili zaštite životne sredine i ako su u skladu sa stavom 1. Toj državi članici, takođe, nije onemogućeno da, u skladu sa pravom Zajednice, primijeni svoje propise o uslovima zapošljavanja uključujući one predviđene kolektivnim ugovorima. 4. Do 28. decembra 2011. godine Komisija, nakon savjetovanja sa državama članicama i socijalnim partnerima na nivou Zajednice, Evropskom parlamentu i	uslovom da se odobrenje odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Privredno društvo odnosno fizičko lice iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu. **Djelatnost stranog lica iz države koja nije članica EEP** Član 128 Strano privredno društvo iz države koja nije članica EEP, koje posjeduje odobrenje može da obavlja djelatnosti iz člana 122 ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim zakonom. Strano fizičko lice, državljanin države koja nije članica EEP, koje ima odobrenje, može da obavlja djelatnost, ako ima priznatu inostranu kvalifikaciju za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije i zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca, na principu uzajamnosti. Strano privredno društvo odnosno fizičko lice iz st.1 i 2 ovog člana, dužno je da, prije početka prvog posla, odobrenje dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu. **Privremeno i povremeno obavljanje djelatnosti stranog lica** Član 129			

Savjetu dostavlja izvještaj o primjeni ovog člana, u kojem razmatra potrebu za predlaganjem mjera za usklađivanje u pogledu uslužnih djelatnosti iz ove Direktive.	Strano privredno društvo, koje ima odobrenje može privremeno ili povremeno da obavlja djelatnost pod uslovom da prije početka prvog posla o namjeri privremenog ili povremenog obavljanja djelatnosti dostavi Ministarstvu i nadležnom inspekcijskom organu pisanu izjavu i odobrenje koje se odnosi na djelatnost uređenu ovim zakonom. Strano fizičko lice, koje posjeduje odobrenje, može djelatnost obavljati privremeno ili povremeno. Privremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za određeni vremenski period, najduže do godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka. Povremenim obavljanjem djelatnosti smatra se obavljanje djelatnosti stranog lica za konkretni posao (izrada tehničke dokumentacije, izvođenje radova i dr.). U slučaju iz stava 2 ovog člana, strano fizičko lice dužno je da prije početka prvog posla podnese strukovnom udruženju u oblasti izgradnje (u daljem tekstu: Komora), pisanu izjavu o vršenju privremenih odnosno povremenih poslova i dokaz da ima stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje te djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih kvalifikacija i regulisane profesije. **Izdavanje licenci** Član 136 O zahtjevu za izdavanje licence Ministarstvo je dužno da odluči u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.			

	Na osnovu licence fizičkog lica može se izdati licenca za obavljanje djelatnosti samo jednom privrednom društvu. Licenca se ne može izdati privrednom društvu po osnovu dopunskog rada fizičkog lica. Imalac licence je dužan da obavijesti Ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene. Za izdavanje licenci ne plaća se naknada. Ministarstvo je dužno da na internet stranici objavi izdatu licencu u roku od tri dana od dana izdavanja licence. **Članstvo u Komori** Član 143 Član Komore može biti fizičko lice koje obavlja djelatnost uređenu ovim zakonom. Član Komore može biti i strano fizičko lice. **Usklađivanje licenci** Član 228 Privredno društvo odnosno fizičko lice koje je, do stupanja na snagu ovog zakona, steklo licencu, ovlašćenje odnosno ovjereno odobrenje u oblasti izgradnje objekata dužno je da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona pribavi licencu u skladu sa ovim zakonom.			

	Radnim iskustvom u svojstvu ovlašćenog inženjera iz člana 125 stav 1 ovog zakona i ovlašćenog inženjera za složeni inženjerski objekat iz člana 193 ovog zakona smatra se i radno iskustvo koje je glavni inženjer i odgovorni inženjer, odnosno vodeći projektant i odgovorni projektant ostvario u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (''Službeni list CG'', br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14). Ako privredna društva odnosno fizička lica u roku iz stava 1 ovog člana ne pribave licencu u skladu sa ovim zakonom, licence odnosno ovlašćenja izdata u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe. Do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, strana lica obavljaće djelatnost u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom za domaća lica.			
Član 17 **Dodatna odstupanja od slobode pružanja usluga** Član 16 se ne primjenjuje na: 1) usluge od opšteg ekonomskog interesa koje se pružaju u drugoj državi članici, između ostalog: (a) u poštanskom sektoru, usluge iz Direktive 97/67/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. decembra 1997. godine o zajedničkim pravilima za razvoj unutrašnjeg tržišta poštanskih usluga Zajednice i unapređenja kvaliteta usluge; (b) u elektroenergetskom sektoru, usluge iz Direktive 2003/54/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. juna 2003. godine o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije; (c) u sektoru gasa, usluge iz Direktive 2003/55/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. juna 2003. godine	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa; (d) usluge distribucije vode i snabdijevanja vodom, kao i usluge odvođenja otpadnih voda; (e) tretman otpada; 2) pitanja iz Direktive 96/71/EZ; 3) pitanja iz Direktive 95/46/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca prilikom obrade ličnih podataka i o slobodnom kretanju tih podataka; 4) pitanja iz Direktive Savjeta 77/249/EEZ od 22. marta 1997. godine kojom se advokatima olakšava djelotvorno ostvarivanje slobode pružanja usluga; 5) aktivnosti sudske naplate dugova; 6) pitanja iz Glave II Direktive 2005/36/EZ, kao i zahtjeve države članice u kojoj se pruža usluga, kojima se obavljanje djelatnosti ograničava na određenu profesiju; 7) pitanja iz Regulative (EEZ) br. 1408/71; 8) što se tiče administrativnih formalnosti u vezi sa slobodnim kretanjem lica i njihovim prebivalištem, pitanja iz odredbi Direktive 2004/38/EZ kojom se utvrđuju administrativne formalnosti nadležnih organa države članice u kojoj se pruža usluga, koje su korisnici dužni da ispune; 9) što se tiče državljana trećih država koji putuju u drugu državu članicu radi pružanja usluge, mogućnost država članica da od državljana trećih država, koji nisu obuhvaćeni režimom međusobnog priznavanja iz člana 21 Konvencije o sprovođenju Šengenskog sporazuma od 14. juna 1985. godine o postepenom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama, zahtijevaju vizu ili boravišnu dozvolu ili mogućnost da od državljana trećih država zahtijevaju da se u trenutku svog ulaska ili nakon ulaska				

prijave nadležnim organima države članice u kojoj se pruža usluga; 10) u vezi sa pošiljkama otpada, pitanja iz Regulative Savjeta (EEZ) br. 259/93 od 1. februara 1993. godine o nadzoru i kontroli pošiljaka otpada unutar Evropske zajednice, u nju i iz nje; 11) autorska i srodna prava, kao i prava iz Direktive Savjeta 87/54/EEZ od 16. decembra 1986. godine o pravnoj zaštiti topografija poluprovodničkih proizvoda i Direktive 96/9/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. marta 1996. godine o pravnoj zaštiti baza podataka, kao i prava industrijske svojine; 12) akte koji po zakonu zahtijevaju učešće notara; 13) pitanja iz Direktive 2006/43/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. maja 2006. godine o obaveznoj reviziji godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja; 14) registraciju vozila zakupljenih u drugoj državi članici; 15) odredbe koje se odnose na ugovorne i vanugovorne obaveze, uključujući vrstu ugovora, utvrđene u skladu sa propisima međunarodnog privatnog prava.				
Član 18 **Odstupanja u pojedinačnim slučajevima** 1. Odstupanjem od člana 16 i isključivo u izuzetnim okolnostima država članica može, u odnosu na pružaoca sa sjedištem u drugoj državi članici, preduzeti mjere vezane za bezbjednost usluga. 2. Mjere predviđene stavom 1 mogu se preduzeti jedino ako se poštuje postupak uzajamne pomoći iz člana 35 i ispune sljedeći uslovi: (a) domaći propisi, u skladu sa kojima je preduzeta mjera, nisu usklađeni na nivou Zajednice u oblasti bezbjednosti usluga;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

(b) mjere predviđaju viši stepen zaštite primaoca, nego što to predviđaju mjere koje preduzima država članica osnivanja u skladu sa svojim domaćim propisima; (c) država članica osnivanja nije preduzela nikakve mjere ili je preduzela mjere koje nisu dovoljne u poređenju sa mjerama iz člana 35 stav 2; (d) mjere su srazmjerne. 3. St. 1 i 2 ne dovode u pitanje odredbe, predviđene instrumentima Zajednice, kojima se jemči sloboda pružanja usluga ili dopuštaju odstupanja od te slobode.				
ODJELJAK 2 **Prava primalaca usluga** Član 19 **Zabranjena ograničenja** Države članice ne smiju primaocu postaviti zahtjeve koji ograničavaju korišćenje usluge koju pruža pružalac sa sjedištem u drugoj državi članici, a naročito sljedeće zahtjeve: (a) obavezu da pribavi odobrenje od njihovih nadležnih organa ili da podnese izjavu takvim organima; (b) diskriminatorna ograničenja dodjele finansijske pomoći iz razloga da pružalac ima sjedište u drugoj državi članici ili zbog lokacije mjesta na kojem se pruža usluga.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	
Član 20 **Nediskriminacija** 1. Države članice obezbjeđuju da za primaoca ne važe diskriminatorni zahtjevi na osnovu njegovog državljanstva ili mjesta prebivališta. 2. Države članice obezbjeđuju da opšti uslovi pristupa usluzi, koje pružalac stavlja na raspolaganje široj javnosti, ne sadrže diskriminatorne odredbe u odnosu na državljanstvo ili mjesto prebivališta primaoca, ali ne	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

isključuju mogućnost da se predvide različiti uslovi pristupa ukoliko su te razlike neposredno opravdane objektivnim kriterijumima.				
Član 21 **Pomoć primaocima usluga** 1. Države članice obezbjeđuju da u državi članici svog prebivališta primaoci usluga mogu dobiti sljedeće informacije: (a) opšte informacije o zahtjevima koji se primjenjuju u drugim državama članicama u vezi sa pristupom uslužnim djelatnostima i njihovim obavljanjem, a naročito onih vezanih za zaštitu potrošača; (b) opšte informacije o pravnim sredstvima koja su dostupna u slučaju spora između pružaoca i primaoca usluge; (c) kontakt podatke udruženja ili organizacija, uključujući Mrežu evropskih centara za zaštitu potrošača, od kojih pružaoci ili primaoci usluga mogu dobiti praktičnu pomoć. Savjet nadležnih organa, po potrebi, uključuje jednostavna postupna uputstva. Informacije i pomoć pružaju se jasno i nedvosmisleno, lako su dostupne na daljinu, uključujući i elektronskim putem, i redovno se ažuriraju. 2. Odgovornost za izvršenje zadatka iz stava 1 države članice mogu prenijeti na jedinstvene kontakt tačke ili na bilo koje drugo tijelo, kao što su centri iz Evropske mreže centara za zaštitu potrošača, udruženja potrošača ili Euro info centri. Države članice Komisiji dostavljaju nazive i kontakt podatke imenovanih tijela. Komisija ih prosljeđuje svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

3. Da bi se ispunili zahtjevi iz st. 1 i 2 tijelo kojem se obrati primalac usluge, po potrebi, kontaktira relevantno tijelo dotične države članice. U najkraćem mogućem roku to tijelo šalje tražene informacije tijelu koje ih je zatražilo i koje ih tada prosljeđuje primaocu. Države članice obezbjeđuju da se ta tijela međusobno pomažu i preduzimaju sve moguće mjere za njihovu djelotvornu saradnju. Države članice zajedno sa Komisijom usvajaju praktična rješenja za sprovođenje stava 1. 4. U skladu sa postupkom iz člana 40 stav 2 Komisija usvaja mjere za sprovođenje st. 1, 2 i 3 ovog člana navodeći tehničke mehanizme za razmjenu informacija između tijela različitih država članica i naročito mehanizme za interoperabilnost informacionih sistema, poštujući pritom zajedničke standarde.				
POGLAVLJE V **KVALITET USLUGA** Član 22 **Informacije o pružaocima i njihovim uslugama** 1. Države članice obezbjeđuju da primaocu usluga pružaoci stave na raspolaganje sljedeće informacije: (a) naziv pružaoca, njegov pravni status i oblik, adresu njegovog sjedišta i podatke za brzo kontaktiranje i neposredno komuniciranje, po potrebi, i elektronskim putem; (b) ako je pružalac usluge registrovan u trgovačkom ili drugom sličnom javnom registru, naziv tog registra i registracioni broj pružaoca ili ekvivalentno sredstvo identifikacije u tom registru; (c) ako djelatnost podliježe sistemu odobrenja, pojedinosti o relevantnom nadležnom organu ili jedinstvenoj kontakt tački;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

(d) ako pružalac obavlja djelatnost koja podliježe plaćanju PDV-a, identifikacioni broj iz člana 22 stav 1 Šeste direktive Savjeta 77/388/EEZ od 17. maja 1977. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezima na promet – Zajednički sistem poreza na dodatu vrijednost: jedinstvena osnovica za određivanje poreza; (e) za regulisane profesije, svako profesionalno tijelo ili slična institucija kod koje je pružalac registrovan, stručno zvanje i država članica u kojoj je to zvanje stečeno; (f) opšte uslove i klauzule koje koristi pružalac, ako postoje; (g) postojanje ugovornih klauzula koje pružalac koristi u odnosu na pravo koje se primjenjuje na ugovor i/ili nadležne sudove; (h) postojanje eventualne postprodajne garancije, koja nije propisana zakonom; (i) cijenu usluge, ako je pružalac prethodno odredio cijenu za određenu vrstu usluge; (j) glavna obilježja usluge, ako već nije jasno iz konteksta; (k) osiguranje ili garancije iz člana 23 stav 1, a naročito kontakt podatke o osiguravaču ili izdavaocu garancije, kao i teritorijalnu pokrivenost. 2. Države članice obezbjeđuju da, po izboru pružaoca, informacije iz stava 1 budu: (a) date od strane pružaoca na sopstvenu inicijativu; (b) lako dostupne primaocu na mjestu gdje se pruža usluga ili gdje je zaključen ugovor; (c) lako dostupne primaocu elektronskim putem na adresi koju navede pružalac; (d) sadržane u svim informativnim materijalima koje pružalac daje primaocu usluge i koji detaljno opisuju uslugu koju pruža.				

3. Države članice obezbjeđuju da na zahtjev primaoca pružaoci dostave sljedeće dodatne informacije: (a) ako za određenu vrstu usluge pružalac nije prethodno odredio cijenu, cijenu usluge ili ako se ne može dati tačna cijena, način izračunavanja cijene na način da je primalac može provjeriti, ili dovoljno preciznu procjenu; (b) za regulisane profesije, upućivanje na profesionalne propise koji se primjenjuju u državi članici osnivanja i način pristupa tim propisima; (c) informacije o njihovim multidisciplinarnim djelatnostima i partnerstvima koja su neposredno povezana sa navedenom uslugom, kao i informacije o mjerama koje se preduzimaju kako bi se izbjegao sukob interesa. Te se informacije nalaze u svim informativnim materijalima u kojima pružaoci detaljno opisuju svoje usluge; (d) sva pravila ponašanja koja važe za pružaoca i adresu na kojoj se elektronskim putem navedena pravila mogu konsultovati uz navođenje dostupne jezičke verzije; (e) ako za pružaoca važe pravila ponašanja ili je član trgovačkog udruženja ili profesionalnog tijela koje predviđa vansudsko rješavanje sporova, informacije o tome. Pružalac navodi način pristupa detaljnim informacijama o obilježjima i uslovima korišćenja vansudskog rješavanja sporova. 4. Države članice obezbjeđuju da informacije koje je pružalac u obavezi da dostavi u skladu sa ovim Poglavljem, budu dostupne ili saopštene jasno, nedvosmisleno i blagovremeno prije zaključivanja ugovora ili, ako se ne zaključuje ugovor u pisanoj formi, prije pružanja usluge. 5. Zahtjevi informisanja, predviđeni ovim Poglavljem, dopunjuju zahtjeve koji su već predviđeni pravom				

Zajednice i ne sprečavaju države članice da utvrde dodatne zahtjeve informisanja koji se primjenjuju na pružaoce sa sjedištem na njihovoj teritoriji. 6. U skladu sa postupkom iz člana 40 stav 2 Komisija može precizirati sadržaj informacija iz st. 1 i 3 ovog člana prema specifičnoj prirodi određenih djelatnosti i može utvrditi praktičan način za sprovođenje stava 2 ovog člana				
Član 23 **Osiguranje od profesionalne odgovornosti i garancije** 1. Države članice mogu obezbijediti da pružaoci čije usluge predstavljaju neposredan i poseban rizik po zdravlje ili bezbjednost primaoca ili trećeg lica, ili rizik za finansijsku sigurnost primaoca, zaključe osiguranje od profesionalne odgovornosti, primjereno vrsti i obimu rizika, ili da pruže garanciju ili slično rješenje koje je ekvivalentno ili bitno uporedivo u odnosu na njenu svrhu. 2. Ako pružalac ima sjedište na njihovoj teritoriji, države članice ne mogu zahtijevati osiguranje od profesionalne odgovornosti ili garanciju od pružaoca ako je, u drugoj državi članici u kojoj već ima sjedište, pružalac već pokriven garancijom koja je ekvivalentna ili bitno uporediva po svojoj namjeni i pokriću koje pruža u smislu osiguranog rizika, osiguranog iznosa ili gornje granice garancije i mogućeg isključenja iz pokrića. U slučaju djelimične ekvivalentnosti države članice mogu zatražiti dodatnu garanciju za pokriće nepokrivenih aspekata. Ako od pružaoca sa sjedištem na svojoj teritoriji država članica zahtijeva da zaključi osiguranje od profesionalne odgovornosti ili pruži drugu garanciju, ta država članica kao dovoljan dokaz prihvata potvrde takvog osiguranja	**Odgovornost za štetu i osiguranje od profesionalne odgovornosti** Član 131 Privredno društvo koje obavlja djelatnost iz člana 121 ovog zakona, dužno je, da prije početka vršenja djelatnosti, zaključi ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti za štetu koja može da nastane investitorima ili trećim licima. Osiguranje iz stava 1 ovog člana mora da pokrije rizik odgovornosti za štetu prouzrokovanu licima i za štetu na objektima i za finansijski gubitak. Minimalnu sumu osiguranja iz stava 2 ovog člana propisuje Vlada. Osiguranje od profesionalne odgovornosti ugovoreno u državi sjedišta stranog lica iz potpisnice EEP, priznaje se, ako to osiguranje pokriva štetu koja može biti prouzrokovana u Crnoj Gori.	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama	

koje su izdale kreditne institucije i osiguravači sa sjedištem u drugim državama članicama. 3. St. 1 i 2 ne utiču na osiguranja od profesionalne odgovornosti ili garancije predviđene drugim instrumentima Zajednice. 4. Radi sprovođenja stava 1 Komisija može, u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 40 stav 2, utvrditi listu usluga koje imaju obilježja iz stava 1 ovog člana. Komisija može, takođe, u skladu sa postupkom iz člana 40 stav 3, usvojiti mjere za izmjenu i dopunu neključnih odredaba ove Direktive, tako da se ona dopuni utvrđivanjem zajedničkih kriterijuma za određivanje primjerenog osiguranja ili garancija iz stava 1 ovog člana s obzirom na vrstu i obim rizika. 5. U smislu ovog člana - "neposredan i poseban rizik" je rizik koji neposredno proizilazi iz pružanja usluge, - "zdravlje i bezbjednost" je sprečavanje smrtnog slučaja ili ozbiljne lične povrede primaoca ili trećeg lica, - "finansijska sigurnost" je sprečavanje značajnog novčanog gubitka ili pada vrijednosti imovine primaoca, - "osiguranje od profesionalne odgovornosti" je osiguranje koje pružalac zaključuje u vezi sa potencijalnim odgovornostima prema primaocima i, po potrebi, trećim stranama, koje proizilaze iz pružanja usluge.				
Član 24 **Poslovne komunikacije regulisanih profesija** 1. Države članice uklanjaju sve potpune zabrane poslovnih komunikacija regulisanih profesija. 2. Države članice obezbjeđuju da poslovne komunikacije regulisanih profesija poštuju profesionalne propise, usklađene sa pravom Zajednice, koji se saglasno	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

specifičnoj prirodi profesije naročito odnose na njenu nezavisnost, dostojanstvo i integritet, kao i na poslovnu tajnost. Profesionalni propisi o poslovnoj komunikaciji moraju biti nediskriminatorni, opravdani preovlađujućim razlogom od javnog interesa i srazmjerni.				
Član 25 **Multidisciplinarne djelatnosti** 1. Države članice obezbjeđuju da pružaoci ne podliježu zahtjevima koji ih obavezuju da obavljaju isključivo određenu, specifičnu djelatnost ili koji ograničavaju zajedničko ili partnersko obavljanje različitih djelatnosti. Međutim, takvi zahtjevi mogu da važe za sljedeće pružaoce usluga: (a) regulisane profesije, ako su ti zahtjevi opravdani kako bi se garantovala usklađenost sa propisima koji uređuju profesionalnu etiku i ponašanje, a razlikuju se s obzirom na specifičnu prirodu svake profesije, kao i ako su ti zahtjevi potrebni da bi se obezbijedila njihova nezavisnost i nepristrasnost; (b) pružaoci usluga sertifikacije, akreditacije, tehničkog nadzora, testiranja ili probe, ako su ti zahtjevi potrebni da bi se obezbijedila njihova nezavisnost i nepristrasnost. 2. Ako su multidisciplinarne djelatnosti između pružalaca iz stava 1 tač. (a) i (b) odobrene, države članice obezbjeđuju sljedeće: (a) sprečavanje sukoba interesa i nespojivosti između određenih djelatnosti; (b) obezbjeđivanje nezavisnosti i nepristrasnosti propisane za određene djelatnosti; (c) međusobnu usklađenost propisa koji uređuju profesionalnu etiku i ponašanje za različite djelatnosti, a naročito u pogledu poslovne tajnosti.	**Zabrana konflikta interesa** Član 132 Poslove ovlašćenog inženjera, revizora tehničke dokumentacije i revizora građenja objekta ne smije da obavlja lice zaposleno u Ministarstvu, nadležnom organu lokalne uprave odnosno organu za tehničke uslove, kao ni lice koje vrši inspekcijski nadzor u skladu sa ovim zakonom. Reviziju tehničke dokumentacije ne smije da vrši investitor, privredno društvo koje je izradilo tehničku dokumentaciju, odnosno učestvovalo u izradi tehničke dokumentacije ili dijela tehničke dokumentacije, fizičko lice zaposleno u privrednom društvu koje je izradilo tehničku dokumentaciju ili dio tehničke dokumentacije ili je učestvovao u njenoj izradi, kao ni fizičko lice zaposleno kod investitora. Stručni nadzor nad građenjem objekta ne smije da vrši investitor, fizičko lice zaposleno kod investitora, privredno društvo koje je izvođač radova na tom objektu i lice zaposleno u privrednom društvu koje je izvođač radova na tom objektu. Reviziju planskog dokumenta, tehničke dokumentacije odnosno stručni nadzor nad građenjem objekta ne može da vrši član Savjeta odnosno revizor koji je sa rukovodiocem izrade planskog dokumenta	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama	

3. U izvještaju iz člana 39 stav 1 države članice navode koji pružaoci usluga podliježu zahtjevima iz stava 1 ovog člana, sadržaj tih zahtjeva i razloge na osnovu kojih ih smatraju opravdanima.	odnosno ovlašćenim inženjerom koji je izradio tehničku dokumentaciju odnosno koji gradi objekat: 1) srodnik u pravoj liniji i pobočnoj do drugog stepena srodstva; 2) bračni i vanbračni supružnik; 3) usvojilac i usvojenik; 4) član zajedničkog domaćinstva.			
Član 26 **Politika kvaliteta usluga** 1. U saradnji sa Komisijom države članice preduzimaju prateće mjere kojima se pružaoci usluga podstiču da na dobrovoljnoj osnovi preduzmu mjere da obezbijede kvalitet usluga, a naročito primjenom nekih od sljedećih metoda: (a) sertifikacijom ili ocjenjivanjem njihovih djelatnosti od strane nezavisnih ili akreditovanih tijela; (b) sastavljanjem sopstvenog dokumenta o kvalitetu ili učešćem u dokumentima o kvalitetu ili oznakama koje sastavljaju profesionalna tijela na nivou Zajednice. 2. Države članice obezbjeđuju da su informacije o značaju određenih oznaka i kriterijumima za stavljanje oznaka ili drugih znakova kvaliteta usluga, lako dostupne pružaocima i primaocima usluga. 3. U saradnji sa Komisijom države članice preduzimaju prateće mjere kojima se profesionalna tijela, privredne komore, zanatska udruženja i udruženja potrošača na njihovoj teritoriji podstiču na saradnju na nivou Zajednice radi promovisanja kvaliteta pružanja usluga, naročito kroz pojednostavljenje ocjenjivanja osposobljenosti pružaoca. 4. U saradnji sa Komisijom države članice preduzimaju prateće mjere za podsticanje razvoja nezavisnog	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

ocjenjivanja u pogledu kvaliteta i manjkavosti u pružanju usluga, naročito od strane udruženja potrošača, kao i razvoja uporednih proba ili testiranja na nivou Zajednice i saopštavanja rezultata. 5. U saradnji sa Komisijom države članice podstiču razvoj dobrovoljnih evropskih standarda sa ciljem pojednostavljenja usklađenosti usluga koje pružaoci pružaju u različitim državama članicama, informisanosti primaoca i kvaliteta pružanja usluga.				
Član 27 **Rješavanje sporova** 1. Države članice preduzimaju potrebne opšte mjere kojima se obezbjeđuje da pružaoci usluga dostave svoje kontakt podatke, a naročito poštansku adresu, broj faksa ili e-mail adresu i broj telefona, na koje svi primaoci, uključujući one sa prebivalištem u drugoj državi članici, mogu poslati pritužbu ili zahtjev za informacijama o pruženoj usluzi. Pružaoci usluga daju svoju službenu adresu, ako ta adresa nije njihova uobičajena poštanska adresa za korespondenciju. Države članice preduzimaju potrebne opšte mjere kojima se obezbjeđuje da pružaoci usluga u najkraćem roku odgovore na pritužbe iz podstava 1 i ulože sve napore kako bi se pronašlo zadovoljavajuće rješenje. 2. Države članice preduzimaju potrebne opšte mjere prema kojima su pružaoci usluga u obavezi da dokažu da su ispunili obaveze o pružanju informacija iz ove Direktive i dokažu tačnost tih informacija. 3. Ako je za izvršenje sudske odluke potrebno finansijsko jemstvo, države članice priznaju ekvivalentna jemstva položena kod kreditne institucije ili osiguravača sa sjedištem u drugoj državi članici. Takve kreditne	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o obligacionim odnosima odnosima („Sl. list CG“, br. 47/8, 4/11) i Zakona o upravnom postupku („Sl. List CG“, 37/2017)	

institucije moraju biti odobrene u državi članici u skladu sa Direktivom 2006/48/EZ, a osiguravači, ako je primjereno, u skladu sa Prvom Direktivom Savjeta 73/239/EEZ od 24. jula 1973. godine o usklađivanju zakona i drugih propisa o započinjanju i obavljanju djelatnosti direktnog osiguranja izuzev životnog osiguranja, kao i Direktivom 2002/83/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. novembra 2002. godine o životnom osiguranju. 4. Države članice preduzimaju potrebne opšte mjere kojima se obezbjeđuje da pružaoci za koje važe pravila ponašanja ili su članovi trgovačkog udruženja ili profesionalnog tijela koje predviđa vansudsko rješavanje sporova, o tome obavijeste primaoca i da taj podatak navedu u svim dokumentima u kojima su detaljno predstavljene njihove usluge, navodeći pritom način na koji se mogu dobiti detaljne informacije o obilježjima i uslovima korišćenja tog mehanizma.				
POGLAVLJE VI **ADMINISTRATIVNA SARADNJA** Član 28 **Međusobna pomoć – opšte obaveze** 1. Države članice se međusobno pomažu i uvode mjere za djelotvornu međusobnu saradnju, kako bi se obezbijedio nadzor pružalaca i usluga koje pružaju. 2. U smislu ovog Poglavlja države članice imenuju jedno ili više kontakt mjesta, čiji se kontakt podaci dostavljaju drugim državama članicama i Komisiji. Komisija objavljuje i redovno ažurira listu kontakt mjesta. 3. Zahtjevi za informacijama i zahtjevi za vršenje provjera, inspekcija i istraga iz ovog Poglavlja moraju se propisno obrazložiti naročito navodeći razlog zahtjeva.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

Razmijenjene informacije koriste se samo u onu svrhu za koju su zatražene. 4. Ako države članice prime zahtjev za pomoć od nadležnih organa druge države članice, moraju obezbijediti da pružaoci sa sjedištem na njihovoj teritoriji svojim nadležnim organima dostave sve potrebne informacije za nadzor njihovih djelatnosti u skladu sa njihovim domaćim zakonodavstvom. 5. U slučaju poteškoća prilikom ispunjavanja zahtjeva za informacijama ili prilikom vršenja provjera, inspekcija i istraga dotična država članica o tome odmah obavještava državu članicu koja je podnijela zahtjev radi nalaženja rješenja. 6. U najkraćem mogućem roku države članice elektronskim putem dostavljaju informacije koje zatraži druga država članica ili Komisija. 7. Države članice obezbjeđuju da registre u kojima su upisani pružaoci i koji su dostupni nadležnim organima na njihovoj teritoriji, mogu pod istim uslovima konsultovati i ekvivalentni nadležni organi drugih država članica. 8. Države članice Komisiji saopštavaju informacije o slučajevima kada druge države članice ne ispune svoju obavezu u vezi sa međusobnom pomoći. Komisija, po potrebi, preduzima odgovarajuće korake, uključujući postupke iz člana 226 Ugovora, kako bi obezbijedila da dotične države članice ispune svoju obavezu u vezi sa međusobnom pomoći. Komisija povremeno obavještava države članice o funkcionisanju odredaba o međusobnoj pomoći.				
Član 29 **Međusobna pomoć – opšte obaveze države članice osnivanja**	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet	

1. Što se tiče pružalaca koji pružaju usluge u drugoj državi članici, na njen zahtjev država članica osnivanja dostavlja informacije o pružaocima sa sjedištem na njenoj teritoriji i, naročito, potvrđuje da pružalac ima sjedište na njenoj teritoriji i da prema njenim saznanjima ne obavlja svoje djelatnosti na nezakonit način. 2. Na zahtjev druge države članice država članica osnivanja vrši provjere, inspekcije i istrage i obavještava drugu državu članicu o rezultatima i eventualnim preduzetim mjerama. Nadležni organi pritom djeluju u granicama svojih ovlašćenja koja su im povjerena u njihovoj državi članici. Nadležni organi mogu odlučiti da se preduzmu najprikladnije mjere u svakom pojedinačnom slučaju, kako bi se ispunio zahtjev druge države članice. 3. Ako država članica osnivanja dođe do stvarnog saznanja da se pružalac sa sjedištem na njenoj teritoriji, koji pruža usluge u drugim državama članicama, ponaša ili vrši specifična djela koja bi prema njenim saznanjima mogla ozbiljno naškoditi zdravlju ili bezbjednosti lica ili životnoj sredini, o tome što prije obavještava sve druge države članice i Komisiju.			regulisanja Zakona o uslugama	
Član 30 **Nadzor od strane države članice osnivanja u slučaju privremenog preseljenja pružaoca u drugu državu članicu** 1. Što se tiče slučajeva koji nisu obuhvaćeni članom 31 stav 1, država članica osnivanja obezbjeđuje da se ispunjenost njenih zahtjeva nadzire u skladu sa ovlašćenjima nadzora, predviđenim domaćim zakonodavstvom, a naročito kroz mjere nadzora u mjestu sjedišta pružaoca.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

2. Država članica osnivanja ne uzdržava se od preduzimanja mjera nadzora ili izvršenja na svojoj teritoriji zato što se usluga pruža ili je uzrokovala štetu u drugoj državi članici. 3. Obaveza iz stava 1 ne podrazumijeva dužnost države članice osnivanja da sprovede činjenične provjere i kontrole na teritoriji države članice u kojoj se pruža usluga. Na zahtjev organa države članice osnivanja, u skladu sa članom 31, takve provjere i kontrole vrše organi države članice u kojoj pružalac privremeno obavlja svoju djelatnost.				
Član 31 **Nadzor od strane države članice u kojoj se pruža usluga u slučaju privremenog preseljenja pružaoca** 1. U skladu sa nacionalnim zahtjevima koji se mogu propisati u skladu sa čl. 16 ili 17, država članica u kojoj se pruža usluga odgovorna je za nadzor djelatnosti pružaoca na svojoj teritoriji. U skladu sa pravom Zajednice država članica u kojoj se pruža usluga: (a) preduzima sve potrebne mjere kako bi obezbijedila da pružalac ispunjava zahtjeve u vezi sa pristupom i obavljanjem djelatnosti; (b) vrši potrebne provjere, inspekcije i istrage radi nadzora usluge. 2. Što se tiče zahtjeva koji nisu oni iz stava 1, ako se radi obavljanja svoje djelatnosti pružalac privremeno preseli u drugu državu članicu u kojoj nema sjedište, nadležni organi te države članice učestvuju u nadzoru pružaoca u skladu sa st. 3 i 4. 3. Na zahtjev države članice osnivanja, nadležni organi države članice u kojoj se pruža usluga vrše potrebne provjere, inspekcije i istrage, kako bi se obezbijedio djelotvoran nadzor države članice osnivanja. Nadležni	**Inspekcijski nadzor** Član 197 Poslove inspekcijskog nadzora u oblasti planiranja i izgradnje vrši Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor. Inspekcijski nadzor iz stava 1 ovog člana vrši se preko urbanističko–građevinskog inspektora. Poslove inspekcijskog nadzora u oblasti izgradnje objekata vrše i druge inspekcije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima. Organi iz st. 1 i 2 ovog člana dužni su da se međusobno obavještavaju o upravnim mjerama i radnjama preduzetim u okviru propisanih nadležnosti. **Ovlašćenja urbanističko – građevinskog inspektora** **Član 200 stav 1 tač:30, 31 i 37**	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja i Zakona o uslugama	

organi pritom djeluju u granicama svojih ovlašćenja, koja su im povjerena u njihovoj državi članici. Nadležni organi mogu odlučiti da preduzmu najprikladnije mjere u svakom pojedinačnom slučaju, kako bi se ispunio zahtjev države članice osnivanja. 4. Nadležni organi države članice u kojoj se pruža usluga mogu, na sopstvenu inicijativu, sprovesti provjere, inspekcije i istrage na licu mjesta, pod uslovom da te provjere, inspekcije i istrage nisu diskriminatorne, da se ne zasnivaju na činjenici da pružalac ima sjedište u drugoj državi članici, i da su srazmjerne.	Urbanističko–građevinski inspektor provjerava naročito: 30) da li projektant odnosno izvođač radova ispunjava uslove iz člana 122 i 193 ovog zakona, za izradu tehničke dokumentacije odnosno građenja objekta; 31) da li revident odnosno stručni nadzor ispunjava uslove iz člana 124 i 194 ovog zakona, za reviziju tehničke dokumentacije odnosno vršenja stručnog nadzora nad građenjem objekta; 37)da li strano lice ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane čl. 126 do 129 ovog zakona;			
Član 32 **Mehanizmi upozoravanja** 1. Ako država članica sazna za ozbiljna specifična djela ili okolnosti uslužne djelatnosti koje bi mogle ozbiljno naškoditi zdravlju ili bezbjednosti lica ili životnoj sredini na njenoj teritoriji ili teritoriji drugih država članica, o tome što prije obavještava državu članicu osnivanja, druge uključene države članice i Komisiju. 2. Radi sprovođenja stava 1 Komisija podstiče rad evropske mreže organa država članica i učestvuje u njenom radu. 3. U skladu sa postupkom iz člana 40 stav 2 Komisija usvaja i redovno ažurira detaljne propise o upravljanju mrežom iz stava 2 ovog člana.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	
Član 33 **Informacije o dobroj reputaciji pružaoca**	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet	

1. Na zahtjev nadležnog organa druge države članice i u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom države članice dostavljaju informacije o disciplinskim ili upravnim mjerama, krivičnim sankcijama i odlukama o nesolventnosti ili stečaju zbog prevare, koje su u odnosu na pružaoca preduzeli njihovi nadležni organi i koje su neposredno vezane za osposobljenost ili profesionalnu pouzdanost pružaoca. Država članica koja dostavlja te informacije, o tome obavještava pružaoca. Zahtjev podnesen u skladu sa podstavom 1 mora se propisno obrazložiti, a naročito u odnosu na razloge zahtijevanja informacija. 2. O sankcijama i mjerama iz stava 1 obavještava se samo ako je donesena konačna odluka. Što se tiče drugih izvršnih odluka iz stava 1, država članica koja dostavlja informacije, navodi da li je odluka konačna ili je na nju uložena žalba u kom slučaju dotična država članica navodi predviđeni datum donošenja odluke po žalbi. Pored toga, država članica navodi odredbe domaćeg zakonodavstva na osnovu kojih je pružalac proglašen krivim ili kažnjen. 3. Sprovođenje st. 1 i 2 mora biti u skladu sa propisima o dostavljanju ličnih podataka i pravima zajemčenim licima koje su proglašena krivim ili kažnjena u dotičnim državama članicama, uključujući od strane profesionalnih tijela. Sve predmetne informacije, koje su javne, moraju biti dostupne potrošačima.			regulisanja Zakona o uslugama	
Član 34 **Prateće mjere** 1. U saradnji sa državama članicama Komisija uspostavlja elektronski sistem za razmjenu informacija između država članica uzimajući u obzir postojeće informacione sisteme.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

2. Uz pomoć Komisije države članice preduzimaju prateće mjere kako bi se pojednostavila razmjena službenika zaduženih za sprovođenje međusobne pomoći i njihovo osposobljavanje koje uključuje jezičku i kompjutersku obuku. 3. Komisija procjenjuje potrebu za izradom višegodišnjeg programa radi organizacije odgovarajućih razmjena službenika i njihovog osposobljavanja.				
Član 35 **Međusobna pomoć u slučaju pojedinačnih odstupanja** 1. Ako država članica namjerava da preduzme neku mjeru na osnovu člana 18, primjena postupka iz st. 2 do 6 ovog člana ne dovodi u pitanje sudske postupke, uključujući prethodne postupke i radnje koje se vrše u okviru krivične istrage. 2. Država članica iz stava 1 traži od države članice osnivanja da preduzme mjere u odnosu na pružaoca i dostavlja sve potrebne informacije o dotičnoj usluzi i okolnostima slučaja. U najkraćem mogućem roku država članica osnivanja provjerava da li pružalac obavlja svoju djelatnost zakonito i provjerava činjenice na kojima se zasniva zahtjev. U najkraćem mogućem roku državu članicu koja je podnijela zahtjev obavještava o preduzetim ili predviđenim mjerama ili, ako je to slučaj, o razlozima zbog kojih nije preduzela nikakve mjere. 3. Nakon saopštenja države članice osnivanja, kako je predviđeno podstavom 2 stava 2, država članica koja je podnijela zahtjev obavještava Komisiju i državu članicu osnivanja o svojoj namjeri da preduzme mjere i navodi sljedeće:	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o uslugama	

(a) razloge na osnovu kojih smatra da su mjere koje je preduzela ili predvidjela država članica osnivanja neodgovarajuće; (b) razloge na osnovu kojih smatra da mjere koje namjerava da preduzme ispunjavaju uslove iz člana 18. 4. Mjere se ne smiju preduzeti prije isteka petnaest radnih dana od datuma dostavljanja obavještenja iz stava 3. 5. Ne dovodeći u pitanje mogućnost države članice koja je podnijela zahtjev da preduzme dotične mjere nakon isteka perioda iz stava 4, u najkraćem mogućem roku Komisija ispituje usklađenost mjera na koje se odnosi obavještenje sa zakonodavstvom Zajednice. Ako Komisija zaključi da mjera nije u skladu sa zakonodavstvom Zajednice, donosi odluku kojom od dotične države članice zahtijeva da se uzdrži od preduzimanja predloženih mjera ili da hitno prestane da preduzima te mjere. 6. U hitnim slučajevima država članica koja namjerava da preduzme mjeru može odstupiti od st. 2, 3 i 4. U tim slučajevima, u najkraćem mogućem roku, o dotičnim mjerama obavještava Komisiju i državu članicu osnivanja i navodi razloge na osnovu kojih smatra da se radi o hitnom slučaju.				
Čl. 36 - 46	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Regulativa (EU) br. 305/2011				
POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE Član 1 **Predmet** Ovom regulativom utvrđuju se uslovi za stavljanje na tržište odnosno za stavljanje građevinskih proizvoda na raspolaganje na tržištu uspostavljanjem usaglašenih	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list	

pravila o načinu izražavanja svojstavagrađevinskih proizvoda kada je riječ o njihovim bitnim karakteristikama i o upotrebi oznake CE na tim proizvodima.			CG“br.18/14 i 51/17)	
Član 2 **Definicije** U smislu ove uredbe, koriste se sledeće definicije: 1.‘građevinski proizvod’ je bilo koji proizvod ili sklop proizveden i stavljen na tržište radi trajne ugradnje u građevinske radove objekte ili njihove djelove, čija svojstva utiču na svojstva objekata s obzirom na osnovne zahtjeve za objekat ;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
2.‘sklop’ je građevinski proizvod koji jedan proizvođač stavi na tržište kao cjelina od najmanje dva odvojena djela koja treba spojiti da bi se ugradila u objekat;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
3.‘ objekti su objekti visokogradnje i objekti niskogradnje;	Član 5 Stav 1 **14) objekat** je prostorna, funkcionalna, konstruktivna, arhitektonska, estetska, tehničko-tehnološka ili biotehnička cjelina sa instalacijama, postrojenjima i opremom koja se u njega ugrađuje (zgrade, inženjerski objekti, javne zelene površine, groblja i dr.);	Potpuno usklađeno		
4.‘bitne karakteristike’ su one karakteristike građevinskog proizvoda koje se odnose na osnovne zahtjeve za objekat;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim	

			proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
5.‘ svojstva građevinskog proizvoda’ su svojstva koja se odnose na odgovarajuce bitne karakteristike, izražene kao nivo ili klasa ili opisno;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
6.‘nivo’ je rezultat ocjene svojstava građevinskog proizvoda koja se odnose na njegove bitne karakteristike, izražen kao numerička vrijednost;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
7.‘klasa’ je raspon nivoa svojstava građevinskog proizvoda, ograničenih minimalnom i maksimalnom vrijednošću,	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
8.‘granični nivo’ predstavlja minimalni ili maksimalni nivo svojstava u odnosu na bitne karakteristike građevinskog proizvoda;	Nema odgovarajuće odredbe		Pravilnik o građevinskim proizvodima	

			(„Sl.list CG“ broj.82/16)	
9.‘tip proizvoda’ je skup reprezentativnih nivoa ili klasa svojstava građevinskog proizvoda, u odnosu na njegove bitne karakteristike, koji se proizvodi primjenom date kombinacije sirovina, odnosno drugih elemenata, kroz specifičan proces proizvodnje;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
10. ‘ usaglašene tehničke specifikacije’ su usaglašeni standardi i evropska dokumenta o ocjeni;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
11. ‘ usaglašeni standard’ je standard koji je donijelo jedno od evropskih tijela za standardizaciju koja su navedena u Dodatku I Direktive 98/34/EZ, na osnovu zahtjeva Komisije, u skladu sa članom 6 te Direktive;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
12. ‘Evropski dokument o ocjeni’ je dokument koji je usvojila organizacija tijela za tehničku ocjenu za potrebe izdavanja evropskih tehničkih ocjena;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list	

			CG“br.18/14 i 51/17)	
13. ‘Evropska tehnička ocjena’ je dokumentovana ocjena svojstava građevinskog proizvoda, u odnosu na njegove bitne karakteristike, u skladu saodgovarajucim evropskim dokumentom o ocjeni;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
14.‘predviđena namjena’ je predviđena namjena građevinskog proizvoda prema definiciji iz primjenjive usaglašene tehničke specifikacije;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
15.‘posebna tehnička dokumentacija’ je dokumentacija kojom se dokazuje da su metodi u okviruprimjenjivog sistema za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava zamijenjeni drugim metodama, pod uslovom da su rezultati dobijeni tim drugim metodama jednaki rezultatima dobijenim metodama ispitivanja prema odgovarajućem usaglašenom standardu;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
16. ‘ stavljanje građevinskih proizvoda na raspolaganje na tržište’ je svaka isporuka građevinskog proizvoda za potrebe distribucije ili upotrebe na tržištu Unije u toku neke komercijalne aktivnosti, bilo za naknadu ili besplatno;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list	

			CG“br.18/14 i 51/17)	
17. ‘ stavljanje na trziste’ je prvo stavljanje građevinskog proizvoda na tržište Unije;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
18. ‘privredni subjekt’ je proizvođač, uvoznik, distributer ili ovlašćeni zastupnik;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
19. ‘proizvođač’ je fizičko ili pravno lice koje proizvodi građevinski proizvod ili koje je naručilo da se određeni proizvod projektuje ili proizvede i koje taj proizvod stavlja na tržište pod svojim imenom ili zaštitnom markom;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
20. ‘distributer’ je fizičko ili pravno lice u lancu snabdijevanja, osim proizvođača ili uvoznika, koji stavlja građevinski proizvod na raspolaganje na tržištu;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list	

			CG“br.18/14 i 51/17)	
21. ‘uvoznik’ je pravno ili fizičko lice koje je osnovano u okviru Unije i koje stavlja građevinski proizvod iz treće zemlje na tržište Unije;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
22. ‘ovlašćeni zastupnik’ je fizičko ili pravno lice koje je osnovano u okviru Unije i koje je dobilo pismen ovlašenje od proizvođača da postupa u njegovo ime u vezi sa utvrđenim poslovima;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
23. ‘povlačenje’ je bilo koja mjera koja treba da spriječi da građevinski proizvod u lancu snabdijevanja bude stavljen na raspolaganje na tržištu;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
24. ‘opoziv’ je bilo koja mjera čiji je cilj da se postigne povraćaj građevinskog proizvoda koji je već bio stavljen na raspolaganje krajnjem korisniku;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list	

			CG“br.18/14 i 51/17)	
25. ‘akreditacija’ ima značenje koje je ovom terminu dato na osnovu Uredbe (EZ) br. 765/2008;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija regulisana Zakonom o akreditaciji („Sl.list CG“br.54/09 i 43/15)	
26. ‘fabrička kontrola proizvodnje’ je dokumentovana, stalna unutrašnja kontrola proizvodnje u fabrici, u skladu sa odgovarajućim usaglašenim tehničkim specifikacijama;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
27. ‘mikro-preduzeće’ je mikro-preduzeće na način kako je definisano u Preporuci Komisije od 6. maja 2003. godine o definiciji mikro, malih i srednjih preduzeća (1);	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
28. ‘životni ciklus’ su uzastopne i međusobno povezane faze u životu građevinskog proizvoda, od pribavljanja sirovina ili dobijanja iz prirodnih resursa do konačnog odlaganja.	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem izmjena Pravilnika o građevinskim proizvodima koji će se definisati životni ciklus građevinskih proizvoda	IV kvartal 2018

Član 3 **Osnovni zahtjevi za objekte i bitne karakteristike građevinskih proizvoda** 1.Osnovni zahtjevi za objekte iz Dodatka I predstavljaju osnovu za pripremu mandata za standardizaciju i usaglašenih tehničkih specifikacija.	**Tehnički propisi** Član 72 Tehničkim propisima u oblasti izgradnje objekata se razrađuju osnovni zahtjevi za objekat, uslovi za izradu tehničke dokumentacije, svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi u odnosu na njihove bitne karakteristike, način izvođenja građevinskih radova i drugi tehnički zahtjevi u vezi sa objektom i njegovim građenjem. Tehničke propise iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno drugi organ u skladu sa zakonom.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem tehničkih propisa kojima će se propisati osnovni zahtjevi za objekat	IV kvartal 2018
2.Bitne karakteristike građevinskih proizvoda utvrđuju se usaglešenim tehničkih specifikacija u vezi sa osnovnim zahtjevima za objekte.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
3.Za posebne porodice građevinskih proizvoda obuhvaćenih usaglašenim standardom, Komisija će, tamo gdje je primjereno i u vezi sa predviđenim namjenama koje su definisane u usaglasenim standardima, odrediti putem delegiranih akata u skladu sa članom 60, one bitne karakteristike za koje je proizvođač dužan da objavi svojstva proizvoda kada ga stavi na trziste.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Gdje je primjereno, Komisija će takođe odrediti, putem delegiranih akata u skladu sa članom 60, granične nivoe za svojstva u vezi sa bitnim karakteristikama koje treba da se deklarišu.				
POGLAVLJE II **IZJAVA O SVOJSTVIMA I CE OZNACAVANJE** Član 4 **Izjava o svojstvima** 1.Kada je građevinski proizvod obuhvaćen usaglasenim standardom ili usklađen sa evropskom tehničkom ocjenom koja je za njega izdata, proizvođač mora da sačini izjavu o svojstvima kada taj proizvod bude stavljen na trziste. 2.Kada je građevinski proizvod obuhvaćen usaglasenim standardom ili usklađen sa evropskom tehničkom ocjenom koja je za njega izdata, podaci u bilo kojem obliku o njegovim svojstvima vezano za bitne karakteristike, definisane u primjenjivoj usaglasenoj tehničkoj specifikaciji, smiju da se daju jedino ukoliko su uključene i navedene u izjavi o svojstvima osim kada, u skladu sa članom 5, izjava o svojstvima nije sačinjena. 3.Sačinjavanjem izjave o svojstvima , proizvođač preuzima odgovornost za usaglašenost građevinskog proizvoda sa tako objavljenim svojstvima. Ukoliko nema objektivnih indikacija koje bi ukazivale na suprotno, države članice polaze od pretpostavke da je izjava o svojstvima koju je sačinio proizvođač tačna i pouzdana.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
Član 5 **Odstupanja od obaveze sačinjavanja izjava o svojstvima** Odstupanjem od člana 4(1) i u odsustvu nacionalnih propisa ili propisa Unije kojima se zahtijeva sačinjavanje izjave o bitnim karakteristikama građevinskih proizvoda	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o	

koji namjeravaju da se upotrebljavaju, proizvođač može da ne sačini izjavu o svojstvima ako stavlja na trziste građevinski proizvod koji je obuhvaćen usaglasenim standardom ako je: (a) građevinski proizvod pojedinačno proizveden ili izrađen po mjeri, a ne u procesu serijske proizvodnje već prema posebnoj narudžbi, i ugrađuje se u pojedinacno prepoznatljivom objektu , od strane proizvođača koji je odgovoran za bezbjednu ugradnju proizvoda u objekat , u skladu sa primjenjivim nacionalnim pravilima i uz odgovornost onih koji su odgovorni za bezbjedno izvođenje objekata prema važećim nacionalnim propisima; (b) građevinski proizvod proizveden na gradilištu radi ugradnje u pojedinacni objekat u skladu sa primjenjivim nacionalnim propisima i uz odgovornost onih koji su odgovorni za bezbjedno izvođenje objekata prema važećim nacionalnim propisima; ili (c) građevinski proizvod proizveden na tradicionalni način ili na način koji je primjeren za očuvanje nasleđa i u neindustrijskom procesu za odgovarajuće objekte na renoviranju koji su zvanično zaštićeni kao dio izgradjene životne sredine ili zbog svojih arhitektonskih ili istorijskih vrijednosti, u skladu sa važećim nacionalnim propisima			građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
Član 6 **Sadržaj izjave o svojstvima** 1. Izjavom o svojstvima se izražavaju svojstva građevinskih proizvoda u odnosu na bitne karakteristike tih proizvoda u skladu sa odgovarajucim usaglasenim tehničkim specifikacijama. 2.Izjava o svojstvima treba da sadrži, naročito, sljedeće informacije:	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	

(a) upućivanje na vrstu proizvoda za koji je izjava o svojstvimasacinjena; (b) sistem ili sisteme za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava građevinskog proizvoda, koji su navedeni u Dodatku V; (c) referentni broj i datum izdavanja usaglasenog standarda ili evropske tehničke ocjene koja je upotrijebljena za ocjenu svake bitne karakteristike; (d) gdje je primjenjivo, referentni broj posebne tehničke dokumentacije koja se koristila i zahtjeva s kojima je proizvod usaglasen prema tvrdnji proizvodjaca. 3. Izjava o svojstvima treba pored toga da sadrži: (a)predviđenu namjenu ili namjene građevinskog proizvoda, u skladu sa primjenjivom usaglasenom tehničkom specifikacijom; (b) listu bitnih karakteristika, koje su utvrđene u usaglasenoj tehničkoj specifikaciji za objavljenu predviđenu namjenu ili namjene; (c) svojstva najmanje jedne od bitnih karakteristika građevinskog proizvoda koja je odgovarajuca za objavljenu predviđenu namjenu ili namjene; (d) gdje je primjenjivo, svojstva građevinskog proizvoda, po nivoima ili klasama, ili opisno, koja se po potrebi zasnivaju na proračunu u vezi sa njegovim bitnim karakteristikama određenim u skladu sa članom 3(3); (e) svojstva onih bitnih karakteristika građevinskog proizvoda koja se odnose na predviđenu namjenu ili namjene, imajući u vidu propise u vezi sa predviđenom namjenom ili namjenama tamo gdje proizvođač namjerava da proizvod bude stavljen na raspolaganje na trzistu; (f) za propisane bitne karakteristike za koje svojstva nijesuobjavljena , slova ‘NPD’ (neispitano);				

(g) ukoliko je za proizvod izdata evropska tehnička ocjena, svojstva građevinskog proizvoda, po nivoima ili klasama, ili opisno, u vezi sa svim bitnim karakteristikama koje su sadržane u odgovarajućoj evropskoj tehničkoj ocjeni.				
4.Izjava o svojstvima sacinjava se prema obrascu koji je utvrđen u Dodatku III.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Pravilnikom o izgledu i sadržaju izjave o svojstvima građevinskog prouizvoda („Sl.list CG“broj.46/14)	
5.Podaci koji iz člana 31, ili zavisno od slučaja, iz člana 33 Uredbe (EZ) br. 1907/2006, predstavljaju se zajedno sa izjavom o svojstvima.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
Član 7 **Dostavljanje izjave o svojstvima** 1.Primjerak izjave o svojstvima svakog proizvoda koji se stavlja na raspolaganje na tržištu dostavlja se ili u papiru ili elektronskim putem. Međutim, ukoliko se jednom istom korisniku dostavlja šarža istog proizvoda, nju može da prati samo jedan primjerak izjave o svojstvima bilo u papiru ili elektronskim putem. 2.Papirni primjerak izjave o svojstvima mora se dostaviti ukoliko ga primalac traži.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	

3.Odstupanjem od stavova 1 i 2, kopija izjave o svojstvima može se staviti na raspolaganje putem vebsajta u skladu sa uslovima koje odredi Komisija putem delegiranih akata u skladu sa članom 60. Tim uslovima se, između ostalog, garantuje da će izjava o svojstvima biti dostupna makar u toku perioda koji se navodi u članu 11(2). 4.Izjava o svojstvima dostavlja se na jeziku odnosno jezicima koje zahtijeva država članica u kojoj se proizvod stavlja na raspolaganje.				
Član 8 **Opšti principi i upotreba oznake CE** 1.Na oznaku CE primjenjuju se opšti principi navedeni u članu 30 Uredbe (EZ) br. 765/2008.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je uređena Zakonom o građevinskim proizvodima ("Sl. list Crne Gore", br. 18/14) i Pravilnikom o načinu označavanja građevinskog proizvoda ("Sl. list Crne Gore", br. 46/14)	
2.Oznaka CE stavlja se na one građevinske proizvode za koje je proizvođač sačinio izjavu o svojstvima u skladu sa čl. 4 i 6. Ukoliko proizvođač nije sačinio izjavu o svojstvima u skladu sa čl. 4 i 6, oznaka CE se ne stavlja. Time što stavljaju oznaku CE ili što se postaraju da ona bude stavljena, proizvođači ukazuju da preuzimaju odgovornost za usaglašenost građevinskog proizvoda sa objavljenim svojstvima kao i za usklađenost sa svim primjenjivim zahtjevima koji su definisani ovom	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	

uredbom i drugim relevantnim zakonodavstvom Unije o harmonizaciji kojim je takvo označavanje predviđeno. Pravila za stavljanje oznake CE predviđeno drugim relevantnim zakonodavstvom Unije o harmonizaciji primjenjuju se tako da ne dovode u pitanje primjenu ovog stava. 3.Za bilo koji građevinski proizvod koji je obuhvaćen usaglašenim standardom ili za koji je izdata evropska tehnička ocjena, oznaka CE je jedina oznaka kojom se potvrđuje usaglašenost građevinskog proizvoda sa deklarisanim svojstvima u odnosu na njegove bitne karakteristike, koje su obuhvaćene tim usaglašenim standardom ili evropskom tehničkom ocjenom. U tom smislu, države članice ne uvode u nacionalne mjere obavezu upućivanja, odnosno brišu iz njih sva druga upućivanja na oznake o usaglašenosti sa objavljenim svojstvima u vezi sa bitnim karakteristikama koje su obuhvaćene harmonizovanim standardom osim oznake CE. 4.Država članica ne može da zabrani ili osujeti, u okviru svoje teritorije ili svoje nadležnosti, stavljanje na raspolaganje na tržište ili upotrebu građevinskih proizvoda koji nose oznaku CE, ukoliko objavljena svojstva odgovaraju zahtjevima za takvu upotrebu u toj državi članici. 5.Država članica je dužna da obezbijedi da upotreba građevinskih proizvoda koji nose oznaku CE ne bude osujećena pravilima ili uslovima koje zahtijevaju javna tijela ili privatna tijela koja nastupaju u ime javnog subjekta, odnosno nastupaju kao javno tijelo na osnovu monopolističkog položaja ili na osnovu javnog mandata, kada objavljena svojstva odgovaraju zahtjevima za takvu upotrebu u toj državi članici				

6.Metode koje države članice koriste u svojim zahtjevima za objekte, kao i drugim nacionalnim pravilima u vezi sa bitnim karakteristikama građevinskih proizvoda, moraju da budu u skladu sa usaglašenim standardima.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“br.18/14 i 51/17)	
Član 9 **Pravila i uslovi za stavljanje oznake CE** 1.Oznaka CE se stavlja na građevinski proizvod ili na etikete koja je za njega pričvršćena, i to tako da bude vidljiva, čitka i neizbrisiva. Kada to nije moguće ili nije opravdano zbog prirode proizvoda, stavlja se na pakovanje ili na propratnu dokumentaciju. 2.Iza oznake CE navode se dvije posljednje cifre godine u kojoj je po prvi put stavljena, ime i registrovana adresa proizvođača, odnosno identifikaciona oznaka koja omogućava identifikaciju imena i adrese proizvođača, lako i nedvosmisleno, jedinstvena identifikaciona šifra tipa proizvoda, referentni broj izjave o svojstvima , nivo ili klasa objavljenih svojstava, upućivanje na primijenjene usaglašene tehničke specifikacije, identifikacioni broj notifikovanog tijela, ako je primjenjivo, i predviđena namjena koja je utvrđena u primijenjenoj harmonizovanoj tehničkoj specifikaciji. 3.Oznaka CE stavlja se prije stavljanja građevinskog proizvoda na tržište. Ona može biti praćena piktogramom ili drugom oznakom koja na uočljiv način ukazuje na poseban rizik ili upotrebu.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Pravilnikom o načinu označavanja građevinskiog proizvodia („Sl.list CG“broj 46/14)	
Član 10 **Kontakt tačke za proizvod u građevinarstvu**	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana	

1.Države članice će odrediti kontakt tačke za proizvode u građevinarstvu shodno članu 9 Uredbe (EZ) br. 764/2008. 2.Na kontakt tačke za proizvode u građevinarstvu primjenjuju se čl. 10 i 11 Uredbe (EZ) br. 764/2008. 3.Što se tiče poslova definisanih u članu 10(1) Regulative (EZ) br. 764/2008, svaka država članica dužna je da obezbijedi da kontakt tačke za proizvode u građevinarstvu pružaju informacije, koristeći transparentne i lako razumljive izraze o propisimana na svojoj teritoriji čiji je cilj ispunjavanje osnovnih zahtjeva za objekte koji se odnose na predviđenu namjenu svakog građevinskog proizvoda, kao što je predviđeno u članu 6(3)(e) ove regulative. 4.Kontakt tačke za proizvode u građevinarstvu treba da budu sposobne da svoje funkcije vrše na način da izbjegavaju konflikte sukoba interesa, naročito u vezi sa procedurama za dobijanje oznake CE			Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“broj 18/14)	
POGLAVLJE III OBAVEZE PRIVREDNIH SUBJEKATA Član 11 **Obaveze proizvođača** 1.Proizvođači su dužni da sačine izjavu o svojstvima u skladu sa čl. 4 i 6, i da stave oznaku CE u skladu sa čl. 8 i 9. Proizvođači, kao osnov za izjavu o svojstvima , izrađuju tehničku dokumentaciju u kojoj se opisuju svi relevantni elementi vezani za zahtijevani sistem ocjene i provjere postojanosti svojstava. 2.Proizvođači su dužni da čuvaju tehničku dokumentaciju i izjavu o svojstvima tokom perioda od 10 godina nakon stavljanja građevinskog proizvoda na tržište.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“broj 18/14)	

Gdje je primjereno, Komisija može, putem delegiranih akata u skladu sa članom 60, da izmijeni ovaj rok za porodice građevinskih proizvoda na osnovu očekivanog vijeka trajanja ili uloge koju taj proizvod ima u objektima. 3.Proizvođači su dužni da obezbijede da su uspostavljene procedure kojima se osigurava da serijska proizvodnja prati objavljena svojstva. Promjene u tipu proizvoda i u primjenjivim usaglašenim tehničkim specifikacijama biće na odgovarajući način uzete u obzir. Proizvođači, gdje smatraju potrebnim kako bi se osigurala tačnost, pouzdanost i stabilnost objavljenih svojstava građevinskog proizvoda, vrše ispitivanje uzorka građevinskog proizvoda koji se plasira ili stavlja na raspolaganje na tržište, istražuju i, ako je neophodno, vode registar pritužbi o proizvodima koji nijesu usaglašeni i o povučenim proizvodima i obavještava distributere o tom praćenju. 4.Proizvođači su dužni da obezbijede da njihovi građevinski proizvodi nose tip, oznaku šarže ili serijski broj ili bilo koji drugi element koji omogućava njihovu identifikaciju ili, kada to nije moguće zbog veličine ili prirode proizvoda, da se potrebne informacije prezentiraju na pakovanju ili u dokumentu koji prati građevinski proizvod. 5.Proizvođači su dužni da naznače na građevinskom proizvodu ili, kada to nije moguće, na njegovom pakovanju ili u dokumentu koji ga prati, svoje ime, registrovano trgovačko ime il registrovanu trgovačku marku kao i svoju kontakt adresu. Adresa označava jedinstveno mjesto na kojem se može stupiti u kontakt sa proizvođačem. 6.Kada se građevinski proizvod stavlja na raspolaganje na tržištu, proizvođači su dužni da obezbijede da proizvod				

bude praćen upotstvima i informacijama o bezbjednosti na jeziku koji odredi dotična država članica i koji korisnici mogu lako da razumiju. 7.Proizvođači koji smatraju ili imaju razloga da vjeruju da građevinski proizvod koji su stavili na tržište nije u saglasnosti sa izjavom o svojstvima ili nije usklađen sa drugim važećim zahtjevima iz ove regulative, dužni su da odmah preduzmu neophodne korektivne mjere kako bi taj građevinski proizvod doveli u saglasnost ili ga, po potrebi, povukli ili opozvali. Pored toga, u slučajevima kada proizvod predstavlja rizik, proizvođači odmah o tome obavještavaju nadležne nacionalne organe država članica u kojima su plasirali taj proizvod, navodeći pojedinosti naročito o neusaglašenosti i o svim preduzetim korektivnim mjerama. 8.Proizvođači su dužni da, na opravdan zahtjev nadležnog nacionalnog organa, dostave tom organu sve informacije i dokumentaciju koja je potrebna za dokazivanje usaglašenosti građevinskog proizvoda sa izjavom o svojstvima i usklađenosti sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative, na jeziku koji je za taj organ lako razumljiv. Oni sarađuju sa njim, na njegov zahtjev, po pitanju bilo kakvih aktivnosti koje se preduzimaju kako bi se eliminisali rizici koje građevinski proizvodi koje su stavili na tržište donose.				
Član 12 **Ovlašćeni predstavnici** 1.Proizvođač može, putem pismenog mandata, da imenuje ovlašćenog predstavnika. Sačinjavanje tehničke dokumentacije ne predstavlja dio mandata ovlašćenog predstavnika.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

2.Ovlašćeni predstavnik izvršava zadatke navedene u mandatu. Mandat ovlašćenom predstavniku omogućava da izvrši sljedeće zadatke kao minimum: (a) da čuva izjavom o svojstvima i tehničku dokumentaciju da bude na raspolaganju nacionalnim organima za vršenje nadzora tokom perioca navedenog u članu 11(2); (b) na opravdan zahtjev nadležnog nacionalnog organa, da tom organu dostavi sve informacije i dokumentaciju kojom dokazuje usaglašenost građevinskog proizvoda sa izjavom o svojstvima i usklađenost sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative; (c) da sarađuje sa nadležnim nacionalnim organima, na njihov zahtjev, po osnovu bilo kojih aktivnosti koje se preduzimaju kako bi se eliminisali rizici koje predstavljaju građevinski proizvodi obuhvaćeni mandatom ovlašćenog predstavnika.				
Član 13 **Obaveze uvoznika** 1.Uvoznici stavljaju na tržište Unije samo građevinske proizvode koji su usaglašeni sa primjenjivim zahtjevima iz ove regulative. 2.Prije stavljanja građevinskog proizvoda na tržište, uvoznici su dužni da se postaraju da je proizvođač izvršio ocjenu i provjeru postojanosti svojstava. Oni se staraju da proizvođač sačini tehničku dokumentaciju iz drugog podstava člana 11(1) i izjavu o svojstvima u skladu sa čl. 4 i 6. Oni se takođe staraju da proizvod, kada se zahtijeva, nosi oznaku CE, da bude praćen potrebnim dokumentima i da proizvođač ispuni zahtjeve iz člana 11(4) i (5). Kada uvoznik smatra ili ima razloga da vjeruje da građevinski proizvod nije u saglasnosti sa izjavom o	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

svojstvima ili nije usklađen sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative, uvoznik neće staviti građevinski proizvod na tržište dok se ne usaglasi sa pratećom izjavom o svojstvima i ne uskladi sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative ili dok izjava o svojstvima ne bude korigovana. Pored toga, ukoliko građevinski proizvod predstavlja rizik, uvoznik će o tome obavijestiti proizvođača i organe za tržištni nadzor. 3.Uvoznik je dužan da naznači na građevinskom proizvodu ili kada to nije moguće, na njegovo, pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod svoje ime, registrovani trgovački naziv ili registrovanu trgovačku marku, kao i svoju kontakt adresu. 4. Uvoznici obezbjeđuju da, prilikom stavljanja građevinskog proizvoda na raspolaganje na tržište, proizvod bude praćen uputstvima i informacijama o bezbjednosti na jeziku kojeg odredi dotična država članica i koji korisnici mogu lako da razumiju. 5.Uvoznici su dužni da obezbijede da, sve dok je građevinski proizvod pod njihovom odgovornošću, uslovi skladištenja i transporta ne ugroze njegovu usaglašenost sa izjavom o svojstvima i usklađenost sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative. 6.Uvoznici, kada to smatraju primjerenim kako bi se obezbijedila tačnost, pouzdanost i stabilnost objavljenih svojstava i građevinskog proizvoda, vrše ispitivanje uzorka građevinskog proizvoda koji je stavljen na tržište ili stavljen na raspolaganje na tržište, istražuju i, ako je neophodno, vode registar pritužbi o neusaglašenim proizvodima i povučenim proizvodima i obavještavaju distributere o takvom praćenju 7.Uvoznici koji smatraju ili imaju razloga da vjeruju da građevinski proizvod koji su stavili na tržište nije u				

saglasnosti sa izjavom o svojstvima ili nije usklađen sa drugim važećim zahtjevima iz ove regulative, dužni su da odmah preduzmu neophodne korektivne mjere kako bi taj građevinski proizvod doveli u saglasnost ili ga, po potrebi povukli ili opozvali. Pored toga, u slučajevima kada proizvod predstavlja rizik, uvoznici odmah o tome obavještavaju nadležne nacionalne organe država članica u kojima su plasirali taj proizvod, navodeći pojedinosti naročito o neusaglašenosti i o svim preduzetim korektivnim mjerama. 8.Uvoznici su dužni da, tokom perioda navedenog u članu 11(2), čuvaju kopiju izjave o svojstvima kako bi bila na raspolaganju organima za vršenje nadzora nad tržištem i obezbjeđuju da tehnička dokumentacija bude dostavljena tim organima, na zahtjev. 9.Uvoznici su dužni da, na opravdan zahtjev nadležnog nacionalnog organa, tome organu dostave sve informacije i dokumentaciju koja je potrebna za dokazivanje usaglašenosti građevinskog proizvoda sa izjavom o svojstvima i usklađenosti sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative, na jeziku koji je za taj organ lako razumljiv. Oni sa tim organom sarađuju, na njegov zahtjev, po pitanju bilo kakvih aktivnosti preduzetih kako bi se eliminisali rizici koje donose građevinski proizvodi koje su stavili na tržište.				
Član 14 **Obaveze distributera** 1.Prilikom stavljanja građevinskog proizvoda na raspolaganje na tržište, distributeri pažljivo postupaju u vezi sa zahtjevima iz ove regulative. 2.Prije stavljanja građevinskog proizvoda na raspolaganje na tržište, distributeri su dužni da osiguraju da proizvod, kada je potrebno, nosi oznaku CE, da bude	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

praćen potrebnim dokumentima iz ove regulative i uputstvima i informacijama o bezbjednosti na jeziku koji odredi dotična država članica i koji korisnici mogu lako da razumiju. Distributeri takođe obezbjeđuju da proizvođač i uvoznik ispune zahtjeve iz čl. 11(4) i (5) i člana 13 (3). Kada distributer smatra ili ima razloga da vjeruje da građevinski proizvod nije u saglasnosti sa izjavom o svojstvima ili nije usklađen sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative, on ne smije da stavi građevinski proizvod na tržište dok se ne usaglasi sa pratećom izjavom o svojstvima i ne uskladi sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative ili dok izjava o svojstvima ne bude korigovana. Pored toga, ukoliko građevinski proizvod predstavlja rizik, distributer je dužan da o tome obavijestiti proizvođača ili uvoznika, i organe za tržišni nadzor. 3.Distributer je dužan da obezbijedi da, sve dok je građevinski proizvod pod njegovom odgovornošću, uslovi skladištenja i transporta ne ugroze njegovu usaglašenost sa izjavom o svojstvima i usklađenost sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative 4.Distributeri koji smatraju ili imaju razloga da vjeruju da građevinski proizvod koji su stavili na tržište nije u saglasnosti sa izjavom o svojstvima ili nije usklađen sa drugim važećim zahtjevima iz ove regulative, dužni su da odmah preduzmu neophodne korektivne mjere kako bi taj građevinski proizvod doveli u saglasnost ili ga, po potrebi, povukli ili opozvalii. Pored toga, u slučajevima kada proizvod predstavlja rizik, distributeri odmah o tome obavještavaju nadležne nacionalne organe država članica u kojima su plasirali taj proizvod, navodeći pojedinosti naročito o neusaglašenosti i o svim preduzetim korektivnim mjerama.				

5.Distributeri, na opravdan zahtjev nadležnog nacionalnog organa, dostavljajui tom organu sve informacije i dokumentaciju koja je potrebna za dokazivanje usaglašenosti građevinskog proizvoda sa izjavom o svojstvima i usklađenosti sa drugim primjenjivim zahtjevima iz ove regulative, na jeziku koji je za taj organ lako razumljiv. Oni su dužni da sa tim organom sarađuju, na njegov zahtjev, po pitanju bilo kakvih aktivnosti preduzetih kako bi se eliminisali rizici koje su donijeli građevinski proizvodi koje su stavili na tržište				
Član 15 **Slučajevi kada se obaveze proizvođača primjenjuju na uvoznike i distributere** Uvoznik ili distributer smatra se proizvođačem za svrhe ove regulative i ima obaveze proizvođača shodno članu 11, kada stavlja proizvod na tržište pod njegovim imenom ili trgovačkom markom ili kada mijenja građevinski proizvod koji je već stavljen na tržište na način da usaglašenost sa deklaracijom performansi može biti ugrožena.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	
Član 16 **Identifikacija privrednih subjekata** Tokom perioda navedenog u članu 11(2), privredni subjekti dužni su da, na zahtjev, organima za tržišni nadzor identifikuju sljedeće: (a) svakog privrednog subjekta koji im je isporučio proizvod; (b) svakog privrednog subjekta kojem su oni isporučili proizvod.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	
POGLAVLJE IV **USAGLAŠENA TEHNIČKA SPECIFIKACIJA** Član 17	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Usaglašeni standardi 1.Usaglašene standarde uspostavljaju evropska tijela za standardizaciju navedena u aneksu I Direktive 98/34/EZ na osnovu zahtjeva (u daljem tekstu: mandati) koje izda Komisija u skladu sa članom 6 te Direktive nakon izvršenih konsultacija sa Stalnim komitetom za građevinarstvo koji se pominje u članu 64 ove regulative (u daljem tekstu: Stalni komitet za građevinarstvo). 2.Kada zainteresovane strane učestvuju u procesu izrade harmonizovanih standarda shodno ovom članu, evropska tijela za standardizaciju dužna su da osiguraju da različite kategorije zainteresovanih strana budu na svim instancama zastupljene na fer i ravnopravan način. 3.Harmonizovani standardi obezbjeđuju metode i kriterijume za ocjenu svojstava građevinskih proizvoda u vezi sa njihovim bitnim karakteristikama. 3.Harmonizovani standardi obezbjeđuju metode i kriterijume za ocjenu svojstava građevinskih proizvoda u vezi sa njihovim bitnim karakteristikama. Kada je to predviđeno u odgovarajućem mandatu, harmonizovani standard upućuje na predviđenu namjenu proizvoda koji su njime obuhvaćeni. Harmonizovani standardi, gdje je primjereno i ne ugrožavajući tačnost, pouzdanost ili stabilnost rezultata, propisuju metode koji su manje teški od ispitivanja za potrebe ocjene svojstava građevinskih proizvoda vezano za njihove bitne karakteristike. 4.Evropska tijela za standardizaciju definišu u harmonizovanim standardima odgovarajuću fabričku kontrolu proizvodnje, kojom se vodi računa o posebnim uslovima proizvodnog procesa za dotični građevinski proizvod.				

Harmonizovani standard uključuje tehničke detalje koji su neophodni za sprovođenje sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava. 5.Komisija ocjenjuje usaglašenost harmonizovanih standarda koje su uspostavila evropska tijela za standardizaciju sa relevantnim mandatima. Komisija objavljuje u Službenom listu Evropske unije listu upućivanja za harmonizovane standarde koij su u saglasnosti sa odgovarajućim mandatima. Za svaki harmonizovani standard na listi potrebno je navesti sljedeće: (a) harmonizovane tehničke specifikacije koje su ukinute, ako ih ima; (b) datum početka perioda koegzistencije; (c) datum završetka perioda koegzistencije. Komisija objavljuje podatke o ažuriranju ove liste. Od datuma početka perioda koegzistencije, harmonizovani standard može da se koristi kako bi se sačinila izjava o svojstvima za građevinski proizvod koji je njime obuhvaćen. Nacionalna tijela za standardizaciju su u obavezi da transponuju harmonizovane standarde u saglasnosti sa Direktivom 98/34/EZ. Ne dovodeći u pitanje članove od 36 do 38, od datuma završetka perioda koegzistencije, harmonizovani standard je jedino sredstvo koje se koristi za izradu izjave o svojstvima građevinskog proizvoda koji je njime obuhvaćen. Na kraju perioda koegzistencije, suprotstavljeni nacionalni standardi se povlače i države članice prekidaju validnost svih suprotstavljenih nacionalnih propisa.				
Član 18 **Formalni prigovor protiv harmonizovanih standarda** 1. Kada država članica ili Komisija smatraju da harmonizovani	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

standard ne zadovoljava u cjelosti zahtjeve sadržane u relevantnom mandatu, dotična država članica ili Komisija, nakon konsultacija sa Stalnim komitetom za građevinarstvo, iznosi predmet pred Komitet formiran shodno članu 5 Direktive 98/34/EZ, obrazlažući svoje argumente. Taj Komitet je dužan da se, nakon konsultacija sa relevantnim evropskim tijelima za standardizaciju, izjasni bez odlaganja. 2.U svjetlu mišljenja Komiteta koji je osnovan shodno članu 5 Direktive 98/34/EZ, Komiija odlučuje da objavi, da ne objavi, da objavi uz ograničenja, da zadrži, da zadrži uz ograničenja ili da povuče upućivanja na dotični usaglašeni standard u Službenom listu Evropske unije. 3.Komisija je dužna da informiše dotično evropsko tijelo za standardizaciju o svojoj odluci i, ako je potrebno, zatraži reviziju dotičnog usaglašenog standarda.				
Član 19 **Evropski dokument o ocjeni** 1.Nakon što proizvođač uputi zahtjev za dobijanje evropske tehničke ocjene, organizacija tijela za tehničku ocjenu (TAB) dužna je da sačini i donese evropski dokument o ocjeni svojstava za građevinski proizvod koji nije obuhvaćen ili nije u cjelosti obuhvaćen harmonizovanim standardom, u slučajevima kada se svojstva njegovih bitnih karakteristika ne mogu u potpunosti procijeniti na osnovu postojećeg usaglašenog standarda, zato što, između ostalog: (a) proizvod ne potpada ni pod jedan usaglašeni standard; (b) za najmanje jednu bitnu karaktektistiku tog proizvoda, metod procjene predviđen u usaglašenom standardu nije adekavatan; ili	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

c) usaglašeni standard ne predviđa nijedan metod procjene u vezi sa najmanje jednom bitnom karakteristikom tog proizvoda. 2.Procedura za usvajanje evropskog dokumenta o ocjeni poštuje principe koji su sadržani u članu 20 i usaglašena je sa članom 21 i aneksom II. 3.Komisija može da usvoji delegirana akta u skladu sa članom 60 kako bi izvršila izmjene aneksa II i uspostavi dopunska proceduralna pravila za izradu i usvajanje evropskog dokumenta o ocjeni. 4.Gdje je primjenjivo, Komisija, nakon konsultacija sa Stalnim komitetom za građevinarstvo, uzima postojeća evropska dokumenta o ocjeni kao osnov za mandate koji će biti izdati na osnovu člana 17(1) sa ciljem izrade usaglašenih standarda kad je riječ o proizvodima koji su navedeni u stavu 1 ovog člana.				
Član 20 **Principi izrade i donošenja evropskih dokumenata o ocjeni** 1.Procedura za izradu i donošenje evropskih dokumenata o ocjeni treba da: a) bude transparentna za dotičnog proizvođača; (b) definiše obavezna vremenska ograničenja kako bi se izbjegla neopravdana kašnjenja; (c) na primjeren način vodi računa o zaštiti poslovne tajne i povjerljivosti; (d) omogući adekvatno učešće Komisije; (e) bude ekonomična za proizvođača; i (f) osigura dovoljan stepen kolegijalnosti i koordinacije među tijelima za tehničku ocjenu (TAB) koja su imenovana za dati proizvod.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

2.Tijela za tehničku ocjenu, zajedno sa organizacijom tijela za tehničku ocjenu, snose kompletne troškove izrade i donošenja evropskih dokumenata o ocjeni				
Član 21 **Obaveze tijela za tehničku ocjenu koje dobije zahtjev za evropski dokument o ocjeni** 1.Tijelo za tehničku ocjenu, koje dobije zahtjev za evropsku tehničku ocjenu, obavještava proizvođača da li je građevinski proizvod obuhvaćen, u potpunosti ili djelimično, usaglašenom tehničkom specifikacijom kako slijedi: kada je proizvod u potpunosti obuhvaćen usaglašenim standardom, tijelo za tehničku ocjenu obavještava proizvođača da, u skladu sa članom 19(1), Eeropska tehnička ocjena ne može da se izda; kada je proizvod u potpunosti obuhvaćen evropskim dokumentom o ocjeni, tijelo za tehničku ocjenu obavještava proizvođača da će takav dokument biti upotrijebljen kao osnov za evropsku tehničku ocjenu koja će biti izdata; (c)kada proizvod nije obuhvaćen, ili nije u potpunosti obuhvaćen, bilo kojom usaglašenom tehničkom specifikacijom, tijelo za tehničku ocjenu primjenjuje procedure navedene u aneksu II ili one uspostavljene u skladu sa članom 19(3). 2.U slučajevima iz tačaka (b) i (c) stava 1, tijelo za tehničku ocjenu obavještava organizaciju tijela za tehničku ocjenu i Komisiju o sadržini zahtjeva i upućivanju na relevantnu odluku Komisije o ocjeni i provjeri postojanosti svojstava, koju tijelo za tehničku ocjenu namjerava da primijeni za taj proizvod, odnosno o nepostojanju takve odluke Komisije.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

3.Ukoliko Komisija smatra da građevinski proizvod ne postoji odgovarajuća odluka za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava, primjenjuje se član 28.				
Član 22 **Objavljivanje** Evropska dokumenta o ocjeni koje usvoji organizacija tijela za tehničku ocjenu dostavljaju se Komisiji, koja listu upućivanja na finalne evropske dokumente o ocjeni objavljuje u Službenom listu Evropske unije. Komisija je dužna da objavljuje podatke o ažuriranju te liste.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	
Član 23 **Rješavanje sporova u slučaju nesaglasnosti između tijela za tehničku ocjenu** Ako se tijela za tehničku ocjenu ne usaglase o evropskom dokumentu o ocjeni u predviđenom roku, organizacija tijela za tehničku ocjenu prosljeđuje predmet Komisiji na odgovarajuće rješavanje.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 24 **Sadržina Evropskog dokumenta o ocjeni** 1.Evropski dokument o ocjeni sadrži, kao minimum, opšti opis građevinskog proizvoda, listu bitnih karakteristika, relevantnih za predviđenu namjenu proizvoda koju je proizvođač predvidio i koja je usaglašena između proizvođača i organizacije tijela za tehničku ocjenu, kao i metode i kriterijume za ocjenu svojstava proizvoda u odnosu na te bitne karakteristike. 2.Principi primjenjive fabričke kontrole proizvodnje koju treba koristiti biće sadržani u evropskom dokumentu o ocjeni, vodeći računa o uslovima proizvodnog procesa za dotični građevinski proizvod. 3.Kada svojstva neke od bitnih karakteristika proizvoda mogu adekvatno da se procijene pomoću metoda i	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

kriterijuma koji su već ustanovljeni u drugim usaglašenim tehničkim specifikacijama ili Smjernicama iz člana 66(3), odnosno koji su se koristili u skladu sa članom 9 Direktive 89/106/EEZ prije 1. jula 2013. godine u kontekstu izdavanja evropskih tehničkih odobrenja, ovi postojeći metodi i kriterijumi se ugrađuju u evropski dokument o ocjeni kao njegov sastavni dio.				
Član 25 **Formalni prigovori na evropska dokumenta o ocjeni** 1.Kada država članica ili Komisija smatraju da evropski dokument o ocjeni ne zadovoljava u cjelosti zahtjeve koje treba ispuniti u vezi sa osnovnim zahtjevima za građevinske radove koji su sadržani u aneksu I, dotična država članica ili Komisija iznosi predmet pred Stalni komitet za građevinarstvo, obrazlažući svoje argumente. Stalni komitet za građevinarstvo je dužan da se, nakon konsultacija sa organizacijom tijela za tehničku ocjenu, izjasni bez odlaganja. 2.U svjetlu mišljenja Stalnog komiteta za građevinarstvo, Komiija odlučuje da objavi, ne objavi, da objavi uz ograničenja, da zadrži, zadrži uz ograničenja ili da povuče upućivanja na dotične evropske dokumente o ocjeni u Službenom listu Evropske unije. 3.Komisija će informisati organizaciju tijela za tehničku ocjenu o svojoj odluci i, ako je potrebno, zatražiti reviziju dotičnog evorpskog dokumenta o ocjeni.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 26 **Evropska tehnička ocjena** 1. Evropsku tehničku ocjenu izdaje tijelo za tehničku ocjenu, na zahtjev proizvođača na osnovu evropskog dokumenta o ocjeni koji je ustostavljen u skladu sa procedurama sadržanim u članu 21 i aneksu II.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

Ukoliko postoji evropski dokument o ocjeni, evropska tehnička ocjena može da se izda čak i u slučaju kada je izdat mandat za usaglašeni standrad. Dokument može da se izdaje sve do početka perioda koegzistencije koji Komisija odredi u skladu sa članom 17(5). 2.Evropska tehnička ocjena uključuje svojstva koje treba da se objave, po nivoima ili klasama, ili opisno, za one bitne karakteristike koje su usaglasili proizvođač i tijelo za tehničku ocjenu koje je dobilo zahtjev za evropsku tehničku ocjenu za deklarisanu predviđenu namjenu, i tehničke detalje koji su neophodni za sprovođenje sistema ocjene i provjere postojanosti svojstava 3.Da bi se osiguralo ujednačeno sprovođenje ovog člana, Komisija usvaja podzakonska akta kako bi se uspostavio format za evropsku tehničku ocjenu u skladu sa procedurom iz člana 64(2)				
Član 27 **Nivoi klasa svojstava** 1.Komisija može da usvoji delegirana akta u skladu sa članom 60, kako bi uspostavila klase svojstava za bitne karakteristike građevinskih proizvoda. 2.U slučajevima kada je Komisija uspostavila klase svojstava za bitne karakteristike građevinskih proizvoda, evropska tijela za standardizaciju dužna su da koriste te klase u usaglašenim proizvodima. Organizacija tijela za tehničku ocjenu (TAB) te klase koristi, tamo gdje je relevantno, u evropskim dokumentima o ocjeni svojstava. U slučajevima kada Komisija nema uspostavljene klase svojstava za bitne karakteristike građevinskih proizvoda, njih mogu da ustanove evropska tijela za standardizaciju	Nema odgovovarajuče odredbe	Neprenosivo		

u usaglašenim standardima, na osnovu promijenjenog mandata 3.U slučajevima kada je to predviđeno relevantnim mandatima, evropska tijela za standardizaciju će u okviru usaglašenih standarda uspostaviti granične nivoe za bitne karakateristike i, u odgovarajućim slučajevima, za predviđene namjene koje građevinski proizvodi u državama članicama treba da ispune 4.U slučajevima kada su evropska tijela za standardizaciju uspostavila klase svojstava u okviru usaglašenih standarda, organizacija tijela za tehničku ocjenu će te klase koristiti u evropskim dokumentima o ocjeni svojstava tamo gdje je to relevantno za građevinski proizvod. Kada to smatra primjerenim, organizacija tijela za tehničku ocjenu može da, uz saglasnost Komisije i nakon konsultacija sa Stalnim komitetom za građevinarstvo, u evropskim dokumentima o ocjeni uspostavi klase svojstava i granične nivoe za bitne karakteristike građevinskog proizvoda u okviru njegove namjene koju je predvidio proizvođač. 5.Komisija može da usvoji delegirana akta u skladu sa članom 60, kako bi utvrdila uslove pod kojima se smatra da građevinski proizvod zadovoljava određeni nivo ili klasu svojstava bez ispitivanja ili bez daljeg ispitivanja. U slučajevima kada Komisija nije utvrdila te uslove, mogu ih utvrditi evropska tijela za standardizaciju u okviru usaglašenih standarda, na osnovu izmijenjenog mandata. 6.U slučajevima kada je Komisija utvrdila sisteme klasifikacije u skladu sa stavom 1, države članice mogu da odrede nivoe ili klase svojstava koje građevinski proizvodi moraju da imaju kad je riječ o njihovim bitnim				

karakteristikama samo u skladu sa tim sistemima klasifikacije 7.Evropska tijela za standardizaciju i organizacija tijela za tehničku ocjenu dužni su da poštuju potrebe država članica prilikom određivanja graničnih nivoa ili klasa svojstava.				
Član 28 **Ocjena i provjera postojanosti svojstava** 1.Ocjena i provjera postojanosti svojstava građevinskih proizvoda u odnosu na njihove bitne karakteristike vrši se u skladu sa jednim od sistema navedenim u Dodatku V. 2.Na osnovu delegiranih akata shodno članu 60, Komisija je dužna da odredi, a može i da promijeni, vodeći računa naročito o uticaju na zdravlje i bezbjednost ljudi, i na životnu sredinu, koji sistem ili sistemi se primjenjuju na određeni građevinski proizvod ili porodicu građevinskih proizvoda ili na određenu bitnu karakteristiku. Pri tome, Komisija takođe uzima u obzir dokumentavana iskustva o kojima je dobila informacije od nacionalnih organa u vezi sa tržišnim nadzorom. Komisija će odabrati najmanje zahtjevan sistem ili sisteme konzistentne sa ispunjavanjem svih osnovnih zahtjeva za objekte. 3.Tako određeni sistem ili sistemi biće naznačeni u mandatima za izradu usaglašenih standarda i u usaglašenim tehničkim specifikacijama.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14) i Pravilnikom o sadržaju sistema ocjene građevinskog proizvoda (Sl.list CG“broj 46/14)	
POGLAVLJE V TIJELA ZA TEHNIČKU OCJENU Član 29 **Imenovanje, praćenje i ocjena tijela za tehničku ocjenu**	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

1.Države članice mogu da imenuju tijela za tehničku ocjenu na svojoj teritoriji, za jednu ili više oblasti proizvoda navedenih u tabeli 1 Dodatka IV. Države članice koje su imenovale tijelo za tehničku ocjenu, dužne su da obavijeste druge države članice i Komisiju o njegovom nazivu i adresi i o oblastima proizvoda za koje je to tijelo određeno. 2.Komisija elektronskim putem objavljuje listu tijela za tehničku ocjenu i navodi oblasti za koje su ta tijela određena, nastojeći da postigne najviši mogući stepen transparentnosti. Komisija objavljuje i sve inovirane verzije te liste. 3.Države članice prate aktivnosti i nadležnost tijela za tehničku ocjenu koja su imenovale i ocjenjuju ih u odnosu na odgovarajuće zahtjeve sadržane u tabeli 2 Dodatka IV. Države članice informišu Komisiju o svojim nacionalnim procedrurama za imenovanje tijela za tehničku ocjenu, o praćenju njihovih aktivnosti i nadležnosti i o svim promjenama tih podataka. 4.Komisija donosi smjernice za vršenje ocjene tijela za tehničku ocjenu, nakon konsultacija sa Stalnim komitetom za građevinarstvo.				
Član 30 **Zahtjevi za tijela za tehničku ocjenu** 1.Tijelo za tehničku ocjenu vrši ocjenu i izdaje evropsku tehničku ocjenu u oblasti proizvoda za koje je imenovano. Tijelo za tehničku ocjenu dužno je da ispuni zahtjeve iz tabele 2 Dodatka IV u okviru svoje oblasti djelovanja.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14) i Pravilnikom o bližim uslovima za imenovanje i	

2.Tijelo za tehničku ocjenu dužno je da javno objavi svoj organogram i imena članova svojih internih organa za donošenje odluka. 3.Ukoliko tijelo za tehničku ocjenu više ne ispunjava zahtjeve iz stava 1, država članica će povući odluku o imenovanju tog tijela za tehničku ocjenu za odgovarajuću oblast proizvoda i obavijestiće o tome Komisiju i druge države članice.			ukidanje imenovanja pravnog lica za tehničku ocjenu i izdavanje dokumenta o ocjeni za građevinske proizvode ("Službeni list CG", broj 77/16)	
Članovi od 31- 35	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
POGLAVLJE VI POJEDNOSTAVLJENE PROCEDURE Član 36 **Upotreba odgovarajuće tehničke dokumentacije** 1.Prilikom određivanja tipa proizvoda, proizvođač može umjesto ispitivanja tipa ili proračuna tipa da obezbijedi odgovarajuću tehničku dokumentaciju kojom se demonstrira sljedeće: (a) da se, za jednu ili više bitnih karakteristika građevinskog proizvoda, koji proizvođač stavlja na tržište, smatra da je taj proizvod dostigao određen nivo ili klasu svojstava bez ispitivanja ili proračuna, odnosno bez daljeg ispitivanja ili proračuna, u skladu sa uslovima sadržanim u odgovarajućoj usaglašenoj tehničkoj specifikaciji ili odluci Komisije; (b) da građevinski proizvod, obuhvaćen usaglašenim standardom, koji proizvođač stavlja na tržište, odgovara tipu proizvoda drugog građevinskog proizvoda, koji	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

proizvodi drugi proizvođač i koji je već ispitan u skladu sa odgovarajućim usaglašenim standardom. Kada su ti uslovi ispunjeni, proizvođač ima pravo da deklariše svojstva koja odgovaraju rezultatima ispitivanja tog drugog proizvoda, u cjelosti ili djelimično. Proizvođač može da koristi rezultate ispitivanja koje je dobio drugi proizvođač tek pošto dobije ovlašćenje od tog proizvođača, koji ostaje odgovoran za tačnost, pouzdanost i stabilnost tih rezultata ispitivanja; ili (c) da građevinski proizvod, obuhvaćen usaglašenom tehničkom specifikacijom, koji proizvođač stavlja na tržište predstavlja sistem koji se sastoji od komponenti, koji proizvođač propisno sastavlja, slijedeći precizne instrukcije od strane isporučioca tog sistema ili njegove komponente, koji je već ispitao da je sistem ili ta komponenta za jednu ili više njegovih bitnih karakteristika u skladu sa relevantnom usaglašenom tehničkom specifikacijom. Kada su ti uslovi ispunjeni, proizvođač ima pravo da objavi svojstva koje odgovaraju rezultatima ispitivanja tog drugog proizvoda, u cjelosti ili djelimično. Proizvođač može da koristi rezultate ispitivanja koje je dobio drugi proizvođač tek pošto dobije ovlašćenje od tog proizvođača, koji ostaje odgovoran za tačnost, pouzdanost i stabilnost tih rezultata ispitivanja. 2.Ako građevinski proizvod iz stava 1 pripada porodici građevinskih proizvoda za koji se primjenjuje sistem za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava sistem 1 + ili 1, kao što je navedeno u Dodatku V, odgovarajuću tehničku dokumentaciju iz stava 1 provjerava notifikovano tijelo za sertifikaciju proizvoda navedeno u Dodatku V.				

Član 37 **Upotreba pojednostavljenih procedura od strane mikro-preduzeća** Mikro-preduzeća koja proizvode građevinske proizvode obuhvaćene usaglašenim standardom mogu umjesto određivanja tipa proizvoda ispitivanjem tipa za primjenjive sisteme 3 i 4 koji su navedeni u Dodatku V da primijene metode koji se razlikuju od onih koji su sadržani u usaglašenom standardu koji se primjenjuje. Ti proizvođači mogu takođe da tretiraju građevinske proizvode na koje se primjenjuje sistem 3 u skladu sa odredbama za sistem 4. Kada proizvođač koristi ove pojednostavljene procedure, dužan je da dokaže usaglašenost građevinskog proizvoda sa primjenljivim zahtjevima putem posebne tehničke dokumentacije, kao i da demonstrira da su upotrijebljene procedure ekvivalentne procedurama utvrđenim u usaglašenim standardima.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	
Član 38 **Ostale pojednostavljene procedure** 1.U odnosu na građevinske proizvode koji su obuhvaćeni usaglašenim standardom i koji se proizvode pojedinačno ili prema mjeri kroz neserijski proces prema posebnoj narudžbi, i koji se ugrađuju u samo jedan određeni objekat, proizvođač može da zamijeni onaj dio primjenjivog sistema koji se odnosi na ocjenu svojstava, naveden u Dodatku V, posebnom tehničkom dokumentacijom kojom se dokazuje usaglašenost tog proizvoda sa primjenjivim zahtjevima i da su upotrijebljene procedure ekvivalentne procedurama utvrđenim u usaglašenom standardima. 2.Ako građevinski proizvod iz stava 1 pripada porodici građevinskih proizvoda za koji je se primjenjuje sistem	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14	

za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava sistem 1 + ili 1, sadržan u Dodatku V, posebnu tehničku dokumentaciju provjerava notifikovano tijelo za sertifikaciju proizvoda navedeno u Dodatku V.				
POGLAVLJE VII ORGANI NADLEŽNI ZA NOTIFIKACIJU I NOTIFIKOVANA TIJELA Član 39 **Notifikacija** Države članice će obavijestiti Komisiju i druge države članice o tijelima koja su ovlašćena za izvršavanje poslova kao treća lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava na osnovu ove regulative (u daljem tekstu: notifikovana tijela).	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 40 **Organi nadležni za notifikaciju** 1. Države članice će odrediti organ nadležan za notifikaciju koji će biti odgovoran za uspostavljanje i sprovođenje neophodnih procedura za ocjenu i notifikaciju tijela koja treba da postanu ovlašćena za izvođenje poslova kao treća lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava za svrhe ove uredbe, kao i za praćenje notifikovanih tijela, uključujući i njihovu usklađenost sa članom 43. 2. Države članice mogu odlučiti da ocjenu i praćenje iz stava 1 vrše njihova nacionalna akreditaciona tijela u smislu Uredbe (EZ) br. 765/2008 i u saglasnosti sa njom. 3. Kada organ nadležan za notifikaciju delegira ili na drugi način povjeri ocjenu, notifikaciju ili praćenje iz stava 1 tijelu koje nije državni subjekt, to tijelo će biti pravno lice i ispunjavaće mutatis mutandis zahtjeve utvrđene u članu 41. Pored toga, utvrdiće se aranžmani	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

za pokrivanje obaveza koje proisteknu iz njegovih aktivnosti. 4. Organ nadležan za notifikaciju preuzima punu odgovornost za poslove koje izvršava tijelo iz stava 3.				
Član 41 **Zahtjevi koji se odnose na organe za notifikaciju** 1.Organ za notifikaciju se osniva na takav način da ne dođe ni do kakvog sukoba interesa sa notifikovanim tijelima. 2.Organ za notifikaciju treba da bude organizovan i da radi tako da očuva objektivnost i nepristrasnost svojih aktivnosti. 3.Organ za notifikaciju treba da bude organizovan na takav način da svaku odluku koja se odnosi na notifikaciju tijela koje će biti ovlašćeno za izvršavanje poslova trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava donose nadležna lica koja nijesu ista lica koja su vršila ocjenu. 4.Organ za notifikaciju ne može da nudi niti vrši aktivnosti koje vrše notifikovana tijela, kao ni konsultantske usluge, na tržišnoj ili konkurentskoj osnovi. 5.Organ za notifikaciju dužan je da čuva povjerljivost dobijenih informacija. 6.Organ za notifikaciju dužan je da obezbijedi dovoljan broj stručnog osoblja raspoloživog za propisno izvršavanje svojih zadataka.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	
Član 42 **Obaveza informisanja za države članice** Države članice dužne su da obavijeste Komisiju o svojim nacionalnim procedurama za ocjenu i notifikaciju tijela koja će biti ovlašćena za izvršavanje zadataka trećeg lica	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava, kao i za praćenje notifikovanih tijela, i o svim izmjenama istih. Komisija te informacije stavlja na raspolaganje javnosti				
Član 43 **Zahtjevi za notifikovana tijela** 1.Za potrebe notifikacije, notifikovano tijelo dužno je da ispuni zahtjeve utvrđene u stavovima od 2 do 11. 2.Notifikovano tijelo se osniva u skladu sa nacionalnim zakonima kao pravno lice. 3.Notifikovano tijelo je treće lice koje je nezavisno od organizacije ili građevinskog proizvoda koji ocjenjuje. Tijelo koje pripada poslovnom udruženju ili stručnom savezu koji zastupa preduzeća koja se bave projektovanjem, proizvodnjom, isporukom, sklapanjem, upotrebom ili održavanjem građevinskih proizvoda koje ocjenjuje, može biti smatrano takvim tijelom, pod uslovom da dokaže svoju nezavisnost i odsustvo svakog sukoba interesa. 4.Notifikovano tijelo, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje zaduženo za izvršavanje zadataka trećeg lica, u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava ne može da bude projektant, proizvođač, isporučilac, ugrađivač, kupac, vlasnik, korisnik ili održavalac građevinskih proizvoda koje ocjenjuje, niti ovlašćeni predstavnik bilo koje od ovih strana. To ne sprečava upotrebu ocijenjenih proizvoda koji su neophodni za rad notifikovanog tijela, niti upotrebu proizvoda za lične potrebe. Notifikovano tijelo, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje zaduženo za izvršavanje zadataka trećeg lica, u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava ne može da se direktno bavi projektovanjem, proizvodnjom ili izgradnjom, stavljanjem na tržište, ugradnjom,	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14) i Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje i ukidanje imenovanja tijela za ocjenu i provjeru i sadržaju i načinu vođenja evidencije izdatih i ukinutih imenovanja za vršenje ocjene i provjere postojanosti svojstava građevinskog proizvoda ("Službeni list CG", br. 072/16)	

upotrebom ili održavanjem tih građevinskih proizvoda, niti da zastupa strane koja se bave ovim aktivnostima. Oni ne mogu da se bave ni jednom aktivnošću koja može biti u sukobu sa njihovom samostalnošću prosuđivanja i integritetom u odnosu na aktivnosti za koje su notifikovani. Ovo se naročito odnosi na konsultantske usluge. Notifikovano tijelo će obezbijediti da aktivnosti njegovih zavisnih društava ili podizvođača ne ugroze povjerljivost, objektivnost i nepristrasnost njegovih aktivnosti ocjene i/ili provjere. 5.Notifikovano tijelo i njegovi zaposleni izvršavaju zadatke trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava uz najviši stepen profesionalnog integriteta i potrebne tehničke stručnosti u određenoj oblasti i moraju biti oslobođeni svih pritisaka i uticaja, naročito finansijskih, koji bi mogli uticati na njihovo prosuđivanje ili na rezultate njihove ocjene i/ili provjere, naročito od lica ili grupa lica koja imaju interes za rezultate tih aktivnosti. 6.Notifikovano tijelo mora biti sposobno za izvršavanje svih zadataka trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava koji su mu povjereni u skladu sa Dodatkom V i za koje je notifikovano, bilo da te zadatke izvršava samo notifikovano tijelo, ili da se oni izvršavaju u njegovo ime i na njegovu odgovornost. U svakom trenutku i za svaki sistem ocjene i provjere postojanosti svojstava i za svaku vrstu ili kategoriju građevinskih proizvoda, bitnih karakteristika i zadataka za koje je notifikovano, notifikovano tijelo mora da ima sljedeće na raspolaganju:				

(a) neophodno osoblje sa tehničkim znanjem i dovoljnim i odgovarajućim iskustvom za izvršavanje poslova trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava; (b) neophodan opis procedura po kojima se vrši ocjena svojstava, obezbjeđujući transparentnost i mogućnost reprodukovanja tih procedura; ono mora da ima uspostavljene odgovarajuće politike i procedure za razlikovanje zadataka koje vrši kao notifikovano tijelo i drugih aktivnosti; (c) neophodne procedure za izvršavanje svojih aktivnosti kojima se vodi računa o veličini preduzeća, sektoru u kojem ono posluje, njegovoj strukturi, stepenu složenosti tehnologije datog proizvoda i proizvodnom procesu masovnog ili serijskog karaktera. Notifikovano tijelo dužno je da ima neophodna sredstva za vršenje tehničkih i administrativnih poslova u vezi sa aktivnostima za koje je notifikovano na odgovarajući način i pristup svoj neophodnoj opremi ili objektima. 7.Osoblje zaduženo za vršenje aktivnosti u vezi sa kojima je tijelo notifikovano mora da posjeduje sljedeće: (a) solidno tehničko i stručno obrazovanje koje obuhvata sve zadatke trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava u okviru relevantnog polja za koje je tijelo notifikovano; (b) zadovoljavajuće poznavanje zahtjeva za ocjene i provjere koje oni vrše i adekvatno ovlašćenje za vršenje tih poslova; (c) odgovarajuće poznavanje i razumijevanje usaglašenih standarda koji se primjenjuju i relevantnih odredbi Uredbi; (d) potrebnu sposobnost da sačini sertifikate, spise i izvještaje kojima će demonstrirati da su ocjene i provjere izvršene.				

8.Nepristrasnost notifikovanog tijela, njegovog najvišeg rukovodstva i osoblja koje vrši ocjenu mora biti garantovana. Naknada za najviše rukovodstvo notifikovanog tijela i njegovo osoblje koje radi ocjenu ne zavisi od broja izvršenih ocjena niti od rezultata ocjena. 9.Notifikovano tijelo obezbjeđuje osiguranje od odgovornosti osim ukoliko odgovornost ne preuzme država članica u skladu sa nacionalnim zakonima ili ukoliko sama država članica nije direktno odgovorna za izvršenu ocjenu i/ili provjeru. 10.Osoblje notifikovanog tijela ima obavezu da poštuje profesionalnu tajnu u pogledu svih informacija dobijenih prilikom izvršavanja zadataka prema Dodatku V, osim u vezi sa nadležnim administrativnim organima države članice u kojoj se ove aktivnosti vrše. Vlasnička prava su zaštićena. 11.Notifikovano tijelo učestvuje u relevantnim aktivnostima standardizacije i aktivnostima koordinacione grupe notifikovanog tijela koja se osniva u skladu sa ovom uredbom, odnosno obezbjeđuje da njegovo osoblje za ocjenu bude informisano o istima, i primjenjuje kao opšte smjernice upravne odluke i dokumenta nastala kao rezultat rada te grupe.				
Član 44 **Pretpostavka o postojanju usaglašenosti** Smatraće se da notifikovano tijelo koje ovlašćeno za izvršavanje zadataka trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava koje demonstrira svoju usaglašenost sa kriterijumima utvrđenim relevantnim usaglašenim standardima ili djelovima istih, i na koja se vrše upućivanja objavljena u Službenom listu Evropske unije, ispunjava zahtjeve iz člana 43 u mjeri u kojoj	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/149	

usaglašeni standardi koji se primjenjuju obuhvataju te zahtjeve.				
Član 45 **Zavisna društva i podizvođači notifikovanih tijela** 1.Kada notifikovano tijelo prenese na podizvođača određene poslove u vezi sa zadacima trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava ili kada ih prenese na zavisno društvo, dužno je da osigura da podizvođač ili zavisno društvo ispunjavaju zahtjeve iz člana 43, kao i da o tome informiše organ nadležan za notifikaciju. 2.Notifikovano tijelo preuzima punu odgovornost za zadatke koje izvršavaju podizvođači ili zavisna društva u svim slučajevima kada ovi subjekti budu osnovani. 3.Aktivnosti mogu da se ustupe podizvođaču ili zavisnom pravnom licu samo uz saglasnost klijenta. 4.Notifikovano tijelo je dužno da stavi na raspolaganje organu za notifikaciju relevantna dokumenta u vezi sa ocjenom kvalifikacija sveakog podizvođača ili zavisnog društva i zadataka koj ta lica izvrše na osnovu Dodatka V.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/149	
Član 46 **Upotreba sredstava van laboratorije za vršenje ispitivanja kod notifikovanog tijela** 1.Na zahtjev proizvođača i kada je to opravdano tehničkim, ekonomskim ili logističkim razlozima, notifikovana tijela mogu da odluče da izvrše ispitivanja iz aneksa V, za sisteme ocjene i provjere postojanosti performansi 1+, 1 i 3 ili da se ta ispitivanja izvrše pod njihovim nadzorom, ili u proizvodnim pogonima koristeći opremu za ispitivanje iz interne laboratorije proizvođača ili, uz prethodnu saglasnost proizvođača, u eksternoj	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/149	

laboratoriji, koristeći opremu za ispitivanje te laboratorije. Notifikovana tijela koja vrše takva ispitivanja moraju biti posebno označena kao nadležna da rade izvan sopstvenih akreditovanih objekata za ispitivanje. 2.Prije vršenja ovih ispitivanja, notifikovano tijelo će provjeriti da li su zadovoljeni zahtjevi za taj metod ispitivanja i ocijeniće: (a) da li oprema za testiranje ima odgovarajući sistem kalibracije i da li je garantovana mogućnost kasnijeg praćenja predhodnih mjerenja; (b) da li je osiguran kvalitet rezultata ispitivanja.				
Član 47 **Zahtjev za vršenje notifikacije** 1.Tijelo koje je ovlašćeno za vršenje zadataka trećeg lica u procesu ocjene i provjere postojanosti svojstava dostavlja zahtjev za vršenje notifikacije organu za notifikaciju države članice u kojoj je ono osnovano. 2.Uz zahtjev se dostavlja opis aktivnosti koje će se izvoditi, procedure za ocjenu i/provjeru za koje tijelo tvrdi da je kompetentno, potvrda o akreditaciji, ukoliko je ima, izdata od strane nacionalnog akreditacionog tijela u smislu Uredbe (EZ) br. 765/2008, kojom se potvrđuje da tijelo ispunjava zahtjeve iz člana 43. 3.Ukoliko dotično tijelo ne može da obezbijedi potvrdu o akreditaciji, organu za notifikaciju dostavlja sve dokumentarne dokaze koji su neophodni za provjeru, priznanje i redovno praćenje njegove usaglašenosti sa zahtjevima iz člana 43.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/149	
Član 48 **Procedura notifikacije**	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o	

1.Organi za notifikaciju mogu da notifikuju samo ona tijela koja ispunjavaju zahtjeve iz člana 43. 2.Organi za notifikaciju dostavljaju Komisiji i drugim državama članicama notifikaciju, uz korišćenje instrumenta za elektronsku notifikaciju koji je razvila i kojim upravlja Komisija. Izuzetno, za slučajeve navedene u tački 3 Dodatka V, za koje ne postoji odgovarajući elektronski instrument, prihvatljiva je notifikacija u papiru. 3.Notifikacija će sadržati kompletne detalje o funkcijama koje će se izvršavati, upućivanje na relevantnu usaglašenu tehničku specifikaciju i, za potrebe sistema navedenog u Dodatku V, bitne karakteristike za koje je tijelo nadležno. Međutim, upućivanje na relevantnu usaglašenu tehničku specifikaciju nije obavezno u slučajevima iz tačke 3 Dodatka V. 4.Kada se notifikacija ne zasniva na potvrdi o akreditaciji kao u slučaju koji se navodi u članu 47 (2), organ za notifikaciju dostavljaju Komisiji i drugim državama članicama sve dokumentarne dokaze kojima se potvrđuje kompetentnost notifikovanog tijela i uspostavljeni aranžmani kojima se obezbjeđuje redovno praćenje tog tijela i kontinuirano ispunjavanje zahtjeva iz člana 43. 5.Odnosno tijelo može da vrši aktivnosti notifikovanog tijela samo ukoliko ne bude nikakvih prigovora od Komisije ili drugih država članica u roku od dvije nedjelje od notifikacije u slučaju kada se koristi potvrda o akreditaciji ili u roku od dva mjeseca od notifikacije u slučaju kada se potvrda o notifikaciji ne koristi. Samo takvo tijelo će se smatrati notifikovanim tijelom u smislu ove regulative.			građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

6.Komisija i druge države članice obavještavaju se o svim kasnijim relevantnim promjenama u odnosu na notifikaciju.				
Član 49 **Identifikacioni brojevi i liste notifikovanih tijela** 1.Komisija svakom notifikovanom tijelu dodjeljuje identifikacioni broj. Ona dodjeljuje samo jedan takav broj čak i u slučaju da je tijelo notifikovano po osnovu nekoliko akata Unije. 2.Komisija javno objavljuje listu tijela koja su notifikovana po osnovu ove uredbe, uključujući identifikacione brojeve koji su im dodijeljeni i aktivnosti za koje su notifikovani, koristeći elektronski instrument za notifikaciju koji je razvila i kojim upravlja Komisija. Komisija se stara o redovnom ažuriranju ove liste.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	
Član 50 **Promjene u notifikaciji** 1.U slučajevima kada se organ za notifikaciju uvjerio ili kada je informisan da notifikovano tijelo više ne ispunjava zahtjeve iz člana 43, ili da ne ispunjava svoje obaveze, organ za notifikaciju djelimično ili u cjelosti poništava ili oglašava ništavim notifikaciju zavisno od slučaja, u zavisnosti od ozbiljnosti propusta u pogledu ispunjavanja zahtjeva, odnosno obaveza. Organ za notifikaciju odmah obavještava Komisiju i druge države članice o tome, koristeći elektronski instrument za nostrifikaciju koji je razvila i kojim upravlja Komisija. 2.U slučaju djelimičnog ili potpunog poništavanja ili oglašavanja ništavim notifikacije ili kada notifikovano tijelo prestane sa svojim aktivnostima, dotična država članica koja vrši notifikaciju preduzima odgovarajuće	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

korake kako bi osigurala da se dokumentacija tog tijela ili obrađuje kod drugog notifikovanog tijela ili čuva tako da bude dostupna odgovarajućim organima za notifikaciju i tržišni nadzor na njihov zahtjev.				
Član 51 **Problem stručnosti notifikovanih tijela** 1.Komisija istražuje sve slučajeve kada sumnja ili kada joj se skrene pažnja da postoji sumnja u vezi sa stručnošću notifikovanog tijela ili kontinuiranim ispunjavanjem zahtjeva i nadležnosti koje su mu povjerene. 2.Država članica koja vrši notifikaciju obezbjeđuje Komisiji, na zahtjev, sve informacije u vezi sa osnovom za notifikaciju ili održavanje stručnosti odnosnog tijela. 3.Komisija osigurava da se sve osjetljive informacije stečene u toku njenih istraživanja tretiraju kao povjerljive 4.Kada ustanovi da notifikovno tijelo ne ispunjava ili više ne ispunjava zahtjeve za notifikaciju, ona Komisija obavještava državu članicu koja vrši notifikaciju o tome i od nje zahtjeva da preduzme neophodne korektivne mjere, uključujući i poništavanje notifikacije, ako je neophodno.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 52 **Operativne obaveze za notifikovana tijela** 1.Notifikovana tijela izvršavaju zadatke trećeg lica u skladu sa sistemima za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava koji su predviđeni u Dodatku V. 2.Ocjene i provjere postojanosti svojstava vrše se uz transparentnost u pogledu proizvođača i na proporcionalan način izbjegavajući nepotrebno opterećenje za privredne subjekte. Notifikovana tijela vrše svoje aktivnosti vodeći računa o veličini preduzeća,	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

sektoru u kojem preduzeće posluje, njegovoj strukturi, stepenu složenosti date tehnologije proizvoda i masovnom ili serijskom karakteru proizvodnog procesa. Pri tome, notifikovana tijela će ipak poštuju stepen strogosti koji se zahtijeva za proizvod na osnovu ove uredbe i ulogu koju proizvod igra u smislu ispunjenja svih osnovnih zahtjeva za objekat. 3.Ukoliko, tokom početne kontrole proizvodnog pogona ili fabričke kontrole proizvodnje utvrdi da proizvođač nije obezbijedio postojanost svojstava proizvedenog proizvoda, notifikovano tijelo zahtjeva od proizvođača da preduzme odgovarajuće korektivne mjere i neće izdati potvrdu. 4. Ukoliko, u toku aktivnosti i praćenja u cilju provjere postojanosti svojstava proizvedenog proizvoda utvrdi da građevinski proizvod više nema svojstva tog tipa proizvoda, notifikovano tijelo zahtijeva od proizvođača da preduzme odgovarajuće korektivne mjere i poništiće ili oglasiti ništavim svoju potvrdu ako bude neophodno. 5. Ukoliko korektivne mjere nijesu preduzete ili nemaju željeni efekat, notifikovano tijelo djelimično ili u cjelosti poništava ili oglašava ništavim odgovarajuće potvrde, zavisno od slučaja.				
Član 53 **Obaveze informisanja za notifikovana tijela** 1.Notifikovana tijela obavještavaju organ za notifikaciju o sljedećem: (a) svakom odbijanju, djelimičnom ili u cjelosti poništavanju ili oglašavanju potvrda; (b) svim okolnostima koje utiču na sadržaj ili uslove notifikacije;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

(c) svakom zahtjevu za informacije o aktivnostima ocjene i/ili provjere postojanosti svojstava koje su izvršene, a koje su dobili od organa za tržišni nadzor; (d) na zahtjev, zadacima trećeg lica u skladu sa sistemima ocjene i provjere postojanosti svojstava koji su sprovedeni u okviru domena notifikacije i bilo kojim drugim izvršenim aktivnostima, uključujući prekogranične aktivnosti i sklapanje podugovora. 2.Notifikovana tijela dostavljaju drugim tijelima koja budu notifikovana na osnovu ove uredbe, i koja vrše slične zadatke trećeg lica u skladu sa sistemima za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava i za građevinske proizvode koji su obuhvaćeni istom usaglašenom tehničkom specifikacijom relevantne informacije o pitanjima u vezi sa negativnim i, na zahtjev, pozitivnim rezultate iz ovih ocjena i /ili provjera.				
Član 54 **Razmjena iskustva** Komisija obezbjeđuje organizaciju razmjene iskustva između nacionalnih organa država članica nadležnih za politiku o notifikaciji.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 55 **Koordinacija notifikovanih tijela** Komisija obezbjeđuje uspostavljanje odgovarajuće koordinacije i saradnje između tijela notifikovanih shodno članu 39 i adekvatno upravljanje u formi grupe notifikovanih tijela. Države članice obezbjeđuju da tijela koja su one notifikovale učestvuju u radu te grupe, direktno ili preko imenovanih predstavnika, ili obezbjeđuje da predstavnici notifikovanih tijela budu o tome obaviješteni.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

POGLAVLJE VIII **TRŽIŠNI NADZOR I ZAŠTITNE PROCEDURE** Član 56 **Procedura postupanja sa građevinskim proizvodima koji predstavljaju rizik na nacionalnom nivou** 1.U slučajevima kada su nadležni organi za tržišni nadzor iz jedne države članice preduzeli aktivnosti u skladu sa članom 20 Uredbe (EZ) br. 765/2008 ili imaju dovoljno razloga da vjeruju da građevinski proizvod obuhvaćen usaglašenim standardom ili za koji je izdata evropska tehnička ocjena ne posjeduje deklarisana svojstva i predstavlja rizik za ispunjavanje bitnih zahtjeva za objekat obuhvaćenih ovom uredbom, oni će sprovesti ocjenu u vezi sa datim proizvodom koji pokriva odnosne zahtjeve definisane ovom uredbom. Relevantni privredni subjekti dužan je da sarađuje po potrebi sa nadležnim organima za tržišni nadzor. Ukoliko, u toku te ocjene, utvrde da građevinski proizvod nije usaglašen sa zahtjevima iz ove uredbe, nadležni organi za tržišni nadzor bez odlaganja zahtjevaju od relevantnog privrednog subjekta da preduzme sve odgovarajuće korektivne radnje kako bi se proizvod usaglasio sa tim zahtjevima, naročito sa objavljenim svojstvima, ili povlaše proizvod sa tržišta, ili ga opozivaju u razumnom periodu, koji je srazmjeran prirodi rizika i koji oni mogu da propišu. Nadležni organi za tržišni nadzor obavještavaju o tome notifikovano tijelo, ukoliko je notifikovano tijelo uključeno. Član 21 Uredbe (EZ) br.765/2008 primjenjuje se na mjere iz drugog podstava ovog stava. 2.Ukoliko smatraju da neusaglašenost nije ograničena na njihovu nacionalnu teritoriju, nadležni organi za tržišni	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

nadzor obavještavaju Komisiju i druge države članice o rezultatima ocjene i o aktivnostima koje su zahtijevali od privrednog subjekta. 3.Privredni subjekt obezbjeđuje da se preduzmu sve odgovarajuće korektivne radnje u vezi sa odnosnim građevinskim proizvodima koje je privredni subjekt stavio na raspolaganje na tržištu u cijeloj Uniji. Nema odgovarajuće odredbe 4.Ukoliko relevantni privredni subjekt, u roku iz drugog podstava stava 1, ne preduzme adekvatne korektivne radnje, nadležni organi za tržišni nadzor preduzimaju sve odgovarajuće privremene mjere kako bi zabranili ili ograničili stavljanje građevinskog proizvoda na raspolaganje na nacionalnom tržištu ili povukli građevinski proizvod sa tog tržišta ili ga opozvali. Nadležni organi za tržišni nadzor bez odlaganja obavještavaju o tim mjerama Komisiju i druge države članice. 5.Informacije iz stava 4 sadrži sve raspoložive detalje, naročito podatke koji su neophodni za identifikaciju neusaglašenog građevinskog proizvoda, porijekla građevinskog proizvoda, prirode navodne neusaglašenosti i uključenog rizika, prirode i trajanja preduzetih nacionalnih mjera kao i argumenata koje je relevantni privredni subjekt iznio. Nadležni organi za tržišni nadzor, naročito, navode da li je neusaglašenost prouzrokovana bilo čim od sledećeg: (a) neispunjavanjem objavljenih svojstava i/ili neispunjavanjem zahtjeva u vezi sa ispunjenjem bitnih zahtjeva za objekat koji su utvrđeni ovom uredbom; (b) nedostacima u usaglašenim tehničkim specifikacijama ili posebnoj tehničkoj dokumentaciji.				

6.Države članice, osim države članice koja je pokrenula proceduru, obavještavaju Komisiju i druge države članice bez odlaganja o svim usvojenim mjerama i svim dodatnim informacijama koje su im na raspolaganju u vezi sa neusaglašenošću odnosnog građevinskog proizvoda i, u slučaju neslaganja sa notifikovanom nacionalnom mjerom, o njihovim prigovorima. 7.Ukoliko ni država članica ni Komisija, u roku od 15 radnih dana od prijema informacija iz stava 4, ne iznesu prigovor na privremenu mjeru koju je država članica preduzela u vezi sa odnosnim građevinskim proizvodom, ta mjera će se smatrati opravdanom. 8.Države članice obezbjeđuju da se bez odlaganja preduzmu odgovarajuće restriktivne mjere u vezi sa odnosnim građevinskim proizvodom, kao što je povlačenje proizvoda sa njihovog tržišta.				
Član 57 **Zaštitna procedura Unije** 1.Ukoliko, po završetku procedure iz člana 56(3) i (4), bude prigovora protiv mjere koju je država članica preduzela ili ukoliko Komisija smatra da je nacionalna mjera u suprotnosti sa zakonodavstvom Unije, Komisija bez odlaganja započinje konsultacije sa državama članicama i relevantnim privrednim subjektom(ima) i ocjenjuje nacionalnu mjeru. Na osnovu rezultata te ocjene, Komisija odlučuje da li je mjera opravdana ili ne. Komisija svoju odluku upućuje svim državama članicama i odmah je saopštava i njima i relevantnom(im) privrednom(im) subjektu(ima). 2.Ukoliko se nacionalna mjera smatra opravdanom, sve države članice preduzimaju neophodne mjere kako bi osigurale da neusaglašeni građevinski proizvod bude povučen sa njihovih tržišta i obavještavaju Komisiju o	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

tome. Ukoliko se nacionalna mjera smatra neopravdanom, odnosna država članica obustavlja mjeru. 3.Ukoliko se nacionalna mjera smatra opravdanom i neusaglašenost građevinskog proizvoda se pripisuje nedostacima u usaglašenim standardima iz člana 56(5) (b), Komisija informiše relevantno evropsko tijelo ili tijela za standardizaciju i iznosi pitanje pred komitetom osnovanim u skladu sa članom 5 Direktive 98/34/EZ. Taj komitet konsultuje se sa relevantnim evropskim tijelom za standardizaciju i izjašnjava bez odlaganja. Ukoliko se nacionalna mjera smatra opravdanom i ukoliko se neusaglašenost građevinskog proizvoda pripisuje nedostacima u evropskom dokumentu o ocjeni ili u posebnoj tehničkoj dokumentaciji iz člana 56 (5) (b), Komisija iznosi pitanje pred Stalnim komitetom za građevinarstvo i nakon toga donosi odgovarajuće mjere.				
Član 58 **Usaglašavanje građevinskih proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i bezbjednost** 1.Kada, nakon izvršene ocjene shodno članu 56(1), utvrdi da, iako je građevinski proizvod u saglasnosti sa ovom uredbom, predstavlja rizik za ispunjenje osnovnih zahtjeva za građevinske radove, za zdravlje ili bezbjednost lica ili za druge aspekte zaštite javnog interesa, država članica zahtjeva od relevantnog privrednog subjekta da preduzme sve odgovarajuće mjere kako bi osigurao da odnosni građevinski proizvod, kada bude stavljen na tržište, više ne predstavlja taj rizik, da povuče građevinski proizvod sa tržišta ili da ga opozove u razumnom periodu koji je srazmjeran prirodi rizika i koji on može da propiše.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

2.Privredni subjekt obezbjeđuje da se preduzme korektivna radnja u vezi sa svim dotičnim građevinskim proizvodima koje je privredni subjekt stavio na raspolaganje na tržištu širom Unije. 3.Dražava članica odmah obavještava Komisiju i druge države članice. Ta informacija sadrži sve raspoložive detalje, naročito podatke koji su potrebni za identifikaciju odnosnog građevinskog proizvoda, porijekla i lanca snabdijevanja proizvoda, prirode uključenog rizika i prirode i trajanja preduzetih nacionalnih mjera. 4.Komisija bez odlaganja započinje konsultacije sa državama članicama i relevantnim privrednim subjektom(ima) i ocjenjuje preduzete nacionalne mjere. Na osnovu rezultata te ocjene, Komisija odlučuje da li je mjera opravdana ili ne i, kada je neophodno, predlaže odgovarajuće mjere. 5.Komisija svoju odluku upućuje svim državama članicama i odmah je saopštava i njima i relevantnom(im) privrednom(im) subjektu(ima).				
Član 59 **Formalna neusaglašenost** 1.Ne dovodeći u pitanje član 56, kada dođe do jednog od sljedećih nalaza, država članica od relevantnog privrednog subjekta zahtijeva da okonča dotičnu neusaglašenost: (a) oznaka CE je stavljena uz kršenje člana 8 ili 9; (b) oznaka CE nije stavljena, kada se to zahtijeva, u skladu sa članom 8(2); (c) ne dovodeći u pitanje član 5, izjava o svojstvima nije sačinjena, kada je to zahtijevano, u skladu sa članom 4; (d) izjava o svojstvima nije sačinjena u skladu sa čl. 4, 6 i 7;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima(„Sl.list CG“broj 18/14)	

(e) tehnička dokumentacija ili nije raspoloživa ili je nekompletna. 2.Ukoliko se neusaglašenost iz stava 1 nastavi, država članica preduzima sve odgovarajuće mjere da ograniči ili zabrani stavljanje građevinskog proizvoda na raspolaganje na tržištu ili obezbjeđuje da se on opozove ili povuče sa tržišta.				
ZAVRŠNE ODREDBE Čl. 60 - 68	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
DODATAK I **OSNOVNI ZAHTJEVI ZA OBJEKAT** Objekat, u cjelini i u pojedinačnim dijelovima, mora odgovarati predviđenoj namjeni, vodeći posebno računa o zdravlju i bezbjednosti svih uključenih lica tokom čitavog životnog vijeka objekta. Pod uslovom da postoji normalno održavanje, objekat mora ispunjavati osnovne zahtjeve za tokom ekonomski razumnog radnog vijeka. 1. Mehanička otpornost i stabilnost Objekat mora biti projektovani i izveden tako da se zbog opterećenja koje djeluje prilikom građenja i korišćenja ne dogodi sljedeće: (a) pad cijele ili dijela izgrađene konstrukcije; (b) značajne deformacije u stepenu koji nije dozvoljen; (c) oštećenje drugih djelova objekta ili instalacija ili ugrađene opreme koje može nastati kao posljedica značajne deformacije konstrukcije koja nosi opterećenje; (d) oštećenje čija je posljedica nesrazmjerna uzroku. 2. Zaštita u slučaju požara Objekat mora biti projektovan i izveden tako da u slučaju izbijanja požara: (a) noseća konstrukcija može da izdrži opterećenje za određeni vremenski period;	**Osnovni zahtjevi za objekat** Član 68 Osnovni zahtjevi za objekat su zahtjevi koje objekat, zavisno od svoje namjene, mora da ispunjava u toku građenja i upotrebe, a kojima se obezbjeđuje njegova bezbjednost u cjelini, kao i bezbjednost svakog njegovog posebnog dijela. Osnovni zahtjevi za objekat iz stava 1 ovog člana su: 1) mehanička otpornost i stabilnost prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden na način da zbog opterećenja koje djeluje prilikom građenja i upotrebe ne dođe do: a) pada cijele ili dijela izgrađene konstrukcije; b) značajnih deformacija u stepenu koji nije dozvoljen; c) oštećenja drugih djelova objekta ili instalacija ili ugrađene opreme koje može nastati kao posljedica	Potpuno usklađeno		

(b) bude oganičeno izbijanje i širenje požara i dima u okviru objekta; (c) bude ograničeno širenje požara na okolne objekte; (d) da korisnici mogu napustiti objekat ili da budu spašeni na drugi način; (e) da se sigurnost spasilačkih timova uzima u obzir. 3. Higijena, zdravlje i životna sredina Objekat mora biti projektovan i izveden tako da, tokom čitavog svog životnog vijeka, ne ugrožava higijenu ili zdravlje i bezbjednost radnika, korisnika ili susjeda, niti da ima pretjerano veliki uticaj, tokom cijelog svog životnog vijeka, na kvalitet životne sredine ili na klimu tokom izgradnje, korišćenja ili rušenja, posebno kao posljedica bilo čega od dolje navedenog: (a) ispuštanje otrovnih gasova; (b) emisija opasnih supstanci, isparljivih organskih jedinjenja (VOC), gasova sa efektom staklene bašte ili opasnih čestica u vazduh unutar objekta ili okolni vazduh; (c) emitovanja opasnog zračenja; (d) ispuštanje opasnih supstanci u podzemne vode, more, površinske vode ili zemljište; (e) ispuštanje opasnih supstanci u vodu za piće ili supstanci koje imaju neki drugi negativan uticaj na vodu za piće; (f) pogrešno ispuštanje otpadnih voda, emisije dimnih gasova ili pogrešno odlaganje čvrstog ili tečnog otpada; (g) prisustvo vlage u dijelovima objekta ili na površinama unutar objekta. 4. Bezbjednost i pristupačnost pri korišćenju Objekat mora biti projektovan i izveden tako da ne predstavlja neprihvatljive rizike od nezgoda ili štete pri službi ili rad kao što su klizanje, padanje, sudar,	značajne deformacije konstrukcije koja nosi opterećenje; d) oštećenja čija je posljedica nesrazmjerna uzroku; 2) zaštita u slučaju požara prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden tako da u slučaju izbijanja požara: a) noseća konstrukcija može da izdrži opterećenje za određeni vremenski period; b) bude ograničeno izbijanje i širenje požara i dima u okviru objekta; c) bude ograničeno širenje požara na okolne objekte; d) korisnici mogu napustiti objekat ili biti spašeni na drugi način; e) bude obezbijeđena sigurnost spasilačkih timova; 3) higijena, zdravlje ljudi i zaštita životne sredine prema kojima objekat mora biti projektovan i izveden na način da ne ugrožava higijenu ili zdravlje i bezbjednost radnika, korisnika ili susjeda, ili ne prouzrokuje prekoračenje dozvoljenih graničnih vrijednosti uticaja na životnu sredinu ili na klimu, tokom izgradnje, upotrebe ili rušenja, odnosno tokom vijeka trajanja, koji mogu nastati: a) ispuštanjem otrovnih gasova; b) emisijom opasnih supstanci, isparljivih organskih jedinjenja, gasova sa efektom staklene bašte			

opekotine, strujni udari, povrede od eksplozija i provalne krađe. Pogotovo, objekat mora biti projektovan i izveden tako da se vodi računa o pristupačnosti i korišćenju od strane osoba sa invaliditetom. 5. Zaštita od buke Objekat mora biti projektovan i izveden tako da buka koju čuju korisnici ili susjedi bude na nivou koji ne ugrožava njihovo zdravlje i koji im omogućava spavanje, odmor i rad u zadovoljavajućim uslovima. 6. Ekonomično korišćenje energije i čuvanje toplote Objekati postavljene grijne, rashladne i ventilacione instalacije i osvjetljenje moraju biti projektovani i izvedeni tako da količina potrebne energije koja se koristi bude mala, vodeći računa o korisnicima i klimatskim uslovima lokacije. Objekat mora biti i eneregetski efikasni, odnosno mora se koristiti što je moguće manje energije tokom njegove izgradnje i uklanjanja. 7. Održivo korišćenje prirodnih resursa Objekat mora biti projektovan, izveden i srušen na takav način da se prirodni resursi koriste na održiv način, a pogotovo da se osigura sljedeće: (a) ponovno korišćenje ili mogućnost recikliranja objekta, njegovih materijala i djelova nakon rušenja; (b) trajnost objekta; (c) korišćenje iz objekta sirovina i sekundarnih materijala prihvatljivih sa stanovišta životne sredine.	ili opasnih čestica u vazduh unutar objekta ili okolni vazduh; c) emitovanjem opasnih zračenja; d) ispuštanjem opasnih supstanci u podzemne vode, more, površinske vode ili zemljište; e) ispuštanjem opasnih supstanci u vodu za piće ili supstanci koje imaju neki drugi negativan uticaj na vodu za piće; f) pogrešnim ispuštanjem otpadnih voda, emisijom dimnih gasova ili pogrešnim odlaganjem čvrstog ili tečnog otpada; g) prisustvom vlage u djelovima objekta ili na površinama unutar objekta; h) prisustvom radioaktivnog gasa radona unutar objekta. 4) bezbjednost i pristupačnost pri upotrebi prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden na način da ne predstavlja neprihvatljive rizike od nezgoda ili štete pri službi ili radu kao što su klizanje, padanje, sudar, opekotine, strujni udari, povrede od eksplozija i provalne krađe, a naročito tako da se vodi računa o pristupačnosti i upotrebe od strane lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom; 5) zaštita od buke prema kojoj objekat mora biti projektovan i izveden tako da buka koju čuju korisnici ili susjedi bude			

	na nivou koji ne ugrožava njihovo zdravlje i koja im omogućava spavanje, odmor i rad u zadovoljavajućim uslovima; 6) ekonomično korišćenje energije i čuvanje toplote prema kojoj postavljene grijne, rashladne i ventilacione instalacije i osvjetljenje moraju biti projektovani i izvedeni na način da se ostvaruje poboljšanje energetske efikasnosti, vodeći računa o korisnicima i klimatskim uslovima lokacije, odnosno da objekat bude i energetski efikasan (da se koriste minimalne količine energije tokom njegove izgradnje, odnosno uklanjanja); 7) održivo korišćenje prirodnih resursa prema kojem objekat mora biti projektovan, izveden ili srušen na način da se prirodni resursi koriste na održiv način, a naročito da se obezbijedi: a) ponovna upotreba ili mogućnost reciklaže objekta, odnosno materijala i djelova od kojih je izgrađen nakon rušenja; b) trajnost objekta; c) korišćenje sirovina i sekundarnih materijala iz objekta prihvatljivih sa stanovišta životne sredine. **Tehnički propisi** Član 72			

	Tehničkim propisima u oblasti izgradnje objekata se razrađuju osnovni zahtjevi za objekat, uslovi za izradu tehničke dokumentacije, svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi u odnosu na njihove bitne karakteristike, način izvođenja građevinskih radova i drugi tehnički zahtjevi u vezi sa objektom i njegovim građenjem. Tehničke propise iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo, odnosno drugi organ u skladu sa zakonom.			
DODATAK II **PROCEDURA ZA DONOŠENJE EVROPSKOG DOKUMENTA ZA OCJENU** 1. Zahtjev za Evropsku tehničku ocjenu Kada proizvođač podnese zahtjev za Evropsku tehničku ocjenu bilo kom tijelu za tehničku ocjenu za neki građevinski proizvod, te nakon što taj proizvođač i to tijelo za tehničku ocjenu (u daljem tekstu: nadležni TAB) potpišu sporazum o poslovnoj tajni i povjerljivosti, izuzev ukoliko proizvođač ne odluči drugačije, proizvođač dostavlja nadležnom TAB-u tehničku dokumentaciju sa opisom projekta, njegovom namjenom kako je predviđa proizvođač i detaljima kontrole fabričke proizvodnje koju proizvođač namjerava da primijeni. 2. Ugovor Za građevinske proizvode iz člana 21 stav 1 tačka c, u roku od jednog mjeseca od prijema tehničke dokumentacije, zaključuje se ugovor između proizvođača i nadležnog TAB-a za izradu Evropske tehničke ocjene, kojim se definiše program rada za	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“ broj 18/14)	

sastavljanje Evropskog dokumenta za ocjenu, koji uključuje: — organizaciju posla u okviru organizacije TAB-a, — sastav radne grupe koje će biti uspostavljena u okviru organizacije TAB-a, imenovana za datu grupu proizvoda, — koordinaciju TAB-a . 3. Program rada Nakon zaključenja ugovora sa proizvođačem, organizacija TAB-a obavještava Komisiju o programu rada za sastavljanje Evropskog dokumenta za ocjenu, dinamiku njegove realizacije i naznačavanje programa ocjene. Ova komunikacija odvija se u roku od 3 mjeseca od prijema zahtjeva za Evropsku tehničku ocjenu. 4. Nacrt Evropskog dokumenta za ocjenu Organizacija TAB-a završava Evropski dokument za ocjenu putem radne grupe kojom koordinira nadležni TAB i takav nacrt dostavlja zainteresovanim stranama u roku od 6 mjeseci od dana kada je Komisija obaviještena o programu rada. 5. Učešće Komisije Predstavnik Komisije može učestvovati, u svojstvu posmatrača, u svim dijelovima izvršenja programa rada. 6. Produženje i kašnjenje O svakom kašnjenju u odnosu na vremenske rokove predviđene u odjeljcima 1 do 4 ovog Dodatka radna grupa izvještava organizaciju TAB-a i Komisiju. Ukoliko se produženje rokova za izradu Evropskog dokumenta za ocjenu može opravdati, recimo izostankom odluke Komisije o primjenjivom sistemu ocjene i verifikacije postojanosti svojstava za taj građevinski proizvod ili potrebom da se razvije novi metod testiranja, Komisija određuje produženi rok.				

7. Izmjene i dopune i donošenje Evropskog dokumenta za ocjenu Nadležni TAB dostavlja nacrt Evropskog dokumenta za ocjenu proizvođaču, koji ima 15 radnih dana da na njega reaguje. Zatim, organizacija TAB-a: (a) ako je to primjenljivo, obavještava proizvođača o tom kako su njegove reakcije uzete u obzir; (b) usvaja nacrt Evropskog dokumenta za ocjenu; i (c) šalje primjerak Komisiji. Ako, u roku od 15 dana od prijema, Komisija saopšti organizaciji TAB-a svoje primjedbe na nacrt Evropskog dokumenta za ocjenu, organizacija TAB-a, nakon što dobije priliku da dostavi komentar, mijenja nacrt sljedstveno tome i šalje primjerak usvojenog Evropskog dokumenta za ocjenu proizvođaču i Komisiji. 8. Objavljivanje usvojenog Evropskog dokumenta za ocjenu Čim nadležni TAB donese prvu Evropsku tehničku ocjenu na osnovu usvojenog Evropskog dokumenta za ocjenu, Evropski dokument za ocjenu se prilagođava, ako je to primjereno, na osnovu stečenog iskustva. Organizacija TAB-a usvaja konačni Evropski dokument za ocjenu i šalje primjerak istog Komisiji, zajedno sa prevodom njegovog naslova na sve zvanične jezike Unije, radi objavljivanja reference. Organizacija TAB-a čini Evropski dokument za ocjenu dostupnim elektronskim putem čim proizvod dobije oznaku CE.				
DODATAK III **IZJAVA O SVOJSTVIMA** 1. Jedinstveni identifikacioni kod tipa proizvoda:	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima	

2. Tip, serija ili serijski broj ili bilo koji drugi element koji omogućava identifikaciju građevinskog proizvoda u skladu sa članom 11 stav 4: 3. Predviđena namjena ili namjene građevinskog proizvoda u skladu sa odnosnom tehničkom specifikacijom, kako to predviđa proizvođač: 4. Naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani pečat i kontakt adresa proizvođača u skladu sa članom 11 stav 5: 5. Ako je to primjenljivo, ime i kontakt adresa ovlašćenog predstavnika čiji djelokrug ovlašćenja obuvata zadatke navedene u članu 12 stav 2: 6. Sistem ili sistemi ocjene i provjere postojanosti svojstava građevinskog proizvoda u skladu sa Dodatkom V: 7. U slučaju ako se izjava o svojstvima odnosi na građevinski proizvod koji je obuhvaćen usaglašenim standardom: ....(naziv i identifikacioni broj notifikovanog tijela, ako je relevantno) izvršilo je..... . (opis zadataka treće strane kako je predviđeno Dodatkom V) u skladu sa sistemom i izdalo ....(potvrdu postojanosti svojstava, potvrdu usaglašenosti kontrole fabričke proizvodnje, izvještaje o testiranju/proračunima – ako je relevantno) 8. U slučaju ako se izjava o svojstvima odnosi na građevinski proizvod za koji je izdata Evropska tehnička ocjena:			(„Sl.list CG“ broj 18/14) Pravilnikom o izgledu i sadržaju izjave o svojstvima građevinskog proizvoda („Sl.list CG“ broj 18/14)	

.... (naziv i identifikacioni broj tijela za tehničku ocjenu, ako je relevantno) izdalo je ..... (referentni broj Evropske tehničke ocjene) na osnovu..... ..... (referentni broj Evropskog dokumenta za ocjenu) izvršilo je ..... (opis zadataka treće strane kako je predviđeno Dodatkom V) u skladu sa sistemom i izdalo .... (potvrdu postojanosti svojstava, potvrdu usaglašenosti kontrole fabričke proizvodnje, izvještaje o testiranju/proračunima – ako je relevantno) 9. Objavljena svojstva Napomene uz tabelu. 1. Kolona 1 sadrži listu bitnih karakteristika koje su utvrđene u usaglašenim tehničkim specifikacijama za predviđenu namjenu ili namjene naznačene u prethodnoj tački 3. 2. Za svaku bitnu karakteristiku navedenu u koloni 1 i u skladu sa zahtjevima člana 6, kolona 2 sadrži objavljena svojstva, izražene kroz nivo ili klasu, ili opisno, u odnosu na odgovarajuće bitne karakteristike. Slova 'NPD'				

(Neispitano) stavaljaju se u slučajevima kada svojstva nijesu objavljena.

3. Za svaku bitnu karakteristiku navedenu u koloni 1, kolona 3 sadrži:
(a) datirano upućivanje na usaglašeni standard i, ako je relevantno, referentni broj posebne ili odgovarajuće tehničke dokumentacije koja je korišćena;
ili
(b) datirano upućivanje na odgovarajući Evropski dokument za ocjenu, ako je dostupan i referentni broj korišćene Evropske tehničke procjene.

Bitne karakteristike (vidi napomenu 1)	Svojstva (vidi napomenu 2)	Usaglašena tehnička specifikacija (vidi napomenu 3)	

Ako je u skladu sa članom 37 ili 38 korišćena posebna tehnička dokumentacija, zahtjevi koji se primjenjuju na proizvod:
.....
.....
10. Svojstva proizvoda identifikovanog u stavkama 1 i 2 u saglasnosti su objavljenim svojstvima iz tačke 9.
Ova izjava o svojstvima izdaje se pod isključivom odgovornošću proizvođača identifkovanog u tački 4.
Potpisano za i u ime proizvođača:

(ime i svojstvo) (mjesto i datum izdavanja) (potpis)				
DODATAK IV **GRUPE PROIZVODA I ZAHTJEVI ZA TAB -ove** Tabela 1 — Grupe proizvoda Tabela 2 — Zahtjevi za TAB-e	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“ broj 18/14) i Pravilnikom o bližim uslovima za imenovanje i ukidanje imenovanja pravnog lica za tehničku ocjenu i izdavanje dokumenta o ocjeni za građevinske proizvode ("Službeni list Crne Gore", br. 077/16	
DODATAK V **OCJENA I PROVJERA POSTOJANOSTI SVOJSTAVA** 1. SISTEMI OCJENE I PROVJERE POSTOJANOSTI SVOJSTAVA 1.1. Sistem 1+ - IZJAVA O SVOJSTVIMA po bitnim karakteristikama građevinskog proizvoda od strane proizvođača na osnovu sljedećih stavki: (a) proizvođač sprovodi:	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je regulisana Zakonom o građevinskim proizvodima („Sl.list CG“ broj 18/14) i Pravilnikom o sadržaju sistema ocjene	

(i) kontrolu fabričke proizvodnje; (ii) dodatno testiranje uzoraka uzetih u fabrici u skladu sa propisanim planom testiranja; (b) notifikovano tijelo za sertifikaciju proizvoda izdaje sertifikat o postojanosti svojstava proizvoda na osnovu: (i) utvrđivanja vrste proizvoda na osnovu testiranja tipa (uključujući i uzorkovanje), proračuna tipa, tabeliranih vrijednosti ili opisne dokumentacije proizvoda; (ii) početnog pregleda proizvodnog pogona i kontrole fabričke proizvodnje; (iii) stalnog praćenja, procjene i evaluacije kontrole fabričke proizvodnje; (iv) testiranja uzoraka prije puštanja proizvoda u promet. 1.2. Sistem 1 - Izjava o svojstvima po bitnim karakteristikama građevinskog proizvoda od strane proizvođača na osnovu sljedećih stavki: (a) proizođač sprovodi: (i) kontrolu fabričke proizvodnje; (ii) dodatno testiranje uzoraka uzetih u fabrici koje sprovodi proizvođač u skladu sa propisanim planom testiranja; (b) notifikovano tijelo za sertifikaciju proizvoda izdaje sertifikat o postojanosti svojstava proizvoda na osnovu: (i) utvrđivanja tipa proizvoda na osnovu testiranja tipa (uključujući i uzorkovanje), proračuna tipa, tabeliranih vrijednosti ili opisne dokumentacije proizvoda; (ii) početnog pregleda proizvodnog pogona i kontrole fabričke proizvodnje; (iii) stalnog praćenja, procjene i evaluacije kontrole fabričke proizvodnje.			građevinskog proizvoda ("službeni list crne gore", br. 46/14)	

1.3. Sistem 2+ - Izjava o svojstvima po osnovnim karakteristikama građevinskog proizvoda od strane proizvođača na osnovu sljedećih stavki: (a) proizvođač sprovodi: (i) utvrđivanje tipa proizvoda na osnovu testiranja tipa (uključujući i uzorkovanje), proračuna tipa, tabeliranih vrijednosti ili opisne dokumentacije proizvoda; (ii) kontrolu fabričke proizvodnje; (iii) testiranje uzoraka uzetih u fabrici u skladu sa propisanim planom testiranja; (b) notifikovano tijelo za sertifikaciju proizvoda izdaje sertifikat o postojanosti svojstava proizvoda na osnovu: (i) početnog pregleda proizvodnog pogona i kontrole fabričke proizvodnje; (ii) stalnog praćenja, procjene i evaluacije kontrole fabričke proizvodnje. 1.4. Sistem 3 - Izjava o svojstvima po bitnim karakteristikama građevinskog proizvoda od strane proizvođača na osnovu sljedećih stavki: (a) proizođač sprovodi kontrolu fabričke proizvodnje; (b) notifikovana laboratorija za testiranje sprovodi određivanje tipa proizvoda na osnovu testiranja tipa (na osnovu uzorkovanja koje sprovodi proizvođač), proračuna tipa, tabeliranih vrijednosti ili opisne dokumentacije proizvoda. 1.5. Sistem 4 - Izjava o svojstvima po bitnim karakteristikama građevinskog proizvoda od strane proizvođača na osnovu sljedećih stavki: (a) proizođač sprovodi:				

(i) određivanje tipa proizvoda na osnovu testiranja tipa, proračuna tipa, tabeliranih vrijednosti ili opisnedokumentacije proizvoda; (ii) kontrolu fabričke proizvodnje; (b) nema zadataka za notifikovano tijelo. 2. TIJELA UKLJUČENA U OCJENU I PROVJERU POSTOJANOSTI SVOJSTAVA U odnosu na funkciju notifikovanih tijela uključenih u ocjenu i provjeru postojanosti svojstava za građevinske proizvode, postoji razlika između: (1) tijela za sertifikaciju proizvoda: vladino ili nevladino notifikovano tijelo koje posjeduje neopdhodnu stručnost i odgovornost da sprovodi sertifikaciju proizvoda u skladu sa utvrđenim pravilima postupka i upravljanja; (2) tijela za sertifikaciju kontrole fabričke proizvodnje: notifikovano tijelo, vladino ili nevladino, koje posjeduje neopnodnu stručnost i odgovornost da sprovodi sertifikaciju kontrole fabričke proizvodnje u skladu sa utvrđenim pravilima postupka i upravljanja; (3) laboratorije za testiranje: notifikovana laboratorija koja mjeri, ispituje, testira, kalibrira ili na neki drugi način utvrđuje karakteristike ili svojstva materijala ili građevinskih proizvoda. 3.SLUČAJEVI BITNIH KARAKTERISTIKA GDJE NIJE POTREBNO POZIVANJE NA ODGOVARAJUĆU HARMONIZOVANU TEHNIČKU SPECIFIKACIJU 1. Reakcija na vatru. 2. Vatrostalnost. 3. Eksterna protivpožarna zaštita. 4. Apsorpcija buke. 5. Emisije opasnih supstanci				